

T.C

FATİH ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TALEBE DEFTERİ (1913-1919)

1-67. SAYILAR

İNCELEME, TAHLÎL FİHRİST, SEÇİLMİŞ YAZILAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı

Yrd.Doç.Dr. Ali YILDIZ

Hazırlayan

Kâmile ŞENDİL

İstanbul-2008

ÖZET

Osmanlı Devleti için bir dönüm noktası olan Tanzimat Devri pek çok alanda olduğu gibi yazım alanında da önemli yeniliklere sahne olmuştur. Buna paralel olarak basın yayın hayatını da etkilemiştir . Takip eden süreçte I. ve II. Meşrutiyet ilan edilmiş değişme ve yenileşme sürmüştür. Bilhassa II. Meşrutiyet'in ilanı ve matbuat üzerindeki sansürün kaldırılması yeni gazete ve dergi basımında rol oynamıştır. Patlak veren Birinci Dünya Savaşı ile ciddi ekonomik sıkıntılar yaşanmış, matbuat hayatı, siyasi ve sosyal sebeplerin yanı sıra maddi sıkıntılardan da olumsuz etkilenmiştir.

Bu çalışmada Muallim Ahmet Hâlit (Yaşaroğlu) tarafından 1913-1919 yılları arasında 68 sayı halinde çıkarılmış olan Talebe Defteri adlı derginin 64 nüshası incelenmiştir. Ekonomik sebepler, dergiyi, yayımına son vermeye zorlamıştır.

İncelemesini yaptığımız ‘Talebe Defteri’ adlı dergi hitap ettiği kitleye yani öğrencilere, içinde bulunduğumuz kötü şartlardan ve geri kalmışlıktan; çalışarak, üreterek, öğrenerek, iktisat yaparak kurtulabileceğimiz mesajını verir. Dergi, kendisi de öğretmen olan Ahmet Hâlit ve meslektaşları tarafından çıkarılır. Batıdaki yeniliklerden övgüyle bahseder. Avrupa modeli yeni sistem eğitim öğretimi savunur.

Türk Edebiyatı'nda daha sonra önemli yer edinecek yazar ve şairlerin genç yaşta kaleme aldıkları yazı ve şiirleri “Talebe Defteri”nde yayımlanmıştır. Dergide edebiyatın hemen her türünün örneklerine rastlanır. Bu örnekler çoğu zaman dönemin orta öğrenim düzeyinde ele alınmıştır. Zamanın önde gelen yazar ve şairleri dergiye katkıda bulunmuşlardır.

1913 – 1919 yılları arasında çıkan dergi hakkındaki bu çalışma, dönemin çocuk edebiyatına ışık tutmayı amaçlamıştır. Bunun yanı sıra yazılı basının ve maarif hayatının aydınlanmasına da yardımcı olacaktır.

Bu çalışmanın birinci b6l6m6nde ocuk Dergiciliği Tarihi 6zerinde durulmuş, Talebe Defteri'nin Şekil 6zelliklerinden, çıkarılış amacından, muhtevasından ve yazar kadrosundan bahsedilmiştir.

İkinci b6l6mde yazarlarına ve konularına g6re fihrist yapılmıştır.

66nc6 b6l6mde ise seçme yazılara yer verilmiştir.

ABSTRACT

The Tanzimat Era that is a cornerstone for Ottoman Empire, had been the scene of various important reforms in the literature as observed in many other fields. In parallel to this, the publications had been also deeply effected. In the following period; Constitutional Monarchy I, II had been declared; the revolutions and the modernizations had been continued. The declaration of Constitutional Monarchy II and the abolishment of the censorship on the press had especially played an important role on the publication of novel newspaper and magazines. The serious economical crisis had been emerged due to the break out of World War I, the press had been negatively effected from the financial difficulties in addition to the political and social troubles.

In this research, 64 issues of the magazine named Talebe Defteri that has been published as 68 issues in between 1913-1919 by Muallim Ahmet Hâlit (Yaşaroğlu) have been studied. Talebe Defteri had to be closed down due to insufficient funds.

The ‘Talebe Defteri’ magazine that has been studied in the context of this study gives the message of the difficulties and the underdevelopment conditions we have faced can be overcome by studying, producing, learning and saving to the targeted group, i.e. the students it has addressed. The magazine had been published by Ahmet Hâlit who had been a teacher and his colleagues. European renovations had been discussed and praised in Talebe Defteri. The magazine also defends the new system of education which is European patterned.

The magazine contained juvenile writings and poems of well known names in Turkish Literature. Almost every example of literary forms could be found in Talebe Defteri. These examples were discussed in junior high school level. The chief writers and poets of the time contributed to the magazine.

This study intends to put the children literature of the time under the spotlight. Besides the research helps to enlighten the printed press and education life of the time

In the first chapter of this study, the History of Children Magazine Publishing is examined and structural features, intention of publication, content and editorial board of Talebe Defteri is mentioned.

In the second chapter, the author and subject index is provided.

The selected articles are given in the third chapter.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iv
KISALTMALAR	viii
ÖNSÖZ.....	ix
1. İNCELEME.....	11
1.1. GİRİŞ	11
1.2. R. 1329- 1334 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN TALEBE DEFTERİ VE ÖZELLİKLERİ.....	13
1.2.1. ŞEKİL ÖZELLİKLERİ.....	17
1.2.2. ÇIKARILIŞ AMACI.....	19
1.2.3. ABONELİĞİ, SAYFA SAYISI, YAYIN PERİYODU, FİYATI.....	22
1.2.4. İÇERİĞİ.....	24
1.2.5 TALEBE DEFTERİ'NİN YAYIMLANDIĞI YER ve FİYATI	41
1.2.6 TALEBE DEFTERİ'NİN 1-68 SAYILARININ ÇIKARILIŞ TARİHLERİ ve SAYFA SAYISI ile YAYIN PERİYODU TABLOSU	44
1.2.7 TALEBE DEFTERİNİN YAZAR KADROSU LİSTESİ	46
1.2.8 YAZAR KADROSU.....	51
1.2.9 KAYNAKÇA.....	76
2. FİHRİST	77
2.1.YAZAR ADLARINA GÖRE FİHRİST	77
2.2. KONULARINA GÖRE FİHRİST	132
2.2.1. DİL ve EDEBİYAT	132
2.2.1.1. A. DİL	132
2.2.1.2. B. EDEBİYAT	133
2.2.2. EĞİTİM.....	162
2.2.3. AHLÂK.....	168
2.2.4. TARİH	169
2.2.5. COĞRAFYA.....	171
2.2.6. ANTROPOLOJİ.....	172
2.2.7. FEN	173
2.2.8. MÜZİK.....	176
2.2.9. İKTİSAT	176
2.2.10. PSİKOLOJİ.....	177
2.2.11. SOSYOLOJİ	177
2.2.12. HABER	178
2.2.13. AÇIKLAMA	180
2.2.14. BİLMECE	180
2.2.15. EĞLENCE	182
2.2.16. EL-İŞİ.....	183
2.2.17. FAYDALI BİLGİ	183
2.2.18. GENEL KÜLTÜR	184
2.2.19. MÜSABAKA.....	185

2.2.20.	OKUYUCUYA CEVAP	186
2.2.21.	ÖZÜR	187
2.2.22.	TAZİYE	188
2.2.23.	TEBRİK	188
2.2.24.	TEŞEKKÜR	189
2.2.25.	DUYURU	190
2.2.26.	REKLAM	196
2.2.27.	İLÂN	207

3. SEÇME METİNLER..... 210

Türkçe Kitabet Dersi Mekteplerimizde Ne Haldedir?	211
Mekteplerimizde Türkçe Kitabet - 2	214
Yapraklar Dökülüyor	219
Üstad Ekrem'e	232
<i>Hanımlar sahifesi</i>	245
Kadınlığa Mihnet Veren Nine Sütü Emmeyendir	245
Esaretten Dönüş	250
İmlâ Müsabakası	255
Osmanlı Şiirinin Fatıhası	259
Yunus Emre	265
Âşık Paşa	269
Ekrem Bey Merhumun Mekteb-i Mülkiye Muallimliği	276
Babanzâde İsmail Hakkı Bey	279
İlmî Terbiye	281
Dirilen Bir Terbiye – Parklar	283
Sarayıçi Parkı	285
Hased ve Tama?	287
Coğrafya, Tarih	290
Sabanımızı Niçin Değiştirmiyoruz?	293
Çocuk ve Tabiat	295
Cennetten Çıkma	297
Talebe Yurdu Münasebetiyle	300
Âti Huzurunda Kadınlarımız	303
Muhterem Maarif Nâzırı Beyefendi'ye Açık Mektup	305
Bir Talebe Mecmuası	309
Oyuncak Sinematograf	313
Malûmat-ı Mütenevvia	325
Okuyucularımıza	327
İstanbul Maarif Müdür-i Muhteremi Safvet Beyefendi'ye Teşekkür	328
Eytâm-ı Şühedaya	328
Genç Dernekleri ve Gürbüzler	329

KISALTMALAR

a.g.e	:Adı Geçen Eser
Ans.	:Ansiklopedi
c.	:cilt
ç.	:çeviri
D.N.F	:Donanma Nüsha-i Fevkaladesi
İst.	:İstanbul
MEB	:Milli eğitim Bakanlığı
N.F	:Nüsha-i Fevkalade
Nu.	:Numarası
s.	:Sayfa
[t.y]	:Tarih Yok
TEV	:Türk Edebiyatı Vakfı
TTK	:Türk Tarih Kurumu
YKY	:Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık

ÖNSÖZ

Yayımlandıkları döneme ait, çocuk edebiyatı ile ilgili pek çok bilgi veren çocuk ve gençlik dergileri bu kitleye yönelik yayınların kaydettiği aşama bakımından önemlidir.

Çocuk dergileri, çocukların öğrenme ve gelişimine katkıda bulunmak için yola çıkar, bu konuda çeşitli örneklerle yayın sahasına girer. Ülemizde çocuk edebiyatının gelişmesi, 19. yüzyılın sonlarına rastlar. Buna paralel olarak basın yayın hayatındaki gelişmeler, çocuklara yönelik yayınlarda da kendini gösterir, bu alanda eserler ortaya koyulur. 1869'da haftalık olarak yayımlanan Mümeyyiz Dergisi çocuk dergiciliğinde ülkemizde bilinen ilk örnektir. Bundan sonra çeşitlilik artsa da ilk gençlik yılları dediğimiz 13-18 yaş arası dönem için bu çeşitlilik azalır. Öğrencilerin orta okul – lise yıllarına tekabül eden bu devre için özel bir dergi çıkarma gayreti olur ve 5 Haziran 1913'te 'Talebe Defteri' yayımlanmaya başlar. Dünyada olan yeniliklerden, fenne ait gelişmelerden, şanlı tarihimizden, kimi zaman öğretici kimi zaman da eğlenceli bir üslûpla bahseder. Genç okuyucusunun, değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurmasına yardımcı olmaya çalışır. Her sayıda sorulan çeşitli alanlar ve genel kültüre ait ödüllü sorularla okuyucusunu öğrenmeye teşvik eder.

Çocuk ve gençlik dergileri, teknik imkan ve donanımın, maddî kaynakların sınırlı olduğu o günlerde adeta bir okul gibi hizmet vermeyi amaçlar bu uğurda yayın hayatını sürdürmekte zaman zaman zorlansa da bunu bir eğitim gönüllülüğü çerçevesinde gerçekleştirir. Dergiler resimlerle desteklenerek öğrenci ilgisi ve öğreticilik seviyesi arttırılmaya çalışılır.

Eski harflerle yayımlanmış çocuk dergileri üzerinde son yıllarda yapılan çalışmaların artmış olması, bu alandaki boşluğun ortadan kalkması açısından

memnuniyet vericidir. Bizim çalışmamız da bu eski harflerle yayımlanmış nitelikli bir çocuk dergisi olan ‘Talebe Defteri’ nin incelenmesine yöneliktir.

Talebe Defteri’nin 1-26, 32-52, 55-56, 58-59, 64, 65, 67 sayılarını İstanbul Hakkı Tarık Us Kütüphanesi’nden, 27-29, 31, 57, 60-63, 66. sayılarını ve Donanma Nüsha-i Fevkaladesi’ni de İzmir Milli Kütüphane’den, 30.sayıyı Süleymaniye Kütüphanesi’nden temin ettik. 53, 54, 57 ve 68. sayıya mevcut kataloglarda rastlamadık.

Talebe Defteri “edebî aylık mecmua, müessis ve müdürü: Muallim Ahmet Hâlit (Yaşaroğlu) – İstanbul, künyesi ile 23 Mayıs 1329 – 1335 Rûmî yılları arasında yayımlanır. Temmuz 1330’da yayımına ara verip Ocak 1332’de tekrar başlar.

Bu inceleme üç ana bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde Dünyada ve ülkemizde çocuk dergiciliği ile Talebe Defteri’nin genel özellikleri yer almaktadır.

İkinci bölüm ‘Yazar Adlarına Göre Fihrist’ ve ‘Konularına Göre Fihrist’ten meydana gelmiştir.

Üçüncü bölüm ise ‘Seçme Metinler’den oluşmaktadır. Metinler aslına sadık kalınarak aktarılmış, dergideki sayfa numaraları ve yazarları verilmiştir.

Bu tezin hazırlanmasında kıymetli zamanlarını benimle paylaşan ve bana rehberlik eden Sayın Yard.Doç.Dr. Ali YILDIZ Bey’e öncelikle teşekkür ederim. Çalışmalarım sırasında desteklerini gördüğüm aileme de destek ve sabırlarından dolayı ayrıca teşekkür ederim.

İstanbul-2008

Kâmile ŞENDİL

1. İNCELEME

1.1. GİRİŞ

XIX. yüzyılın ikinci yarısı Osmanlı Devleti için bir gerileme ve çöküş dönemi olarak kabul edilir. Yenilgi ve toprak kayıplarının yaşandığı bu dönemde çöken ekonominin düzelmesi için bazı değişiklikler yapılması öngörülür, öncelik askerî alan ile eğitime verilir. Açılan yeni sistem okullar ile gerilemenin önüne geçilmeye çalışılır. Bu süreç, yaşanan çok yönlü sosyal dönüşümün başlangıcı olur. Değişimin en etkili vasıtası olarak da iletişim araçları gündeme gelir.

Basın, kitle iletişim vasıtalarının kişiler arasında bilgi alışverişini sağlayan etkin bir organıdır. Toplumun fertleri arasındaki fikir ve düşünceler ile bunların yorumunun akışını sağlar. Bunun yanısıra toplumsal sorunları ele almak, çözüm yolları göstermek, aksayan yönlere dikkat çekmek, okuyucularını eğitmek, eğlendirmek türünden faydaları da vardır.

Dünya’da XVII. yüzyılda ortaya çıkan ve en önemli kitle iletişim vasıtası olan basın, Osmanlı Devleti’ne iki yüz yıl aradan sonra girer. Yaygınlaşması XIX. yüzyılın ikinci yarısında Şinasi ve Ağâh Efendi’lerin beraber çıkardıkları ilk özel gazete olan “Tercüman-ı Ahval” ile olur.

Dergiler, gazetelerden sonra gelişmeye başlar. İlk süreli yayınlar bilimsel eksenli olur. Bugünkü anlamda yayımlanan ilk dergi Fransa’da 1665 yılı Ocak ayında çıkan “Jornal de Scavant”tır.¹ Osmanlı Devleti’nde yayımlanan ilk dergi ise

¹ M.Nuri İnuğur, **Basın ve Yayın Tarihi**, Çağlayan Kitabevi, İstanbul, 1982, s.60

1862 yılında çıkan Mecmua-ı Fünûn'dur.² Fizik, kimya, felsefe, ruh bilim, sosyoloji, tarih ve coğrafya gibi ilmî konulara ilişkin makalelerin yer aldığı dergi 50 sayı çıktıktan sonra kapanır, aralıklarla iki kere daha çıkar. 1869'dan sonra yayın hayatına son verir.³

XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Batı'yı her alanda tanımaya çalışması edebiyatta da kendini gösterir. Çocuk edebiyatı da bu sürecin sonunda şekillenmeye başlar. Yenileşme sürecinin eğitim yoluyla halka duyurulması amaçlanır. Çocuk dergileri bu amaca hizmet eden önemli bir vasıta olarak görülür. Avrupa'da başlayan çocuk dergiciliği, yaklaşık yüz yıl sonra Osmanlı basın hayatında kendini gösterir.

İlk çocuk dergileri günlük gazete ekleri olarak neşredilir. Ancak Tanzimat dönemi çocuk dergileri uzun ömürlü olamaz. İlk uzun ömürlü çocuk dergisi Mümeyyiz'dir.⁴

Değişimin çok önemli bir süreci olan bu dergiler, yenileşmenin bir parçası olarak kabul edilir. Dolayısıyla bu dönemde yayımlanan dergilerin –çocuk dergilerinin- incelenmesi o zamanı anlamak açısından önem taşır. ‘...Bu dergiler eğitim tarihi ve çocuk edebiyatı için olduğu kadar sosyal tarih ve basın tarihi çalışmaları için ve hatta siyasi tarih çalışmaları için de çok önemli bir kaynak durumundadır.⁵

Burada inceleyeceğimiz ‘Talebe Dergisi’ de 1913 yılında yayın hayatına başlamış, yayımlandığı süre içerisinde yeni eğitim sistemini desteklemeyi, aksayan yönlerine dikkat çekmeyi ve döneminin diğer dergileri gibi okuyucularını eğitip zamanlarını faydalı bir biçimde geçirmelerini sağlamayı amaç edinmiştir.

² Hasan Refik Ertuğ, **Basın ve Yayın Hareketleri Tarihi**, Birinci Cilt, İstanbul Üniversitesi Yayını, Yayın No:1492, 1970, s.186.

³ Hasan Refik Ertuğ, **a.g.e**

⁴ Ertuğ, **a.g.e.**, 1970, s.212

⁵ Cüneyd Okay, **Eski Harfli Çocuk Dergileri**, Kitabevi 1999 – İstanbul

1.2. R. 1329- 1334 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN TALEBE DEFTERİ VE ÖZELLİKLERİ

Çalışmamıza konu olan Talebe Defteri dergisi, ilk defa 23 Mayıs 1329'da (5 Haziran 1913'te), yayımlanmaya başlar. 67. nüsha 27 Şubat 1335'te (27 Şubat 1919'da) yayımlanır. Müessis ve müdürü dönemin, Beşiktaş Barbaros Nümûne Mektebi Müdürü, öğretmen ve yayımcısı Muallim Ahmed Hâlit'tir. 15 günde bir perşembeleri neşredilir. Öğrenciler için çalışır. Talebe Defteri'nin posta adresi: İstanbul Postahanesi 66 numaralı kutu, idare mahalli Türk yurdu kütüphânesi olup Necm-i İstikbâl matbaası ve Orhâniye matbaasında basılmıştır. 16x24 cm. resimli portre olup Osmanlıca olarak yayımlanmıştır. Tanesi 20 paradır. Seneliği 10 kuruştur.

Talebe Defteri'nin 36. sayısı hâriç hepsi resimlidir. 20. sayıdan sonra Donanma Nüsha-i Fevkalâdesi (numarasız) yayımlanır. Derginin tamamı üç cilttir. Üçüncü cilt tamamlanamamıştır.

Dergi 51. sayıdan sonra yine bir Nüsha-i Fevkalâde yayımlayacağını ilan eder ve 51-52. sayıları bir arada bu amaçla çıkarır. 68. sayıdan sonra yayın hayatından çekilir.

Dergi ilk sayısından itibaren 16 sayfa olarak çıkmaya başlamış 16. sayı 33 sayfa olarak çıkmıştır. 31. sayıdan itibaren dergiye kağıt yokluğu ve maddi imkansızlıklardan ara verilmiş sonrasında mesul müdür Ahmet Halit'in açıklaması ile zorlanarak da olsa yeniden yayın hayatına başlamıştır.

İlk sayısı 23 mayıs 1329 da çıkan Talebe Defteri dergisi hem dış hem de iç kapak yaparak çıkmıştır.Derginin son iki üç sayfası reklam ilan ve müsabaka duyurularına ayrılmıştır.

Derginin çıktığı yıllarda Balkan Harbi henüz yaşanmıştır. Toprak kaybına uğramanın ve giderek daha küçük bir devlet olmanın verdiği ızdırapla öğrencilere sürekli şanlı geçmişimiz hatırlatılıp örnek gösterilir. Yaşananlardan ders alınması istenir.

Park ve bahçelere, çocukların temiz hava almasına, spora, izciliğe büyük önem verilir.

1.sayı, sayfa 120-121: *‘Sultanahmet Camii’ni yapan Mimar Mehmet, caminin içini, dışını, avlusunu süslemişti. Çünkü millet ruhu bunu istiyordu. Şimdi yapılan parklara gereksiz diyenler bilmeli ki, hissin terbiyesi ve içtiması için bu parklar gereksiz değil zaruridir.’* ifadesi ile verilen önem gözler önüne serilir. Fenni gelişmeler, mekteplerdeki eğitimin deney ve gözleme dayanması bir başka üzerinde durulan husustur. Eğitimle ilgili makalelerde sık sık bu konulara vurgu yapılır.

Savaş yıllarının bozulan ekonomisinin bir gereği olarak iktisat da özellikle vurgulanan bir konu olarak karşımıza çıkar. Bunun için 16.sayıda ‘Artırma Sandığı’ başlıklı, yardımlaşmayı esas alan bir yazı yayımlanır. Buna göre öğrencilerin harçlıklarından artırdıkları cüz’i miktarda paralar birleşerek, elle tutulur bir miktar haline gelecektir.

32. sayıdan itibaren *‘hanımlar sahifesi’* bölümü dergiye eklenir. Bu bölümde kız öğrenciler için eğitici, öğretici makaleler, piyesler, hikayeler kaleme alınır. Yine 32. sayıda dünyada ilk defa olarak tıp tahsiline kadınların da dahil edildiği ifade edilir.

Aynı sayıda kadın erkek eşitliği zikredilir. Kadını küçük ve zayıf görmenin boş ve çirkin bir şey olduğu, kadının nurdan yaratılmış, temiz sevgi, dolu bir varlık olduğu vurgulanır. Medeniyetin aynası olduğu ifade edilir.

Hanımlar Sahifesi'nde 34. sayıda kadınlara yönelik yemek sorusu sorulur. 36. sayıda Hazike Feyyaz adlı bir hanımın kadın ve sinir hastalıkları mütahassısı olduğunu anlatan 'Elli Sene Sonra' adlı hikaye yayımlanır .

Kadınların her alanda faaliyet göstermeye başlaması dergide takdirle karşılanan yazılarla desteklenir. 30. sayıda 'Memeleketimizde İlk Kız Keşşafı' başlıklı yazıda Haydarpaşa İttihat Mektepleri kız öğrencilerinin izcilik çalışmaları sevinçli bir haber olarak verilir, örnek teşkil etmesi istenir. Her mesleğe el atmaları, dar-ül fünuna kadar yükselmeleri için teşvik edilir.

Yeni açılan bir mektebi iptidaiyenin müdiresi takdirle taltif edilir.

Derginin en çok işlenen konusu eğitimle ilgili makalelerdir. Yeni usullerle eğitim savunulur. Ezberci eğitim ile çocukların okuldan soğuduğu ifade edilir. Avrupa ve Amerikadaki okullardan örnekler verilerek eğitimin deneye ve keşfe dayalı olması gerektiği savunulur.

Dikkat çeken hususlardan biride 14. sayıda Türkçe ile ilgili bir yazının yer almasıdır. Bu yazıda 'öz Türkçe yazılmalı herkes anlamalı. Anlaşılmaz yazmak, lugattan seçip dili kullanmak marifet değildir. Milletini seven Türklüğünü seven bunu yapmaz.' denir. Yine aynı şekilde 12. sayıda yatılı mektepte Türkçe dersinden 'izinsiz' cezası alan oğluna bir mektup yazan baba buna çok üzüldüğünü ifade eder. Zira Türkçe milli benliğimiz ve en çok önem verilmesi gereken meselemizdir.

Öğrencinin sağlıklı çalışkan araştırmacı ve disiplinli olması gerektiğini savunan Talebe Defteri bu konuyla ilgili olarak 'Keşşafın Muhtırası' adlı bölümde izciliğin esaslarını maddeler halinde açıklayarak verir.

Fenni deneyleri sevdirek öğretmek amacıyla 'Gözlüklü Babanın Marifetleri' bölümler halinde yer alır. Buralarda suyun alev alması, bir sıvının renginin değiştirilmesi gibi fiziksel ve kimyasal deneyler 'gözlüklü babanın tecrübeleri'

olarak okuyucuya verilir. Okuyucuların da böyle deneyler yapması için gerekli malzemeler hakkında bilgi verilir.

Dergide dikkat çeken bir diğer hususta her sayıda yer alan şiirlerdir. Enis Behiç, Halide Nusret, Ömer Seyfettin, Rıza Tevfik, Rûşen Eşref, Şükufe Nihal, Ziya Gökalp gibi şairlerin dergiye katkısı yanında öğrencilerin ve öğretmenlerinde şiirleri yayımlanır.

1919'a kadar yayımlanan Talebe Dergisi'nde şiir, tiyatro, eğitim hakkında makale, roman tercümesi, masal, gezi yazısı, fenni konulara ait bahisler, çeşitli hayvanlara ve bitkilere ait bilgiler bulunur. Faydalı ve eğlendirici yazılara her sayıda yer verilir. Tarih, matematik ve genel kültür soruları, yazı müsabakaları, monolog, el becerisi, çeviri metinler, şarkılar, kitap tanıtımları, meşhur tablolar gibi konulara ait yazı, şekil ve resim bulunur.

Yabancı yazılardan çeviri en çok masal, roman, coğrafya ve biyografi alanında olur. Her sayının sonunda 'sualimiz' başlığı altında sorular sorulur doğru cevap gönderenlerin isimleri tek tek yayımlanır, kıt imkanlara rağmen ödüllendirme yapılır.

Hilali Ahmer'e ve donanmaya özel bir vurgu yapılarak, okuyuculardan okullarında yardım sandığı kurmaları ve desteklemeleri istenir. Bu yardımı gerçekleştiren okulların ve öğrencilerin isimleri yayımlanarak teşekkür edilir. Donanma Nüsha-i Fevkladesi de donanmaya yardım ve destek amaçlı çıkarılır.

Öğrenciye hitap eden bir dergi olarak uzun bir süre sayılabilecek 6 yıl içinde (1930-32 arasında üç yıla yakın bir ara dahil), hemen her türlü yazıya yer verilir. Eğitim sistemini güçlendirmek, öğrenciye faydalı bir meşguliyet sağlamak, kırılan milli azmi ve morali yeniden yapılandırmak için gerekli yazılar inançla yazılır.

Talebe Defteri dergisi mesul müdüründen de belli olduğu üzere özellikle muallimlerin öğrenciler için çıkarmış olduğu bir dergidir.

Talebe Dergisi Balkan Harbi'nden sonra çıkmaya başlar, I. Dünya Savaşı'nın yıkıcı tesirine bizzat şahit olur.

Birçok çocuk dergisinde olduğu gibi Talebe Defteri'ndeki yazıların da bir kısmında isim yoktur. Bazılarının altında müstear isim, harf ya da 'defter' ibaresi yer alır.

1.2.1. ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

Talebe Defteri 16 x 24 boyutlarında olan bir dergidir. Serlevhasında çıkış tarihi, derginin içeriği, sahibi ve müessis müdürü, hakkında bilgi verilir. Sülüs yazı ile yazılmış olan "Talebe Defteri" başlığının sağ yanında yukarıdan aşağı doğru sırası ile derginin senesi, numarası ve 'Talebe İçin Çalışır' ifadesi yer alır. Sol yanında yine aynı sıra ile gün, ay ve ayın kaçı olduğu yazar, 'Yarım Aylık Mecmua' ifadesi yer alır. Serlevhanın altında, ortada ise sağlı sollu rûmî ve hicrî yılların arasında 'Müessis ve Müdürü: Muallim Ahmet Halit' ifadesi yazılıdır. 33. sayıdan itibaren fiyatı ve yıllık abone bedeli serlevhada yer almaya başlar. 38.sayıya kadar hem dış hem iç kapak yaparak çıkmıştır. Daha sonraki sayılarda 38.sayı hariç kapak sayısı dörtten ikiye düşmüş kimi zaman da kapaksız olarak çıkmıştır. 38.sayı da yine dört sayfa kapak ile çıkmıştır. Kapakta resim ya da fotoğraf kullanılmış, içindeki yazıların başlıkları ve yazarları verilmiştir. 36. sayıda hiç resim kullanılmamış bu durum daha sonraki sayılarda çocuklara dikkat sorusu olarak sorulmuştur. 45. sayıdan sonra da dergide resimler azalmıştır. Sadece kapakta bir resme yer verilmiş 46. sayıda o da olmamıştır. Son 10 sayıda hemen hemen hiç resim yer almamıştır.

Talebe Defteri'nde kullanılan resimler çeşitlidir. Türk devlet adamı, aydın ve yazarların yanı sıra daha az olmak üzere yabancı bilim adamlarının da fotoğraf ya da resmi yer almıştır. Daha çok öğrenci fotoğraflarına yer verilmiştir. Ayrıca konulara uygun olarak; fen sayfalarında şekiller, seyahatler ve coğrafya ile ilgili yabancı kaynaklardan alınan resimler göze çarpar. Uçağın icadından bahsederken uçak

krokisi, oyuncak yapımında yapılış safhaları remedilir. Bunun dışında kenar süslemeleri ve konu bitiminde süslü şekillere yer verilmiştir. 16.sayının sonunda Şehzade Abdülmecit Efendi'nin dergiye hediye ettiği 'Ben Büyüyeyim de...'adlı bir tablosu ek olarak verilir. Bu tabloda biri kız iki öğrenci harita karşısında durur vaziyette resmedilmiştir. Hediye, dergi idaresince büyük bir memnuniyetle karşılanarak şu ifadelere yer verilmiştir: *“Mecmuamıza bir iltifat-ı alelâle olmak üzere şehzade-i âlişan Abdülmecit Efendi hazretleri tarafından tersîm ve lütfen ihsan buyurulmuştur.”* Ayrıca Faik Ali aynı ismi taşıyan bir şiir yazmıştır. Tablo, daha kalın bir sayfaya basılarak en son yaprak olarak dergiye eklenmiştir. 11.sayıda Şehzade Ömer Faruk'un fotoğrafı kapak yapılmış, altına 'tahsilini ilk defa Avrupa'da yapan şehzademiz' ifadesi yazılmıştır. 13.sayıdan sonra Balkan Harbi'nde yaşanan facialar kapakta resmedilmiş ve okuyucuların bu levhaları unutmaması istenmiştir. 25 ve 26. sayılarda da yabancı dergilerden alınan resimler kapak yapılmıştır. Bunun dışında Recaizade Mahmut Ekrem'in, dönemin Maarif Nâzırı Şükrü Bey'in, Enver Paşa'nın ya da Sultan V.Mehmet Reşat'ın fotoğrafları dergi kapağında yer almıştır. 51-52. sayıda kapakta hisse senedi almayı teşvik eden bir karikatüre yer verilmiş, diğer sayılarda da öğrenci fotoğrafları ya da tarihî resimler kullanılmıştır.

Derginin kağıt kalitesi, döneme göre yüksektir. Kağıt sıkıntısı çekildiği zamanlarda bile sayfa sayısını azaltmış, kağıt kalitesini düşürmemiştir. Okuyucular gönderdikleri mektuplarda sayfa sayısının tekrar artmasını istemiştir. Bununla ilgili olarak 55. sayıda okuyuculara sorulan soruda şu ifadelere yer verilmiştir:

“Aldığımız birçok mektuplarda 'Defter'in hacmi küçüldü' diye şikayet ediliyor. Gerçi bu şekilde biz de razı değiliz. Fakat büyük bir zarûret karşısındayız. Bu kağıdın kıt'ası ancak 8 sahifeliktir. Binaenaleyh başka türlü yapmak imkanı yoktur. Ancak yapabileceğimiz bir şey var. Onu arz edelim, siz de fikrinizi söyleyiniz. İstedığınız gibi yapalım. Çocuk Edebiyatı bastığımız kağıdı biliyorsunuz. Onun 16 sahifelik kıt'asından Defter cesametinde 12 sahife çıkıyor. Arzu ederseniz Defter'i yine kendi hacminde fakat şimdiki kağıdından değil, söylediğimiz kağıttan 12 sahife yaparız. Ve buna bir de 4 sahifelik kapak ilave ederiz. Mecmua 16 sahife olur. Gerçi

bu takdirde Defter şimdiye kadar idame ettirilen kağıt nefasetini muhafaza edemeyecek demektir. Fakat bu noksanı harpten mütevellit mahrumiyetler meyânında görürseniz mesele halledilmiş olur. Ve bu takdirde Defter hacmen iki misli ve kapaklı olarak çıkmakla beraber yalnız 20 para zam ile yüz paraya satılabilir. Cevaplarınızı pek acele bekleriz.”

Talebe Defteri dergisi 2.sayıda okuyucularına, mektepte kalem ve tebeşir koymaya yarayan bir kutu planı verir. Bundan öğrenci ve öğretmenlerin yararlanacağını umduklarını ifade eder. Gelecek sayılarda da bu tür geometrik şekillerin ek olarak verileceği, böylece hendese dersleri için gerek öğrenci gerek öğretmen için malzeme sağlanmış olacağını yazsa da devamı gelmez. Yalnız 4. sayıda altıgen bir piramidin açılımını sorar. 5. sayının sonunda da planını verir.

1.2.2. ÇIKARILIŞ AMACI

Talebe Defteri, 23 Mayıs 1329 (5 Haziran 1913) tarihinde Muallim Ahmet Halit (Yaşaroğlu) tarafından İstanbul’da çıkmaya başlar. Yazar kadrosunun çoğunluğunu dönemin aynı zamanda çeşitli okullarında görev yapan öğretmenleri oluşturur. Adından da anlaşılacağı üzere öğrenciye yönelik bir dergidir. Fakat içeriğindeki yazılardan, gönderilen okuyucu mektuplarından, verilen reklamlardan anlaşılmaktadır ki dergiyi sadece kız-erkek öğrenciler değil öğretmenler ve veliler de okumaktadır.

Dergi, 1.sayının başyazısında, çıkış sebebini şöyle ifade etmektedir:

“Talebelik, hayatın en galeyanlı devresine tesadüf eder. Bu devrede faaliyet için mütemâdi bir temâyül duyulur. Hareket etmek, uyanmak, okumak müyeheyiç olmak için şiddetli bir ihtiyaç hisseder..... Sebâvet hayatının bu temâyül ve ihtiyaçlarını tanzim ve tatmin edecek eserlerin yerleri zaten pek fakir olan kütüphâne-i irfâniyemizde büsbütün boş gibi duruyor.... Talebe Defteri’nin

mürettepleri kütüphâne-i irfaniyemizin bu ehemmiyetli gündeki boşluğu izaleye çalışmak istiyorlar. Onların maksatları: Muntazam bir program dahilinde, talebemize hem hissî ve fikrî faaliyet ihtiyaçlarını tatmine medâr olacak eserler takdim etmek, ve hem de bedenî faaliyet ihtiyaçlarını nezih ve müfit bir surette tatmin için yollar göstermektir.”

Öğrenci için faydalı olacak yazıları telif ya da çeviri olarak yayımlar. Onu dünyada olup bitenden haberdar etmek ister. Bu amaçla tefrika yazılar yayımlar. Tarih bilgisi tarih sevgisi ile birlikte verilir, konu ile ilgili hikaye ve makaleler yayımlar. Maarif hakkında ve dönemin okulları ile ilgili bilgi verip öğrencilerin konu ile ilgili sorularını cevaplandırır. ‘*Defter, talebe için yapılan her müsbet adımda onun yanında olur ve onu senâ eder.*’

Talebe Defteri, gerekli gördüğü durumlarda okulları da öğrenci adına uyarır. 21. sayıda savaş yıllarının vermiş olduğu ekonomik sıkıntıya binaen: ‘*Kağıt sıkıntısı var. Mektep kitaplarının basımında gelecek sene zorlanacağız. Muallimler bir üst sınıfa geçenlerin kitaplarını toplasınlar.*’

25. sayıda ‘Bursa Sultanisi’ adlı yazıda okulda olan bir meseleye yer vermiş ve yazıyı: ‘Talebe için çalışan, daima onların müdâfa-i hukûku için uğraşan Talebe Defteri’ imzasıyla bitirmiştir.

2. sayıda okuyuculara eşya örnekleri eki vermekteki amaçlarını da şu ifadelerle açıklamıştır: ‘*...Talebe Defteri bu örnekleriyle çocuklar için fennî ve terbiyevî oyuncaklar, gençler için hesap, hendese, tarih, coğrafya, eşya, ulûm-u tabiiye ve hikemiye derslerine ait âlât ve edevâtı, muallimler için de derslerini tecrübî ve ayanî bir hale getirebilecek vasıtalar verecektir.*’

Bu ifadelerden de anlaşılacağı üzere derginin amacı eğitimi soyut ifadelerden, tek taraflı olmaktan, sadece sınıf ortamında kara tahta ve tebeşirle işlenmekten çıkarmaktır. Bunu sık sık ifade eden dergi spora, okul gezilerine, tabiatın keşfine,

hayvanlar alemine, gelişen teknolojiye önem verir ve bunlardan okuyucuları – öğrencileri- haberdar etmek ister. Daha ilk sayıda ‘Çocuk ve Tabiat’ adlı yazıda çocuklara tabiata koşmaları, onun temiz havasından istifade etmeleri, yüksek fikirlere ancak onu anlayıp inceleyerek varabilecekleri ifade edilir.

7. Sayıda başlayan ‘Amelî Ahlak’ bölümü ile her sayıda ahlak dersi verilir ve şecaat, âlicenaplık, tedbir-dirayet, misafirperverlik gibi meziyetler övülerek, özendirilerek anlatılır.

Çeşitli dallarda düzenlediği müsabakalarla dergi kendi ifadesi ile ‘... zihin açmak, kitaplardan bir mes’eleyi tedkik edebilmek zevkini temin etmek’ istemiştir. Bu amaçla; hesap, hendese, tarih, coğrafya, tenkid, yazı müsabakaları düzenlemiş bilimciler sormuştur. Bilenlere derecelerine göre çeşitli hediyeler verileceği duyurulmuştur.

Dergi aynı zamanda eski ve yeni eğitim sisteminin karışıklığını yaşayan maarife de yol göstermiş, konu ile ilgili aksaklıkları beyan eden yazılar kaleme almıştır. Bunlardan biri 58. sayıda Muallim Ahmet Halit’in kaleme aldığı İbtidâî Mekteplerinin durumu ile ilgili yazı, diğeri de yine aynı yazarın 64. sayıda Maarif Nazırı Beyefendi’ye ‘tarhana çorbası’na benzettiği mekteplerin halinin ıslahı için yazılmış, üç maddelik bir açık mektuptur.

Bir diğerk çıkış sebebi de, Müslüman ticarethenelerini teşvik, ecnebî mallarını ve mağazalarını boykot, yeni çıkan eserleri tanıtmak, tavsiye etmek ve öğrencilerin istifadesini sağlamaktır.

10. Sayıda: ‘Nestle sütü içmek vatana hıyanettir. Vatandaşlar gözlerinizi açınız. Memleketimizin latif ve kokulu otlarıyla ve çiçekleriyle beslenen koyunlarımızın, ineklerimizin saf ve temiz sütleri dururken paramızı ecnebilere vermeyelim...’

16. sayıda: ‘*Vatandaş Müslüman mağazasına uğramayı unutma. Çocuğunu, kardeşini Nestle sütüyle büyütme. Terinak, iştayen elbisesi ile gezdirme. İsmi Fransızca yazılı dükkanlara, şeritleri Türkçe olmayan sinemalara uğrama.*’ uyarıları yapılır.

1.2.3. ABONELİĞİ, SAYFA SAYISI, YAYIN PERİYODU, FİYATI

Talebe Defteri’nin abone şartı dergi ilk çıktığı zamanlarda şöyledir: “Tanesi 20 para, bir senelik her yer için posta ücreti de dahil olduğu halde yalnız 10 kuruştur. Ecnebî memlekete 15 kuruştur.” 31.sayının yayımlandığı 17 Temmuz 1330 (30 Temmuz 1914)’dan sonra dergi yayın hayatına üç yıllık bir ara vermiş 32. sayıdan itibaren de tanesi 40 para, yıllık abone bedeli 20 kuruş olarak çıkmıştır. Birlikte çıkan 51-52. sayının fiyatı 5 kuruş, diğer sayılarınki ise 100 para olmuştur.

Basıldığı yer: Necm-i İstiklal Matbaası. Derginin müracaat mahalli başlangıçta ‘Bâbıali Caddesi’nde Ma’rifet Kitaphanesi’dir. Okuyuculardan, dergide sorulan soruların cevaplarının, kuponla birlikte buraya gönderilmesi istenir. 5. sayıda idare mahallinin değiştiği duyurulur. Yeni yerin adresi: “Cağaloğlu’nda Çocuk Dünyası’nın bulunduğu 35 numaralı yer.” olarak belirtilmiştir. Daha sonra yine bir adres değişikliği olmuş 38. sayıda posta adresi ve idare mahalli şöyle duyurulmuştur. “İstanbul Postahanesi, 66 numaralı kutu.” “İdare mahalli: Türk Yurdu Kitaphanesi.” 51-52. sayıda Bâbıali Caddesi’ndeki Türk Yurdu Kitaphanesi’nin bulunduğu yerde Halk Kitaphanesi’nin açıldığı duyurulur ve bundan sonra bütün neşriyatın idare ve tevzi’ mahallinin burası olacağı, aboneliklerin burada yazılacağı, mektupların buraya gönderilmesi gerektiği ilan ediliyor.

5 Haziran 1933’te yayımlanmaya başlayan dergi iki haftada bir yayın periyodu ile 30 Temmuz 1914’e kadar düzenli olarak çıkmıştır. 14. sayıda, okuyuculardan gelen ısrarlı talep üzerine iki-üç sayı sonra haftalık çıkacağı müjdesi verilir. Okuyuculara, bu ısrarlı ilgi ve alakalarından dolayı teşekkür edilir. Ancak dergi,

haftalık periyoda hiç geçemez. Mart 1914'te Çocuk Dünyası dergisi ile birlikte Donanma Nüsha-i Fevkaladesi yayımlanır. 31. sayıdan sonra üç yıllık uzun bir ara verilir. 32. sayıda bu husus şu ifadelerle açıklanır: *'17 Temmuz 1330 (30 Temmuz 1914) tarihinde sahifelerini muvakkaten kapamağa mecbur olan defter, sevgili okuyucularından gördüğü samimi iltifatların edâyı şükri için her dakika o yaprakları bir an evvel açmak, takdirkarlarına kavuşmak arzusunu taşıyordu. Vesait-i maddiyenin yetersizliği bir müddet bu mukaddes emelin husulüne mani oldu. Fakat bugün, çok şükür tekrar sahifelerini açtı, size kavuştu.'*

45. sayıda kağıt sıkıntısından bahsedilerek, okuyucudan bir an evvel kağıt gelmesi için dua istenir. Yine 49. sayıda harbin tüm dünyada ve memleketimizde her şeyi olduğu gibi çocuk matbuatını da derinden etkilediğini, Talebe Defteri'nin bu güçlüğe direnen tek risale olduğu belirtilir. Okuyucuların da dergiyi ayakta tutmak için çaba sarfettiği, çeşitli okullardan toplu aboneliklerle destek olduğu okuyucuya teşekkür yazılarından anlaşılmaktadır. 49. sayıda: *'Bergama İdadisi talebesinden ve Defter'in eski karîlerinden M.Fazıl ve Mehmet Tevfik Efendiler bütün arkadaşlarının da müstefid olmalarını temin için bedellerini kendileri tesviye ederek mekteplerinin kitaphanesi namına abone yazılmışlardır. Eyüp Sultan İnas Nümune Mektebi'nin faal ve münevver hanımlarından 50 tanesi Defter'e abone olmak suretiyle kadirşinaslık göstermişlerdir...'*

59. sayıda 'Özür' yazısında ailedeki matem dolayısıyla Defter'in geçen sayısının bir hafta tehirle çıktığı ifade edilir. 67.sayıda okuyuculara seslenerek: *'Kağıtlarımızın tükenmesi üzerine Talebe Defteri'nin neşri bir müddet tehire uğradı. Kağıt fiyatının birkaç misli artması hasebiyle sahifelerimizi azaltmaya mecbur olduk. Tefrikamızın ikmali için de iki üç sayı tefrikadan başka ancak birer makale derc edebileceğiz. Bu muvakkat özürleri lütfen makbul görünüz.'* Sözleri ile içinde bulunulan sıkıntılı durum ifade edilir. Nitekim bir sayı sonra da dergi yayın hayatından çekilir.

Sayfa sayısı başlangıçtan itibaren 16 olarak yayımlanmıştır. 4 sayfa kapak 39. sayıya kadar devam etmiş bu sayıdan sonra kimi zaman 2 sayfa çıkmış çoğu zaman da kağıt sıkıntısı sebebiyle kapaksız çıkmıştır. İki kere ‘Nüsha-i Fevkalade’ yayımlayan dergi, birincisini Çocuk Dünyası ile birlikte neşretmiş ve donanmamız yararına satışa sunmuştur. ‘Donanma Nüsha-i Fevkaladesi’ adını taşıyan bu özel sayı da 16 sayfadır. 50. sayıdan sonra neşredilen özel sayı, önceki sayılarda yayımlanan yazılardan seçme yapılarak ve normal süresinden biraz daha gecikerek, kapak hariç, 58 sayfa olarak yayımlanmıştır.

1.2.4. İÇERİĞİ

Talebe Defteri serlevhasında da belirttiği üzere öğrenci için çalışır. Yazılar öğrenciyi bilgilendirmek, eğitmek, eğlendirmek için kaleme alınır. İçeriğe bakıldığında derginin çocuk dergisinden çok orta okul – lise çağındaki genç öğrencilere hitap ettiği görülür. Sahibi ve Müessis Müdürü Ahmet Halit, yazar kadrosunun büyük çoğunluğu da öğretmendir. Edebiyatımızda eser vermiş ve isim yapmış bazı yazarların da dergide yazı ve şiirleri yer alır. Hatta bunlardan Halide Nusret Nazımî (Zorlutuna) yazı yazmaya ilk olarak Talebe Defteri’nde başlar. Muallim olan Reşat Nuri Güntekin’de ‘Aziz Hüdai’ ismi ile dergiye çeviri ve telif yazılar yazan bir başka isimdir. Dergi, tefrika halinde millî, ahlakî, bedenî, terbiyevî yazılar yayımlar. Bunlardan Nüzhet Sabit’in kaleme aldığı ve Talebe Defteri’nin tefrika ettiği ‘Kırk beş bir Tonguz’ adlı hikaye daha sonra kitaplaşarak satışa sunulur.

Dergi tatbiki eğitime büyük önem verdiği için ‘Fen Sahifeleri’ teknolojik gelişmeleri, maddenin yapıtaşını, özelliklerini, hayvanlar alemini okuyucuların istifadesine sunar. Gözlüklü Baba’nın Marifetleri 10. sayıdan 20. sayıya kadar devam eden bir dizi fen deneylerini hikayeleştirir. Ardından malzemeler verilerek okuyucuların da bu deneyleri yapıp öğrenmeleri teşvik edilir.

Dönemin gereklerinden biri de tasarruftur. Çünkü savaş yılları ekonomik durumu iyice zora sokmuştur. Bu yüzden dergi okuyucu kitlesi olan öğrencileri sürekli tasarrufa teşvik eder. Bununla ilgili olarak 9. sayıdan itibaren Muallim Ahmet Cevat tarafından ‘Küçük Dostlarıma İktisadî Kıraatler’ bölümünde ‘Ortaklık’ başlığı ile 15. sayıya kadar hikaye tefrika edilmiştir. Konusu, ‘tek başlarına bisiklet almaya paraları yetmeyen çocukların, harçlıklarını birleştirerek bir tane almaları ve belli bir sıraya göre binmeleri’ olan hikaye okuyucularına bu şekilde tasarrufu ve paylaşımı öğütler. ‘10 Paranın Kıymetini Bilmeyen Osmanlı Olamaz’ başlığı altında maddeler halinde okuyuculara tavsiyelerde bulunur ve bu uyarıları sıklıkla tekrarlar. Okullarda tasarruf sandığı kurulmasını tavsiye eder, bu tavsiyeye uyan okulları takdirle anar. 47. sayıda Barbaros Nümûne Mektebi’nin artırma sandığı faaliyetini kapak yapar. Artırma sandıklarında toplanan paralarla öğrenciye ucuz kırtasiye temin edilir, donanma ve Hilâl-i Ahmer’e bağış yapılır. Bu iki kuruma sıklıkla yardım çağrısı yapan Talebe Defteri Hilal-i Ahmer’i sık sık anar, sattığı çiçek, kırtasiye malzemesi gibi malzemeleri almaya teşvik eder, geliri bağışlanmak üzere piyango düzenler. Hilal-i Ahmer’e de 42. sayıda açık mektup yazarak öğrenci faydasına çıkarılan ucuz defterlerin tekrar satılmasını ister.

Hanımların tahsil meselesi ve eğitimleri de üzerinde durulan bir diğer önemli meseledir. 32. sayıdan itibaren ‘Hanımlar Sahifesi’ açılmış, hanımlara yönelik hikaye, piyes neşri yanında tahsil hayatları ile ilgili yazılar da yayımlanır. 44. sayının başyazısında Muallim Ahmet Halit ‘Kızlarımızın Tahsil Meselesi’ başlıklı yazıda kız öğrencilerin gidebilecekleri ve yeni açılan okulları tanıtır, haklarında bilgi verir.

Dil ve Edebiyat

Talebe Defteri’nde dil ve edebiyat alanında yayımlanmış çeşitli yazılar yer almaktadır. Yazılar telif eserler olduğu gibi tercüme olanlar da vardır. Makale, hikaye, mektup, deneme, eleştiri, edebî bilgiler, biyografi, hatıra, gezi yazısı en çok kullanılan türlerdir. Bunun yanı sıra 10 sayının dışında diğer sayılarda şiire yer

verilmiş, çoğu zaman birden fazla şiir derginin sayfalarında yer almıştır. Şair ve yazarlar arasında Enis Behiç (Koryürek), Şükûfe Nihal, Suat Fahir (İsmail Hikmet Ertaylan), Rıza Tevfik (Bölükbaşı), Nafi Atuf (Kansu), Yusuf Akçura, Abdurrahman Şeref, Hüseyin Ragıp (Baydur), Ahmet Cevat (Emre), Celal Sahir (Erozan), Faik Ali (Ozansoy), Rûşen Eşref, Reşat Nuri Güntekin (Aziz Hüdai) vardır.

Edebiyat Tarihimize de sayfalarında yer veren dergi 14.sayıda Osmanlı Şiirinin Fâtıhası ile Anadolu topraklarında şiirimizin tarihi seyrini, Ahmedî, Yunus Emre, Kadı Burhanettin gibi şairlerimizin de hayatlarını ve sanatlarını biyografik olarak verir.

Dil Bilgisi:

Dil bilgisi meselesinde öelikle imlâ meselesi üzerinde duran dergi düzenlediği yazı müsabakaları ile öğrencileri düzgün cümle kurmaya, doğru imlâ kullanmaya teşvik eder, hataları düzeltir. Vatani sevmenin çok çalışmakla, üretmekle, tarihini ve coğrafyasını iyi öğrenmekle olacağını söyler. Buna dilini iyi bilmeyi ve doğru kullanmayı da ekler. 22. sayıda ‘Defter’in kaleme aldığı ‘Türkçe Kitabet Dersi Mekteplerimizde Ne Haldedir?’ adlı makalede bu konu ile ilgili yapılan yarışmanın düşündürdüklerini dile getirmesi açısından dikkat çekicidir.

12. sayıda Hüseyin Ragıp’ın istinsah ettiği mektupta dilin önemine yer verilir. Yatılı okulda Türkçe dersinde yaptığı hatalardan dolayı ‘izinsiz’ cezası alan oğluna, babası özellikle bu kadar önemli bir dersten bu cezayı almasına üzüldüğünü ifade eder.

55. sayının baş sayfasında, ‘İmlamızdan Nümûneler’ başlığı altında yazım konusu ele alınır, yazım hatası sıkça yapılan kelimelerin doğru yazılışları verilir. Okuyuculardan gelen mektuplarda da imlâyaya dikkat edilmesi bu konuda derginin örnek alınması istenir.

Şiir

Derginin hemen her sayısında şiire yer verilir. Osman Fahri ve Suat Fahir en çok şiiri yer alan isimlerdir. Halide Nusret Zorlutuna yazı hayatına ilk olarak Talebe Defteri'nde başlar. Hikayeleri ile tanınan Ömer Seyfettin'in ve Ziya Gökalp'in, birlikte çıkan 51-52. sayıda birer şiiri yer alır. Şiirler vatan sevgisini işleyen didaktik konulu ya da lirik şiirlerdir. 27. sayıda imzasız çıkan bir şiir vardır. Dergide talebe yazılarına yer verildiği gibi şiirleri de yayımlanır. Muallimlerden oluşan yazar kadrosunun şiirleri de vardır. Dönemin sosyal şartlarını yansıtan, düşmanlardan çalışarak ve vatanımızı severek intikam alma duygusu, perişan haldeki aç ve sefil insanlar, Türk kadınının saygıdeğerliği ve tabiata ait temalar ağırlıktadır.

Hikaye

Hikaye, derginin en zengin türü olarak karşımıza çıkar. Adapte, çeviri ve telif hikayeler her sayıda yer alır. Mehmet Senai'nin 'Kardeş Muhabbeti' adlı hikayesi adapte bir hikayedir. Hava Robinsonları, Ödüş Yüzük, Filomel ile İhtiyar, Tarpeya Romalı Kız, Grandükün yeni Elbisesi, Âmânın Köpeği, Billur Yumurta çeviri hikayelerdir. 'Kırk beş Bir Tonguz' ise Nüzhet Sabit'in Talebe Defteri için kaleme aldığı ve tefrika halinde yayımlanan hikayesidir. 'Milli ve Vatani Hikaye' ifadesi ile yayımlanan bu hikaye daha sonra kitaplaştırılarak satışa sunulmuştur.

Talebe için çıkan ve onun eğitime katkıda bulunmak isteyen bir dergi için hikaye türü en önemli araçtır. Bunun için dergi; vatan sevgisi, iktisat, eğitim-öğretim, güzel ahlak, sağlık, fen bilimleri gibi pek çok konuda eğitici hikayeler yayımlamıştır. Aziz Hüdai müstear adıyla çeviri eserler yayımlayan ve o yıllarda genç bir öğretmen olan Reşat Nuri Güntekin, en sık imzasına rastlanan isimlerden biridir. Ekonomik sıkıntının had safhada yaşandığı o yıllarda Ahmet Cevat 'Ortaklık' adıyla tefrika edilen hikayesinde, çocukları paralarını birleştirerek ihtiyaçlarını almaya teşvik eder. Yine Osmanlı tarihinin şanlı sayfalarından 'Yirmi Beş Sene Siper Kavgası', 'Durmuş

Çavuş', 'Hatıra-ı Esaret', 'Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf' gibi hikayeler okuyucularına cesaret, azim ve vatan sevgisi aşıl原因 hikayelerdir.

Gözlükçü Babanın Çırağı imzasıyla yayımlanan fenni hikayelerde Gözlüklü Baba lakaplı birinin yaptığı deneyler anlatılarak ağılenceli bir üslupla fizik-kimya dersleri verilir.

'Ümit ve Azim', 'Lambalı Hanımefendi' gibi biyografik hikayelerle çalışkan ve başarılı insanların hayatları anlatılır.

Kadınların eğitimine sık sık yer veren dergide, 'Tomris'in Davası', 'Emellerden' adlı hikayelerde bu konuyu işler.

Deneme

Talebe Defteri'nde yer alan bu türdeki yazılar sayıca fazla değildir. 'Deniz', 'Gece Bekçisi', 'Kanatlarım Olsaydı', 'Ben Talebemi Nasıl Severim' adlı yazılar, güncel ya da güncel olmayan çeşitli konularda kaleme alınmış örneklerdir.

Hatıra

Dergide yer alan bu türdeki eserler eğitimle ilgili yazılardan oluşur. Muallimlerin kendi öğrenciliklerinden yola çıkarak kaleme aldıkları kimi zaman güldürücü hatıraların yanında gezi ve sosyoloji türlerini de içeren İskender Fahrettin'in 'Sudan Hatıraları' ve vak'anüvis Abdurrahman Şeref'in 'Hakanı Mağfura Ait Bazı Hatıralarından' adlı yazılar hatıra türünde dikkat çeken örneklerdir.

Biyografi

Bu türde Mevlana, Yunus Emre, Kadı Burhanettin, Âşık Paşa gibi edebiyat tarihimizden önemli isimlerin yanı sıra batılı ilim adamlarının hayatlarından da örnekler verilmiştir. Dergideki iki dini yazıdan biri olan ‘Neseb-i Hazreti Peygamberî’ de bu türün içinde yer alır.

Mektup

Dergide mektup türü önemli bir yer tutar. Eğiticilik bu türün de ana gayesidir. Baba-oğul, öğretmen-öğrenci, yazar-okuyucu arasında olan bu mektupların yanı sıra çeşitli kurum ve kuruluşlara, dergi idaresi tarafından yazılmış açık mektuplar da yer alır.

Ahmet Cevat’ın kaleme aldığı ‘Sabanımızı Niçin Değiştirmiyoruz’ adlı mektupta bir baba, oğluna memleketin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik durumdan bahsederek nasihatte bulunur. ‘Tatil Mektuplar’nda öğrenciler tatillerini nasıl geçirdiklerini anlatır.

Hilal-i Ahmer’e dergi idaresi tarafından yazılan açık mektupta fakir öğrencilere yemek verilmesi rica edilir. Maarif Nazırı’na Müessis Müdür Ahmet Halit tarafından yazılan açık mektup, dönemin eğitim sistemindeki aksaklığı göstermesi açısından dikkat çekicidir.

Bunun dışında bir de öğrencilerden gelen mektuplar ve onlara verilen cevaplar vardır. Derginin genellikle son kısmında yer alan bu bölüm de öğrencilerin sordukları çeşitli sorulara cevaplar yer alır.

Roman

Derginin 58. sayısında, meşhur eserlerden çeviri roman tefrikalarının yapılacağı duyurulur. ‘Âmânın Köpeği’, ‘Gavroş’ ve ‘İspinoz’ bu duyurudan sonra

tefrika edilir. Ayrıca Muallim İrfan Emin tarafından Talebe Defteri için kaleme alınan ‘Sanat Yolunda’ adlı roman , yedi sayı boyunca tefrika edilir.

Tiyatro

Talebe Defteri’nde yer alan tiyatro türündeki eserler monolog ve piyes tarzındadır. Monologlar genellikle güldürü-eğlence amaçlıdır. Piyeslerin anafikri eğitim ve ahlak konusudur. ‘Macide’yle İkinci Mülakat’ kadınların eğitim ve tahsilini işler. ‘Küçük Hüseyin’in Gazası’ cesaret ve vatan sevgisini konu edinir. ‘Mekkar ile Tama’kar’ ise çeviri Molyer’den çeviri piyestir. Necip Necati’nin kaleme aldığı ‘Hilal-i Ahmer – Moda’ adlı piyeste kadınlar arasında geçen ahlaki ve eğitici bir muhavereye yer verilir.

Masal

Hoca Dâna’nın çeviri masalı ‘Endülüs Masalı’ Talebe Defteri’nin 12-17 nüshaları arasında yayımlanır. Bunun dışında eğlendirici başka masallara da yer verilir. ‘Halife ve Fakir Talebe’ imzasız yayımlanır.

Fabl

Muallim Hulusi’nin ‘Bir Kavganın Neticesi’ adlı fablı derginin incelenen sayıları arasında yer alan bu türdeki tek örnektir.

Fıkra

Güldürü-fıkra yazılarında bazen tarihi fıkralara bazen de bilinen nükteli kısa yazılara yer verilir. Son kısımdaki kısa yazılar arasında yer alır.

Manzume

Dergide bu türde iki yazı yer alır. İkisi de ‘Masalcı’ imzasıyla yayımlanır.

Edebiyat Tarihi

Naci Sağır imzalı biyografik yazılar derginin ‘Tarih-i Edebiyatımızdan Sahifeler’ başlığı ile yayımlanır. Mevlana, Yunus Emre, Âşık Paşa ve Kadı Burhanettin’in edebî kişiliklerinden bahsedilir, şiirlerinden örnekler verilir. ‘İlk Osmanlı Şairleri’ ve ‘Şehzade Süleyman Devri’ de dönemin edebî faaliyetlerinden bahseden diğer yazılardır.

Gezi

İskender Fahrettin’in sosyolojik içerikli hatırlarını kaleme aldığı yazı dizisi ‘Sudan Hatıraları’ dışında da bu türde çeşitli yazılar derginin sayfaları arasında yer alır. Bu yazılarla Dünya’nın çeşitli yerleri okuyuculara tanıtılır. Coğrafi, kültürel, sosyal konularda bilgi verilir. ‘Tiflis Müzesi’ adlı yazıda müze tanıtılır.

Sohbet

Öğrencilerle sohbet havasında yazılan bu türdeki yazılarda hem eğitimle ilgili tavsiyelerde bulunulur hem de çeşitli konulara değinilir. Daha ziyade bir büyüğün küçüğüyle yaptığı karşılıklı sohbet içerikli yazılarda çeşitli tavsiyelerde bulunulur.

Hitap

Talebe Defteri’nde yer alan bu türdeki yazılar Muallim Abdülfeyyaz Tevfik’e aittir. 2, 4 ve 5. sayılarda, orta sayfada resim altı olarak verilen yazıda Osmanlı talebe ve gençlerine hitap edilit, tarihten örnek verilir. 10. sayının başyazısı olarak verilen hitabet de, yazarın idadî mezunlarına hitaben yaptığı konuşmadır.

Konferans

Hüseyin Ragıp'ın 'Namuslu Adam Kimdir' adlı konuşması 'Sultanî Konferansları' notu ile okyucuya 34. sayının başında verilir.

Eğitim

Derginin ağırlıklı noktasını eğitim konulu makaleler teşkil eder. Derginin dış kapak yaparak çıktığı zamanlarda baş yazılar umumiyetle eğitimle alakalıdır ve çoğu zaman 'Defter' imzasını taşır. Kapak yapmadan çıkmaya başladıktan sonra kapakta yayımlanagelen ilan, bilmece ve reklamlar baş sayfaya alınır, eğitimle ilgili yazılar sonraki sayfada yer alır. Bu yazıların merkezinde; okulların tanıtımı, öğrencilerin seçecekleri okullar konusunda bilgi, taşralı talebelerin durumu, başarılı bir eğitim hayatının önemi, vatan sevgisi, kadınların tahsil meselesi vardır. Ayrıca eğitimdeki aksaklıklar, okulların gerek fiziksel durum gerekse müfredat konusundaki eksikleri dile getirilerek dönemin Maarif Nâzırı'nın dikkatine sunulur. İlgili makama açık mektup yazılır. 61. sayıda; ibtidâi mezunlarının sultanî veya diğer mekteplere girerken maruz kaldıkları müşkülata dair dergide çıkan yazıya cevap veren ve meselenin halli için emir buyuran Maarif Nâzırı Nazım Bey'e teşekkür yazısı yer alır.

Kadınların eğitim meselesi de ayrıca ele alınır, gidebilecekleri ve yeni açılan okullar isim isim bildirilerek teşvik edilir. Dârülfünûn'un Hanımlar Kısmının açılması takdir ve tebrikle karşılanır.

Deney, gezi-gözlem ve spor da eğitimin ayrılmaz unsurları olarak görülür. Avrupa'daki eğitim hayatı örnek teşkil etmesi için çeviri yazılarla gözler önüne serilir.

İntikam konusunun sıkça yer aldığı yazılarda milletçe intikamımızın iyi tahsil gören gençlerle alınacağı vurgusu yapılır.

Eğitimle ilgili yazılar arasında spor da işlenen konulardandır.. Bu yazıların bir kısmı telif bir kısmı ise çeviridir. 17. sayıda ‘İyi Vücutlu Milletler İyi Yaşarlar’ başlıklı makalede sporun ve iyi beslenmenin önemi vurgulanır. Özellikle izcilik, üzerinde en çok durulan konudur. ‘Genç Keşşafın Muhtırası’ adlı yazı dizisinde izciliğin spor ve ahlak yönüyle nasıl olması gerektiği uzun uzun anlatılır. Okullarda kurulan izci takımları okuyucuya duyurulur. Genç kızların kurduğu izci takımı fotoğrafla, takdir ve tebrikle dergide yer alır. Ayrıca idman kulüplerinin yaptığı spor müsabakalarından okuyucular haberdar edilir. Sultanîler arası futbol müsabakaları düzenlenir. Romanya’dan gelen öğrenci gurubu ile Galatasaraylılar arasında yapılan futbol karşılaşmasının fotoğrafları 24. sayıya kapak konusu olur.

Almanya’dan gelen ve Genç Dernekleri kurucu yöneticisi olan Fonhof yapılan sportif faaliyetlerden yazılarında bahseder. Dergi bu yazıları yayımlayarak öğrencileri üye olmaya teşvik eder.

Sadece İstanbul değil taşradaki okulların ‘gürbüz’lerinden ve onların faaliyetlerinden de haberler dergide yer alır.

Ahlak

Ahlaki yazılar dergide sıkça yer alır. Çıkış sebeplerinden biri de talebeye ahlakî dersler vermek olan Talebe Defteri’nde ‘Amelî Ahlak’ başlığı altında çalışkanlık, cesaret, yardımseverlik, vatanseverlik, dürüstlük gibi değerler anlatılır, okuyucu bilinçlendirilmeye çalışılır.’Eflatun’ başlıklı yazıda ünlü filozofun ders alınması gereken tevazûundan bahsedilir. Abdurrahman Şeref’in, ‘Âli Paşa’nın İl Sadareti ve Reşit Paşa’ya Karşı Muamelesi’ yazısında da ahlak dersi verilir.

Tarih

Tarih yazıları, ‘Türk Tarihi’ ve ‘Genel-Tarih’ konularında yer alır. ‘Yirmi Beş Sene Siper Kavgası’ ‘Tarihte Osmanlı Neferi’ ‘Deniz Muharebeleri’ ‘Durmuş Çavuş’ adlı yazı dizileri tarihin kahramanlık dolu şanlı sayfalarından bahseder. 57. sayıdaki ‘Cülûs-u Hümayun Münasebetiyle’ adlı yazıda ise tahta geçen VI.Mehmet ve ondan önce sultan olmuş diğer Mehmetlerden bahsedilir. Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethi yıldönümünde bir resim müsabakası düzenlenir. Ayrıca her sayıda tarihle ilgili ilmî sorulara yer verilir. Bu yazılar sadece okuyucuya tarihini tanıtmayı ve onu bilgilendirmeyi değil aynı zamanda geçmiş kahramanlıklardan ders alarak bugünkü mevcut gidişattan kurtulmak için çalışma azmini aşlamak ister.

Genel kültür yazılarında atın, kravatın, uçurtmanın, fosforun, ipeğin, şemsiyenin vs. tarihi tanıtılır. Okuyucuya eğlendirici, bilgi verici konular sunulur.

Coğrafya

Coğrafya ile ilgili çıkan yazılarda Dünya’nın ilginç coğrafi durumlarından ya da ülkemiz topraklarında çıkan madenler ile ormanlarından elde edilen ürünlerinden bahsedilir. Munis Nejat imzalı ‘Coğrafya, Tarih’ adlı yazıda memleketimizi hakkıyla sevmenin yolununun onun tarihini ve coğrafyasını iyi bilmekten geçtiği anlatılır.

Antropoloji

Bu konu ile ilgili dergide iki yazı yer alır. ‘Taş Devrinde İnsanlık’, ‘Kablettarih İnsanların Meskenleri’ adlı makalelerde eski insanların yaşayışlarından bahsedilir.

Fen

Fenle ilgili makaleler eğitimle ilgili yazıların neredeyse yarısını oluşturur. Yayımlandığı dönem itibariyle fen bilimlerinin ağırlıklı olarak önem kazanması, Avrupa’daki yenilik ve buluşlar dergiyi bu yönde yazı yayımlamaya yöneltir.

İlk sayıdan başlayan yazılar 2. sayıdan itibaren ‘Fen Sahifeleri’ bölümü ile devam eder. Çoğu çeviri olan bu yazılarda fizik, kimya, biyoloji ve teknoloji konuları yer alır, yazılar resim, fotoğraf ve şemalarla ilgi çekici hale getirilir.

Sualler kısmında da ilmî ve fennî sorular sorularak öğrencide merak uyandırılmaya çalışılır.

Ayrıca dünyadaki teknolojik gelişmeler, bulaşık makinesinin ya da araba sileceğinin icadı haber olarak verilir. Özellikle uçağın icadı ‘Artık İnsanlar da Uçuyor’ başlığı ile duyurulur ve uçağın şeması verilir.

Kimi zaman hayvanlar aleminden de bahseden fen yazılarında çeşitli türlerin; ayı, beygir, devekuşu, fil, ördek, atmaca v.s gibi, özellikleri anlatılır. Bazen de avlanma yolları gösterilir.

Müzik

Bu konu ile ilgili dergide iki yazı yer alır. ‘Çengelköy Nevfer Mektebi Tatil Şarkısı Notası’ ve ‘Fatih Sultan Mehmet Marşı’nın beste ve güftesi’.

İktisat

Derginin sıklıkla üzerinde durduğu konulardan biri de iktisattır. Konu ile ilgili çeşitli hikayelerin yanı sıra bir öğrenci mektubu ile gündeme gelen ‘Mekteplerde Artırma Sandığı’ pek çok sayıda işlenir. Artırma sandığı oluşturulan okullar haber yapılır, takdir edilir. Öğrencilere yer yer ‘10 paranın kıymetini bilmeyen Osmanlı olamaz’ uyarısı yapılır. Tasarruf edilen paraların donanmamıza, Hilal-i Ahmer’e yardım olarak verilmesi tavsiye edilir. Kırtasiye malzemelerinin nerede daha ucuz satıldığı duyurulur.

Psikoloji

Psikoloji ile ilgili derginin 55. sayısında Aziz Hüdai imzalı 'Korku' adlı tek bir yazı yer alır.

Sosyoloji

Bu türdeki yazılarda hem toplumumuz hem de başka toplumların hayatları ile ilgili konulardan bahseder. Basutular adlı bir kabile ya da Sudan'da çocukların durumu çeşitli yönleri ile ele alınır. Konu ile ilgili dikkat çekici yazılardan biri Perihan Saide imzalı 'Amerika'da Genç Kız Hayatı' dır. Yazı, genç kızların tahsil hayatı, okulları, günlük yaşantısından bahseder. 'Osmanlı Türklerinde Hayat Sanatı' ve 'Âti Huzurunda Kadınlarımız' adlı yazılar da konu ile ilgili diğer yazılardır.

Genel Kültür

Bu türdeki yazılar genellikle derginin son sayfalarında yer alır. 'Garip Ama Gerçek' türündeki bu kısa yazılarda her konu ile ilgili akla gelebilecek ilginç konulara değinilir.

Haber

Dergide duyurular gibi haberler de eğitim ve öğretimle alakalıdır. Bazen Dünya'da olan icatlardan veya ilginç olaylardan da kısa haberler verilir. Genellikle okulların mezuniyet merasimi, geziler, sosyal faaliyetler, yardım toplama kampanyaları yayımlanan haberler arasındadır. Padişah VI.Mehmet'in 'Kılıç Kuşanma Merasimi' de haber yapılır.

Açıklama

İmzasız olarak yazılan kısa açıklama yazılarında derginin gecikme sebebi ya da derginin yapmak istediği bazı çalışmaların sebepleri izah edilir.

Bilmece

Derginin bütün sayılarında kapakta ya da son sayfada yer alır. “.... Talebe Defteri daima ilmî, fennî sualleriyle karîfe ve karîferinin istifadesini temine çalışmıştır.” ifadesi ile dergi bilmedeki amacını açıklar. 56. sayıda, diğer bazı dergilerin sorduğu ahlaka aykırı ya da faydasız, düşünmeyi ve öğrenmeyi teşvik etmeyen bilmecelerin boykot edilmesi çağrısını yapar. 43. sayıda dergiyi bilmece ödülü için alanların bundan sonra dergi ile meşgul olmamaları istenir. Bu isteğin ardından bir süre ödül verilme de bu uzun sürmez. Çeşitli konularda sorulan sorular ve bilmecelere doğru cevap verenler ilan edilir, aralarından kur’a çekilerek ya da 1.den itibaren sıralama yapılarak çeşitli ödüller verilir.

Dergide zaman zaman okuyuculara arasında anket tarzı sorular da sorulur, mektupla cevap istenir. Son sayfalarda sorulan sorularda çeşitli konularda nasıl bir beklenti olduğu sorulur. Gelecek sayılarda okuyucu tercihi ilan edilir.

Eğlence

‘Eğlenceler ve Faideler’ bölümü ile eğlenceli kısa yazılara yer veren Talebe Defteri, ‘Niçin Kediler Daima Dört Ayak Üzerine Düşer’, ‘Doktorların Tuhafılığı’, ‘Fareler ve Sıçanlar’ gibi kısa eğlenceli yazılara sayfalarında yer verir. İlk mektepten sultanîye kadar geniş bir öğrenci kitlesine hitap eden dergi bu yazılar ile okuyucuların eğlenceli vakit geçirmesini de sağlamak ister.

El-işi

El-işi ile ilgili yer alan bir kaç yazıda oyuncak yapımı ya da dergi ilavesi olarak verilen silgi koymaya yarayan kap yapımı tarif edilir.

Faydalı Bilgi

Son sayfalarda yer alan kısa yazılardan biri de faydalı bilgilerdir. ‘Süt Nasıl Muhafaza Olur’, ‘Bir Kaşıktan Nasıl Süzgeç Olur’, ‘Vücudumuzda Neler Var’ gibi genel kültüre de giren faydalı bilgiler verilir. Yazılar imzasız olarak yayımlanır.

Müsabaka

Derginin düzenlediği çeşitli konulardaki müsabakalar her sayıda okuyucuya duyurulur. Bu, kimi zaman yazı müsabakası, kimi zaman resim ya da tarih, coğrafya, hendese, tahrir konularında olur. Daha sonraki sayılarda kazananların okulları ve isimleri ilan edilir.

Okuyucuya Cevap

Bu bölümdeki yazılarda okuyuculardan gelen sorulara verilen cevaplar yer alır. Sorular eğitim-öğretimle alakalı olduğu gibi, hemen her konuda olmak üzere çeşitlidir. Cevaplar kısa ve gönderenin ismi belirtilerek verilmiştir. Kapakta ya da son sayfada yer alır.

Özür

Derginin gecikmesi, gönderilen okuyucu mektuplarına içeriğın fazlalığından dolayı yer verilememesi gibi konularda okuyucudan özür dileyen kısa yazılar yayımlanır.

Taziye

Derginin dört yerinde taziye yazısı yer alır. Bu taziyeler derginin müessis ve müdürü Ahmet Halit'in yakınlarına ait vefat haberidir.

Tebrik

Dergide bayram tebriği, okullarda yapılan yardım kampanyalarından dolayı tebrik, kız keşşafının faaliyetleri tebrik konusu olmuştur. Ayrıca maarifin gerçekleştirdiği faaliyetler de duyurularak tebrik edilmiştir.

Teşekkür

16. sayının başında Şehzade Abdülmecit Efendi'nin Talebe Defteri için yapmış olduğu tablonun müjdesi verilir, kendilerine teşekkür edilir. Bunun dışında çeşitli okullarda Talebe Defteri için yapılan toplu abonelikler duyurulur ve teşekkür edilir. Dergi açıldığı zaman kendilerini tebrik eden matbuat hayatının diğer üyelerine teşekkür edilir.

Duyuru

Derginin her sayısında imzasız olarak çeşitli konularda duyurular yapılır. Öğrenci kitlesine hitap etmesi bakımından öncelikle eğitim-öğretimle ilgili konularda duyuru yapılır. Okulların ne zaman açılacağı, kayıt şartları, yeni açılan okullar, kız okulları, dershaneler, ders verenler, ucuz kırtasiye malzemeleri satılan yerler, yeni açılan kütüphaneler, maarif ile ilgili tayin ve istifalar, hayır kurumlarının faaliyetleri, derginin abonelik şartları, müracaat mahallî gibi pek çok ve çeşitli konularda yapılan duyurular ile okuyucular bilgilendirilir.

Öğrencilere harçlıklarını nasıl değerlendirecekleri hususunda, öğretmenlere sene sonunda öğrencilerin kitaplarını toplayıp seneye, gelecek yeni öğrencilere

dağıtmaları konusunda tavsiyede bulunan kısa uyarı yazıları da duyurular arasında yer alır.

Okuyucu, dergiye göndereceği yazı, iştirak edeceği müsabakalar ile ilgili olarak uyarılır. Bunun dışında en sık yapılan uyarı Nestle sütü ve Müslüman olmayan mağazalardan alışveriş etme ile ilgilidir. Vatandaşlar, memleketin latif kokulu otları ile beslenen koyunlarının sütünü içip Nestle sütü içmemeleri ve içirmemeleri konusunda uyarılır. Müslüman olmayan mağazalardan alışveriş etmemeleri konusunda da uyarılır.

Reklam

Reklam yazıları derginin her sayısında yer alır. Kapakta, son sayfada, 55. sayıdan itibaren de ilk sayfadan yayımlanır. En çok reklamı yapılan ürünler dergi ve kitap reklamlarıdır. Bu dergi ve kitapların konuları çeşitlidir. Öğrenciyi, öğretmeni ilgilendiren eğitici kitaplar, lisan kitapları, hikaye, roman, çocuk kitapları gibi hemen her çeşidi kapsar. Büyük Duygu, Çocuk Dünyası, Çocukşarımıza Neşideler, Ekinci, İdman, Kadınlar Dünyası, Lem'a, Mektep Müzesi, Şehbal, Türk Kadını, Türk Yurdu, Yeni Fikir gibi dergiler en çok reklamı çıkanlardır.

Bunun dışında müslüman mağazaları, müslüman iş yerleri, diş hekimi, tüccar ve sinemaların da reklamı yapılır. İlaç reklamı da az da olsa yer alır.

İlan:

Son sayfada yer alan bölümde, müsabaka neticesinde kazanan isimler ilan edilir.

1.2.5 TALEBE DEFTERİ'NİN YAYIMLANDIĞI YER ve FİYATI

c.	Nu.	İdarehanesi	Fiyatı
1	1	İstanbul	Nüshası 20 para
1	2	İstanbul	Nüshası 20 para
1	3	İstanbul	Nüshası 20 para
1	4	İstanbul	Nüshası 20 para
1	5	İstanbul	Nüshası 20 para
1	6	İstanbul	Nüshası 20 para
1	7	İstanbul	Nüshası 20 para
1	8	İstanbul	Nüshası 20 para
1	9	İstanbul	Nüshası 20 para
1	10	İstanbul	Nüshası 20 para
1	11	İstanbul	Nüshası 20 para
1	12	İstanbul	Nüshası 20 para
1	13	İstanbul	Nüshası 20 para
1	14	İstanbul	Nüshası 20 para
1	15	İstanbul	Nüshası 20 para
1	16	İstanbul	Nüshası 1 kuruş
1	17	İstanbul	Nüshası 20 para
1	18	İstanbul	Nüshası 20 para
1	19	İstanbul	Nüshası 20 para
1	D.N.F	İstanbul	Nüshası 40 para
1	20	İstanbul	Nüshası 20 para
1	21	İstanbul	Nüshası 20 para
1	22	İstanbul	Nüshası 20 para
1	23	İstanbul	Nüshası 20 para
1	24	İstanbul	Nüshası 20 para
1	25	İstanbul	Nüshası 20 para
1	26	İstanbul	Nüshası 20 para
1	27	İstanbul	Nüshası 20 para
1	28	İstanbul	Nüshası 20 para

1	29	İstanbul	Nüshası 20 para
1	30	İstanbul	Nüshası 20 para
1	31	İstanbul	Nüshası 20 para
2	32	İstanbul	Nüshası 40 para
2	33	İstanbul	Nüshası 40 para
2	34	İstanbul	Nüshası 40 para
2	35	İstanbul	Nüshası 40 para
2	36	İstanbul	Nüshası 40 para
2	37	İstanbul	Nüshası 40 para
2	38	İstanbul	Nüshası 40 para
2	39	İstanbul	Nüshası 40 para
2	40	İstanbul	Nüshası 40 para
2	41	İstanbul	Nüshası 40 para
2	42	İstanbul	Nüshası 40 para
2	43	İstanbul	Nüshası 40 para
2	44	İstanbul	Nüshası 40 para
2	45	İstanbul	Nüshası 40 para
2	46	İstanbul	Nüshası 40 para
2	47	İstanbul	Nüshası 40 para
2	48	İstanbul	Nüshası 40 para
2	49	İstanbul	Nüshası 40 para
2	50	İstanbul	Nüshası 40 para
2	51-52	İstanbul	Nüshası 5 kuruş
3	53	Bulunamadı	
3	54	Bulunamadı	
3	55	İstanbul	Nüshası 2 kuruş
3	56	İstanbul	Nüshası 100 para
3	57	Bulunamadı	
3	58	İstanbul	Nüshası 100 para
3	59	İstanbul	Nüshası 100 para
3	60	İstanbul	Nüshası 100 para
3	61	İstanbul	Nüshası 100 para
3	62	İstanbul	Nüshası 100 para

3	63	İstanbul	Nüshası 100 para
3	64	İstanbul	Nüshası 100 para
3	65	İstanbul	Nüshası 100 para
3	66	İstanbul	Nüshası 100 para
3	67	İstanbul	Nüshası 100 para
3	68	Bulunamadı	

**1.2.6 TALEBE DEFTERİ'NİN 1-68 SAYILARININ ÇIKARILIŞ
TARİHLERİ ve SAYFA SAYISI ile YAYIN PERİYODU
TABLOSU**

c.	Nu.	Sayfa	Çıkış Tarihi	Miladi	Yayımlanma Periyodu
1	1	1-16	23 Mayıs 1329	5 Haziran 1913	İki Haftada Bir
1	2	17-32	2 Haziran 1329	15 Haziran 1913	İki Haftada Bir
1	3	33-48	20 Haziran 1329	3 Temmuz 1913	İki Haftada Bir
1	4	49-64	4 Temmuz 1329	17 Temmuz 1913	İki Haftada Bir
1	5	65-80	18 Temmuz 1329	31 Temmuz 1913	İki Haftada Bir
1	6	81-96	1 Ağustos 1329	14 Ağustos 1913	İki Haftada Bir
1	7	97-112	15 Ağustos 1329	28 Ağustos 1913	İki Haftada Bir
1	8	113-128	29 Ağustos 1329	11 Eylül 1913	İki Haftada Bir
1	9	129-144	12 Eylül 1329	25 Eylül 1913	İki Haftada Bir
1	10	145-160	26 Eylül 1329	9 Ekim 1913	İki Haftada Bir
1	11	161-176	10 Teşrin-i Evvel 1329	23 Ekim 1913	İki Haftada Bir
1	12	177-192	24 Teşrin-i Evvel 1329	7 Kasım 1913	İki Haftada Bir
1	13	193-208	7 Teşrin-i Sâni 1329	20 Kasım 1913	İki Haftada Bir
1	14	209-224	21 Teşrin-i Sâni 1329	5 Aralık 1913	İki Haftada Bir
1	15	225-240	5 Kanun-i Evvel 1329	18 Aralık 1913	İki Haftada Bir
1	16	241-272	19 Kanun-ı Evvel 1329	31 Ocak 1913	İki Haftada Bir
1	17	273-288	2 Kanun-ı Sâni 1329	14 Ocak 1914	İki Haftada Bir
1	18	289-304	16 Kanun-ı Sâni 139	28 Ocak 1914	İki Haftada Bir
1	19	305-320	30 Kanun-ı Sâni 1329	11 Şubat 1914	İki Haftada Bir
1	20	321-336	13 Şubat 1329	25 Şubat 1914	İki Haftada Bir
1	21	337-352	27 Şubat 1329	13 Mart 1914	İki Haftada Bir
1	D.N.F	1-16	Mart 1330	1 Mart 1914	Özel Sayı
1	22	353-368	13 Mart 1330	26 Mart 1914	İki Haftada Bir
1	23	369-384	27 Mart 1330	9 Nisan 1914	İki Haftada Bir
1	24	385-400	10 Nisan 1330	23 Nisan 1914	İki Haftada Bir
1	25	401-416	24 Haziran 1330	7 Mayıs 1914	İki Haftada Bir
1	26	417-432	8 Myıs 1330	21 Mayıs 1914	İki Haftada Bir
1	27	433-448	22 Mayıs 1330	3 Haziran 1914	İki Haftada Bir
1	28	449-464	5 Haziran 1330	18 Haziran 1914	İki Haftada Bir
1	29	465-480	19 Haziran 1330	2 Temmuz 1914	İki Haftada Bir
1	30	481-496	3 Temmuz 1330	16 Temmuz 1914	İki Haftada Bir
1	31	497-512	17 Temmuz 1330	30 Temmuz 1914	İki Haftada Bir

Dergiye İki Buçuk Yıl Ara Veriliyor					
2	32	513-528	5 Kanun-ı Sâni 1332	18 Ocak 1917	İki buçuk Yıl Sonra
2	33	529-544	19 Kanun-ı Sâni 1332	1 Şubat 1917	İki Haftada Bir
2	34	545-560	2 Şubat 1332	15 Şubat 1917	İki Haftada Bir
2	35	561-576	1 Mart 1333	14 Mart 1917	Bir Ay Sonra
2	36	577-592	15 Mart 1333	28 Mart 1917	İki Haftada Bir
2	37	593-608	29 Mart 1333	11 Nisan 1917	İki Haftada Bir
2	38	609-624	12 Nisan 1333	25 Nisan 1917	İki Haftada Bir
2	39	625-640	26 Nisan 1333	9 Mayıs 1917	İki Haftada Bir
2	40	641-656	10 Mayıs 1333	23 Mayıs 1917	İki Haftada Bir
2	41	657-672	24 Mayıs 1333	6 Haziran 1917	İki Haftada Bir
2	42	673-688	21 Haziran 1333	4 Temmuz 1917	Bir Ay Sonra
2	43	689-704	19 Temmuz 1333	1 Ağustos 1917	Bir Ay Sonra
2	44	705-720	16 Ağustos 1333	29 Ağustos 1917	Bir Ay Sonra
2	45	721-736	13 Eylül 1333	26 Eylül 1917	Bir Ay Sonra
2	46	737-752	11 Teşrin-i Evvel 1333	24 Ekim 1917	Bir Ay Sonra
2	47	753-768	25 Teşrin-i Evvel 1333	7 Kasım 1917	İki Haftada Bir
2	48	769-784	8 Teşrin-i Sâni 1333	21 Kasım 1917	İki Haftada Bir
2	49	785-800	22 Teşrin-i Sâni 1333	5 Aralık 1917	İki Haftada Bir
2	50	801-816	20 Kanun-ı Evvel 1333	2 Ocak 1918	Bir Ay Sonra
2	51-52	817-876	14 Mart 1334	27 Mart 1918	Üç Ay Sonra (Özel Sayı)
3	53	Bulunamadı			
3	54	Bulunamadı			
3	55	889-896	13 Haziran 1334	26 Haziran 1918	Bir Ay Sonra
3	56	899-910	27 Haziran 1334	10 Temmuz 1918	İki Haftada Bir
3	57	Bulunamadı			
3	58	929-944	(Kapak Eksik)		(Kapak Eksik)
3	59	945-960	15 Ağustos 1334	28 Ağustos 1918	İki-Üç Hafta Sonra
3	60	961-976	29 Ağustos 1334	11 Eylül 1918	İki Haftada Bir
3	61	977-992	12 Eylül 1334	25 Eylül 1918	İki Haftada Bir
3	62	993-1008	10 Teşrin-i Evvel 1334	23 Ekim 1918	Bir Ay Sonra
3	63	1009-1024	7 Teşrin-i Sâni 1334	20 Kasım 1918	Bir Ay Sonra
3	64	1025-1040	28 Teşrin-i Sâni 1334	11 Aralık 1918	Üç Hafta Sonra
3	65	1041-1056	26 Kanun-ı Evvel 1334	8 Ocak 1919	Bir Ay Sonra
3	66	1057-1072	16 Kanun-ı Sâni 1334	16 Ocak 1919	İki Haftada Bir
3	67	1073-1080	27 Şubat 1334	27 Şubat 1919	41 Gün Sonra
3	68	Bulunamadı			

1.2.7 TALEBE DEFTERİNİN YAZAR KADROSU LİSTESİ

- 1 A. Memduh
- 2 A. Râvî
- 3 A.(ayın) Seyfi
- 4 A.H.
- 5 Abdurrahman Şeref
- 6 Abdülfeyyaz Tevfik
- 7 Ahmed Necmeddin
- 8 Ahmed Refik
- 9 Ahmet Cevat
- 10 Akçuraoğlu Yusuf
- 11 Âkil Koyuncu
- 12 Ali Nazmiya
- 13 Âlimin Komşusu
- 14 Avni
- 15 Aziz Hüdâi
- 16 C.C
- 17 Celal Sahir
- 18 Cihangirli Muallim M.
- 19 Çetin'in Babası
- 20 Defter
- 21 Doktor
- 22 E. C
- 23 E. K
- 24 E. Nakil
- 25 Ebû-l Muhsin Kemal
- 26 Ekrem Turgut
- 27 Elyesa'
- 28 Enis Behiç
- 29 Ethem Nejat

- 30 Faik Ali
31 Faik Sabri
32 Feyzullah Sacid
33 Fonhof
34 Gazi Köse Mihalzade Lisanüddin
35 Gzlku Babanın ırağı
36 Gzlku Babanın Komşusu
37 H.Nakil
38 H.Nihat
39 Halit Fahri
40 Halide Nusret Nazmi
41 Hamdiye Vecihî
42 Hasan İlhami
43 Hazım Atıf.
44 Hıfzı Tevfik
45 Hilkat Balcı
46 Hoca
47 Hoca Dn
48 Hüseyin Ragıp
49 İbrahim Alaeddîn
50 İmzasız
51 İskender Fahreddin
52 İsmail Hakkı
53 İsmail Hikmet
54 Jan Finoben
55 Kamran İhsan.
56 Lisanüddîn
57 M. B
58 M. Hsn
59 M. L
60 M. N
61 M.Sarim

- 62 Mahmut Hakkı
63 Mahmut Ziya
64 Masalcı
65 Mehmet Ali
66 Mehmet Burhanettin.
67 Mehmet Emin
68 Mehmet Muhittin.
69 Mehmet Senai
70 Memduh
71 Muallim A. Memduh
72 Muallim Abdülfeyyaz Tevfik
73 Muallim Abdüllatif
74 Muallim Ahmet Halit
75 Muallim Ahmet Remzi
76 Muallim Feyzullah Sacid
77 Muallim Halil Necati
78 Muallim Harun Reşid
79 Muallim Hulûsi
80 Muallim İbrahim Memduh
81 Muallim İrfan Emin
82 Muallim İsmail Hakkı
83 Muallim İsmet Hikmet
84 Muallim Kenan Kemali
85 Muallim Latif
86 Muallim M Şinasi
87 Muallim Mukaddem
88 Muallim Rahmi
89 Muallim Seyfi
90 Muallim Siraceddin
91 Muallim T. Ethem
92 Munis Nejat
93 Naci Sağır

- 94 Nafi Atuf
95 Nazım Kamil
96 Necip Necati
97 Niyazi
98 Nusret-el Nazmî
99 Nüzhet Mağmumi
100 Nüzhet Sabit
101 Orhan Medhet
102 Osman Fahri
103 Ömer Seyfettin
104 Perihan Saide
105 Rıza Tefvik
106 Ruşen Eşref
107 Suad Fahir
108 Suat'ın Babası
109 Süleyman Münib
110 Ş. R.
111 Şehab Rıza
112 Şeref Sultan
113 Şerminde Cemil
114 Şükûfe Nihal
115 Talebe A.Rûhi
116 Talebe Abdüllatif
117 Talebe Ahmet Celal
118 Talebe Bahattin Ziya
119 Talebe Celalettin Tefvik
120 Talebe Orhan
121 Talebe Sabahaddin Sacid
122 Vecdi Füsün
123 Vedat Arafî
124 Yazıcı Çelebi
125 Yusuf Ziya

126 Ziya Gökalp

127 Ziya Muhiddin

1.2.8 YAZAR KADROSU

Talebe Dergisi'nin yazar kadrosu daha ziyade muallimlerden oluşur. Bu yüzden tanınmış simalara az rastlanır. Ayrıca yazıların bir çoğunun altında isim olmaması ve yine birçok yazıda takma adların kullanılmış olması yazar sayısını azaltır. Tanınan ve ulaşılabilen şair ve yazarları kısaca aşağıya aldık. Ancak bazı şair ve yazarlarımızın biyografilerine ulaşamamıştır.

A

ABDURRAHMAN ŞEREF⁶

(1853-1925)

Son Osmanlı vak'anüvisi, devlet ve fikir adamı. İstanbul'da doğdu. Tophane-i Âmire Muhasebe Kalemi mümeyyizlerinden Hasan Efendi'nin oğludur. İlk tahsilinden sonra Eyüp Rüşdiyesi'ne, ardından Mekteb-i Sultânî'ye girdi;1873'te buradan mezun oldu. Sırasıyla Mahrec-i Aklâm-ı Şâhâne, Mekteb-i Sultânî ve Dârümuallimîn'de tarih-coğrafya öğretmenliği, Mekteb-i Mülkiye'de müdürlük yaptı. Uzun ve başarılı eğitim hayatı boyunca birçok nişan ve madalya ile mükafatlandırıldı. II.Merûtiyet'in ilanından sonra âyân âzazsı, 1907 ve 1909'da iki defa Maarif nâzırı oldu. Asıl şöhreti,1909 yılından 1 Kasım 1922'ye yani saltanatın ilgasına kadar yürüttüğü vak'anüvislikle kavuştu. Böylece Osmanlı Devleti'nin son resmî devlet tarihçisi oldu. 1918'de bir ara Evkaf Nâzırlığı yaptı. Cumhuriyet'in ilanından sonra İstanbul'dan ikinci devre milletvekili seçildi. 18 Şubat 1925'te Ankara'da öldü; mezarı Edirnekapı dışında Otaktepe aile kabristanındadır.

⁶ TDV İslâm Ansiklopedisi, İstanbul 1988, 1.cilt, s.175

Abdurrahman Şeref resmî görevleri yanında telif faaliyetlerinde de bulunmuş, çoğu ders kitabı mahiyetinde bir çok eser kaleme almıştır. Hilal-i Ahmer Cemiyeti'nin ve 27 Kasım 1909'daki kurulan Tarih-i Osmânî Encüme'ninin başkanlığını yapmış, bu kurulun yayın organı olan Târîh-i Osmânî Encümeni Mecmuası'nda çeşitli makaleler yayımlamıştır. Bazı gazetelerde neşredilen yazılarını Tarih Musâhabeleri (İstanbul 1339) adı altında toplamıştır. Vaka'anüvisliği sırasında yazdığı ve 1908-1918 yılları arasında cereyan eden olayları ihtiva eden Vekayi'nâme adlı eserini ise yayımlamamıştır. Bu eser dönemin politikasına uygun biçimde kaleme alınmıştır. Halbuki uzun süre devlet hizmetinde bulunan ve birçok olayın yakın şahidi olan müellifin. Devrin tarihine ışık tutacak pek çok konuya açıklık getirmesi beklenirdi. Eser Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi'ndedir. Müellif ayrıca Lütfî Tarihi'nin VIII. cildini genişleterek neşretmiştir.

AHMET REFİK (ALTINAY)⁷

(1880-1937)

Ürgüplü bir aileden gelmektedir. Babası Sultan Abdülaziz'in de vekilharçlığını yapmış olan Ahmet Ağa'dır. İlköğrenimini Beşiktaş'ta Vişnezade Mektebi'nde yaptıktan sonra Beşiktaş Askeri Rüştiyesi'ni, Kuleli Askeri İdadisi'ni ve Harbiye Mektebi'ni bitirdi (1898). Yaşı çok genç olduğu için kıta görevine verilmedi, öğretmen olarak görevlendirildi. Toptaşı ve Soğukçeşme askerî rüştiyelerinde coğrafya dersleri verdi, sonra Harbiye Mektebi Fransızca öğretmenliği görevine atandı (1902). 1908'de Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte bu kez Harbiye Mektebi tarih öğretmenliği görevine getirildi. Bir yıl sonra Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Ceride Şubesi'ne geçti. Mecmua-i Askeriye'nin yayımını yönetmekle görevlendirildi. Aynı yıl Tarih-i Osmani Encümeni üyesi olarak tarihi konularda incelemeler yapmak üzere bir heyetle Fransa'ya gitti. Balkan Savaşı'nda askerî sansür müfettişliği yaptı, savaşın bitiminden sonra kendi isteğiyle emekliye ayrıldı.

⁷ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, YKY 2001-İstanbul

Ahmet Refik'in ilk yazıları Harbiye Mektebi'ndeki öğretmenlik yıllarında yayımlandı. Bu dönemde İrtika, Malûmat, Hazine-i Fünûn, Mecmua-i Ebuzziya gibi gazete ve dergilerde yazılarıyla görüldü, uzunca bir süre Tercüman-ı Hakikat gazetesinin başyazarlığını yaptı. Özellikle Meşrutiyet'in ilanından sonra kendisini tarih çalışmalarına verdi. Millet gazetesi başyazarlığından sonra İkdâm gazetesinde, daha sonra Yeni Mecmua'da Osmanlı tarihinin çeşitli simaları ve Osmanlı tarihçileri konusunda pek çok yazı, araştırma ve monografi yayımladı. İkdâm gazetesinde peşpeşe tefrika ettiği Lale Devri, Tarihi Simalar, Köprülüler, Felaket Seneleri, Kadınlar Saltanatı gibi yapıtlarıyla tanındı. Hazine-i Evrak'ta görev yaptığı yıllarda bir taraftan da Erkân-ı Harbiye-i Umumiye'nin emri ile ordu için destanlar yazdı. Tarihte Osmanlı Neferi, Yirmi Beş Sene Siper Kavgası bu yapıtlarından bazılarıdır. Gazete ve dergilerde yayımlanan çok sayıda makalesi dışında yüzden fazla telif kitabı vardır. Gönül adıyla bir de şiir kitabı yayımlanmıştır.Çok sayıda güfte çalışması da bulunmaktadır, bunlardan bazıları bestelenmiştir.

Ahmet Refik, tarih ile edebiyat arasında kurduğu köprüyle tarih türünün sevilmesinde, tarihi eserlerin yayılmasında ve geniş okur kitlelerine ulaşmasında çok emeği geçmiş bir yazardır. Bu anlamda daha çok tarih edebiyatı yapmış bir yazar olarak anılmaktadır. Bunun yanı sıra Hazin-i Evrak'ta iken gün ışığına çıkarıp yayımladığı belgeler Osmanlı Tarihi için değerli belgeler olarak kabul edilmiştir.

AKÇURAOĞLU YUSUF (YUSUF AKÇURA)⁸

(1876-1935)

Rusya'da doğdu. İstanbul'a çocukken geldi ve ortaöğrenimini burada tamamladı. Harbiye Mektebi'nde okurken siyasal faaliyetleri nedeniyle Trablusgarb'a sürüldü (1896). Oradan geçtiği Fransa'da Siyasal Bilgiler Okulu'nu bitirip Rusya'ya döndü. İkinci Meşrutiyet'e kadar Rusya'da öğretmenlik yaptı.

⁸ İhsan IŞIK, Türkiye Edebiyatçıları ve Kültür Adamları Ansiklopedisi

Kazan'da yayımlanan Vakit gazetesi'nde yazılar yazdı. İstanbul'a döndüğünde Harp Akademisi ve Darülfünun'da tarih dersleri verdi.

1912'de çıkardığı Türk Yurdu dergisinde Türkçülük akımını destekledi. Adnan Adıvar ve M.Emin Yurdakul ile birlikte Türk Fırkasının kurucularından oldu. Kuva-yı Milliye'yi destekleyerek Kurtuluş Savaşı'na katıldı. 1923-35 arası İstanbul Milletvekili olarak TBMM'de bulundu. Milletvekilliğinin yanı sıra Ankara Hukuk Mektebi ve İstanbul Üniversitesi'nde tarih profesörü olarak öğretim üyeliği, Türk Tarih Kurumu Başkanlığı yaptı. Türk Ocaklarının himayesi altında 1928 yılında İstanbul'da yayımlanan Türk Yıllığı'nın yayımcısı ve başyazarıydı. Kars milletvekilliğine seçildiği 1935'te öldü. İttihatçıların Paris'te ve Mısır'da çıkardıkları Şûra-yı Ümmet, Meşveret, Türk adlı gazetelerde Osmanlı Birliği ve İslam Birliği taraftarı yazarlara karşı Türk Birliği görüşünü savundu.

AZİZ HÜDÂİ (REŞAT NURİ GÜNTEKİN)⁹

(1889-1956)

Hayrettin Tevfik, M.N, Aziz Hüdâi, Ateş Böceği, Ağustos Böceği, Cemil Nimet, Celil Nimet, Hayrettin Rüştü, Mehmet Ferit, Yıldız Böceği, Sermet Ferit, Servet Ferit, Diken, Mîzah Yazarı, R.Nuri müstear isimlerini kullandı.¹⁰

Akerî Tabip Nuri Bey ile Erzurum Valisi Yaver Paşa'nın kızı Lütfiye Hanım'ın oğlu. İlköğrenimine Çanakkale'de başladı. İptidaiyi bitirdikten sonra bir buçuk yıl kadar idadiye devam etti. Bir süre İzmir'deki Frer'ler okulunda öğrenim gördükten sonra sınavla girdiği Dârülfünûn Edebiyat Şubesi'ni 1912'de bitirdi. 1913'te Bursa Sultanîsi orta kısmına Fransızca öğretmeni olarak atandı. Eğitimcilik mesleğini daha sonra İstanbul Beşiktaş İttihat ve Terakki Mektebi Fransızca, Türkçe sarf nahiv ve

⁹ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, YKY 2001-İstanbul, s.386

¹⁰ Tahsin Yıldırım, Edebiyatımızda Müstear İsimler, Selis Kitaplar 2006-İstanbul, s.175

kitabete öğretmenliği (1915), Fatih Vakf-ı Kebir Mektebi müdürlüğü ve birinci muallimliği (1915-17), Akşemseddin Mektebi müdürlüğü (1917-19), Feneryolu Murâd-ı Hâmis Mektebi müdürlüğü (1919), Osman Gazi Paşa Mektebi müdürlüğü ve başmuallimliği görevleriyle sürdürdü. 1919-24 yılları arasında Vefa Sultanîsi'nde Türkçe öğretmenliği yaptıktan sonra İstanbul Erkek Lisesi, Çamlıca Kız Lisesi ve Erenköy Kız Lisesi'nde öğretmen ve idareci olarak görev aldı. 1927'de atandığı maarif müfettişliği görevini milletvekili seçildiği 1939'a kadar aralıksız sürdürdü. Bu arada Dil Heyeti'ndeki çalışmalara katıldı (1929-31). 1939-46 arasında Çanakkale milletvekili olarak TBMM'de bulundu. 1947'de Kemal Turan ve Ragıp Şevki Yeşim'le birlikte Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Ankara'da yayımlanan Ulus gazetesinin İstanbul kolu olan Memleket'i çıkardı.

Edebiyat hayatına Diken dergisinde çıkan "Eski Ahbap" (1918) adlı öyküyle giren R.Nuri, geniş bir kitaplığa sahip olan aydın bir babanın oğlu olarak , edebiyata olan ilgisini öncelikle aile çevresinde kazanmıştır. Tiyatroya olan düşkünlüğü de çocukluk yıllarına rastlar. İlk öyküsünden sonra, Zaman gazetesinde "Temâşâ Haftaları" başlığı ile tiyatro eleştirileri yayımlanmaya başladı. Bu dönemde Şair, Nedim, Temâşâ, Büyük Mecmua, Edebî Mecmua, İnci gibi dergilerde, Tercüman-ı Hakikat'in (Edebiyat) ekinde ve Dersaadet gazetesinde bazen takma isimlerle, uyarlama ve telif oyunlar tefrika etti, öyküler yayımladı. Bursa anılarına dayanan Harabelerin Çiçeği adlı romanı, Cemil Nimet adıyla Zaman gazetesinde tefrika edildi (1918). Bunu Dersaadet gazetesinde kendi adıyla yayımladığı Gizli El izledi (1920). Hançer (1920), Eski Rüya (1922), gibi oyunları ike Fransızca'dan uyananma Gecesi" (1922), gibi oyunları Yeni Sahne ve Dârülbedayi'de oynandı. Ressam Münif Fehim, İbnürrefik Ahmet Nuri ve Mahmut Yesâri ile birlikte Kelebek adlı mîzah dergisini çıkardı (1923-24, 77 sayı).Asıl tanınması Vakit gazetesinde tefrika edilen (1922), Çalıkuşu romanı ile oldu. Dönemin çeşitli dergi ve gazetelerinde yazdı.

Romanları ve oyunları –özellikle Çalıkuşu romanının yayımlanmasından sonra- geniş halk kitleleri arasında büyük bir ilgi ve beğeni ile izlenen Reşat Nuri, II.Abdülhamit devrinden çok partili demokrasiye kadar Türkiye'nin en bunalımlı

dönemlerini bizzat yaşamış, tarihsel, toplumsal ve siyasal olayların Türk insanı ve toplumu üzerindeki etkilerini başarıyla yansıtmış bir yazardır.

Romancı yönünün gölgesinde kalsa da Reşat Nuri'nin yazarlığının görüldüğü önemli bir alan da tiyatrodur. Çocukluğundan ölümüne kadar, hayatında önmlü bir yara sahip olan tiyatronun, iyi değerlendirilirse, eğlenceden eğitime kadar kullanılacak bir araç olduğunu düşünen yazar, Anadolu'da yagın olan tulûat tiyatrolarının düzeltilerek kullanılabikeceğini söyler. Bu düzeltme "tiyatroların çok eskimiş piyeslerini asıllarındaki tadı ve keyfi bozmadan yenileştirmek ve yeni hayat uydurmak; bir de repertuaraeynı sadelikte yeni piyesler ilavesine çalışmak" la olacaktır. Güntekin'in oyunlarını değerlendiren Sevdâ Şener de şu tespitlerde bulunur: " Toplum içindeki çatışmaları gördüğü halde tarafları yargılamayani karşıt öğelerin kisini de anlamaya çalışan ve ne yönden gelirse gelsin bütün mutsuzluklara sevgi ile eğilen Reşat Nuri Güntekin olmuştur. Cumhuriyetten önce yazdığı oyunlarda, katı toplum kurallarının ötesinde, insanî bir görüşü benimsediği, insanlık, uygarlık açısından şerfli gördüğü davranışları yücelttiği görülür."

C

CELÂL SAHİR (EROZAN) ¹¹

(1863-1935)

Servet-i Fünun şairlerinden. Vefa Lisesi'ni bitirdi, hukuk öğrenimini yarıda bırakarak Hariciye Nezareti'ne girdi (1903). Mercan ve Kabataş Liselerinde edebiyat öğretmenliği yaptı. Birinci Dünya Savaşı sonlarında bir ara ticaretle uğraştı (1917-18), Zonguldak milletvekili oldu (1928). Bakırköy Mezarlığı'nda gömülüdür.

¹¹Behçet Necatigil, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Varlık 2007-İstanbul, s.176

İlk şiiri Servet-i Fünun dergisinde Ekim 1899'da çıkan Celâl sahir, kadın şairi, aşk şairi, feminist şair, şair-i nisanî olarak tanınır. Kısa bir zaman için Fecr-i Âti topluluğunda da bulunduktan (1909) sonra, Yeni Lisan ve Milli Edebiyat akımı etkisinde yeni gelişmelere uyarak, sade dil, hece ve serbest vezinle basılı kitapları dışında kalmış şiirler de yazdı. Şiirlerini üç kitapta topladı: Beyaz Gölgeleler (1909), Buhran (1909), Siyah Kitap (1941).

E

ENİS BEHİÇ (KORYÜREK)¹²

(1891-1949)

Yükseköğrenimini Mülkiye'de yaptı (1910-1913), hariciyeci oldu; Bükreş'te (1915), Budapeşte'de (1916-1922) konsolos kâtipliği ve konsolosluk yaptı, yurda döndükten sonra adalet, iktisat ve çalışma bakanlıklarına bağlı çeşitli görevlerde çalıştı. Cebeci Mezarlığı'nda gömülü.

Balkan Harbi yıllarında tanınmaya başlamıştı. Servet-i Fünuncuların tesirinde ilk şiirleri Şehbal (1912-1914) dergisinde yayımlanmıştı. Daha sonra hece veznini, sade dili benimseyerek, Ziya Gökalp'in önderliğini yaptığı Milli Edebiyat saflarına geçti. Böylece kısa zamanda aruzdan heceye dönen, hecenin beş şairinden biri olan Enis Behiç'in en ünlü şiirleri, milli heyecanlarla yüklü epik şiirleridir. 1946'dan sonra ise, ikinci kitabında toplanan tasvvuf şiirlerini yazdı.

Eserleri: Miras (şiirler, 1927), Vâridat-ı Süleyman (şiirler, 1949). Miras, Dr.Tevetoğlu'nun bir incelemesiyle iki kere daha basılmıştır: Enis Behiç Koryürek'ten Miras ve Güneşin Ölümü (1951, 1971).

¹² Behçet Necatigil, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Varlık 2007-İstanbul, s.269

F

FAİK ÂLİ (OZANSOY)¹³**(1876-1950)**

Asıl adı Mehmet Faik. İlk şiirlerinde Zahir imzasını kullandı. Şair ve devlet adamı Diyarbakır'lı Sait Paşa'nın küçük oğlu; şair ve yazar Süleyman Nazif ağabeyi, şair Munis Faik Ozansoy oğludur. Öğrenimini Diyarbakır'da yaptı. Diyarbakır Askerî Rüştiyesi'ni bitirdi, bir yıl idadiye devam ettikten sonra İstanbul'da Mülkiye Mektebi'nin idadi kısmına girdi. Bazı siyasi olaylara karıştığı gerekçesiyle bir süre tutuklu kaldı ve okuldan uzaklaştırıldı. Daha sonra ağabeyi Süleyman Nazif'in girişimleriyle yeniden kabul edildiği Mülkiye Mektebi'nden 1901'de mezun oldu. Çalışma hayatına Süleyman Nazif'in o sırada mektupçu olarak görev yaptığı Bursa'da maiyet memurluğu ile başladı. Bir süre sonra sırasıyla Sındırgı, Burhaniye, Pazaköy ve II.Meşrutiyet'yen (1908) sonra ve Mudanya'da kaymakamlık yaptı. Midilli, Beyoğlu, Üsküdar ve Kütahya mutasarrıflıklarında bulundu. Dahiliye Teftiş Heyeti başkâtipliği'ne, Diyarbakır valiliğine atandı, ancak birkaç ay kadar sonra istifa etti. Ebubekir Hazım'ın (Tepeyran) dahiliye nazırlığı sırasında Dahiliye Nezareti müsteşarı oldu (Şubat 1920). Ancak kısa bir süre sonra kabine değişince görevinden ayrılmak zorunda kaldı. Bir süre bazı okullarda Türkçe ve Fransızca dersleri verdikten sonra yeniden atandığı Dahiliye Müsteşarlığı'ndan 1931'de emekli oldu. Ölünceye kadar edebiyatla olan ilişkisini kesmedi, bir ara oğlu Munis Faik Ozansoy ile Ankara'da Marmara adıyla aylık bir dergi çıkardı (1936). Vasiyeti üzerine cenazesi İstanbul'a getirilerek Zincirlikuyu'da Abdülhak Hâmit'in mezarı yanına gömüldü.

¹³ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, II.cilt, YKY 2001-İstanbul, s.634

İlk edebi zevkini evde babası ile ağabeyi Süleyman Nazif'ten alan Faik Ali küçük yaştan başlayarak Fuzuli, Nabi ve Nedim gibi klasik Türk şiirinin önde gelen isimleri yanında yenileşme dönemi şairlerinden Namık Kemal, Recaizade Ekrem ve Abdülhak Hâmit'in yapıtlarını da okumuş ve onlardan etkilenmiştir. Henüz Mülkiye Mektebi'nde öğrenciyken 1897'de Servet-i Fünun'da yayımladığı şiirleriyle edebiyat dünyasına ilk adımlarını atmıştır. Büyük ölçüde bireyci özellikler taşıyan , Zahir mahlası ile yazdığı ilk şiirlerinde genellikle aşk, doğa ve kadın gibi konuları işlediği görülür. Duygu ve hayalin daima ön planda olduğu bu ilk şiirlerinde daha çok Abdülhak Hâmit ve Tevfik Fikret'in etkisi altındadır. Başta dil ve üslup olmak üzere Servet-i Fünuncular'ın hemen hemen bütün özelliklerini gösterir.

II.Meşrutiyet'ten sonraki dönemin öteki şairleri gibi toplum sorunlarına eğildiği görülür. Bu tarihten sonra yazdığı şiirlerinde Trablusgarp, Balkan ve I.Dünya savaşlarının bütün izleri görülmektedir. 1908'de ilk olarak Mithat Paşa için yazdığı uzun manzume ile kendisini gösteren şair, böylece bireysel sorunlar yanında, içinde yaşadığı dönemin siyasal ve toplumsal sorunlarıyla da ilgilendiğini ortaya koymuştur. Özellikle Elhan-ı Vatan adlı kitabındaki şiirler bu ilginin içten bir anlatımıdır.

Servet-i Fünun topluluğunun dağılmasından sonra 1909'da genç şair ve yazarları biraraya getirmek üzere kurulan Fecr-i Ati topluluğunun başkanlığını yapan Faik Ali topluluğa bu adı kendisi vermiştir.

Faik Ali'nin şiirden sonra en fazla ilgi duyduğu alan tiyatrodur. 'Payitahtın Kapısında' adlı iki perdelik manzum oyunu, bir aşk öyküsü ile vatan sevgisini bir arada yürüten ve yer yer şiirleştiren bir yapıttır. Altı perdelik 'Nedim ve Lâle Devri' ise konusunu şair Nedim'in hayatından ve yaşadığı dönemden alır.

KÖPRÜLÜZADE FUAD (FUAT KÖPRÜLÜ)¹⁴

(1890-1966)

XX. yüzyıl yazar ve edebiyat tarihçilerinden. Mercan İdadisi'nde, Hukuk Fakültesi'nde okudu. Otuz yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Türk Edebiyatı profesörlüğü, bir ara Kars milletvekilliği (1934) yaptı. Demokrat Parti kurucuları arasına girdi, İstanbul milletvekili (1946) ve Dışişleri Bakanı (1950) oldu, sonra partiden istifa etti (1957). Edebiyat alemine Fecr-i Âti şairleri arasında şiirle giren, o yıllarda Batı yazarları üzerine birtakım biyografiler de yazan Fuad Köprülü, özellikle Edebiyat Fakültesi'ne geçtikten sonra edebiyatımız ve edebiyat tarihimiz alanında çalışmalarını hızlandırdı: Ziya Gökalp'in çıkardığı Yeni Mecmua'da hece vezniyle, millî konularda şiirleri yanı sıra (1917-1918), dîvan ve halk şairlerimiz, şiirimiz üzerine tanıtma ve incelemeler de yayımlıyordu. Millî Tettebbular Mecmuası (1915, 5 sayı), Türkiyat Mecmuası (1942 ---) gibi, kültür tarihimizin önemli dergilerini çıkarmaya başlamış, Türkiyat Enstitüsü'nü kurmuştu (1924). Prof.Köprülü, Ziya Gökalp'in Türkçülük programına paralel olarak, Türkçü bir tarih ve bilim görüşünden yola çıktı. Edebiyat tarihimizi, Osmanlı Devleti sınırlarını, aşamamış birer antoloji olmaktan öteye geçememiş şüara tezkireleri anlayışından kurtardı, destanlar çağından günümüze bir bütün halinde ele aldı. Edebiyat tarihimizin çeşitli devir ve şahıslarını modern tarih yöntemlerine göre, belgelere dayanarak, ilk defa o, aydınlığa çıkardı, eski kitaplara geçmemiş birçok şair ve nâsirimizin varlığını bilim dünyasına tanıttı. Batı âleminde otorite sayılan türkologların yanlışlarını düzeltilti, tamamladı. Bu sistemli çalışmaları sayesinde pek çok Avrupa üniversite ve bilim kurullarına üye seçilen ilk Türk bilgini oldu, birçok milletlerarası bilim kongresinde Türkiye'yi temsil etti. Şarkiyat, Türk medeniyeti ve kültür tarihi, Türk Edebiyatı Tarihi, edebî tenkit, Türk dili, dini, Türk mûsikîsi, Türk hukuk ve iktisat tarihleri, Türk siyasî tarihi ve etnolojisi...gibi alanlardaki geniş çalışmalarının ürünlerini çeşitli kitap, dergi ve ansiklopedilerde derledi.

¹⁴ Behçet Necatigil, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Varlık 2007-İstanbul

H

HALİDE NUSRET KAZİMÎ (ZORLUTUNA)¹⁵

(1901-1984)

Şair, yazar. Kerkük mutasarrıfı, Fedâkaran-ı Millet Cemiyeti başkanı ve gazeteci Avnullah Kâzimi ile Ayşe Nazlı Zorlu Hanım'ın Kızı. İlk öğrenimini Kerkük'te çeşitli hocalardan aldığı derslerle özel olarak tamamladı. Erenköy Kız Lisesi'ni bitirdikten sonra bir süre İÜEF Tarih Şubesi'ne devam etti. Sınavla öğretmenlik hakkını kazandı, öğretmenlik hayatına 1924'te Edirne Kız Öğretmen Okulu'nda başladı. Kırklareli, Kars, Ardahan, Urfa, Karaman, İstanbul ve Ankara ortaokul ve liselerinde Türkçe ve edebiyat öğretmenlikleri yaptı. 1957'de Ankara Kız Teknik Öğretmen Okulu'ndan emekliye ayrıldı. Çocuk esirgeme, Yardımseverler, Kadınlar Birliği, Eski Muharipler derneklerinde üye olarak Türk Anneler Derneği'nde genel başkan olarak çalıştı.

Edebiyat dünyasına lise öğrencisiyken Muallim *Ahmet Halit'in (Yaşaroğlu)* çıkardığı *Talebe Defteri* adlı öğrenci dergisine yazdığı "Ağlayan Kahkahalar" adlı yazı ile girdi. İlk şiir ve yazılarını Mütareke yıllarından başlayarak Milli Mecmua'da yayımlayan (1923-28) Zorlutuna Çınaraltı, Kadınlar Dünyası, Türk Kadını, Çağrı, Hilal, Defne, Salon Mecmuası, Aydabir, Hisar dergilerinde, Vakit, Zafer, Kudret, Haber, Yeni İstanbul, Sabah, Hürriyet gazetelerinde yazmaya devam etti.

Zorlutuna hakkında Necatigil "şiirlerinde değişik yaşamalar karşısında bir kadın ruhunun duyarlılığını dile getirdi"ğini söylerken, N.Sami Banarlı "hisli ve şefkatli bir genç kız, ruhuyla ve kısmen mistik temayüllerle terennüm ettiği ilk şiirlerinden, Türk saz şiiri tesiriyle veya gittike olgunlaşan bir hayatın çeşitli tahassüsleriyle söylediği en son şiirlerine kadar, Türk şiirine temiz bir Türk dili,

¹⁵ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, YKY 2001-İstanbul, s.

samimi ve lirik manzumeler kazandırmış bir sanatkardır” değerlendirmesini yaptı.Şairin 50. sanat yılı dolayısı ile yapılan törende söyledikleri sanat görüşünü vermesi bakımından önem taşımaktadır: Kalemimi elli yıldan beri karınca kaderince milletimin hayrına kullanmağa çalıştım. Bunda ne dereceye kadar başarılı olduğumu bilemiyorum, ama memleket zararına tek satır yazmamış olmanın inanç ve sevinci içerisindeyim.”

M

MEHMET MUHİTTİN (ÇAĞPAR)¹⁶

(1874-1936)

Şair. Tam adı Mehmet Muhittin Mekki, künyesi Arapgirlioğlu. Hicaz vilayeti muhasebe mümeyyizlerinden Arapkirli Mehmet Efendi'nin oğlu Mekke'deki ilköğreniminin ardından İstanbul'a giderek Harbiye'ye girdi. Mezun olduktan sonra çeşitli askeri görevlerde bulundu. Kurtuluş savaşı sırasında Erkân-ı Harbiye Harp Tarihi Şubesi'nde çalıştı. Miralay rütbesiyle emekliğe ayrıldı. Bir süre öğretmenlik yaptı. Erkân-ı Harbiye Miralayı Recep Vahyi Bey'in teşviki ile şiir yazmaya başladı. Abdülhak Hâmit ,Cenap Şahabettin, Ali Ekrem ve Süleyman Nazif'le mektuplaşarak edebî dostluklar kurdu.

MUALLİM AHMED HÂLİT (YAŞAROĞLU)¹⁷

(1891-1951)

¹⁶ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, I.Cilt, YKY 2001-İstanbul

¹⁷ İhsan Işık, Resimli ve Metin Örnekli Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ans, 9. cilt, Elvan yay. 2007, s.3828

Eğitimci, yazar. Erzincan Eğin’de doğdu, İstanbul’da öldü. Mercan İdadîsi (lise), Mekteb-i Mülkiye (Siyasal Bilgiler Fakültesi, 1911) mezunu. Bir müddet Maliye Bakanlığı’nda çalıştıktan sonra Maarif Nezareti’ne geçerek İstanbul’daki çeşitli okullarda öğretmenlik yaptı. 1918’de Türkiye’de ilk kez Muallimler Cemiyeti’ni kurdu. Nisan 1919’da ”Türk Kadını Dershanesi ve Asri Mekteb” adlı bir özel okul açtı. Maarif Nezareti’nde müfettişlik yaptı. Mart 1928’de resmî görevinden ayrılarak Ahmet Halit Kitaphanesi adlı yayınevini kurdu. 1938’de İstanbul Şehir Meclisi üyeliğine seçildi. On yıl kesintisiz olarak Şişli ve Beyoğlu Halkevi başkanlıklarını yürüttü.

Ölümüne kadar kitaphaneyi yönetti. Ahmet Halit Bey, dergiler (Talebe Defteri, Çocuk Dünyası, Türk Kadını), ansiklopedi, okul kitapları, halk kitapları yayımladı. Kurduğu kitaphane Bâbîâli’nin en ünlü kitapevlerinden biriydi. Kendisi ölünce, eşi öğretmen ve yazar Naime Halit müesseyi bir süre yürüttü; 1967’de kapattı. Bir zamanlar fikir ve sanat adamlarının uğrak yeri idi. Yayımladığı eserlerin katalogunda Ömer Seyfettin ve Halide Edip Adıvar Külliyyatı, ”Doğudan-batıdan seçme klasikler” vb. yer alır.

N

NÂFİ ATUF KANSU ¹⁸

(1891-1948)

Eğitimci- yazar, siyaset adamı, şair ve yazar. Ceyhun Atuf Kansu’nun babası. Mülkiye Mektebi mezunudur. 1912’de Biga Nümûne Mektebi’nde kısa bir süre öğretmenlik yaptı. Aynı yıl Edirne Öğretmen Okulu müdürü oldu. 1918’de Kadıköy Dâruleytam (Yetimler Yurdu) müdürlüğüne geçti. 1921 yılında Ankara’da Milli Hükümetin emrinde çalışmaya başladı. Önce Basın Yayın Genel Müdürlüğü

¹⁸ Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, II:Cilt, YKY 2001-İstanbul

baştercümanlığı yaptı, 1922’de Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarlığı görevine getirildi. 1927’de milletvekili seçilerek hayatının sonuna kadar Erzurum ve Kırklareli milletvekili olarak TBMM’de bulundu. 1937’de siyasî müsteşarlıklar kurulunca Milli Eğitim Bakanlığı’nın siyasi müsteşarlığını yaptı.

NÜZHET SABİT 19

(1883-1920)

Askeri kumandanlardan Mustafa Sabit Paşa'nın oğludur. Mektepçiliğe ait küçük ve özlü eserleri ile, “Vazife” adlı gazetesıyla tanınmış fikir adamlarımızdandır. Babasının kumandan olduğu sırada San'a'da doğdu, yine babasıyla birlikte bulunduğu Şam, Adana, Urfa, Halep'te ilk ve orta tahsilini gördü. Sonra Mercan İdadisini bitirip 1907 yılında Mülkiye'den mezun oldu. Rodos'ta Maiyet memurluğu yaptı. 1909 yılında tahsilini ilerletmek için Paris'e giderek Siyasi İlimler Mektebi'ne ve Hukuk Fakültesi'ne devam etti. Fakat verem olduğu anlaşıldıktan bir yıl sonra İstanbul'a döndü. Bir aralık İstanbul Muallim Mektebi'nde hocalık yaptı.

“Vazife” gazetesini kurarak İttihat ve Terakki'ye şiddetli hücumlarda bulundu. “Bin Bir Kuş Hikayesi” adı altındaki küçük risaleleri de yine bu siyasi hücumları ihtiva eder,

Balkan Harbi'nde düşmanların yaptıkları zulümleri ispat için “Neşri Vesaik” adlı bir cemiyet kurdu. Bir ara Darüşşafaka Müdür Muavinliği de yaptı. Nüzhet Sabit'in Bizim Mecmua'da yayınlanan “Türk Uşağı” adlı tiyatrosunun ilk başında “Darüşşafaka ailesinin genç oğullarına” ifadesi bulunmaktadır.

Erenköy Lisesi'nde de hocalık yapan Nüzhet Sabit, Cihan Harbi mütarekesinde “Vazife” gazetesini tekrar çıkarmış, o kapaltılınca “Bugünün Vazifesi”, “Vazife-i İsyân” adlı risaleleri yazmış ve beş nüsha çıkan “Takip ve Tenkit” isimli mecmuasını neşretmiştir. Ferit Paşa Kabinesi sırasında bir buçuk ay kadar İaşe Umum Müdürlüğü yaptı. Bu sırada hastalığı arttı ve vefat etti.

“Kovadis” tercümesiyle “Siyaset Yolları”, “Ana Dili”, “İaşede Kırk Beş Gün” adlı risaleleride basılmıştır. “Kelime Usulüyle Elifba” adıyla ilk defa alfabede kelime usulünü ileri süren bir kitapçıkta yazmıştı. Bazı edebi yazıları ve tercümeleri bulunan General Sami Sabit Karaman bu zaatın büyük kardeşidir. (25)

O

OSMAN FAHRİ²⁰

(1890?-1920?)

Şair, yazar. Şahabettin Bey ile İsmet Hanım'ın oğlu. Şair Cenap Şahabettin ve şair Ali Nusret'in anne bir, baba ayrı kardeşidir. Ancak kardeşlerinin babası ile kendi babasının aynı adı taşıması bazı kaynaklarda karışıklığa yol açmıştır. Dârülfünun Edebiyat şubesini bitirdi. Yakın arkadaşı Mithat Sadullah (Sander) ile beraber 14 sayı yayımlanan Mekteplilere arkadaş isimli bir çocuk dergisi çıkardı (1910). Bir süre Aydın'da çalıştı (1912). Mithat Sadullah'ın o zamanki eşi edebiyatçı Şükûfe Nihal (Başar) ile bir aşk yaşadı. En yakın arkadaşınının karısına aşık olup onunla beraber olamayınca Harput'a tayinini istedi. Burada münzevî bir hayat yaşadı. Bir bunalım anında kafasına kurşun sıkarak intihar etmek istedi. Kurşun beyinde kaldı. İstanbul Fransız La Paix Hastanesi'nde dört ay yattıktan sonra öldü. Terbiye ve Oyun, Türk Kadını, Talebe Defteri, Sırat-ı Müstakim, İctihat gibi dergilerde yazılar

²⁰ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, II.cilt, YKY 2001-İstanbul, s.632

ve şiirler yayımladı. Kardeşi Ali Nusret'in şiirlerini bir kitap halinde bastırdı. Şiirlerinde doğa, aşk, ölüm konularını işledi.

Ö

ÖMER SEYFETTİN²¹

(1884-1920)

XX. yy. hikâyecilerinden. Harp okulunu bitirince teğmenlikle İzmir'de (1903-1908), sonra üsteğmen olarak Rumeli'de, Yakorit hudut bölümünde (1908-1910) çalıştı. Askerlikten ayılıp Selânik'e geldi. Genç Kalemler dergisinde makale ve hikâyeler yazmaya başladı (1911). Balkan Savaşı'nda tekrar subay oldu. Yanya kuşatmasında Yunanlılara esir düştü, bir yıl sonra Yunanistan'dan İstanbul'a dönünce (1913) askerlikten ikinci kez ayrıldı. Kabataş Lisesi'nde edebiyat öğretmeni oldu, ölümüne kadar bu görevde kaldı (1914-1920), şeker hastalığından öldü. Yeni kabri Zincirlikuyu mezarlığındadır.

Ömer Seyfettin, Selânik'te çıkan Genç Kalemler dergisinin birinci sayısında (11 Nisan 1911) yayımladığı "Yeni Lisan" makalesinde belirttiği gibi, Servet-i Fünûn edebiyatının ağdalı diline karşı, arı, sade halk dilini savunan bir idealist olarak yazı hayatına atıldı. Ziya Gökalp ve Ali Canip (Yöntem) ile birlikte Milli Edebiyat davası uğruna çalıştı. Beklediği ortamı ve hızını ancak 1917'de, haftalık Yeni Mecmua'da buldu. 29 hikâyesini bu dergide (sayı 1-66, 1917-1918), sonrakileri Şair (1918-1919), Büyük Mecmua (1919) gibi dergilerde yayımladı. Anadolu romanı adını verdiği "Yalnız Efe"yi de Büyük Mecmua'da tefrika etti. Böylece topu topu üç yıl gibi çok kısa bir zaman sonra ölümle duran hikâyeciliğinden bize, 140 kadar hikâye kaldı.

²¹ Behçet NECATİGİL, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Varlık 2007-İstanbul, s. 333-334

Konularını gündelik hayattan, çocukluk ve askerlik anılarından, tarihten, halk fikra, menkıbe ve efsanelerinden aldı. Tasvir ve tahlile değil olaya önem verdi. İkinci Meşrutiyet ve Mütareke yılları arasında nazik bir devri idrak etmiş hayatının önemli bir kısmını askerlikle Balkanlar'da geçirmişti. Bazı hikâyelerinde İmparatorluğun sosyal-siyasi fikirlerini sağduyusuna vurdu, doğru bulduklarını destekledi, yanlış bulduklarını hicvetti.

Sağlığında “ictimaî roman” adını verdiği Ashâb-ı Kehfimiz (Yedi Uyurlarımız, 1918), birer uzun hikâyeden oluşan Harem (1918) ve Efruz Bey (1919) kitaplarını çıkarmıştı, diğer hikâyeleri ölümünden sonra ilkin arkadaşı Ali Canip Yöntem tarafından derlendi (1926 i). Özellikle 1938'den bu yana pek çok başka basımlar dışında, bütün hikâyeleri son kez, temalarına göre yeni bir düzenleme içinde ve son kitapta tam dizin de verilerek, Bilgi Yayınevi'nce yayımlandı (1970-1986) on iki cilt oldu: Efruz Bey, Kahramanlar, Bomba, Harem, Yüksek Ökçeler, Yüzakı, Kurumuş Ağaçlar, Yalnız Efe, Falaka, Aşk Dalgası, Beyaz Lale, Gizli Mabed.

R

RIZA TEVFİK (BÖLÜKBAŞI)²²

(1869 – 1949)

Edebi hayata Servet-i Fünun yıllarında atılan ve aruz vezniyle Servet-i Fünuncular ayarında şiirler söyleyen Rıza Tevfik, Mutasarrıf Mehmet Tevfik Bey'in oğludur. Ceşri Mustafa Paşa kasabasında doğmuştur. İlk tahsiline burada başlamış daha sonra muhtelif memurluklarla Anadolu'nun muhtelif yerlerine giden babası ile dolaşmış, ve nihayet İstanbul'a gelerek lise tahsiline “Galatasaray Sultanisi”nde bitirmiştir. Yüksek tahsilini Tıbbiye Mektebinde tamamlamışsa da daha lise

²² Nihat Sami Banarlı, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, c.2, s. 1223

sıralarında başlayan serkeş ve muhalif hareketleri yüzünden diploması hükümet emriyle Tıbbiye Mektebi idaresince bir müddet haczolundu.

Bu sırada Karentina Dairesinde çalışmakta olan Cenap Şahabeddin'in ve Ahmet Mithat Efendi'nin yardımları ile karantina doktorluğuna tayin edildi. Fakat daima gözönünde bulunduruluyor yurtdışına çıkmasına müsaade edilmiyordu. Bu vazifede fazla kalamadı. 1907'de "İttihad-ı Terakki"ye iltihak etti. İkinci Meşrutiyet'in en kuvvetli hatipleri arasındaydı. Edirne'den mebus seçildi. Bir yandan da şiir ve felsefe ile yakından alakalanıyor şiirler ve felsefi yazılar yazıyor, edebi münakaşalara girişiyordu. Hatta Ömer Naci ile Türkçe-Osmanlıca, hece-aruz münakaşaları sarayın dergiyi kapatması ile sona erdi Rıza Tevfik'in siyasi hayatı hayli ıstıraplı ve gürültülü geçmiştir.

Alman feylesofu Herbert Spenser'in ve Hukuk Prof. Holdendorff'ın kuvvetli teserinde kaldı ve ferdiyetçi bir felsefe anlayışına yöneldi. Bu sebeple de siyasi sahada Liberalizme bağlandı. Bu yüzden de yaman bir mücadeleci oldu. Abdülhamid devrine muhalif olduğu gibi daha sonra, evvelce bağlandığı İttihadçı'lara da karşı çıktı ve bu muhalefeti vatan sathına yaymağa çalıştı. 1912'de Meclis-i Mebusan'ın kapanmasıyla açıkta kaldı. Nihayet bir muhalefet partisi olan Hürriyet ve İtilaf fırkasına girdi. Bu gürültülü ve mücadeleci siyasi hayatı yanında edebiyat ve felsefe üzerindeki çalışmalarına devam ediyordu. Prof. Browne'in ricası üzerine Fransızca olarak Les Textes Houroufis "Hurufi Metinleri" isimli eserini yazdı. 1914'de tekrar Karentina Dairesine girdi aynı zamanda Rehber-i İttihad-ı Osmani isimli bir mektebde felsefe okutuyordu. Burada okuttuğu ders notlarını toplayarak "Felsefe Dersleri" isimli bir kitap neşretti.

Bir Felsefe Kamusu yazmak istemişse de bunu ancak C harfine kadar yazabildi, Hürriyet ve İtilaf fırkasının iktidara geçmesiyle Rıza Tevfik Maarif Nazırlığına getirildi. Damat Ferit Paşa kabinesinin Sevr Muahedesini imzalamak üzere tertiplelediği heyete alındı. İşte siyasi hayatının yüz karası olan bu hareketi yüzünden 1922'de vatana ihanet suçundan yurtdışına sürülen 150 listeye sokuldu. Bir

müddet büyük geçim sıkıntısı içinde yaşadı. Daha sonra Amerika'ya gitti. Orada bazı konferanslar verdi. Birçok seyahatler yaptı. Muhtelif yabancı dergilere yazılar yazdı. Daha sonra çıkan avf kanunundan faydalanarak yurda döndü.

Abdülhak Hamid'in felsefesi ile Victor Hugo'nun fikirlerini mukayese eden “Abdülhak Hamid'in Mülâhazatı Felsefisi”, Hüseyin Danişin Ömer Hayyam tercümesinin başına “Ömer Hayyam'ın Efkarı Felsefisi” isimli felsefi eserler yazdı. 1934'de şiirlerini biraraya toplayarak “Serab-ı Ömrüm” isimli şiir kitabını Lefkoşa'da bastırdı. Tevfik Fikret'in ölümünün 30. yılı münasebetiyle “Tevfik Fikret – sanatı ve hayatı” isimli bir tetkik eseri yazdı. Serab-ı Ömrüm'ü ikinci defa bastırdı. Bu kitapta Türkçeden başka Farsça ve Fransızca eserleri de vardır. Bilhassa Meşrutiyetten sonra neşrettiği Aşık tarzı şiirleriyle Türkiye'de adeta bu tarz şiire gizli bir hasret duyan gönüllere yeni bir şiir zevki vermiş, manzumeleri, edebiyat alemimizde geniş ve kuvvetli akisler uyandırmıştır.

Rıza Tevfik bir aralık hece vezniyle, Mehmed Emin tarzı Türkçe Şiirler de yazmış ve bu şiirlerinden Koca Hasan Dayı, Sen de Unut Yavrum gibi bazı manzumeleri, mektep kitaplarında yer almış ve dillerde dolaşmıştır. Fakat Rıza Tevfik'in Türk Edebiyatında devamlı bir tesir ve hareket yapan şiirleri; daha geniş ölçüde yazdığı; Aşık tarzı söyleyişleridir. Şair Aşık tarzını, çocukluğunun bir kısmını geçirdiği Gelibolu'da görüp dinlediği Saz şairlerinden öğrenmiştir. Zaman ilerledikçe bu tarz şiirler söylemek için kuvvetli bir heves duymuş; Bayburtlu Zihni'nin, Aşık Derdli'nin, Kerem'in şiirlerini zevkle okuyarak aynı yolda şiirler söylemeye başlamıştır. Rıza Tevfik'in aşık tarzı tesiriyle meydana getirdiği manzumeleri ve diğer şiirleri 1934'te Kıbrıs-Lefkoşa'da neşrolunmuştur.

RÛŞEN EŞREF (ÜNAYDIN)²³

(1892-1959)

²³ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, YKY 2001-İstanbul, s.877

Gazeteci, yazar. Sivaslı Vaizzadeler ailesinden hekim Eşref Ruşen Bey'in oğlu. Küçük yaşta annesini kaybetti, babasının görevli olarak Almanya'ya gitmesi üzerine amcası Tevfik Paşa tarafından yetiştirildi. Galatasaray Sultanisi'nden sonra Dârülfünun Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi(1914). İstanbul'da çeşitli okullarda Türkçe, edebiyat ve Fransızca öğretmenliği yaptı. 1914'ten başlayarak Vakit gazetesinde dönemin tanınmış edebiyatçıları ile yaptığı röportaj tarzındaki konuşmalarla geniş bir çevrede adı duyuldu. 1918'de yine Vakit muhaberi olarak Batum'da ve Kafkasya'da bulundu. Milli Mücadele yıllarda Sivas'a ve Amasya'ya gitti, daha sonra Ankara'ya yerleşti. 1921'de Londra Konferansı'na basın danışmanı olarak katıldı. Aynı yıl Hakimiyet-i Milliye gazetesi muhabiri olarak batı cephesine gitti. 1923'te Afyon milletvekili olarak TBMM'ye girdi. 1933'te Cumhurbaşkanlığı genel sekreterliğine; 1934'te Tiran, aynı yıl Atina, daha sonra Budapeşte (1939), Roma (1943), Londra (1944), yeniden Atina (1945) elçiliklerine atandı. 1952'de emekliye ayrıldı. Rumelihisarı Mezarlığı'nda gömülüdür.

İlk yazılarını Servet-i Fünun'da yayımlayan Ruşen Eşref öyküden düzyazı şiire, denemeden anıya kadar çeşitli türlerde ürünler vermekle birlikte, Türk edebiyatı tarihinde daha çok ropörtajları ile tanındı. Bu ropörtajların başında da önce "Edebi Ziyaretler ve Mülakatlar" başlığı ile değişik gazetelerde yayımlanıp daha sonra Diyorlar ki adı ile kitaplaşan ünlü ropörtajlar gelmektedir. 1918'de Yeni Mecmua'nın Çanakkale özel sayısında yayımladığı "Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal ile Mülakat"adlı ropörtajıyla da Mustafa Kemal'i ilk kez Türk kamuoyuna tanıtmıştır. Kurtuluş Savaşı yıllarında yazdığı ulusal duyguları dile getiren yazılar bu türün en iyi örneklerindedir.

S

SUAT FAHİR (İSMAİL HİKMET ERTAYLAN) ²⁴

²⁴ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, YKY 2001-İstanbul

(1889- 1967)

Suad Fahir imzasını da kullandı. İstanbul'da doğdu. İlköğrenimini Beylerbeyi'nde tamamladıktan sonra girdiği Galatasaray Sultanisi'nden 1908'de mezun oldu. Aynı yıl Galatasaray'dan hocası Tevfik Fikret ile Hüseyin Cahid'in çıkardığı Tanin gazetesinde yazı hayatına atıldı. Tevfik Fikret'le birlikte gazeteden ayrılarak Mülkiye Mektebi'ne yazıldı; bu okulun birinci sınıfındayken açılan sınavı kazanarak Galatasaray Sultanisi'ne öğretmen yardımcısı olarak atandı. Mülkiye'nin son sınıfındayken açılan bir başka sınavı kazanarak Düyûn-u Umûmiye'ye kâtip olarak girdi. 1911'de Mülkiye'yi bitirdikten sonra da Robert Kolej'de edebiyat ve Türkçe öğretmenliğine, 1914'te Kadıköy Lisesi müdür muavinliği ve edebiyat öğretmenliğine atandı. Çeşitli okullarda görev yaptıktan sonra Bakü'de üniversitede profesör ünvanını aldı.

1927'de Türkiye'ye döndü. Yurdun çeşitli okullarında idarecilik ve öğretmenlik yaptı. 1943 yılında ordinaryüs profesör ünvanıyla İÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Tarih Kürsüsü öğretim üyeliğine getirildi. 1960'ta emekliye ayrıldı.

Edebiyata, şiir, öykü ve roman ile başlayan ve aralıklarla Düşünce adıyla bir edebiyat ve sanat dergisi çıkaran (1918-1922) Ertaylan daha sonra çalışmalarını edebiyat tarihi araştırmaları ve Türk edebiyatı metinleri üzerinde yoğunlaştırdı. Rumelihisarı Aşiyân Mezarlığı'nda gömülüdür.

SÜLEYMAN NESİP²⁵

(1866-1917)

Asıl adı Süleyman Paşazâde Mehmet Sâmi'dir. Babası "Şıpka kahramanı" olarak ünlenmiş Müşir Süleyman Paşa'dır. İlk ve orta öğrenimini İstanbul'da

²⁵ Tanzimat'tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, YKY 2001-İstanbul, s.751

tamamladıktan sonra 1889'da Mülkiye Mektebi'ni bitirdi. Hüdavendigâr, Bağdat ve Cezair-i Bahr-i Sefid vilayetlerinde öğretmenlik, idadi ve maarif müdürlükleri görevlerinde bulundu (1890-1908). II.Meşrûtiyet'in ilanından sonra maarif müdürlüğü göreviyle İstanbul'a döndü, daha sonra Mekâtib-i Âliye müdürü (1911), İlm-i Terbiye ve Tedris Müfettişi (1912) olarak çalıştı. Hayatının son yıllarında Maarif Nezareti Telif ve Tercüme Kurulu üyesi yaptı (1915). Vasiyetine uygun olarak Eyüp'te Tevfik Fikret'in yanına gömüldü.

İlk şiirlerini 1886-87'de Gülşen, Nahl-i Emel, Fevâid, Hizmet'te yayımlayan Süleyman Nesip 1896'dan başlayarak Servet-i Fünûn dergisinde yayımladığı, en sevdiği şair olan Tevfik Fikret'in etkisinde Edebiyat-ı Cedide duyarlılığını yansıtan şiirleriyle tanındı. 1908'den sonra yazdığı şiirlerde Servet-i Fünûn estetiğinden uzaklaştığı, Milli Edebiyat akımının etkisinde toplumsal sorunlara yöneldiği görülmektedir. Babası Süleyman Paşa'nın Hiss-i İnkılap (İst., 1326) adlı yapıtını yayıma hazırlayan Süleyman Nesip'in şiir, yazı ve konferansları ölümünden sonra bir anma kitabında toplandı.

Eserleri: İlm-i Terbiye-i Etfal, Süleyman Paşa Muhakemesi.

Ş

ŞÜKÛFE NİHAL (BAŞAR)²⁶

(1896 - 1973)

İstanbul'da doğdu. Babası beşinci Murad'ın başhekimi Emin paşanın oğlu Ahmed beydir. Çocukluğunu Anadolu'nun muhtelif vilayetlerinde geçirmiştir. Orta tahsilini İstanbul'da bitirdi ve İnas Darülfünun'una ilk talebe olarak girdi. 1919'da Edebiyat Fakültesi Coğrafya bölümünü bitirdi. Çeşitli liselerde tarih, coğrafya ve

26 Nihat Sami Banarlı, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, c.2, s. 1223

edebiyat hocalığı yaptı. İkinci kocası ile birlikte Mudafaa-i Hukuk cemiyetinde çalışmış, kadınlar birliğinin kurucuları arasında yer almıştır.

Dünya savaşı yıllarında yetişen Şükufe Nihal bu devrin diğer şairleri gibi Fecri Ati ile Milli edebiyat devresinin tesiri altındadır.

Edebiyatımızda önce aruzla söylediği ince ve duygulu şiirleriyle tanınan Şükufe Nihal (Başar), bu vezinle terennüm ettiği ilk gençlik şiirlerini 1913'te "Yıldızlar ve Gölgeleler" isimli, küçük şiir mecmuasında toplamıştır. Şairin bundan sonraki şiirleri ekseriya hece ile söylenilmiştir. Şükufe Nihal, heceye ahenk kazandıran şairler arasında mühim bir mevki almıştır. Bir şair olarak, Şükufe Nihal'in özelliği, hayat ve tabiatın şair ruhunda ürperişler uyandıran çeşitli duygu ve heyecanları için şiir söyleyebilen, zengin ruhlu bir şair karakterine sahip oluşudur. Bu tenevvü, onun şiirlerini ve şiir kitaplarını zevkle takip etmeyi kolaylaştırmıştır. Hece ile ve bazan aşık söyleyişle terennüm ettiği manzumelerinde saf ve temiz bir Türkçenin dile getirilmiş olması ve bu dile güzel bir ses kazandırılması, şairin muvaffakiyetleri arasındadır. Şükufe Nihal, şiirlerini Yıldızlar ve Gölgeleler'den sonra, sırasıyla Hazan Rüzgarları (1927), Gayya (1930), Su (1935), Şile Yolları (1938), ve Sabah Kuşları (1943) adlı şiir kitaplarında toplanmıştır. Bu kitaplarda sıralanan manzumelerde duygulu bir Türk kadınının "gençlik heyecanı" şiirlerinden, "tefekkür heyecanı" şiirlerine doğru bir yükseliş ve bir tenevvü kaydettiği görülür. Bu sanatkarın manzumelerinde büyük bir derinlik ve ulvilik bulunmamakla beraber, rahat bir şi'riyet olduğu aşikardır.

Şükufe Nihal, Türk edebiyatına hikaye ve roman vadisinde de güzel eserler kazandırmış bir muharrirdir. Tevekkülün Cezası, Yakut Kayalar, Renksiz İztırap, Çöl Güneşi ve bilhassa Yalnız Dönüyorum isimli hikaye ve romanları sanatkarın yine hayat ve cemiyet karşısındaki çeşitli görüş, duyuş ve düşüncelerinin başarılı verimlerindenidir. İçtimai hayatımızı muztarip fakat enerjik Türk köylerinden şehir ve salon hayatının çeşitli hareketlerine kadar görüp göstermeye çalışan bir hikayeci çehresi, Şükufe Nihal'in bu tarz eserlerinde görülen ciddi ve samimi bir çehredir.

Yurt içinde ve yurt dışında geziler yaparak, müşahedelerini kaydetmeyi seven bu muharririn 1938'de Finlandiya'ya yaptığı bir seyahatin intibaları onun Finlandiya isimli seyahat edebiyatı eserinde toplanmış; sanatkar, yurtiçi gezilerine ait hatıralarının bir kısmını da Domaniç Dağlarının Yolcusu isimli bir eserde yayınlamıştır.

Bunlardan başka Birinci Dünya Savaşı sıralarında doğu illerimizdeki Rus İşgalini konu alan Çölde Sabah Oluyor (1951) adlı romanı, ve ancak tefrika edebilen ve İstiklal Savaşını anlatan Akdağ Kahramanları, Mavi Şeytan adlı romanları vardır.

Z

ZİYA GÖKALP²⁷

(1876-1924)

XX. yy. Fikir ve sanat adamı. Diyarbakır Askerî Rüştiyesi'ni bitirdikten sonra Mülkiye İdadisi'nde okudu. İstanbul'a geldi. Öğrenimine Baytar Mektebi'nde devam ederken son sınıfta İstibdada karşı gizli bir derneğe girdiği için tutuklandı, 9 ay hapis yattı, sonra memleketine sürüldü (1900). Meşrutiyet'in ilânında Diyarbakır'da İttihat ve Terakki Fırkası'nın bir şubelerini açtı. 1910'da Selânik'teki parti genel kongresine Diyarbakır delegesi olarak gitti, genel merkez üyesi seçildi. Bir yandan da Genç Kalemler dergisine yazılar yazıyordu (1911).

Balkan Harbi'nde (1912) İstanbul'a geldi, Darülfünun'da sosyoloji okuttu (1915-1919), Türk Yurdu dergisinde yazdı. Yeni Mecmua'yı çıkarmaya başladı (sayı1, 12 Temmuz 1917). Tanin gazetesinde siyasî yazıları çıkıyordu. İstanbul'un işgalinde İngilizler tarafından Malta'ya sürülenler arasında o da vardı (1919);

²⁷ Behçet NECATİGİL, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Varlık 2007-İstanbul, s. 469-470

dönüşünde (1921) Diyarbakır'da Küçük Mecmua'yı çıkardı (1922). 66. sayısında (26 Ekim 1918) kapanmış olan İstanbul'daki Yeni Mecmua, 1 Ocak 1923'te (sayı 67) tekrar çıkmaya başlayınca derginin ilk serisindeki sosyoloji yazılarına burada tekrar devam etti. Ankara'da Telif ve Tercüme Encümeni Reisliği'ne tayin edildikten az sonra Diyarbakır milletvekili oldu. Çok geçmeden hastalandı. Tedavi için geldiği İstanbul'da vefat etti. Mezarı Sultan Mahmut Türbesi'ndedir.

Ziya Gökalp, Tanzimat'tan beri ferdî ve dağınık çabalarla yatağını arayan Türkçülük akımını bir sisteme bağlayıp topluma mâl eden bir fikir adamıdır. "Türk milletini yükseltmek" ilkesinde özetlediği Türkçülüğün dilde, güzel sanatlarda, ahlâkta, hukukta, dinde, ekonomide, siyaset ve felsefede gerçekleştirilme yollarını gösterdi. İnceleme, makale, didaktik şiir, manzum masal ve destan türlerinde eser verdi.

Kızıl Elma, Yeni Hayat, Altın Işık şiir kitaplarıdır. Öteki türlerde eserleri şunlardır: Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak; Türkçülüğün Esasları; Türk Medeniyet tarihi; Malta Mektupları vb.

1.2.9 KAYNAKÇA

ARGUNŞAH, Hülya 2002, *Bir Cumhuriyet Kadını Şükûfe Nihal*, Akçağ Yayınları, Ankara.

BANARLI, Nihad Sami 1987, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I-II*, MEB, İstanbul.

DEVELLİOĞLU, Ferit 1986, *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara.

ERTUĞ, Hasan Refik 1970, *Basın ve Yayın Tarihi*, Birinci Cilt, İstanbul Üniversitesi Yayını, Yayın No: 1492, s.186

GÖVSA, İbrahim Alaaddin [t.y], *Türk Meşhurları*, Yedigün Neşriyat, İstanbul. Hakkı Tarık Us Kütüphanesi Kataloğu, *Sürelî Yayınlar*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2006.

İNUGUR, M.Nuri 1982, *Basın ve Yayın Tarihi*, Çağlayan Kitabevi, İstanbul.

İŞİK, İhsan 2007, *Resimli ve Metin Örneklî Türkiye Edebiyatçıları ve Kültür Adamları Ansiklopedisi*, Elvan Yayınları, Ankara.

KABAKLI, Ahmet 2006, *Türk Edebiyatı*, TEV Yayınları, İstanbul.

Meydan Larousse, Meydan Yayınevi, İstanbul, 1973.

NECATİGİL, Behçet 2007, *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, Varlık Yayınları, İstanbul.

OKAY, Cüneyd 1999, *Eski Harfli Çocuk Dergileri*, Kitabevi Yayınları, İstanbul.

Tanzimattan Bugüne Edebiyatçıları Ansiklopedisi, YKY, İstanbul, 2001.

Türk Edebiyatı Dergisi, Temmuz 2008, İkinci Meşrutiyet 100 Yaşında - Özel Sayı, TEV, İstanbul.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 1988.

UNAT, Faik Reşit 1984, *Hicri Tarihleri Miladi Tarihe Çevirme Kılavuzu*, TTK, Ankara.

YALÇIN, Alemdar – Gıyasettin AYTAŞ 2005, *Çocuk Edebiyatı*, Akçağ Yayınları, Ankara.

YILDIRIM, Tahsin 2006, *Edebiyatımızda Müstear İsimler*, Selis Kitaplar, İstanbul.

2. FİHRİST

2.1.YAZAR ADLARINA GÖRE FİHRİST

A. Memduh

Eflâatun	Ahlâk	c.1 Nu.4 s.53
----------	-------	---------------

A. Râvî

At Hırsız	Masal	c.1.Nu.25.s.411-414
Hind Şâhı Kâid	Masal	c.1.Nu.23.s.376-378
Rüstem'le Oğlu	Masal	c.1.Nu.21.s.344-347

A.(ayın) Seyfi

İyi Vücutlu Milletler İyi Yaşarlar	Eğitim-Makale	c.1 Nu.17 s.283-284
------------------------------------	---------------	---------------------

A.(ayın) T

Avrupa'yı İyi Anlayalım	Piyes	c.2. Nu.39 s.637-640
Bahardan İstifade	Sohbet	c.2.Nu.37.s.634
Bir Muhavere	Ahlak- Piyes	c.2. Nu.38 s.622-623
Elli Sene Sonra	Eğitim- Hikâye	c.2. Nu.36 s.588-58
Emel	Eğitim- Piyes	c.2. Nu.34 s.557-559
Macide'yle İkinci Mülakat	Piyes	c.2. Nu.40 s.652-655
Yarım Konferans	Eğitim- Piyes	c.2. Nu.35 s.573-575

A.H.

Konuşan Kartpostal Eğlence c.2. Nu.565-567

Abdurrahman Şeref

Ali Paşa'nın İl Sadareti Ahlak c.1 Nu.16 s.242
 Cülûs-u Hümâyun Münasebetiyle Tarih-Makale c.3.Nu.57.s.914-916
 Ekrem Bey Merhumun Muallimliği Biyografi c.1 Nu.17 s.312-313
 Hakan-ı Mağfûra Ait Bazı Hatıralar Hatıra c.3.Nu.57.s.916
 Mahalle Mektebi Hatıralarından Hatıra c.2.Nu.51-52.s.833

Abdülfeyyaz Tefik

Adl-i İlahî Eğitim-Makale c.1.Nu.5.s.72-73
 Âti Huzurunda Kadınlarımız Eğitim-Makale c.2.Nu.32.s.527-528
 Ben Büyüyeyim de Ahlak-Makale c.1.Nu.16.s.249-250
 Çalıştırmak Sanatı Eğitim-Makale c.1.Nu.15.s.225-226
 Çocuk ve Tabiat Eğitim-Makale c.1 Nu.1 s.6-7
 Gıda ve Açlık Fen-Makale c.1.Nu.8.s.118-119
 Kızıyla Muhaveremiz Sohbet c.2 Nu.33 s.542-543
 Mâbedde İntikam Eğitim-Makale c.1.Nu.4.s.56-57
 Mâzi Huzurunda Âti Eğitim-Makale c.1.Nu.3.s.40
 Mâziden İstikbale Eğitim-Makale c.1.Nu.10.s.146
 Mübeccel Bir İstikbal Ahlak-Makale c.1. Nu.8.s.116
 Ne Hissî Bir Armağan Hitabet c.1.Nu.1.s.9
 Okula Nasıl Başladım Anı c.1.Nu.6.s.86-87
 Umum Taşralı Talebeye Eğitim-Makale c.1.Nu.11.s.161-162

Ahmed Necmeddin

Öc Şiir c.1.Nu.8.s.115

Ahmed Refik

Yirmi beş Sene Siper Kavgası	Tarih- Hikaye	c.2 Nu.45 s.727-729
		c.2 Nu.46 s.746-749
		c.2 Nu.47 s.763-765
		c.2 Nu.48 s.773-775
		c.2 Nu.49 s.789-791
		c.2 Nu.50 s.807-809
		c.2 Nu.51-52 s.851
		c.3.Nu.63.s.1015
		c.3.Nu.64.s.1029
		c.3.Nu.65.s.1044

Ahmet Cevat

Babanzade İsmail Hakkı Bey	Biyografi	c.1.Nu.16 s.264
Başlarımızın Üstündeki Deniz	Fen-Makale	c.1.Nu.22 s.365-366
Deniz	Deneme	c.1.Nu.11.s.167
Esaretten Dönüş	Hikâye	c.1.Nu.19.s.243
Harbden Sonra	Eğitim- Makale	c.1.Nu.21.s.356
İmtihan	Eğitim- Makale	c.1.Nu.27.s.433-434
İzinsiz Cezası	Eğitim- Makale	c.1.Nu.19 s.305-306
Keşşâfların Türküsü	Şiir	c.1.Nu.10.s.151
Lami' ile Musahabelerim	Eğitim- Makale	c.1.Nu.15.s.227-229
Mekteplerde Artırma Sandıkları	Eğitim- Makale	c.1.Nu.26 s.417-418
Mustafa Dayı ile Karısı	Masal	c.2 Nu.51-52 s.847
Ortaklık	İktisat-Hikâye	c.1.Nu.9 s.131-132
		c.1.Nu.10 s.147-149
		c.1.Nu.11 s.163-165
		c.1.Nu.12 s.179-181
		c.1 Nu.13 s.195-196
		c.1.Nu.14 s.218-219

Sabanımızı Niçin Değiştirmiyoruz?	Mektup	c.2.Nu.33.s.533
Vatan ve İnsaniyet	Eğitim	c.1.Nu.21.s.333
Vatan ve İnsaniyet	Eğitim	c.1.Nu.22.s.355
Yine İntikam	Sohbet	c.1.Nu.30.s.481-482

Akçuraoğlu Yusuf

İlmî Terbiye	Eğitim	c.1 Nu.16 s.265
--------------	--------	-----------------

Âkil Koyuncu

Akın	Şiir	c.2.Nu.32.s.517
Menekşenin Dileği	Şiir	c.2.Nu.34.s.548

Ali Nazmiya

Kadınlar İçin Talim ve Terbiye	Eğitim- Makale	c.2.Nu.51-52.s.831
--------------------------------	----------------	--------------------

Âlimin Komşusu

İlim ve Tabiat	Eğitim	c.2 Nu.33 s.536-537
----------------	--------	---------------------

Avni

Su Kuvveti	Fen	c.2 Nu.27 s.439-441
------------	-----	---------------------

Aziz Hüdâi

Âmânın Köpeği	Çeviri Hikâye	c.3 Nu.56 s.933-935
Anlamak İçin	Hikâye	c.2 Nu.40 s.641-642

Bostan Korkuluğu	Eğence	c.2 Nu.33 s.538-540
Çocuk Zabit	Hikâye	c.3 Nu.60 s.963-965
Deniz Muharebeleri	Tarih	c.2 Nu.50 s.802-804
Deniz Muharebeleri	Tarih	c.2.Nu.49.s.785-787
Denizin Dibi	Coğrafya	c.2 Nu.44 s.692-695
Durmuş Çavuş	Türk Tarihi	c.2 Nu.32 s.517-518
Eşegin Gölgesi	Fıkra	c.3 Nu.56 s.905-906
Falaka	Piyes	c.2 Nu.41 s.658-660
Figaro	Eğence	c.1 Nu.29 s. 475
Gavroş	Roman	c.2 Nu.49 s.788-789
Gavroş	Hikâye	c.2.Nu.48.s.770-771
Gülünç Bir Ziyafet	Hikâye	c.3 Nu.62 s.996-997
Gülünç Bir Ziyafet	Hikâye	c.3 Nu.63 s.1017
Gülünç Bir Ziyafet	Hikâye	c.3 Nu.61 s.981-982
Hâtıra-ı Esaret	Türk Tarihi	c.1 Nu.18 s.294-295
Hâtıra-ı Esaret	Türk Tarihi	c.1 Nu.19 s.310-311
İgne ve Çuvaldız	Piyes	c.2 Nu.37 s.605-606
İgne ve Çuvaldız	Piyes	c.2 Nu.36 s.590-591
İspinoz	Roman	c.3 Nu.59 s.949-951
Karnından Söyleyenler	Eğence	c.2 Nu.34 s.552-554
Kısmet	Hikâye	c.2 Nu.47 s.759-762
Kısmet	Hikâye	c.2 Nu.46 s.744-746
Korku	Psikoloji-Makale	c.3.Nu.55.s.891-892
Mide	Eğence	c.2 Nu.39 s.625-626
Mösyö Dö-la Palis	Gen. Kültür	c.2.Nu.45.s.729-731
Ödünç Yüzük	Hikâye	c.3 Nu.59 s.896
Sancaktar	Hikâye	c.2 Nu.35 s.561-562
Tehlikeli Cesaret	Hikâye	c.2 Nu.51-52 s.843
Yükselirken	Coğrafya	c.2 Nu.42 s.675-677

Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf	Hikâye	c.1 Nu.12 s.187-189
Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf	Hikâye	c.1 Nu.13 s.200-201
Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf	Hikâye	c.1 Nu.14 s.216-217
Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf	Hikâye	c.1 Nu.15 s.232-234
Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf	Hikâye	c.1 Nu.17 s.279-280
Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf	Hikâye	c.1.Nu.18.s.296-298
Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf	Hikâye	c.1.Nu.20.s.326-327
Esaretten Dönüş	Hikâye	c.1 Nu.16 s.243

Celal Sahir

Türk Kızı Diyor ki	Şiir	c.1.Nu.16.s.247
--------------------	------	-----------------

Cihangirli Muallim M.

Fen Sahifeleri-Kuvvetten Bir nebze	Fen	c.1 Nu.3 s.37-39
------------------------------------	-----	------------------

Çetin'in Babası

Kurtlar ve Böcekler	Fen	c.2.Nu.3.s.529-530
---------------------	-----	--------------------

Defter

Artırma Sandığı ve Osmanlı Gençleri	İktisat	c.1 Nu.17 s.269-27
Efendi Hazretlerinin Bu Naçiz Defter...	Tebrik	c.1.Nu.16.s.241-242
Gençler Bu Makaleyi Dikkatle Okuyunuz	İktisat	c.1 Nu.16 s.255-257
Hilâl-i Ahmer-Mektep Çocukları	Haber	c.2.Nu.51-52.s.868
Kanlı Hoca	Eğitim	c.1.Nu.7 s.97-99
Katil Mekteplerin Maktul Nesli	Eğitim	c.1.Nu.9.s.129-130
Mekteplerde Tensikat	Eğitim	c.1.Nu.30.s.482-483
Mekteplerimizde Türkçe Kitabet	Eğitim	c.1.Nu.23.s.369-371

Rüyada Bir Mektep	Eğitim	c.1 Nu.4 s.49-52
Şehzâde Âli Nejad Devletli Abdülmecid	Teşekkür	c.1.Nu.6.s.241
Şems-ül Mekatib Mektebinin...	Eğitim	c.1.Nu.5.s.65-67
Talebe Hayatı	Eğitim	c.1 Nu.1 s.2-3
Tatil Günleri ve Beyoğlu Sultanisi	Eğitim	c.1 Nu.18 s.290
Üç Muhadara-Üç Hatıra	Eğitim-Hatıra	c.2.Nu.51-52.s.869
Vav-ı Atife	Hatıra	c.1 Nu. 3 s.33-34

Doktor

Fen Âleminde	Fen-Makale	c.1.Nu.26.s.428
--------------	------------	-----------------

E. C

Lami’i ile Müsahabelerim	Hikâye	c.1.Nu.12.s.181-182
Lami’i ile Müsahabelerim	Hikâye	c.1.Nu.13.s.202-203

E. K

Muhasebe	Hikâye	c.1.Nu.1.s.3-6
----------	--------	----------------

E. Nakil

Antartika	Coğrafya-Makale	c.1. Nu.30 s.485
Büyük Vapurlar	Gen. Kültür	c.1. Nu.29 s.473
Kablettarih İnsanların Meskenleri	Antropoloji	c.1 Nu.23 s.374-376
Lambalı Hanımefendi	Biyografi	c.1. Nu.31 s.506-509
Oyuncak Tayyare Nasıl Yapılır	El-işi	c.1.Nu.24.s.392-395
Taş Devrinde Ressamlık	Antropoloji	c.1 Nu.21 s.349-352
Taş Devrinde Ressamlık	Antropoloji	c.1 Nu.22 s.360-361
Ümit ve Azim	Biyografi	c.1. Nu.26 s.424-426
Ümit ve Azim	Biyografi	c.1. Nu.28 s.461-462

Ümit ve Azim	Biyografi	c.1.Nu.27.s.441-444
--------------	-----------	---------------------

Ebû-l Muhsin Kemal

İngiltere’de Bedenî Mümareseler	Eğitim-Makale	c1.Nu.16.s.258
---------------------------------	---------------	----------------

Ekrem Turgut

Tornistan	Dilbilgisi	c.2.Nu.42 s.678-679
-----------	------------	---------------------

Elyesa’

Ah Bir Kartal Olsaydım	Eğlence	c.3.Nu.56.s.941-942
Diş Ağrısı	Monolog	c.2 Nu.50 s.841-843
Doktorların Tuhaflığı	Eğlence	c.2 Nu.59 s.956
Faideler ve Eğlenceler	Eğlence	c.3 Nu.60 s.973-975
Faideler ve Eğlenceler	Eğlence	c.2 Nu.43 s.704
Faideler ve Eğlenceler	Eğlence	c.2 Nu.44 s.719
Faideler ve Eğlenceler	Eğlence	c.2.Nu.45.734-735
Faideler ve Eğlenceler	Eğlence	c.2 Nu.46 s.749-751
Fareler ve Sıçanlar	Eğlence	c.2 Nu.50 s.813-814
Hakimin Uykusu	Fıkra	c.3.Nu.58.s.942
İki İnci	Hikaye	c.3.Nu.59.s.955-956
Kartpostal	Eğlence	c.2.Nu.48s.781-782
Sütten Kaldırım	Eğlence	c.3.Nu.57.s.924
Şemsiye mi Baston mu	Eğlence	c.3.Nu.57.s.92-923
Yalnız Rifailer mi Karışır	Eğlence	c.3.Nu.57.s.922-923
Yanlış ise Düzeltiniz	Eğlence	c.3.Nu.58.s.941
Yorgunluk	Eğlence	c.3.Nu.57.s.923-924
Zengin Olmak İçin	Eğlence	c.2.Nu.41.s.662

Enis Behiç

Ah Ey Vatan	Şiir	c.1.Nu.16.s.251
Harita Karşısında	Şiir	c.1.Nu.6.s.85
Niyaz	Şiir	c.1.Nu.31.s.504

Ethem Nejat

Tatil Mektupları	Mektup	c.2.Nu.46.s.739-740
Tatil Mektupları	Mektup	c.2 Nu.47.s.756-759

Faik Ali

Ben Büyüyeyim de	Şiir	c.1.Nu.16.s.248
------------------	------	-----------------

Faik Sabri

Basutûlar	Sosyoloji	c.2 Nu.51-52.s.861
-----------	-----------	--------------------

Feyzullah Sacid

Kosova Muharebesi	Şiir	c.1.Nu.16.s.252
-------------------	------	-----------------

Fonhof

Genç Dernekleri	Eğitim-Makale	c.2.Nu.40.s.647
		c.2.Nu.42.s.680-681
		c.2.Nu.43.s.695-696
		c.2.Nu.44.s.712

Gazi Köse Mihalzade Lisanüddin

Atın Tarihi	Gen. Kùltür	c.2.Nu.46.s.731-733
Daima Teganni Eden Bir Millet	Gen. Kùltür	c.2.Nu.50.s.809-810
İpeğın Tarihi	Gen. Kùltür	c.3.Nu.60.s.972-973
Uçurtmanın Tarihi	Gen. Kùltür	c.2.Nu.37.s.599-600

Gözlükçü Babanın Çırağı

Gözlüklü Babanın Marifetleri	Fen-Hikâye	c.1.Nu.10.s.154-156 c.1.Nu.11.s.171 c.1.Nu.12.s.189-190 c.1.Nu.13.s.207 c.1.Nu.14.s.223 c.1.Nu.15.s.239 c.1.Nu.17.s.286-287 c.1.Nu.18.s.302 c.1.Nu.19.s.319
------------------------------	------------	---

Gözlükçü Babanın Komşusu

Yumurmanın Ayaklanması	Eğlence	c.2.Nu.37.s.598
------------------------	---------	-----------------

H. Nakil

İnci	Fen-Makale	c.2.Nu.38.s.613-614
------	------------	---------------------

H.Nihat

Hilâle Cevap	Şiir	c.1.Nu.11.s.166
Münacaat	Şiir	c.1.Nu.20.s.321

Halid Fahri

Türbe	Şiir	c.2.Nu.51-52.s.818
-------	------	--------------------

Halide Nusret Nazmi

Kış	Hikâye	c.3.Nu.63.s.1014
Senin Düşüncen	Şiir	c.3.Nu.61.s.980-981
Son Baharda	Şiir	c.3.Nu.62.s.994

Hamdiye Vecihî

Kanatlarım Olsaydı	Deneme	c.3.Nu.67.s.1074
--------------------	--------	------------------

Hasan İlhami

Gök Gürültüsü	Şiir	c.1.Nu.29.s.474
---------------	------	-----------------

Hazım Atıf

Kara mı Deniz mi	Coğrafya-Makale	c.2.Nu.49.s.791-794
------------------	-----------------	---------------------

Hazım Atıf

Beynelmîlel Vakit Hattı	Coğrafya-Makale	c.2.Nu.51-52.s.859
Sinematograf	Fen-Makale	c.3.Nu.59.s.893-894

Hıfzı Tevfik

Bir Yaralı Karşısında	Şiir	c.3.Nu.57.s.916
-----------------------	------	-----------------

Hilkat Balcı

Kader	Masal	c.2.Nu.34.s.560
-------	-------	-----------------

Hoca

Nihat'ın Çakısı Hikâye c.1.Nu.27.s.446

Hoca Dâna

Endülüs Masalı Masal c.1.Nu.12.s.184-186
 Endülüs Masalı Masal c.1.Nu.13.s.204-206
 Endülüs Masalı Masal c.1.Nu.14.s.221-222
 Endülüs Masalı Masal c.1.Nu.15.s.237-238
 Endülüs Masalı Masal c.1.Nu.17.s.285-286

Hüseyin Ragıp

Bir Mektup Mektup c.2.Nu.31.s.497-499
 Eli Değnekli Hatıra c.1.Nu:21.s.341-343
 Gece Bekçisi Deneme c.2.Nu.16.s.259-260
 Türkçe Muhabbeti Mektup c.1.Nu.12.s.183
 Türkçe Muhabbeti Mektup c.1.Nu.14.s.220
 Türk'ün İnsafı Hikâye c.1.Nu.10.s.152-153
 Namuslu Adam Kimdir Konferans c.2.Nu.34.s.545-547
 Sarayı Parkı Deneme c.1.Nu.24.s.391
 Vatan Hakkında Ahlâk-Makale c.2.Nu.32.s.514-516

İbrahim Alaeddin

Nöbetçi Şiir c.2.Nu.51-52.s.818

İmzasız

(1335) Necati Memduh Biraderler (1917)	Reklam	c.2.Nu.34.s.562
1000000 Kuruşluk Kur'a	Duyuru	c.2.Nu.45.s.736
1333 Necati Memduh Biraderler 1335	Reklam	c.2.Nu.35.s.578
15.Nüşanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.17.s.Kapak
1500 Kuruş Mükafatlı Bir Sual	Bilmece	c.2.Nu.35.s.578
1500 Kuruş Mükafatlı Sualin Neticesi	İlan	c.2.Nu.37.s.608
16.Nüşanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.18.s.Kapak
17 Takım Vardır	Duyuru	c.1.Nu.26.s.Kapak
20 Lirası Olan Bir Genç Ne yapmalıdır	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.865
20 Liraya	Reklam	c.1.Nu.18.s.Kapak
28.Nüşadaki Suale Doğru Cevap Veren	İlan	c.1.Nu.30.s.Kapak
34.Nüşadaki Yazı Müsabakasına İştirak...	İlan	c.2.Nu.37.s.609
38.Nüşadaki Suallerin Mükafatları	İlan	c.2.Nu.40.s.657-659
39 Numaralı Defterin Mükâfatları	İlan	c.2.Nu.41.s.673
40 Numaralı Defter'in Mükafatı	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.42.s.689
40.Nüşadaki Suallerin Mükafatları	İlan	c.2.Nu.43.s.705-706
42.Nüşadaki Suallerden Kitap Kazananlar	İlan	c.2.Nu.44.s.722
Abdurrahman Şeref Bey Hazretleri	Haber	c.2.Nu.51-52.s.871
Abone	Duyuru	c.1.Nu.2.s.Kapak
Abone	Duyuru	c.2.Nu.33.s.546
Abone Defteri Açıldı	Duyuru	c.1.Nu.18.s.Kapak
Abone Defteri Açıldı	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Abone Defteri Açıldı	Duyuru	c.1.Nu.20.s.Kapak
Abone Defteri Açıldı	Duyuru	c.1.Nu.21.s.Kapak
Abone Şartları	Duyuru	c.1.Nu.4.s.Kapak
Abonelere	Duyuru	c.2.Nu.50.s.816
Abonelerimize	Duyuru	c.1.Nu.17.s.Kapak
Abonelerimize	Duyuru	c.1.Nu.20.s.333
Abonelerini Tecdid Edenlere	Duyuru	c.1.Nu.25.s.Kapak
Abonelik	Duyuru	c.1.Nu.1.s.Kapak

Acaba	Duyuru	c.1.Nu.26.s.430-432
Acemi Nefer İmtihanda	Fıkra	c.3.Nu.57.s.926
Ah Bu Doktorlar	Fıkra	c.3.Nu.61.s.989
Aklınızdan Çıkarmayınız	Duyuru	c.1.Nu.14.s.Kapak
Alageyik	Reklam	c.1.Nu.23.s.Kapak
Alman Hyat İrfanı	Reklam	c.2.Nu.51-52.s.874
Almanca İçin Mükemmel Rehber-i Tahsil	Reklam	c.3.Nu.56.s.912
Almanca Kıraat Muallimi	Reklam	c.3.Nu.56.s.912
Altun Saat Hediyemiz	İlan	c.1.Nu.15.s.Kapak
Amper'in Tuhaf Bir Sergüzeşti	Fıkra	c.2.Nu.44.s.719-720
Artık İnsanlar da Uçuyor	Fen-Makale	c.1.Nu.4.s.61
Asırların Panoraması	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Ateş ve Güneş	Reklam	c.3.Nu.64.s.1026
Ateş ve Güneş	Reklam	c.3.Nu.67.s.1073
Ateş ve Güneş	Reklam	c.3.Nu.65.s.1041
Avrupa Bizi Nasıl Tanıyor	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak
Ay Yıldız Pazarı	Reklam	c.3.Nu.55.s.896
Aydemir	Reklam	c.3.Nu.65.s.1054
Aydemir	Reklam	c.3.Nu.67.s.1073
Aynı Suali Soruyoruz	Bilmece	c.3.Nu.62.s.993
Barbaros Artırma ve Yardım Sandığı	Haber	c.2.Nu.45.s.735
Barbaros Artırma ve Yardım Sandığı	Haber	c.2.Nu.48.s.783
Başlarımızın Üzerindeki Deniz	Coğrafya	c.1.Nu.23.s.378-381
Başlıksız	Okuyucu. Cevap	c.1.Nu.19.s.Kapak
Başlıksız	Uyarı	c.1.Nu.19.s.Kapak
Başlıksız	Okuyucu.Cevap	c.1.Nu.4.s.Kapak
Bayezid İnas Nümüne Mektebi	Haber	c.2.Nu.51-52.s.870
Bayramınız Mübarek Olsun	Tebrik	c.3.Nu.57.s.913
Bazı Okuyucularımız.....	Duyuru	c.2.Nu.36.s.594
Beğenilen İsimlere İlave	İlan	c.2.Nu.49.s.800
Bergama İdadisi Oara Kumbarası	Tebrik	c.2.Nu.51-52.s.871
Beşiktaş'ta Feridun Necdet Ticarethanesi	Reklam	c.2.Nu.51-52.s.873

Beyrut Dâr-ul Ulûm Keşşâfları	Haber	c.1.Nu.29.s.480
Bilgi	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
Bilgi Yurdu	Reklam	c.2.Nu.33.s.546
Bilgi Yurdu Işığı	Reklam	c.1.Nu.44.s.706
Bilir misiniz ki..	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Bilmece	Bilmece	c.1.Nu.6.s.Kapak
Bilmece	Bilmece	c.1.Nu5.s.Kapak
Bilmece Meselesi	Açıklama	c.3.Nu.56.s.898
Bilmece-Sorular ve Mükâfatları	Bilmece	c.1.Nu.1.s.Kapak
Bir Alman Prensinin İhtirai	Fen	c.2.Nu.38.s.624
Bir Hediye	Duyuru	c.1.Nu.16.s.Kapak
Bir Hediye	Duyuru	c.1.Nu.17.s.288
Bir Rica	Duyuru	c.3.Nu.63.s.1010
Bir Suâl	Bilmece	c.2.Nu.38.s.623
Boş Durmamak İçin	Eğlence	c.2.Nu.36.s.592
Boykotaj	Duyuru	c.1.Nu.30.s.496
Bu Nüsha Niçin Gecikti	Açıklama	c.2.Nu.51-52.s.Kapak
Bu Nüşadaki Suâlümüz	Bilmece	c.1.Nu.24.s.400 c.1.Nu.25.s.416
Bundan Sonra	Duyuru	c.1.Nu.30.s.498
Bursa Mecmuası	Reklam	c.2.Nu.51-52.s.873
Bursa Sultanîsi	Haber	c.1.Nu.25.s.416
Bursa'dan...	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.36.s.594
Buzun Kuvve-i Tahmiliyyesi	Fen-Makale	c.2.Nu.39.s.640
Bütün Kitaplarımızı	Reklam	c.1.Nu.N.F
Bütün Kitaplarımızı...	Reklam	c.1.Nu.30.s.497
Büyük Bir Millî Eser	Reklam	c.1.Nu.N.F
Büyük Duygu	Reklam	c.1.Nu.11.s.Kapak
Büyük Duygu	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Büyük Duygu	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
Büyük Duygu	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Büyük Duygu	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak

Büyük Duygu	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak
Büyük Duygu	Reklam	c.1.Nu.8.s.Kapak
Büyük Osmanlı Ticarethaneleri	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak
Cemiyet Kitaphanesi	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Cevaplar	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.59.s.945
Cevaplar	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.60.s.961
Ciltler Yapıldı	Duyuru	c.1.Nu.26.s.Kapak
Coğrafya Sualî Müsabaka	Müsabaka	c.1.Nu.4.s.Kapak
Çalışım	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Çalışım	Reklam	c.1.Nu.7.s.Kapak
Çalışım	Reklam	c.1.Nu.8.s.Kapak
Çengelköy Karîlerimize	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.41.s.674
Çengelköyü'nde..	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Çıktı Çıktı	Reklam	c.2.Nu.49.s.800
Çırac Mektepleri	Duyuru	c.3.Nu.61.s.977
Çiftçi	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak
Çiftlik Müdürü	Reklam	c.1.Nu.5.s.Kapak
Çocuk Dostu	Reklam	c.1.Nu.24.s.Kapak
Çocuk Duygusu	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.1.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.10.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.5.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak
Çocuk Dünyası	Reklam	c.1.Nu.N.F
Çocuk Dünyası	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.872
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.55.s.896
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.56.s.912
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.57.s.930

Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.59.s.960
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.59.s.960
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.60.s.961
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.63.s.1009
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.64.s.1025
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.65.s.1041
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.66.s.1057
Çocuk Dünyası	Reklam	c.3.Nu.67.s.1073
Çocuk Dünyasının İkinci Cildi	Duyuru	c.3.Nu.66.s.1057
Çocuk Edebiyatı	Reklam	c.2.Nu.47.s.768
Çocuk Edebiyatı	Reklam	c.2.Nu.50.s.816
Çocuk Edebiyatı Abonelerine.....	Duyuru	c.3.Nu.65.s.1054
Çocuk Hikayeleri	Reklam	c.2.Nu.51-52.s.874
Çocuk Şiirleri	Reklam	c.1.Nu.8.s.Kapak
Çocuklar İçin Kitaplar	Reklam	c.1.Nu.N.F
Çocuklarda Gece Korkusu	Faydalı Bilgi	c.2.Nu.39.s.640
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.10.s.Kapak
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.11.s.Kapak
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.12.s.Kapak
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.30.s.498
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.7.s.Kapak
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.8.s.Kapak
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.9.s.Kapak
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.1.Nu.2.s.Kapak
Çocuklarımıza Neşideler	Reklam	c.2.Nu.34.s.562
Çocukların Şiir Defteri	Reklam	c.2.Nu.47.s.768
Darısı Başlarına	Tarih-Makale	c.3.Nu.61.s.988
Defter ve Gençler	Teşekkür	c.2.Nu.49.s.799
Defter ve Gençler	Tebrik	c.2.Nu.51-52.s.Kapak
Defterden Soranlara	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.38.s.624
Defter'e Cevaplar	Okuyucuya Cvp	c.1.Nu.15.s.Kapak

Defter'e Cevaplar	Okuyucuya Cvp	c.1.Nu.15.s.Kapak
Defterin Büyük Bir Tesbiti	Duyuru	c.2.Nu.46.s.737
Defter'in Ciltleri	Duyuru	c.1.Nu.23.s.Kapak
Defter'in Ciltleri	Duyuru	c.1.Nu.24.s.Kapak
Defter'in Ciltleri	Duyuru	c.1.Nu.25.s.Kapak
Defterin Eski Nüshaları	Duyuru	c.2.Nu.38.s.623
Defterin Eski Nüshaları ()	Duyuru	c.2.Nu.33.s.546
Defter'in Eski Sayıları	Duyuru	c.1.Nu.19.s.Kapak
Defter'in Eski Sayıları	Duyuru	c.1.Nu.20.s.Kapak
Defterin Müessis ve Müdürü...	Duyuru	c.2.Nu.44.s.721
Defterin Müessis ve Müdürü.....	Duyuru	c.2.Nu.35.s.578
Defter'in Samimi ve Muhterem....	Duyuru	c.1.Nu.14.s.Kapak
Defter'in Seneliği	İlan	c.1.Nu.10.s.Kapak
Derc Edilmeyen Yazılar ve Sebebi	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.36.s.592
Dikkat Ediniz	Uyarı	c.1.Nu.30.s.497
Dikkatle Okuyunuz	Uyarı	c.1.Nu.21.s.Kapak
Dimetoka'da Kanlı Bir Levha	Reklam	c.1.Nu.9.s.Kapak
Donanma Mecmuası	Reklam	c.2.Nu.45.s.762
Donanma Nüshası	Duyuru	c.1.Nu.13.s.384
Donanma Nüshası Yakında Çıkacak	Duyuru	c.1.Nu.21.s.350
Donanma Nüshasına Yeterli İlgi ...	Duyuru	c.1.Nu.25.s.414
Donanmamıza Yardımı Unutmayınız	Duyuru	c.1.Nu.17.s.288
Donanmamızın Menfaatine	Açıklama	c.1.Nu.20.s.Kapak
Dünyanın En Büyük Otomobil Caddesi	Haber	c.2.Nu.38.s.624
Eba Müsim Horasani	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Edebiyat-ı Umûmiye Mecmuası	Reklam	c.2.Nu.35.s.578
Edirne Esirleri Türküsü	Tarih-Makale	c.1.Nu.24.s.396
Efham Tefrikalarını Okudunuz mu	Duyuru	c.1.Nu.1.s.Kapak
Efsaneler	Reklam	c.3.Nu.65.s.1054
Eğlenceler ve Faydalar	Duyuru	c.2.Nu.41.s.661
Ekinci	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Ekinci	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak

Ekinci	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak
Ekinci	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak
Ekinci	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak
Ekinci	Reklam	c.1.Nu.7.s.Kapak
Ekinci	Reklam	c.1.Nu.8.s.Kapak
El İşleri	Duyuru	c.1.Nu.30.s.498
El İşleri	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
El İşleri Defteri	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
El İşleri Defteri	Reklam	c.1.Nu.9.s.Kapak
El İşleri İçin	Reklam	c.1.Nu.20.s.Kapak
El İşleri İçin	Reklam	c.1.Nu.N.F
El İşleri Levazımatı Gelmiştir	Duyuru	c.1.Nu.21.s.Kapak
El İşleri Levazımatı Gelmiştir	Duyuru	c.1.Nu.22.s.Kapak
El İşleri Levazımatı Gelmiştir	Duyuru	c.1.Nu.23.s.Kapak
El İşleri Levazımatı Gelmiştir	Duyuru	c.1.Nu.24.s.Kapak
El İşleri Levazımatı Gelmiştir	Duyuru	c.1.Nu.21.s.350
Elektrikli Nebatat	Fen- Eğlence	c.2.Nu.39.s.632
En Güzel Kadın Mecmuası	Reklam	c.3.Nu.56.s.898
En İyi Sinema	Reklam	c.2.Nu.44.s.722
En İyi Sinema	Reklam	c.2.Nu.34.s.562
En İyi Sinema	Reklam	c.2.Nu.33.s.546
En İyi Sinema	Reklam	c.2.Nu.39.s.640
Endülüs Masalı	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Endülüs Masalı	Reklam	c.1.Nu.20.s.Kapak
Endülüs Masalı	Reklam	c.1.Nu.21.s.Kapak
Endülüs Masalı	Reklam	c.1.Nu.30.s.498
Erenköy Merkez Rüştüyesi	Teşekkür	c.1.Nu.16.s.Kapak
Eski Bir Kaşıktan Süzgeç Olur mu ?	Faydalı Bilgi	c.1.Nu.4.s.60
Eski Nüshalar	Duyuru	c.1.Nu.25.s.Kapak
Eski Nüshalar	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.874
Evvelce Mevcudu Biten Sayılar...	Duyuru	c.2.Nu.36.s.594
Evvelki Nüshadaki Resim Müsabakası	Duyuru	c.1.Nu.13.s.Kapak

Fa'al Türkiye	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Faideler ve Eğlenceler	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.42.s.687-688
Faideli Eserler	Reklam	c.2.Nu.40. s.659
Fakir Talebeye Meccanen Kitap	Duyuru	c.2.Nu.49.s.799
Fasülyeye Niçin Sırık Lazımdır	Faydalı Bilgi	c.2.Nu.42.s.679-680
Fatih Sultan Mehmet Marşı'nın bestesi	Müzik	c.1.Nu.29.s.474
Fatma Fahrünnîsa'nın Vefatı	Taziye	c.3.Nu.59.s.945
Felsefe Mecmuası	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak
Felsefe Mecmuası	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak
Fen Âleminde	Faydalı Bilgi	c.1.Nu.21.s.352
Fen ve Sanat	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
Fen ve Sanat Risalesi	Reklam	c.1.Nu.11.s.Kapak
Fen ve Sanat Risalesi	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Fen ve Sanat Risalesi	Reklam	c.1.Nu.15.s.Kapak
Ferdâ	Reklam	c.2.Nu.51-52.s.873
Feridun Necdet Kitaphanesi	Duyuru	c.2.Nu.47.s.768
Fevkalade Nüşa	Duyuru	c.2.Nu.50.s.816
Fon Hof Paşa	Duyuru	c.2.Nu.39.s.640
Fransızca ve İngilizce Kitaplar	Duyuru	c.1.Nu.17.s.Kapak
Futbol	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Galat-ı Basar	Fen	c.2.Nu.38.s.624
Garip Bir Sual	Gen. Kültür	c.2.Nu:48.s.783
Geçen Haftaki Tarih Sualine Gelen	Okuyucuya Cvp	c.1.Nu.7.s.110-111
Geçen Nüşhada Doğru Cevap Verenler	İlan	c.2.Nu.36.s.593
Geçen Nüşhadaki Sualin Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.4.s.Kapak
Geçen Nüşhadaki Suallerin Cevapları	İlan	c.2.Nu.37.s.609
Geçen Nüşhadaki Suallerin Mükâfatı	İlan	c.1.Nu.19.s.Kapak
Geçen Nüşhamızın Mükafatları	İlan	c.1.Nu.9.s.Kapak
Geçen Nüşhanın Cevap ve Mükafatları	Bilmece	c.2.Nu.34.s.562
Geçen Nüşhanın Mükâfatı	İlan	c.1.Nu.21.s.Kapak
Geçen Nüşhanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.10.s.Kapak
Geçen Nüşhanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.11.s.Kapak

Geçen Nüshanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.20.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükafatları	Duyuru	c.1.Nu.13.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükafatları	İlan	c.1.Nu.14.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükafatları	Duyuru	c.2.Nu.35.s.577
Geçen Nüshanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.12.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.22.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.23.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.24.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.25.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.26.s.Kapak
Geçen Sayıda Sorulan Soruların Cevapları	İlan	c.2.Nu.44.s.705
Geçtiğim Yol	Reklam	c.3.Nu.65.s.1054
Gelecek Nüshadan İtibaren...	Duyuru	c.2.Nu.36.s.594
Gelecek Sayıda...	Duyuru	c.2.Nu.44.s.703
Gelenbevi Sultanisi	Tebrik	c.2.Nu.43.s.706
Gelin Hanım	Fıkra	c.3.Nu.61.s.989
Gençler Defteri	Reklam	c.1.Nu.30.s.498
Gençler Defterine Yalnız...	Duyuru	c.1.Nu.30.s.498
Gençlerimizin Yazıları	İlan	c.2.Nu.50.s.815
Gençlik Nasıl Düşünüyor	Teşekkür	c.2.Nu.48.s.782-783
Gölgeler Âlemi	Fen-Makale	c.1.Nu.30.s.491-496
Gölgeler Âlemi	Fen-Makale	c.1.Nu.31.s.509-510
Görünmeyen Adam	Reklam	c.2.Nu.48.s.784
Hâlâ Cevap Veremediğiniz	Duyuru	c.3.Nu.63.s.1009
Halife ve Fakir Talebe	Masal	c.1.Nu.18.s.300-301
Halit Şehap Kuvvet İlacı	Reklam	c.2.Nu.46.s.752
Halk Kitaphanesi	Reklam	c.3.Nu.59.s.960
Halk Kitaphanesi	Duyuru	c.3.Nu.67.s.1073
Halk Kitaphanesi Açılmıştır	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.872
Halk Kitaphanesindeki Eserler	Duyuru	c.3.Nu.65.s.1054
Halk Kütüphanesi	Duyuru	c.3.Nu.64.s.1040
Halk Kütüphanesi	Duyuru	c.3.Nu.65.s.1041

Hamidiye'nin Gazası	Reklam	c.1.Nu.14.s.Kapak
Hamiyet Kitaphanesi	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
Harem	Reklam	c.3.Nu.64.s.1039
Hava Robinsonları	Hikâye	c.1.Nu.30.s.494-496
Hayırlı Teşebbüsleri Takdir Ediyoruz	Tebrik	c.2.Nu.33.s.545
Haziran	Bilmece	c.1.Nu.27.s.435
Hendese Müsabakası-Müسابakalar	Müsabaka	c.1.Nu.3.s.Kapak
Her Türlü Kitaplar	Duyuru	c.1.Nu.19.s.Kapak
Her Türlü Kitaplar	Reklam	c.1.Nu.20.s.Kapak
Her Türlü Kitaplar	Reklam	c.1.Nu.21.s.350
Her Türlü Kitaplar	Reklam	c.1.Nu.21.s.Kapak
Her Türlü Kitaplar	Reklam	c.1.Nu.22.s.Kapak
Her Türlü Kitaplar	Reklam	c.1.Nu.23.s.Kapak
Her Türlü Kitaplar	Duyuru	c.1.Nu.24.s.Kapak
Her Türlü Kitaplar	Duyuru	c.1.Nu.25.s.Kapak
Hesap Sualine Diğer Doğru Cevap Verenler	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.44.s.705
Hesap Sualine Doğru Cevap Verenler	İlan	c.2.Nu.37.s.609
Hesap Sualinin Halli	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.42.s.690
Hıfz-ı Sıhhat Nedir	Sağlık-Makale	c.1.Nu.2.s.19-20
Hikayeler ve Andersen'den Masallar	Reklam	c.3.Nu.66.s.1057
Hilal-i Ahmer	Duyuru	c.2.Nu.33.s.540
Hilâl-i Ahmer Açları Doyuruyor	Duyuru	c.2.Nu.36.s.592
Hilâl-i Ahmer Cemiyetine Açık Mektup	Mektup	c.2.Nu.42.s.690
Hilal-i Ahmer Sergisi Açıldı	Duyuru	c.2.Nu.35.s.576
Hilal-i Ahmer'e Yardım Ediniz	Duyuru	c.2.Nu.32.s.528
Hukuk-ı Esasiye	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Hususî Dersler	Duyuru	c.1.Nu.26.s.Kapak
İ'tizar	Özür	c.1.Nu.17.s.288
İ'tizar	Özür	c.2.Nu.38.s.624
İbtidai Mekteplerine Mahsus Tarih Külliyyatı	Reklam	c.3.Nu.62.s.993
İbtidâi Mekteplerine Mahsus Tarih Külliyyatı	Reklam	c.3.Nu.61.s.977
İdare ve Müracaat Mahalli	Duyuru	c.1.Nu5.s.Kapak

İdman	Reklam	c.1.Nu.10.s.Kapak
İdman	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
İdman	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak
İdman	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak
İdman	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak
İdman	Reklam	c.1.Nu.9.s.Kapak
İdman-İdman	Reklam	c.1.Nu.14.s.Kapak
İhtar	Duyuru	c.1.Nu.10.s.Kapak c.1.Nu.12.s.Kapak c.1.Nu.22.s.368
İktisatta İnkılâp	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
İlmî ve Fennî Sualler	Bilmece	c.3.Nu.56.s.898
İmparator Wilhelm Hazretleri	Haber	c.2.Nu.47.s.768
İntikam İçin İntihar	Haber	c.1.Nu.2.s.30-31
İntikam Marşı	Duyuru	c.1.Nu.9.s.Kapak
İp ve İp Oyunları	Gen. Kültür	c.2.Nu.47.s.766-767
İpek ve İpek Böceği	Zooloji	c.1.Nu.1.s.11
İrtihal	Taziye	c.2.Nu.51-52.s.871
İsim Beğenme Müsabakası	Müsabaka	c.2.Nu.48.s.784
İsimlerimiz Yazılmıyor Diyenlere	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.40.s.659
İslam Tarihi	Reklam	c.1.Nu.30.s.497
İstanbul Sultanîsi Keşşâfları	Duyuru	c.1.Nu.30.s.Kapak
İstanbul Sultanîsi Muhterem Talebesine	Teşekkür	c.1.Nu.16.s.Kapak
İşte Hallinin Taksimi	Bilmece	c.3.Nu.64.s.1025
İşte Size...	Reklam	c.1.Nu.15.s.Kapak
İ'tizar	Özür	c.1.Nu.16.s.Kapak
İtizar	Özür	c.2.Nu.48.s.784
İzcilik	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Kadıköy İttihad-ı Spor Kulübünde	Duyuru	c.1.Nu.21.s.Kapak
Kadıköy Nümune Mektebinin Seyahati	Haber	c.1.Nu.28.s.459-460
Kadıköy Osmanlı Hanımlarına Müjde	Reklam	c.1.Nu.21.s.Kapak
Kadıköy Sultanîsi	Teşekkür	c.1.Nu.16.s.Kapak

Kadıköyü Karîlerimize	Duyuru	c.1.Nu.18.s.Kapak
Kadıköyü'nden A.Ğ.F Efendi...	Reklam	c.2.Nu.36.s.594
Kadın Doktorlarımız Olacak	Duyuru	c.2.Nu.45.733
Kadınlar Dünyası	Reklam	c.1.Nu.10.s.Kapak
Kadınlar Dünyası	Reklam	c.1.Nu.11.s.Kapak
Kadınlar Dünyası	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
Kadınlık ve Analık	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Kağıtçı Hâmi Mağazası	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
Kamerde İlk İnsanlar	Reklam	c.2.Nu.51-52.s.874
Kamerde İlk İnsanlar	Reklam	c.3.Nu.56.s.912
Karanlıklar Kitabı	Reklam	c.1.Nu.20.s.Kapak
Karî ve Karîelere	Duyuru	c.2.Nu.37.s.608
Karîe ve Karîlerimiz	Duyuru	c.3.Nu.67.s.1073
Karîe ve Karîlerimiz Fikirleri	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.56.s.898
Karîe ve Karîlerle Konuşmalarımız	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.51-52.s.873
Kârîelere	Duyuru	c.1.Nu.13.s.Kapak
Karikatür	Reklam	c.1.Nu.22.s.Kapak
Karikatür	Reklam	c.1.Nu.23.s.Kapak
Karikatür	Reklam	c.1.Nu.24.s.Kapak
Karîlere	Duyuru	c.2.Nu.45.s.736
Kart Mübadelesi	Duyuru	c.1.Nu.24.s.Kapak
Kart Mübadelesi	Duyuru	c.1.Nu.25.s.Kapak
Kart Mübadelesi	Duyuru	c.1.Nu.26.s.Kapak
Kartpostal Maddesi	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.873
Kartpostal Mübadelesi	Duyuru	c.3.Nu.59.s.960
Katil Kimdir	Reklam	c.2.Nu.39.s.640
Kâtip Çelebi	Reklam	c.1.Nu.1.s.Kapak
Kaynatılmış Su	Fen	c.2.Nu.38.s.624
Kelime Usûlüyle Elifba	Reklam	c.2.Nu.46.s.752
Kemal Müshil Şekeri	Reklam	c.1.Nu.11.s.Kapak
Kemâlat	Reklam	c.1.Nu.15.s.Kapak
Keşşafın Muhtırası	Eğitim-Makale	c.1.Nu.23.s.373

Kıraat Dersleri	Reklam	c.2.Nu.45.s.736
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.1.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.15.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.18.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.20.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.21.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.22.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.30.s.497
Kırmızı Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.21.s.350
Kırmızı ve Siyah Kitap	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Kırtasiye	Reklam	c.3.Nu.65.s.1054
Kırtasiyelerimiz Geldi	Duyuru	c.3.Nu.64.s.1025
Kira ile Kitap	Duyuru	c.3.Nu.64.s.1026
Kira ile Kitap	Duyuru	c.3.Nu.65.s.1041
Konferansımız Ertelemişdir	Duyuru	c.1.Nu.18.s.300-301
Konuşmalar	Okuyucu. Cvp	c.1.Nu.16.s.Kapak
Konuşmalarımız	Reklam	c.1.Nu.15.s.Kapak
Konuşmalarımız	Özür	c.1.Nu.17.s.Kapak
Konuşmalarımız	Okuyucu. Cevap	c.1.Nu.18.s.Kapak
Konuşmalarımız	Okuyucu. Cevap	c.1.Nu.21.s.Kapak
Konuşmalarımız	Okuyucu. Cevap	c.1.Nu.23.s.Kapak
Konuşmalarımız	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.55.s.896
Konuşmalarımız	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.56.s.911
Konuşmalarımız	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.59.s.958
Konuşmalarımız	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.64.s.1040
Konuşmalarımız	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.65.s.1054
Konuşmalarımız	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.35.s.578
Köprülüler	Reklam	c.1.Nu.11.s.Kapak
Küçük Bilgiler	Gen. Kültür	c.3.Nu.63.s.1023

Küçük Cebir	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Küçük Fıkralar	Fıkra	c.1.Nu.20.s.333
Küçük Hüseyin'im Gazası	Piyas	c.1.Nu.8.s.126-127 c.1.Nu.9.s.143 c.1.Nu.10.s.158-159 c.1.Nu.11.s.175
Küçük Türk Tarihi	Reklam	c.1.Nu.N.F.
	Reklam	c.3.Nu.64.s.1025
	Reklam	c.3.Nu.65.s.1054
Kütahya Reşâdiye Nümûne Mektebi	Tebrik	c.2.Nu.51-52.s.871
Lâne	Reklam	c.2.Nu.51-52.s.873
Lem'a	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
	Reklam	c.1.Nu.14.s.Kapak
	Reklam	c.1.Nu.15.s.Kapak
	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
Maarif İstatistiği	Tebrik	c.2.Nu.51-52.s.874
Maarif Nezaretinde Tayin ve İstifa	Duyuru	c.3.Nu.62.s.1007
Malumat-ı Mütenevvia	Bilmece	c.1.Nu.8.s.128 c.1.Nu.9.s.144 c.1.Nu.15.s.240 c.1.Nu.17.s.288 c.1.Nu.18.s.303
Manzum Olduğu İçin Derc Edilmeyen...	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.39.s.640
Matbaa İşlerimizi Nereye Yaptıralım	Reklam	c.2.Nu.37.s.609
Mazi Ne Demek	Hikaye	c.3.Nu.60.s.962-963
Mehmet Hüdaverdi	Reklam	c.3.Nu.59.s.960
Mekkar ile Tama'kar	Piyas	c.1.Nu.23.s.381-382
Mekteb-i Mülkiye Açılıyor	Haber	c.2.Nu.51-52.s.871
Mekteb-i Mülkiye Açılıyor	Duyuru	c.3.Nu.58.s.932
Mekteb-i Sultani'den A.S Efendi'ye...	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.47.s.767
Mekteb-i Ümit	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak

		c.1.Nu.9.s.Kapak
		c.1.Nu.10.s.Kapak
		c.1.Nu.11.s.Kapak
Mektep Duyguları	Tebrik	c.1.Nu.16.s.Kapak
Mektep Hayatından	Haber	c.1.Nu.1.s.13
Mektep Kitapları	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.871
		c.3.Nu.62.s.993
		c.3.Nu.63.s.1009
Mektep Latifelerinden	Fıkra	c.1.Nu.7.s.109
Mektep Müzesi	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak
		c.1.Nu.4.s.Kapak
		c.1.Nu5.s.Kapak
		c.1.Nu.6.s.Kapak
		c.1.Nu.9.s.Kapak
		c.1.Nu.17.s.Kapak
Mektepçilik	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Mekteplerde Fakir Talebeye Yemek...	Duyuru	c.2.Nu.48.s.782
Mekteplerde Tarihi Temsiller ve Terbiye	Eğitim-Makale	c.1.Nu.8.s.124-125
Mekteplerin Keşâdı	Duyuru	c.2.Nu.45.s.735
Mektepli Mecmuası	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
Mektepliler İdman Bayramı	Haber	c.2.Nu.41.s.662-665
Melikşah Selçukî	Biyografi	c.3.Nu.60.s.966-968
Memleketimizde İlk Kız Keşşâfları	Haber	c.1.Nu.30.s.488-489
Men-i İhtikâr Komisyonunun Dikkatine	Mektup	c.2.Nu.49.s.799
Mersiyeler	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
		c.1.Nu.20.s.Kapak
Mev'ud Hüküm (Reklam)	Reklam	c.3.Nu.66.s.1057
Milli İhtifal	Bilmece	c.1.Nu.28.s.449-454
Millî Masal Müsabakası Neticeleri	İlan	c.3.Nu.63.s.1009
Millî Masal ve Hikayeler	İlan	c.3.Nu.60.s.961
Muallim	Reklam	c.2.Nu.34.s.562
Muallim Defteri	Duyuru	c.1.Nu.24.s.Kapak

Muallim Mecmuası	Reklam	c.2.Nu.40.s.659
Muallimler Cemiyeti	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.871
Muhaberat Sahifesi	Duyuru	c.1.Nu.11.s.Kapak
Muhaberat Sahifesi	Okuyucuya Cevap	c.1.Nu.12.s.Kapak
Muhaberat-Teşekkür	Teşekkür	c.1.Nu.13.s.Kapak
Muhatar-i Vatan	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
Muhtasar İslam Tarihi	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
Muhterem Maarif Nazırımıza Teşekkür	Teşekkür	c.3.Nu.61.s.984
Müdafâ-i Milliye'nin Mühim Bir Tespiti	Duyuru	c.2.Nu.45.s.736
Mühim Bir İlan	İlan	c.1.Nu.10.s.Kapak
Mühim Bir İlan	İlan	c.1.Nu.12.s.Kapak
Mühim Bir Mesele Hallediniz	Bilmece	c.3.Nu.61.s.977
Mükâfat Kazananlar	İlan	c.1.Nu.7.s.Kapak
Mükâfatlar	Duyuru	c.1.Nu.3.s.Kapak
Mükâfatlar	İlan	c.1.Nu.4.s.Kapak
Mükâfatlı Sual: 'Bu Biriktirilen Paralarla...'	Bilmece	c.1.Nu.9.s.132
Mükâfatlı Üç Sual	Bilmece	c.1.Nu.12.s.Kapak
Münderecatın Kesreti Dolayısıyla	Özür	c.2.Nu.45.s.735
Müracaat Mahalli	Duyuru	c.1.Nu.2.s.Kapak c.1.Nu.4.s.Kapak c.1.Nu.10.s.Kapak
Müsabaka	Müsabaka	c.1.Nu.2.s.Kapak
Müsabaka Haricinde Gelen Yazılar	Duyuru	c.1.Nu.21.s.Kapak
Müsabakaya İştirak Eden Karîlere	Uyarı	c.1.Nu.18.s.Kapak
Müsamere	Duyuru	c.1.Nu.22.s.Kapak
Müslüman Dışçı	Reklam	c.2.Nu.33.s.546
Nasıl Yapalım	Bilmece	c.2.Nu.36.s.592
Necati Memduh Biraderler	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak c.1.Nu.18.s.Kapak c.1.Nu.20.s.Kapak
	Reklam	c.1.Nu.N.F.
Necati Memduh Biraderler M. Takvim	Reklam	c.2.Nu.37.s.609

Nestle Sütü İçmek...	Uyarı	c.1.Nu.7.s.Kapak c.1.Nu.8.s.Kapak c.1.Nu.9.s.Kapak c.1.Nu.10.s.Kapak c.1.Nu.11.s.Kapak c.1.Nu.12.s.Kapak c.1.Nu.13.s.Kapak
Nestle Sütü İçmeyiniz	Uyarı	c.1.Nu.14.s.Kapak c.1.Nu.15.s.Kapak
Neşr-i Harp ve Neşr-i Sulh	Reklam	c.2.Nu.41.s.673
Nevfer Mektebi Tatil Şarkısı Notası	Müzik	c.1.Nu.28.s.456
Niçin Kediler Ayakları Üzerine Düşerler	Eğlence	c.1.Nu.19.s.318-319
Niçin Mağlup Olduk	Reklam	c.1.Nu5.s.Kapak c.1.Nu.18.s.Kapak c.1.Nu.19.s.Kapak c.1.Nu.20.s.Kapak
Oduncu Ali Baba ve Alaeddîn Hikayesi	Reklam	c.2.Nu.40.s.659
Okuyucuya Cevaplar	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.40.s.657 c.2.Nu.41.s.674 c.2.Nu.44.s.721 c.2.Nu.46.s.752 c.2.Nu.50.s.815 c.2.Nu.51-52.s.873 c.3.Nu.60.s.976 c.3.Nu.61.s.992
On Paranın Kıymetini Bilmeyen...	Duyuru	c.2.Nu.33.s.546
Ordu ve Maarif	Tebrik	c.2.Nu.45.s.726
Osmanlı Genç Dernekleri Mecmuası	Reklam	c.2.Nu.45.s.762 c.2.Nu.48.s.783
Osmanlı Terzihanesi'nde	Reklam	c.1.Nu.N.F
Osmanlı Ticarethanesi	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
Osmanlı Türk Gençlerinin Pîş-i İntibahına	İlan-Teşekkür	c.1.Nu.25.s.415

Ödünç Yüzük	Hikaye	c.3.Nu.55.s.896
Önceki Nüshada Soruların Cevapları	İlan	c.1.Nu.25.s.416
Perukar Dükkanında	Fıkra	c.3.Nu.57.s.926
Posta Adresi	Duyuru	c.3.Nu.59.s.960 c.3.Nu.63.s.1024
Posta Kutusu	Okuyucuya Cvp	c.3.Nu.57.s.926
Postahanedede	Fıkra	c.3.Nu.57.s.926
Rebab	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Rebab Salonu	Reklam	c.1.Nu.12.s.Kapak c.1.Nu.13.s.Kapak c.1.Nu.15.s.Kapak c.1.Nu.16.s.Kapak
Rehber-i Hayat	Reklam	c.3.Nu.56.s.912
Rehber-i Umran ve Medeniyet	Reklam	c.1.Nu.16.s.Kapak
Resim ve Yazı Müsabakası	Müsabaka	c.1.Nu.11.s.Kapak
Resimli Kamus-ı Osmanî	Reklam	c.1.Nu.1.s.Kapak
Resimli Kitap	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak
Resimli Mektep Alemleri	Reklam	c.1.Nu.5.s.Kapak c.1.Nu.6.s.Kapak
Rica Ederiz	Duyuru	c.2.Nu.43.s.706
Riyaziyat Mecmuası	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
Robinson Kuruzo	Reklam	c.2.Nu.40.s.659
Saadet Mektepleri	Reklam	c.1.Nu.11.s.Kapak
Safahat-ı Şiir ve Fikir	Reklam	c.1.Nu.22.s.Kapak c.1.Nu.23.s.Kapak
Sanayi Risalesi	Reklam	c.2.Nu.44.s.722
Sevgili Annemizin Vefatı	Taziye	c.3.Nu.64.s.1026
Sevgili Karî ve Karînelere	Duyuru	c.2.Nu.41.s.672
Sinemalı Konferans	Duyuru	c.1.Nu.17.s.Kapak
Sivriyelerden Kurtulmak İçin Ne Renk	Fen	c.2.Nu.38.s.624
Soruyoruz ve Cevap İstiyoruz	Bilmece	c.1.Nu.15.s.Kapak
Sualimiz	İlan	c.1.Nu.26.s.432

Sualimiz	Okuyucu. Cevap	c.1.Nu.27.s.448
Sualimiz	Müsabaka	c.2.Nu.47.s.768
Sualimiz	Bilmece	c.2.Nu.49.s.800
Sualimiz, Mükâfatı, Müddeti	Bilmece	c.1.Nu.30.s.Kapak
Sualler ve Bilmeceleler	Bilmece	c.2.Nu.51-52.s.Kapak
Sualler ve Mükafatlar	Bilmece	c.2.Nu.36.s.594 c.2.Nu.37.s.608
Sualler, Müddetleri ve Mükafatları	Bilmece	c.1.Nu.16.s.Kapak
Suallerimiz	Bilmece	c.1.Nu.19.s.320 c.1.Nu.21.s.352 c1.Nu.21.s.336 c.1.Nu.24.s.384 c.2.Nu.45.s.735 c.3.Nu.59.s.945 c.3.Nu.60.s.961
Suallerimiz İçin	Duyuru	c.1.Nu.21.s.Kapak
Suallerimiz ve Cevaplar	Bilmece	c.1.Nu.21.s.352
Suallerimiz ve Cevapları	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.39.s.640
Suallerimiz ve Mükafatları	Bilmece	c.2.Nu.34.s.562
Suallerimiz ve Mükafatları	Okuyucuya Cvp	c.2.Nu.42.s.690
Suallerimiz, Mükâfatları	İlan	c.1.Nu.22.s.368
Suallerimizin Cevapları	İlan	c.2.Nu.46.s.752
Sûdi Kütüphanesi Açıldı	Duyuru	c.2.Nu.36.s.594
Sultan Mehmed Hamis'in Vefatı ve Yeni...	Haber	c.3.Nu.57.s.914
Sultanîler ve Nümûneler	Duyuru	c.2.Nu.44.s.720
Surette İmal Edilen. Demirin Kıymeti	Faydalı Bilgi	c.2.Nu.38.s.624
Süleyman Paşazâde Sâmi Bey Merhum	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.874
Süt Nasıl Muhafaza Olunur	Faydalı Bilgi	c.2.Nu.42.s.688
Şark Ordusunda	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Şayan-ı Tavsiye Eserler	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak
Şehbal	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak c.1.Nu.4.s.Kapak

		c.1.Nu5.s.Kapak
		c.1.Nu.7.s.Kapak
		c.1.Nu.8.s.Kapak
		c.1.Nu.10.s.Kapak
		c.1.Nu.11.s.Kapak
		c.1.Nu.13.s.Kapak
		c.1.Nu.15.s.Kapak
		c.1.Nu.16.s.Kapak
		c.1.Nu.17.s.Kapak
		c.1.Nu.18.s.Kapak
		c.1.Nu.19.s.Kapak
		c.1.Nu.20.s.Kapak
		c.1.Nu.21.s.Kapak
		c.1.Nu.21.s.350
		c.1.Nu.22.s.Kapak
		c.1.Nu.23.s.Kapak
		c.1.Nu.25.s.Kapak
		c.1.Nu.26.s.Kapak
		c.1.Nu.30.s.497
Şekva-yı Rûh	Reklam	c.1.Nu.15.s.Kapak
Şerait-i İştirak	İlan	c.1.Nu.7.s.Kapak
Şiir Kitaphanesi	Reklam	c.3.Nu.67.s.1073
Şi'ri Hakikat	Reklam	c.1.Nu.24.s.Kapak
Şüphesiz	Şiir	c.1.Nu.27.s.447-448
Tabakları Yıkamak ve Silmek için Makine	Haber	c.2.Nu.38.s.624
Tahrir Mevzuu	Müsabaka	c.2.Nu.43.s.705
Tahrir Müsabakası	Duyuru	c.2.Nu.37.s.609
Takdir Varakaları	Uyarı	c.2.Nu.35.s.578
Ta'kib ve Tenkid	Reklam	c.1.Nu.22.s.Kapak
Takib ve Tenkid	Reklam	c.1.Nu.23.s.Kapak
Talebe Defteri	Teşekkür	c.1.Nu.1.s.Kapak
Talebe Defteri	Reklam	c.1.Nu.N.F

Talebe Defteri İdare-i Muhteremesine	Makale	c.1.Nu.1.s.1
Talebe Defteri Kitaphanesi	Reklam	c.1.Nu.15.s.Kapak
Talebe Defteri Kitaphanesi	Duyuru	c.1.Nu.16.s.Kapak
Talebe Defteri Kitaphanesi	Reklam	c.1.Nu. N.F.
Talebe Defteri Müracaat Mahalli	Duyuru	c.1.Nu.16.s.Kapak
Talebe Defteri Yayımına Ara Verileceği...	Duyuru	c.3.Nu.65.s.1054
Talebe Defteri'nin 3.Cildi	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.872
Talebe Defteri'nin İlâvesi	Duyuru	c.1.Nu.2.s.Kapak c.1.Nu.3.s.Kapak c.1.Nu.4.s.Kapak
Talebe Defteri'nin Karîlerine Hediyesi	Duyuru	c.1.Nu.13.s.Kapak
Talebe Defteri'nin Kitaphanesi	Reklam	c.1.Nu.14.s.Kapak
Talebe Defteri'nin Müracaat Mahalli	Duyuru	c.1.Nu.17.s.Kapak
Talebe Defteri'nin Seneliği	Duyuru	c.1.Nu.17.s.Kapak
Talebe Kitaphanesi	Duyuru	c.1.Nu.12.s.Kapak
Talebe Yazısı	Mektup	c.1.Nu.3.s.46-47 c.1.Nu.4.s.61 c.1.Nu.5.s.80 c.1.Nu.7.s.111
Ta'lim ve Terbiyede İnkılâp	Reklam	c.1.Nu.1.s.Kapak
Tarih Sahifeleri	Duyuru	c.3.Nu.63.s.1015
Tarih Sualî	Bilmece	c.1.Nu.6.s.Kapak
Tarihî Fıkralar	Fıkra	c.1.Nu.7.s.110-111
Tarihî Fıkralardan	Fıkra	c.2.Nu.38.s.620
Tarihî ve Terbiyevî Bir Seyahat	Haber	c.2.Nu.51-52.s.871
Tashih	Uyarı	c.1.Nu.20.s.333
Taşra Karîlerimize	Duyuru	c.3.Nu.62.s.993
Taşradan 5 Kuruşluk Pul Gönderen	Duyuru	c.1.Nu.12.s.Kapak
Tatbikat Mektebi Talebesi	Haber	c.1.Nu.18.s.Kapak
Tatbikat Mektebinin Hayatından	Haber	c.1.Nu.1.s.8-9
Tatil Zamanları Abone	Duyuru	c.2.Nu.39.s.640
Tayin İstanbul Sultanîsi Müdürlüğü'ne...	Duyuru	c.3.Nu.58.s.932

Taziye	Taziye	c.1.Nu.24.s.Kapak
Tebrik ve Takdir	Tebrik	c.1.Nu.21.s.Kapak
Tedrisat	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Tedrisat Mecmuası	Reklam	c.1.Nu.18.s.Kapak c.1.Nu.21.s.Kapak c.1.Nu.21.s.350
Tekamül	Reklam	c.1.Nu.14.s.Kapak
Tenkit Müsabakasının Mükâfatı	İlan	c.1.Nu.4.s.Kapak
Terbiye İlmî	Reklam	c.2.Nu.33.s.546 c.2.Nu.34.s.562 c.2.Nu.41.s.673
Terbiye Mecmuası	Reklam	c.1.Nu.21.s.Kapak c.1.Nu.21.s.350 c.1.Nu.22.s.Kapak c.1.Nu.23.s.Kapak c.1.Nu.30.s.497
Terbiye Yurdu Işığ	Reklam	c.2.Nu.41.s.673
Teşekkür	Teşekkür	c.1.Nu.2.s.Kapak c.1.Nu.3.s.Kapak c.1.Nu.7.s.Kapak c.1.Nu.8.s.Kapak c.1.Nu.11.s.Kapak c.1.Nu.12.s.Kapak c.1.Nu.19.s.Kapak c.2.Nu.42.s.690 c.2.Nu.46.s.751
Ticaret-i Umûmiye	Reklam	c.2.Nu.44.s.706
Tilki Kardeş Avrupa'da	Reklam	c.3.Nu.56.s.912
Topkapı Fukaraperver Cemiyeti	Duyuru	c.2.Nu.51-52.s.868
Toplu İğneler	Gen. Kültür	c.3.Nu.63.s.1023
Toprak	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak c.1.Nu.7.s.Kapak

		c.1.Nu.8.s.Kapak
		c.1.Nu.9.s.Kapak
Trablusgarp'tan Sahra-yı Kebîre Doğru	Reklam	c.1.Nu.1.s.Kapak
Tramvay Kenarında Mektepliler	Haber	c.2.Nu.49.s.799
Tunguz'un Rüyası	Reklam	c.3.Nu.64.s.1025
		c.3.Nu.64.s.1026
Turunç Güzeli	Reklam	c.1.Nu.20.s.Kapak
Türk İleri Gidecektir	Reklam	c.1.Nu.N.F.
Türk Kadını	Reklam	c.2.Nu.51-52.s.872
		c.2.Nu.57.s.930
		c.3.Nu.59.s.960
		c.3.Nu.61.s.977
		c.3.Nu.62.s.993
		c.3.Nu.63.s.1009
		c.3.Nu.64.s.1025
		c.3.Nu.67.s.1073
Türk Kadını Dershanesi	Reklam	c.3.Nu.67.s.1073
Türk Kadını Mecmuası	Reklam	c.3.Nu.59.s.960
Türk Kalbi	Reklam	c.1.Nu.19.s.Kapak
		c.1.Nu.20.s.Kapak
		c.1.Nu.21.s.Kapak
		c.1.Nu.30.s.498
Türk Kurşun Kalemleri	Duyuru	c.1.Nu.23.s.Kapak
Türk ve İslam Kitaphanesi	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak
Türk Yurdu	Reklam	c.1.Nu.7.s.Kapak
		c.1.Nu.8.s.Kapak
		c.1.Nu.10.s.Kapak
		c.1.Nu.12.s.Kapak
		c.1.Nu.13.s.Kapak
		c.1.Nu.20.s.Kapak
		c.2.Nu.44.s.721
		c.2.Nu.50.s.816

Türk Yurdu Kütüphanesi	Reklam	c.2.Nu.49.s.800
Türk Yurdu ve Halka Doğru	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak c.1.Nu5.s.Kapak c.1.Nu.16.s.Kapak
Türkiye Nasıl Paylaştı	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak
Türkiye Uyan	Reklam	c.1.Nu.13.s.Kapak
Türklük	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak
Türklük	Reklam	c.1.Nu.7.s.Kapak
Türklük	Reklam	c.1.Nu.8.s.Kapak
Türklük	Reklam	c.1.Nu.9.s.Kapak
Türklük	Reklam	c.1.Nu.10.s.Kapak c.1.Nu.12.s.Kapak c.1.Nu.13.s.Kapak c.1.Nu.14.s.Kapak
Türklük Nedir ve Terbiye Yolları	Reklam	c.1.Nu.11.s.Kapak
Tütün	Haber	c.3.Nu.61.s.988-989
Ulum-u İktisadiye ve İçtimaiye Mecmuası	Reklam	c.1.Nu.18.s.Kapak
Umumi Bir Vahid-i Kıyasî	Faydalı Bilgi	c.2.Nu.38.s.624
Umûmi Tarih	Reklam	c.1.Nu.2.s.Kapak c.1.Nu.4.s.Kapak c.1.Nu.9.s.Kapak c.1.Nu.10.s.Kapak c.1.Nu.30.s.497 c.1.Nu.11.s.Kapak c.1.Nu.12.s.Kapak c.1.Nu.13.s.Kapak
Unutmayınız	Uyarı	c.1.Nu.3.s.Kapak
Uzun Saçlar Kesilecek	Haber	c.2.Nu.49.s.799
Üç Sualin Mükafatları	İlan	c.1.Nu.14.s.Kapak
Ümit Mektebi	Reklam	c.1.Nu5.s.Kapak
Üsküdar Türk Ocağı'nda Almanca Dersi	Duyuru	c.2.Nu.35.s.578
Üsküdar'da Satış Yurdu	Duyuru	c.2.Nu.33.s.545

Üsküdar-Davut Paşa Camii Yanına.....	Duyuru	c.2.Nu.36.s.594
Vakit	Reklam	c.2.Nu.47.s.768
Vatandaş	Duyuru	c.1.Nu.16.s.Kapak
Vatandaş	Uyarı	c.1.Nu.17.s.Kapak
		c.1.Nu.18.s.Kapak
		c.1.Nu.19.s.Kapak
		c.1.Nu.20.s.Kapak
		c.1.Nu.21.s.Kapak
		c.1.Nu.22.s.Kapak
		c.1.Nu.23.s.Kapak
		c.1.Nu.25.s.Kapak
		c.1.Nu.26.s.Kapak
		c.1.Nu.30.s.498
Vücudumuzda Neler Var	Faydalı Bilgi	c.2.Nu.39.s.640
Yad-ı Mazi – Tabii Askerlik – Sakavetlik	Eğitim-Makale	c.1.Nu.10.s.149
Yazı Gönderen ve Gönderecek Kâriлерimize	Uyarı	c.1.Nu.25.s.Kapak
Yazı Gönderenlere	Duyuru	c.1.Nu.12.s.Kapak
Yazı Müsabakası	Müsabaka	c.1.Nu.18.s.303
		c.1.Nu.13.s.Kapak
		c.1.Nu.24.s.400
Yazı Müsabakası	Duyuru	c.2.Nu.34.s.562
Yazı Müsabakası Sonucu	İlan	c.1.Nu.2.s.30
Yazı Müsabakasına Dair	Okuyucuya Cvp	c.1.Nu.14.s.Kapak
Yazı Müsabakasına Dair	Duyuru	c.1.Nu.21.s.352
Yazı Müsabakasına Katılım Çağrısı	Duyuru	c.1.Nu.25.s.416
Yazı Yazacak Olanlara	Duyuru	c.3.Nu.57.s.926
Yeni Bir Müessesе	Duyuru	c.3.Nu.66.s.1057
Yeni Bir Müsabaka	Müsabaka	c.3.Nu.62.s.993
Yeni Bir Sual	Bilmece	c.3.Nu.64.s.1025
Yeni Eserler-Anadolu'nun İstikbali	Reklam	c.1.Nu.6.s.Kapak
Yeni Eserler-Musavver Tarih-i İslam	Reklam	c.1.Nu.3.s.Kapak
Yeni Eserler-Şehbal	Reklam	c.1.Nu.9.s.Kapak

Yeni Eserler-Türklük	Reklam	c.1.Nu5.s.Kapak
Yeni Fikir	Reklam	c.1.Nu.17.s.Kapak c.1.Nu.4.s.Kapak c.1.Nu.6.s.Kapak c.1.Nu.7.s.Kapak c.1.Nu.8.s.Kapak
Yeni Keşad Edilen Valide Mektebi	Haber	c.1.Nu.1.s.Kapak
Yeni Mecmua	Reklam	c.3.Nu.57.s.926 c.2.Nu.44.s.706 c.2.Nu.45.s.762
Yeni Nüşadaki Suallerin Mükafatları	Duyuru	c.1.Nu.15.s.Kapak
Yeni Resim Müsabakası	Müsabaka	c.1.Nu.13.s.Kapak
Yeni Sualler	Bilmece	c.3.Nu.57.s.913
Yeni Sualler ve Mükafatlar	Bilmece	c.2.Nu.35.s.578
Yeni Turan	Reklam	c.1.Nu.7.s.Kapak c.1.Nu.8.s.Kapak
Yeni-Eserler, Ulum-u Riyaziye	Reklam	c.1.Nu.4.s.Kapak
Yeşil Kitaplar	Duyuru	c.3.Nu.66.s.1057 c.3.Nu.67.s.1073
Yeşil Kitaplar	Reklam	c.3.Nu.65.s.1054
Yetimler	Yazı Müsabakası	c.1.Nu.21.s.335
Yumurta Kabukları	Gen. Kültür	c.3.Nu.63.s.1023
Yüz Sene Yaşamak İçin	Reklam	c.1.Nu.10.s.Kapak
Zaman Gazetesi	Tebrik	c.2.Nu.51-52.s.874
Zenginlerimiz ve Maarifimiz	Haber	c.2.Nu.51-52-s.867
Ziyaret-i Evliya	Reklam	c.1.Nu.26.s.Kapak

İskender Fahreddin

Çocuk Bahçesinde	Hikaye	c.3.Nu.63.s.1011
Filozof ile Bostancı Arasında	Piyes	c.3.Nu.64.s.1031

Sudan'da Çocuklar	Sosyoloji	c.2.u.37.s.597 c.2.Nu.38.s.615-616 c.2.Nu.39.s.630-631 c.2.Nu.40.s.655-656 c.2.Nu.41.s.660-661
-------------------	-----------	--

İsmail Hakkı

Ben Talebemi Nasıl Severim	Deneme	c.2.Nu.51-52.s.835
----------------------------	--------	--------------------

İsmail Hikmet

Arı ile Kelebek	Şiir	c.2.Nu.51-52.s.823
İlk Hande	Şiir	c.2.Nu.36.s.588

Jan Finoben

Vatan ve İnsaniyet	Ahlak	c.1.Nu.21.s.339
--------------------	-------	-----------------

Kamran İhsan

Billûr Yumurta	Fen	c.2.Nu.48.s.779-781 c.2.Nu.49.s.796-798 c.2.Nu.50.s.810-812 c.2.Nu.51-52.s.849
----------------	-----	---

Lisanüddîn

Atın Tarihi	Gen. Kültür	c.2.Nu.45.s.731-733
Bisiklet ile Arabistan'ı Mürûr	Haber	c.3.Nu.61.s.982-985
Buz Sahralarında Bir Cevelan	Gezi	c.2.Nu.51-52.s.863
Fosforun Tarihi	Gen. Kültür	c.3.Nu.56.s.938

Gözlüklerin Tarihi	Gen. Kültür	c.2.Nu.44.s.717
Güneş mi Yağmur mu	Gen. Kültür	c.2.Nu.49.s.79-796
İpek'in Tarihi	Gen. Kültür	c.3.Nu.60.s.972
Kibriti Kim Keşfetti	Gen. Kültür	c.2.Nu.39.s.628
Kravatın Tarihi	Gen. Kültür	c.2.Nu.43.s.698
Şemsiyenin Tarihi	Gen. Kültür	c.2.Nu.38.s.614
Uçurtmanın Tarihi	Gen. Kültür	c.2.Nu.37.s.599
Volkanlar Etrafında	Gezi	c.2.Nu.47.s.765-766 c.2.Nu.48.s.776-778

M. B

Keşşafın Muhtırası	Eğitim	c.1.Nu.18.s.293
		c.1.Nu.19.s.315
		c.1.Nu.20.s.334
		c.1.Nu.21.s.343-344
		c.1.Nu.22.s.367
		c.1.Nu.23.s.373
		c.1.Nu.24.s.397
		c.1.Nu.25.s.410-411
		c.1.Nu.26.s.427
		c.1.Nu.27.s.444-445
		c.1.Nu.30.s.476-478
		c.1.Nu.31s.486-487 c.2.Nu.32s.503

M. Hüsnü

Saatın Hikayesi	Fen	c.3.Nu.66.s.1058
-----------------	-----	------------------

M. L

İlk Teleskop	Fen	c.2.Nu.36.s.583
M. N		
Kış ve Kar, Kar ve Çocuklar...	Hikaye	c.2.Nu.34.s.561
M.Sarim		
Osmanlı Türklerinde Hayat Sanatı	Sosyoloji	c.1.Nu.16.s.271-272
Mahmut Hakkı		
Neden Onar Onar Sayarız	Gen. Kültür	c.3.Nu.56.s.909-911
Sevgi Nedir Muhabbet Nasıl Kazanılır	Hikaye	c.3.Nu.64.s.1037
		c.3.Nu.65.s.1048
		c.3.Nu.66.s.1062
		c.3.Nu.67.s.1075
Uçamayan Yavaş Yavaş Yok Olan Kuşlar	Fen	c.3.Nu.57.s.922-923
Zeyrek Yangını Münasebetiyle	Ahlak	c.3.Nu.61.s.989-991
Mahmut Ziya		
Çalışmak Yollarından	Hikaye	c.2.Nu.36.s.576-577
Masalcı		
Fakirin Sözü	Fıkra	c.1.Nu.3.s.36
Maymunla Efendisi	Fıkra	c.1.Nu.8.s.115
Mehmet Ali		

Cesaret	Ahlak	c.1.Nu.16.s.268-270
Mehmet Burhanettin		
Bir Mektup	Mektup	c.3.Nu.59.s.957-958
Mehmet Emin		
Mektepler Arasında	Eğitim	c.1.Nu.24.s.386-388
Mehmet Muhittin		
Köylünün İntikamı	Hikaye	c.3.Nu.63.s.1010
Mehmet Senai		
Gözlükler	Hikaye	c.3.Nu.63.s.1022
İlk İmtihan	Hikaye	c.3.Nu.61.s.991-992
Kardeş Muhabbeti	Hikaye	c.3.Nu.64.s.1039
Mahirane Bir Cevap	Hikaye	c.3.Nu.63.s.1023
Üç Şehzade	Hikaye	c.3.Nu.63.s.1022
Memduh		
Büyük Korku	Hikaye	c.1.Nu.30.s.489
Muallim A. Memduh		
Amelî Ahlak	Ahlak	c.1.Nu.11.s.170-171 c.1.Nu.15.s.235-236 c.1.Nu.18.s.291-292 c.1.Nu.5.s.74

		c.1.Nu.9.s.132
		c.1Nu.7.s.101
Cezayirli Gazi Paşa	Biyografi	c.1.Nu.25.s.406-408
Demiri Altun Yapmak	Coğrafya	c.2.Nu.35.s.563
Memleketimizde Neler Çıkıyor	Coğrafya	c.2.Nu.34.s.548
Ormanlardan Edilen İstifade	Coğrafya	c.2.Nu.40.s.645-646
Sokullu Mehmet Paşa	Biografi	c.1.Nu.9.s.132-134
Tevazû	Ahlak	c.1.Nu.4.s.53
Vatan Borcu	Ahlak	c.1.Nu.16.s.260

Muallim Abdülfeyyaz Tefvik

Adli İlahî	Hitap	c.1.Nu.5.s.72-73
Âtî Huzurunda Kadınlarımız	Sosyoloji	c.2.Nu.32.s.527-528
Ben Büyüyeyim de..	Ahlak	c.1.Nu.16.s.249-250
Çalışmak San'atı	Eğitim	c.1.Nu.14.s.209-211
Gıda ve Açlık	Sohbet	c.1.Nu.8.s.118-119
Hayat Nedir	Sohbet	c.2.Nu.51-52.s.855
Levha-i İntibah	Hitap	c.1.Nu.2.s.24-25
Mabedde İntikam	Hitap	c.1.Nu.4.s.56-57
Mâziden İstikbale	Hitap	c.1.Nu.10.s.146
<i>Okunamıyor</i> (Yırtık Sayfa)	Hikaye	c.1.Nu.6.s.86-87
Yeni Şebeke-i Tahsil	Eğitim	c.1.Nu.13.s.193-194

Muallim Abdüllatif

Hased ve Tama'	Ahlak	c.2.Nu.32.s.526-527
----------------	-------	---------------------

Muallim Ahmet Halit

İbtidai Mekteplerimizdeki Şekilsizlik	Eğitim	c.2.Nu.51-52.s.831
İstikbâlin Işıklı Bir Mektebi	Eğitim	c.1.Nu.28.s.458

Kızlarımızın Tahsili Meselesi	Eğitim	c.2.Nu.44.s.706-708
Köse Kahya	Hikaye	c.2.Nu.32.s.519-521
Mektep Meseles	Eğitim	c.2.Nu.42.s.673-674
Millî ve Dinî Terbiye	Eğitim	c.1.Nu.29.s.465-466
Muhterem Maarif Nâzırı Beye	Mektup	c.3.Nu.64.s.1026
<i>Okunamıyor</i>	Eğitim	c.3.Nu.56.s.931
Okuyucularımıza	Mektup	c.2.Nu.32.s.513
Yine Mektep Meselesi	Eğitim	c.2.Nu.43.s.689-691

Muallim Ahmet Remzi

Büyük Bir Müsteşrik: Müteveffa Vamberi	Biyografi	c.1.Nu.10.s.156
--	-----------	-----------------

Muallim Feyzullah Sacid

Balkan Türküsü	Şiir	c.1.Nu.5.s.69
Uyan	Şiir	c.1.Nu.4.s.55

Muallim Halil Necati

Newton'un Elması	Fen	c.1.Nu.9.s.134-135
------------------	-----	--------------------

Muallim Halil Zihni

Kurnaz Bir Hasta	Hikaye	c.1.Nu.9.s.142
------------------	--------	----------------

Muallim Harun Reşid

Beyaz Ayı	Zooloji	c.1.Nu.18.s.298-299
Beygirler	Zooloji	c.1.Nu.9.s.139-141

		c.1.Nu.11.s.168-169
Devekuşu	Zooloji	c.1.Nu.3.s.42-45
Eski Zamanda Telgraflar	Tarih	c.2.Nu.51-52.s.856
Fil	Zooloji	c.1.Nu.2.s.22-26
İstikbalde Bir Mektep Seyahati	Hikaye	c.1.Nu.16.s.261
Köpek	Zooloji	c.1.Nu.7.s.105-109
Mektep Gezintileri	Eğitim	c.1.Nu.8.s.122-123
Seyahatler	Gezi	c.1.Nu.5.s.75-80

Muallim Hulûsi

10 Numara	Hikaye	c.2.Nu.38.s.609-611
Bir Kavganın Neticesi	Fabl	c.2.Nu.39.s.629-630
Birinciler	Piyas	c.3.Nu.57.s.917-919
Coğrafya Müsabakası	Müsabaka	c.2.Nu.36.s.580-582
İmlâ Müsabakası	Hikaye	c.2.Nu.34.s.555-556 c.2.Nu.35.s.567-568
Ne Olmalı İmişim	Hikaye	c.3.Nu.59.s.946-948
Ölümsüz Yaşamak Olmaz	Hikaye	c.2.Nu.32.s.523-524
Teneke	Hikaye	c.2.Nu.37.s.593-595
Vezne Önünde	Hikaye	c.3.Nu.62.s.994-996
Vicdan	Hikaye	c.2.Nu.33.s.531-532
Yaramaz	Hikaye	c.3.Nu.56.s.899-901

Muallim İbrahim Memduh

Gördüklerim ve İşittiklerim	Gezi	c.3.Nu.62.s.1001 c.3.Nu.63.s.1019
Mümeyyizlere Düşmanım	Monolog	c.3.Nu.65.s.1042

Muallim İrfan Emin

Çanakkale Önünde	Şiir	c.2.Nu.33.s.531
İhdâiye	Şiir	c.2.Nu.34.s.548
Manzum Muhavere	Şiir	c.2.Nu.36.s.577-579
Polislik ve Jandarmalık Sevdası	Sohbet	c.3.Nu.56.s.902-903
Sanat Yolunda	Roman	c.3.Nu.57.s.920-921 c.3.Nu.58.s.936-939 c.3.Nu.59.s.952-955 c.3.Nu.60.s.968-972 c.3.Nu.61.s.984-987 c.3.Nu.62.s.1004
Yağmurlu Günlerden Sonra	Şiir	c.3.Nu.58.s.933

Muallim İsmail Hakkı

Ağaç Dallarıyla Neler Yapılır	Eğitim	c.1.Nu.2.s.27-28
Çölde Bir Vaha	Eğitim	c.1.Nu.7.s.102-105
Dirilen Bir Terbiye Parklar	Eğitim	c.1.Nu.8.s.8-118
Sanayi Mektebi Talebesine	Sohbet	c.1.Nu.6.s.88-89
Tezyînat Dersleri	Eğitim	c.1.Nu.5.s.70-71

Muallim İsmet Hikmet

Kadınlığa Mihnet Veren, Nine Sütü...	Şiir	c.2.Nu.33.s.541
--------------------------------------	------	-----------------

Muallim Kenan Kemali

Müstakbel Valide	Eğitim	c.1.Nu.14.s.211-213
Ömründe Ağacı Görmeyen	Felsefe	c.1.Nu.15.s.230-231

Muallim Latif

İ'tidal-i Dem Hikaye c.1.Nu.31.s.502

Muallim M Şinasi

Kuvvetten Bir Nebze Fen c.1.Nu.3.s.37-39

Zerreler Arasında Fen c.1.Nu.4.s.58-60

Zerreden Cisimlere Fen c.1.Nu.6.s.91-93

Muallim Mukaddem

Ah Bu Hafızasızlık Sohbet c.1.Nu.9.s.138-139

Dünyanın En Genç Demircisi Hikaye c.1.Nu.20.s.328-330

İmtihanda Hikaye c.1.Nu.8.s.117-118

Keskin İlaç Hikaye c.2.Nu.50.s.804-807

Meslek İntihabı Hikaye c.1.Nu.25.s.405-406

c.1.Nu.26.s.422-423

c.1.Nu.27.s.435-437

c.1.Nu.28.s.462-464

c.2.Nu.29.s.469-471

c.2.Nu.30.s.484

c.2.Nu.31.s.500-501

Sevgili Merkezçik Hikaye c.1.Nu.22.s.360-361

Muallim Rahmi

Kardeşim Muallim Halid Bey'e Mektup c.1.Nu.24.s.395-396

Muallim Seyfi

İyi Vücutlu Milletler İyi Yaşar Eğitim c.1.Nu.17.s.283-284

Terbiye-i Bedeniye Eğitim c.1.Nu.19.s.311-314

Muallim Siraceddin

Seyahatler	Gezi	c.1.Nu.1.s.14-16 c.1.Nu.2.s.31 c.1.Nu.3.s.47-48
Tiflis Müzesi	Gezi	c.2.Nu.33.s.534-535 c.2.Nu.34.s.551-552

Muallim T. Ethem

Talebe Ordumuzun Necib Alemdârı	Eğitim	c.1.Nu.12.s.177-178
---------------------------------	--------	---------------------

Munis Nejat

10 Temmuz	Mektup	c.2.Nu.31.s.499-500
Coğrafya, Tarih	Mektup	c.1.Nu.26.s.419-420
Giden Gelir	Mektup	c.1.Nu.25.2.403-404
Kuvvetli Ol	Eğitim	c.2.Nu.28.s.454-455
Memurluk	Mektup	c.1.Nu.27.s.437-439
Yılbaşı	Mektup	c.2.Nu.29.s.467-468

Naci Sağır

Âşık Paşa	Biyografi	c.1.Nu.17.s.276-278
İlk Osmanlı Şairleri	Edebiyat T.	c.1.Nu.20.s.324-325
Kadı Burhaneddin	Biyografi	c.1.Nu.19.s.308-309
Osmanlı Şiirinin Fatihası	Biyografi	c.1.Nu.14.s.213-215
Şehzade Süleman Devri	Edebiyat T.	c.1.Nu.22.s.35
Yunus Emre	Biyografi	c.1.Nu.15.s.224-225

Nafi Atuf

13 Mart 1329	Makale	c.1.Nu.22.s.364-365
'Yeni Tûran' Mektebinden	Mektup	c.2.Nu.40.s.643-644

Nazım Kamil

Son Ziyaret	Hikaye	c.3.Nu.57.s.925
-------------	--------	-----------------

Necip Necati

Hilal-i Ahmer - Moda	Piyes	c.2.Nu.41.s.670-672
----------------------	-------	---------------------

Niyazi

İncideki Esrar	Fen	
----------------	-----	--

Nusret-el Nazmî

Ay Doğarken	Şiir	c.3.Nu.60.s.962
Gecenin Ölümü	Şiir	c.3.Nu.57.s.916-917
Hayalin Ümidi	Şiir	c.3.Nu.56.s.901

Nüzhet Mağmumi

Menekşeciğime	Şiir	c.3.Nu.59.s.949
---------------	------	-----------------

Nüzhet Sabit

Al ve Beyaz	Hikaye	c.1.Nu.20.s.322
Kırkbeş Bir Tonguz	Hikaye	c.2.Nu.35.s.569-571
		c.2.Nu.36.s.584-587
		c.2.Nu.37.s.601-603
		c.2.Nu.38.s.617-620

		c.2.Nu.39.s.634-636
		c.2.Nu.40.s.648-651
		c.2.Nu.41.s.665-669
		c.2.Nu.42.s.682-687
		c.2.Nu.43.s.699
Osmanlıyız	Hikaye	c.1.Nu.18.s.290-291
Tomris'in Davası	Hikaye	c.2.Nu.44.s.713-717
Türk Kızları Türk İlinin Kanadıdır	Şiir	c.2.Nu.51-52.s.824
Türk Kızları Esir Olmaz, Sultan Doğar	Şiir	c.2.Nu.35.s.572-573
Vatan Toprağı	Hikaye	c.1.Nu.19.s.307-308

Orhan Medhet

İyilik mi Fenalık mı	Hikaye	c.1.Nu.11.s.173-174
----------------------	--------	---------------------

Osman Fahri

Ben ve Tabiat	Şiir	c.1.Nu.4.s.54
Benim Bütün Feryadım	Şiir	c.1.Nu.16.s.250
Bugünün Dünden İntikamı	Şiir	c.1.Nu.10.s.152
Çocuk Ay'a Karşı	Şiir	c.2.Nu.43.s.697
Düşen Yaprak Nedir	Şiir	c.3.Nu.59.s.890
Elem Saadettir	Şiir	c.2.Nu.51-52.s.819
Genç Validelere	Şiir	c.2.Nu.40.s.652
Hitab-ı Zafer	Şiir	c.1.Nu.5.s.68
Izdırab-ı Firak	Şiir	c.2.Nu.47.s.755
Kuş Tüyleri	Şiir	c.2.Nu.39.s.627
Memleketime	Şiir	c.2.Nu.35.s.562
Nevbahar	Şiir	c.2.Nu.44.s.709
Oduklar Yanarken Ne Söylerler	Şiir	c.2.Nu.38.s.612
Son İstinad	Şiir	c.2.Nu.46.s.738
Toros Tüneli'ni Geçerken	Şiir	c.2.Nu.42.s.675

Vahşi Medeniyet	Şiir	c.1.Nu.7.s.100
Vatanıma	Şiir	c.3.Nu.62.s.994
Yapraklar Dökülüyor	Şiir	c.1.Nu.13.s.197

Ömer Seyfettin

Bahar Rüzgarı	Şiir	c.2.Nu.51-52.s.818
---------------	------	--------------------

Perihan Saide

Amerika'da Genç Kız Hayatı	Sosyoloji	c.2.Nu.51-52.s.825
----------------------------	-----------	--------------------

Rıza Tevfik

Anadolu	Şiir	c.1.Nu21.s.340
Mürebîlerin Nazrı Dikkatine	Eğitim	c.2.Nu.51-52.s.828
Talebe Defteri	Eğitim	c.1.Nu.16.s.266-268
Talabe Defteri'ne	Eğitim	c.1.Nu.17.s.281-283

Ruşen Eşref

Bağcı ile Çocuk	Şiir	c.2.Nu.38.s.612
Değirmen	Şiir	c.2.Nu.32.s.516
Grandük'ün Yeni Elbisesi	Hikaye	c.3.Nu.62.s.998-1001
Hasan Dayı	Şiir	c.2.Nu.36.s.580
Kelebek	Şiir	c.2.Nu.39.s.627
Lale	Şiir	c.2.Nu.37.s.596
Mektep Açıldı	Şiir	c.2.Nu.51-52.s.819
Sevgili Padişahımızın Kılıç Kuşanması	Haber	c.3.Nu.61.s.978-980

Sabri Cemil

Oh, Bayrağım	Şiir	c.2.Nu.37.s.596
Safvet		
İntikam	Eğitim	c.1.Nu.16.s.253-254
Senih Muammer		
Filomel ile İhtiyar	Hikaye	c.3.Nu.65.s.1046
Tarpeya Romalı Kız	Hikaye	c.3.Nu.64.s.1030
Suad Fahir		
Bayrak	Şiir	c.1.Nu.20.s.323
Bir Mektep Artırma Sandığı	İktisat	c.2.Nu.47.s.753-755
Değirmenci ile Oğlu	Şiir	c.1.Nu.26.s.421
Fakir Çocuklar	Şiir	c.1.Nu.29.s.472
İlk Kuş - İlk Kelebek	Şiir	c.2.Nu.45.s.726
İlk Tayyare Kurbanları	Şiir	c.1.Nu.21.s.341
İnci	Şiir	c.1.Nu.28.s.462
Kelebek	Şiir	c.1.Nu.1.s.10
Kış Geliyor	Şiir	c.2.Nu.46.s.738
Krizantem	Şiir	c.2.Nu.48.s.769-770
Saadet Gülü	Şiir	c.2.Nu.51-52.s.818
Sahillerde	Şiir	c.1.Nu.30.s.487 c.1.Nu.31.s.506
Tatil şarkısı	Şiir	c.1.Nu.27.s.435
Üstat Ekrem'e	Şiir	c.1.Nu.19.s.313
Vatan Masalı	Şiir	c.1.Nu.23.s.372
Yaprak	Şiir	c.1.Nu.24.s.390
Yarın	Şiir	c.1.Nu.25.s.402
Yuvam	Şiir	c.2.Nu.45.s.726

Suat'ın Babası

Suat'la Musahabelerim	Hikaye	c.1.Nu.13.s.198-199
-----------------------	--------	---------------------

Süleyman Münib

Ordu	Şiir	c.1.Nu.2.s.21
------	------	---------------

Ş. R.

Arzın Son Kadeh Suyu	Fen	c.1.Nu.20.s.330-333
Arzın Son Kadeh Suyu	Fen	c.1.Nu.21.s.347-348
Başlarımızın Üzerindeki Deniz	Fen	c.1.Nu.22.s.365-367
		c.1.Nu.23.s.378-381
		c.1.Nu.24.s.399-400
Med cezir	Fen	c.1.Nu.19.s.316-317

Şehab Rıza

Hemedan Marşı	Şiir	c.2.Nu.34.s.548
---------------	------	-----------------

Şeref Sultan

Nermin'in Bayramı	Şiir	c.2.Nu.44.s.709
Yasemin	Şiir	c.2.Nu.37.s.604

Şerminde Cemil

Bir Adanın Doğuşu	Coğrafya	c.3.Nu.61.s.987-988
-------------------	----------	---------------------

Şükûfe Nihal

Emellerden	Hikaye	c.2.Nu.33.s.543-544
Kuş	Şiir	c.2.Nu.39.s.637
Mağdurlar	Şiir	c.2.Nu.40.s.652
Sefiller	Hikaye	c.2.Nu.38.s.621
Yangın	Şiir	c.2.Nu.51-52.s.817

Talebe A.Rûhi

Bilgi Yolunda	Şiir	c.1.Nu.3.s.47
---------------	------	---------------

Talebe Abdüllatif

Haset ve Tama'	Hikaye	c.2.Nu.32.s.526-527
----------------	--------	---------------------

Talebe Ahmet Celal

Müdür Bey	Mektup	c.1.Nu.25.s.414
-----------	--------	-----------------

Talebe Bahattin Ziya

Dilenciler ve Sefiller	Sohbet	c.3.Nu.64.s.1034
Herşeyi Bilenler	Hikaye	c.3.Nu.57.s.924-925

Talebe Celalettin Tevfik

Harp ve Hilal	Hikaye	c.2.Nu.32.s.522-523
---------------	--------	---------------------

Talebe Orhan

Mazide Bir Tatil	Mektup	c.2.Nu.46.s.740
------------------	--------	-----------------

Talebe Sabahaddin Sacid

Acı Kalkahalar Hikaye c:3.Nu.60.s.975

Talebe Sıtkı Hamit

İki Komşu ('Bir Müminin Sözleri' adlı kitaptan alıntı. Muharriri: Lamine)

Hikaye c.3.Nu.64.s.1033

Vecdi Füsun

Kanuna Hürmet Hikaye c.3.Nu.56.s.904-905

Kat'i Saat Sohbet c.2.Nu.51-52.s.841

Vedat Arafî

Dernekçi Sözü Şiir c.2.Nu.38.s.613

Yazıcı Çelebi

Neseb-i Hazreti Peygamberî Biyografi c.1.Nu.17.s.275-276

Yusuf Ziya

Gecenin Mektebi Şiir c.2.Nu.37.s.596

Ziya Gökalp

Halka Doğru Şiir c.2.Nu.51-52.s.817

Ziya Muhiddin

Atmaca	Zooloji	c.3.Nu.63.s.1024
Kaplan Avları	Gen. Kùltür	c.3.Nu.56.s.907-909
Kaplanlar ve Kaplan Avları	Zooloji	c.3.Nu.59.s.894-995

2.2. KONULARINA GÖRE FİHRİST

2.2.1. DİL ve EDEBİYAT

2.2.1.1. A. DİL

Ekrem Turgut

Tornistan c.2.Nu.42 s.678-679

Defter

Türkçe Kitabet Dersi Mekteplerimizde Ne Haldedir c.2.Nu.22.353-354
Mekteplerimizde Türkçe Kitabet -2 c.1.Nu.23.s.369-371

Muallim Hulûsi

İmlâ Müsabakası c.2.Nu.34.s.555-556

Hüseyin Râgıp

Türkçe Muhabbeti

c.1.Nu.12.s.183

c.1.Nu.14.s.220

İmzasız

İmlâmızdan Nümuneler

c.3.Nu.55.s.889

2.2.1.2. B. EDEBİYAT

1- Şiir

Ahmet Cevat

Keşşafların Türküsü

c.1.Nu.10.s.151

Ahmet Necmeddin

Öc

c.1.Nu.8.s.115

Âkil Koyuncu

Akın

c.2.Nu.32.s.517

Menekşenin Dileği

c.2.Nu.34.s.548

Celal Sahir

Türk Kızı Diyor ki

c.1.Nu.16.s.247

Enis Behiç

Ah Ey Vatan	c.1.Nu.16.s.251
Harita Karşısında	c.1.Nu.6.s.85
Niyaz	c.1.Nu.31.s.504

Faik Ali

Ben Büyüyeyüm de	c.1.Nu.16.s.248
------------------	-----------------

Feyzullah Sacid

Kosova Muharebesi	c.1.Nu.16.s.252
-------------------	-----------------

H.Nihat

Hilâle Cevap	c.1.Nu.11.s.166
Münacaat	c.1.Nu.20.s.321

Halit Fahri

Türbe	c.2.Nu.51-52.s.818
-------	--------------------

Halide Nusret Nazımî

Ay Doğarken	c.3.Nu.60.s.962
Gecenin Ölümü	c.3.Nu.57.s.916-917
Hayalin Ümidi	c.3.Nu.56.s.901
Senin Düşüncen	c.3.Nu.61.s.980-981
Son Baharda	c.3.Nu.62.s.994

Hasan İlhami

Gök	c.1.Nu.29.s.474
Hıfzı Tevfik	
Bir Yaralı Karşısında	c.3.Nu.57.s.916
İbrahim Alaeddîn	
Nöbetçi	c.2.Nu.51-52.s.818
İmzasız	
Şüphesiz	c.1.Nu.27.s.447
İsmail Hikmet	
Arı ile Kelebek	c.2.Nu.51-52.s.823
İlk Hande	c.2.Nu.36.s.588
Muallim Feyzullah Sacid	
Balkan Türküsü	c.1.Nu.5.s.69
Uyan	c.1.Nu.4.s.55
Muallim İrfan Emin	
Çanakkale Önünde	c.2.Nu.33.s.531
İhdâiye	c.2.Nu.34.s.548

Manzum Muhavere	c.2.Nu.36.s.577
Yağmurlu Günlerden Sonra	c.3.Nu.58.s.933
Muallim İsmet Hikmet	
Kadınlığa Mihnet Veren, Nine Sütü Emmeyendir	c.2.Nu.33.s.541
Nüzhet Mağmumi	
Menekşeciğime	c.3.Nu.59.s.949
Nüzhet Sabit	
Türk Kızları Esir Olmaz, Sultan Doğar	c.2.Nu.35.s.572
Türk Kızları Türk İlinin Kanadıdır	c.2.Nu.51-52.s.824
Osman Fahri	
Ben ve Tabiat	c.1.Nu.4.s.54
Benim Bütün Feryadım	c.1.Nu.16.s.250
Bugünün Dünden İntikamı	c.1.Nu.10.s.152
Çocuk Ay'a Karşı	c.2.Nu.43.s.697
Düşen Yaprak Nedir	c.3.Nu.59.s.890
Elem Saadettir	c.2.Nu.51-52.s.819
Genç Validelere	c.2.Nu.40.s.652
Hitab-ı Zafer	c.1.Nu.5.s.68
Izdırab-ı Fırak	c.2.Nu.47.s.755
Kuş Tüyleri	c.2.Nu.39.s.627
Memleketime	c.2.Nu.35.s.562
Nevbahar	c.2.Nu.44.s.709
Oyunlar Yanarken Ne Söylerler	c.2.Nu.38.s.612
Son İstinad	c.2.Nu.46.s.738

Toros Tüneli'ni Geçerken	c.2.Nu.42.s.675
Vahşi Meseniyet	c.1.Nu.7.s.100
Vatanıma	c.3.Nu.62.s.994
Yapraklar Dökülüyor	c.1.Nu.13.s.197

Ömer Seyfettin

Bahar Rüzgarı	c.2.Nu.51-52.s.818
---------------	--------------------

Rıza Tevfik

Anadolu	c.1.Nu21.s.340
---------	----------------

Ruşen Eşref

Bağcı ile Çocuk	c.2.Nu.38.s.612
Değirmen	c.2.Nu.32.s.516
Hasan Dayı	c.2.Nu.36.s.580
Kelebek	c.2.Nu.39.s.627
Lale	c.2.Nu.37.s.596
Mektep Açıldı	c.2.Nu.51-52.s.819

Sabri Cemil

Oh, Bayrağım	c.2.Nu.37.s.596
--------------	-----------------

Suat Fâhir

Bayrak	c.1.Nu.20.s.323
Değirmenci ile Oğlu	c.1.Nu.26.s.421
Fakir Çocuklar	c.1.Nu.29.s.472

İlk Kuş - İlk Kelebek	c.2.Nu.45.s.726
İlk Tayyare Kurbanları	c.1.Nu.21.s.341
İnci	c.1.Nu.28.s.462
Kelebek	c.1.Nu.1.s.10
Kış Geliyor	c.2.Nu.46.s.738
Krizantem	c.2.Nu.48.s.769
Saadet Gülü	c.2.Nu.51-52.s.818
Sahillerde	c.1.Nu.30.s.487
Sahillerde	c.1.Nu.31.s.506
Tatil şarkısı	c.1.Nu.27.s.435
Üstat Ekrem'e	c.1.Nu.19.s.313
Vatan Masalı	c.1.Nu.23.s.372
Yaprak	c.1.Nu.24.s.390
Yarın	c.1.Nu.25.s.402
Yuvam	c.2.Nu.45.s.726

Süleyman Münip

Ordu	c.1.Nu.2.s.21
------	---------------

Şehap Rıza

Hemedan Marşı	c.2.Nu.34.s.548
---------------	-----------------

Şeref Sultan

Nermin'in Bayramı	c.2.Nu.44.s.709
Yasemin	c.2.Nu.37.s.604

Şükûfe Nihal

Kuş	c.2.Nu.39.s.637
Mağdurlar	c.2.Nu.40.s.652
Yangın	c.2.Nu.51-52.s.817

Talebe A.Rûhi

Bilgi Yolunda	c.1.Nu.3.s.47
---------------	---------------

Vedat Arafî

Dernekçi Sözü	c.2.Nu.38.s.613
---------------	-----------------

Yusuf Ziya

Gecenin Mektebi	c.2.Nu.37.s.596
-----------------	-----------------

Ziya Gökalp

Halka Doğru	c.2.Nu.51-52.s.817
-------------	--------------------

2. Hikâye

A.(ayın) T

Elli Sene Sonra	c.2. Nu.36 s.588-589
-----------------	----------------------

Ahmet Cevat

Ortaklık	c.1.Nu.9 s.131-132
	c.1.Nu.10 s.147-149

	c.1.Nu.11 s.163-165
	c.1.Nu.12 s.179-181
	c.1 Nu.13 s.195-196
	c.1.Nu.14 s.218-219
Esaretten Dönüş	c.1.Nu.19.s.243
Ahmet Refik	
Yirmi beş Sene Siper Kavgası	c.2 Nu.45 s.727-729
	c.2 Nu.46 s.746-749
	c.2 Nu.47 s.763-765
	c.2 Nu.48 s.773-775
	c.2 Nu.49 s.789-791
	c.2 Nu.50 s.807-809
	c.2 Nu.51-52 s.851
Aziz Hüdâi	
Âmânın Köpeği (ç.)	c.3 Nu.58 s.933-935
Anlamak İçin	c.2 Nu.40 s.641-642
Çocuk Zabit	c.3 Nu.60 s.963-965
Durmuş Çavuş	c.2 Nu.32 s.517-518
Gülünç Bir Ziyafet (ç.)	c.3 Nu.61 s.981-982
	c.3 Nu.62 s.996-997
	c.3 Nu.63 s.1017
Hâtıra-ı Esaret	c.1 Nu.18 s.294-295
	c.1 Nu.19 s.310-311
Kısmet	c.2 Nu.46 s.744-746
	c.2 Nu.47 s.759-762

Sancaktar	c.2 Nu.35 s.561-562
Tehlikeli Cesaret	c.2 Nu.51-52 s.843

C.C

Dağlar Çocuğu Tabii Keşşaf	c.1 Nu.12 s.187-189
	c.1 Nu.13 s.200-201
	c.1 Nu.14 s.216-217
	c.1 Nu.15 s.232-234
	c.1 Nu.17 s.279-280
	c.1.Nu.18.s.296-298
	c.1.Nu.20.s.326-327
Esaretten Dönüş	c.1 Nu.16 s.243

Defter

Rüyada Bir Mektep	c.1 Nu.4 s.49-52
-------------------	------------------

E. C

Lami'i ile Müsahabelerim	c.1.Nu.12.s.181-182
	c.1.Nu.13.s.202-203

E. K

Musahabe	c.1.Nu.1.s.3-6
----------	----------------

E. Nakil

Ümit ve Azim	c.1. Nu.26 s.424 c.1.Nu.27.s.441 c.1. Nu.28 s.461
Lambalı Hanımefendi	c.1. Nu.31 s.506
Elyesa'	
İki İnci	c.3.Nu.59.s.955-956
Gözlükçü Babanın Çırağı	
Gözlüklü Babanın Marifetleri	c.1.Nu.10.s.154-156 c.1.Nu.11.s.171 c.1.Nu.12.s.189-190 c.1.Nu.13.s.207 c.1.Nu.14.s.223 c.1.Nu.15.s.239-240 c.1.Nu.17.s.286-287 c.1.Nu.18.s.302 c.1.Nu.19.s.319-320 c.1.Nu.20.s.335
Halide Nusret Nazmi	
Kış	c.3.Nu.63.s.1014
Hoca	

Nihat'ın Çakısı	c.1.Nu.27.s.446
Hüseyin Ragıp	
Türk'ün İnsafı	c.1.Nu.10.s.152-153
İmzasız	
Hava Robinsonları	c.1.Nu.30.s.494-496
Mazi Ne Demek	c.3.Nu.60.s.962-963
Ödünç Yüzük	c.3.Nu.55.s.896
İskender Fahrettin	
Çocuk Bahçesinde	c.3.Nu.63.s.1011
Kamran İhsan	
Billûr Yumurta (ç.)	c.2.Nu.48.s.779-781
	c.2.Nu.49.s.796-798
	c.2.Nu.50.s.810-812
	c.2.Nu.51-52.s.849
M. N	
Kış ve Kar, Kar ve Çocuklar, Karlar ve Fakirler	c.2.Nu.34.s.561
Mahmut Hakkı	
Sevgi Nedir Muhabbet Nasıl Kazanılır	c.3.Nu.64.s.1037
	c.3.Nu.65.s.1048

c.3.Nu.66.s.1062

c.3.Nu.67.s.1075

Mahmut Ziya

Çalışmak Yollarından

c.2.Nu.36.s.576-577

Mehmet Muhittin

Köylünün İntikamı

c.3.Nu.63.s.1010

Ortaklık

c.3.Nu.64.s.1035

Mehmet Senai

Gözlükler

c.3.Nu.63.s.1022

İlk İmtihan

c.3.Nu.61.s.991-992

Kardeş Muhabbeti (a.)

c.3.Nu.64.s.1039

Mahirane Bir Cevap

c.3.Nu.63.s.1023

Üç Şehzade

c.3.Nu.63.s.1022

Memduh

Büyük Korku

c.1.Nu.30.s.489

Muallim Abdülfeyyaz Tevfik*Okunamıyor* (Yırtık Sayfa)

c.1.Nu.6.s.86-87

Muallim Ahmet Halit

Köse Kahya c.2.Nu.32.s.519-521

Muallim Harun Reşid

İstikbalde Bir Mektep Seyahati c.1.Nu.16.s.261

Muallim Halil Zihni

Kurnaz Bir Hasta c.1.Nu.9.s.142

Muallim Hulûsi

10 Numara c.2.Nu.38.s.609-611

Ne Olmalı İmişim c.3.Nu.59.s.946-948

Ölümsüz Yaşamak Olmaz c.2.Nu.32.s.523-524

Teneke c.2.Nu.37.s.593-595

c.2.Nu.35.s.567-568

Vezne Önünde c.3.Nu.62.s.994-996

Vicdan c.2.Nu.33.s.531-532

Yaramaz c.3.Nu.56.s.899-901

Muallim Kenan Kemali

Ömründe Ağacı Görmeyen c.1.Nu.15.s.230-231

Muallim Latif

İ'tidal-i Dem

c.1.Nu.31.s.502

Muallim Mukaddem

Dünyanın En Genç Demircisi

c.1.Nu.20.s.328-330

İmtihanda

c.1.Nu.8.s.117-118

Keskin İlaç

c.2.Nu.50.s.804-807

Meslek İntihabı

c.1.Nu.25.s.405-406

c.1.Nu.26.s.422-423

c.1.Nu.27.s.435-437

c.1.Nu.28.s.462-464

c.2.Nu.29.s.469-471

c.2.Nu.30.s.484

c.2.Nu.31.s.500-501

Sevgili Merkepçik

c.1.Nu.22.s.360-361

Nazım Kâmil

Son Ziyaret

c.3.Nu.57.s.925

Nüzhet Sabit

Al ve Beyaz

c.1.Nu.20.s.322

Kırkbeş Bir Tonguz

c.2.Nu.35.s.569-571

c.2.Nu.36.s.584-587

c.2.Nu.37.s.601-603

c.2.Nu.38.s.617-620

c.2.Nu.39.s.634-636

c.2.Nu.40.s.648-651

Osmanlıyız	c.2.Nu.41.s.665-669
	c.2.Nu.42.s.682-687
	c.1.Nu.18.s.290-291
	c.2.Nu.43.s.699
Tomris'in Davası	c.2.Nu.44.s.713-717
Vatan Toprağı	c.1.Nu.19.s.307-308

Orhan Medhet

İyilik mi Fenalık mı	c.1.Nu.11.s.173-174
----------------------	---------------------

Rûşen Eşref

Grandük'ün Yeni Elbisesi (ç.)	c.3.Nu.62.s.998-1001
-------------------------------	----------------------

Senih Muammer

Filomel ile İhtiyar	c.3.Nu.65.s.1046
Tarpeya Romalı Kız	c.3.Nu.64.s.1030

Sıtkı Hamit

İki Komşu	c.3.Nu.64.s.1033
-----------	------------------

Suat'ın Babası

Suad'la Musahabelerim	c.1.Nu.13.s.198-199
-----------------------	---------------------

Şükûfe Nihal

Emellerden c.2.Nu.33.s.543-544
Sefiller c.2.Nu.38.s.621

Talebe Abdülatif

Haset ve Tama' c.2.Nu.32.s.526-527

Talebe Bahattin Ziya

Herşeyi Bilenler c.3.Nu.57.s.924-925

Talebe Celalettin Tevfik

Harp ve Hilal c.2.Nu.32.s.522-523

Talebe Sabahaddin Sacid

Acı Kahkahalar c.3.Nu.60.s.975

Vecdi Füsun

Kanuna Hürmet c.3.Nu.56.s.904-905

3. Deneme

Ahmet Cevat

Deniz c.1.Nu.11 s.167

Hamdiye Vecihî

Kanatlarım Olsaydı c.3.Nu.67.s.1074

Hüseyin Ragıp

Gece Bekçisi c.2.Nu.16.s.259

İsmail Hakkı

Ben Talebemi Nasıl Severim c.2.Nu.51-52.s.835

4. Hatıra

Defter

Üç Muhadara-Üç Hatıra c.2.Nu.51-52.s.869

Abdülfeyyaz Tevfik

Okula Nasıl Başladım c.1.Nu.6.s.86-87

Abdurrahman Şeref

Hakan-ı Mağfûra Ait Bazı Hatıralar c.3.Nu.57.s.916

Mahalle Mektebi Hatıralarından c.2.Nu.51-52.s.833

Defter

Vav-ı Atife

c.1 Nu. 3 s.33-34

Hüseyin Ragıp

Eli Değnekli

c.1.Nu.21.s.341

İskender Fahrettin

Sudan'da Hatıraları

c.2.Nu.37.s.597

c.2.Nu.38.s.615-616

c.2.Nu.39.s.630-631

c.2.Nu.40.s.655-656

c.2.Nu.41.s.660-661

5. Biyografi

Abdurrahman Şeref

Ekrem Bey Merhumun Mekteb-i Mülkiye Muallimliğı

c.1 Nu.17 s.312-313

Ahmet Cevat

Babanzade İsmail Hakkı Bey

c.1.Nu.16 s.264

E. Nakil

Ümit ve Azim	c.1. Nu.26 s.424 c.1.Nu.27.s.441 c.1. Nu.28 s.461
Lambalı Hanımefendi	c.1. Nu.31 s.506

Naci Sağır

Âşık Paşa	c.1.Nu.17.s.276
İlk Osmanlı Şairleri	c.1.Nu.20.s.324-325
Kadı Burhaneddin	c.1.Nu.19.s.308
Osmanlı Şiirinin Fâtıhası	c.1.Nu.14.s.213-215
Şehzade Süleman Devri	c.1.Nu.22.s.35
Yunus Emre	c.1.Nu.15.s.224

İmzasız

Melikşah Selçukî	c.3.Nu.60.s.966-968
------------------	---------------------

Muallim A. Memduh

Sokullu Mehmet Paşa	c.1.Nu.9.s.132-134
Cezayirli Gazi Paşa	c.1.Nu.25.s.406

Muallim Ahmet Remzi

Büyük Bir Müsteşrik: Müteveffa Muallim Vamberi c.1.Nu.10.s.156

Yazıcı Çelebi

Neseb-i Hazreti Peygamberî c.1.Nu.17.s.275-276

6. a. Mektup**Ahmet Cevat**

Sabanımızı Niçin Değiştirmiyoruz? c.2.Nu.33.s.533

Ethem Nejat

Tatil Mektupları c.2.Nu.46.s.739-740
c.2 Nu.47.s.756-759

Hüseyin Râgıp

Bir Mektup c.2.Nu.31.s.497-499

Türkçe Muhabbeti c.1.Nu.12.s.183

c.1.Nu.14.s.220

İmzasız

Hilâl-i Ahmer Cemiyet-i Muhteremesine Açık Mektup c.2.Nu.42.s.690

Men-i İhtikâr Komisyonunun Nazar-ı Dikkatine	c.2.Nu.49.s.799
Muallim Ahmet Halit	
Muhterem Maarif Nâzırı Beyefendiye Açık Mektup Okuyucularımıza	c.3.Nu.64.s.1026 c.2.Nu.32.s.513
Muallim Rahmi	
Kardeşim Muallim Halid Bey'e	c.1.Nu.24.s.395-396
Munis Nejat	
10 Temmuz	c.2.Nu.31.s.499
Coğrafya, Tarih	c.1.Nu.26.s.419-420
Giden Gelir	c.1.Nu.25.2.403-404
Memurluk	c.1.Nu.27.s.437-439
Yılbaşı	c.2.Nu.29.s.467-468
Nafi Atuf	
Yeni Tûran Mektebinden	c.2.Nu.40.s.643-644
Talebe Ahmet Celâl	
Müdür Bey	c.1.Nu.25.s.414
Talebe Mehmet Burhanettin	
Bir Mektup	c.3.Nu.59.s.957-958

Talebe Orhan

Mazide Bir Tatil

c.2.Nu.46.s.740

b- Okuyucu Mektupları**İmzasız**

Talebe Yazısı

c.1.Nu.3.s.46-47

c.1.Nu.4.s.61

c.1.Nu.5.s.80

c.1.Nu.7.s.111

7. Roman**Aziz Hüdâi**

Gavroş (ç.)

c.2.Nu.48.s.770-771

c.2 Nu.49 s.788-789

İspinoz

c.3 Nu.59 s.949

Muallim İrfan Emin

Sanat Yolunda

c.3.Nu.57.s.920-921

c.3.Nu.58.s.936-939

c3.Nu.59.s.952-955

c.3.Nu.60.s.968-972

c.3.Nu.61.s.984-985

c.3.Nu.61.s.985-987

c.3.Nu.62.s.1004

8. Tiyatro

a. Monolog

Elyesa'

Diş Ağrısı

c.2 Nu.50 s.841

Muallim İbrahim Memduh

Mümeyyizlere Düşmanım

c.3.Nu.65.s.1042

b.Piyes

A.(ayın) T

Avrupa'yı İyi Anlayalım (1)

c.2.Nu.39 s.637-640

Macide'yle İkinci Mülakat (2)

c.2.Nu.40.s.652-655

Bir Muhavere

c.2.Nu.38 s.622

Emel

c.2.Nu.34 s.557

Yarım Konferans

c.2.Nu.35 s.573

Aziz Hüdâi

Falaka

c.2.Nu.41.s.658

İğne ve Çuvaldız c.2.Nu.36.s.590

İmzasız

Küçük Hüseyin'in Gazâsı c.1.Nu.8.s.126-127

c.1.Nu.9.s.143

c.1.Nu.10.s.158

c.1.Nu.11.s.175

Mekkar ile Tama'kar

c.1.Nu.23.s.381

İskender Fahreddin

Filozof ile Bostancı Arasında (ç.) c.3.Nu.64.s.1031

Muallim Hulûsi

Birinciler c.3.Nu.57.s.917

Necip Necati

Hilal-i Ahmer - Moda c.2.Nu.41.s.670

9. Masal

Râvî

At Hırsız c.1.Nu.25.s.411-414

Hind Şâhı Kâid c.1.Nu.23.s.376-378
 Rüstem'le Oğlu c.1.Nu.21.s.344-347

Ahmet Cevat

Mustafa Dayı ile Karısı c.2 Nu.51-52 s.847

Hilkat Balcı

Kader c.2.Nu.34.s.560

Hoca Dâna

Endülüs Masalı c.1.Nu.12.s.184-186
 c.1.Nu.13.s.204-206
 c.1.Nu.14.s.221-222
 c.1.Nu.15.s.237-238
 c.1.Nu.17.s.285-286

İmzasız

Halife ve Fakir Talebe c.1.Nu.18.s.300-301

10. Fabl

Muallim Hulûsi

Bir Kavganın Neticesi

c.2.Nu.39.s.629-630

11. Fıkra

Aziz Hüdâi

Eşeğin Gölgesi

c.3 Nu.56 s.905-907

Elyesa'

Hakimin Uykusu

c.3.Nu.58.s.942

İmzasız

Acemi Nefer İmtihanda

c.3.Nu.57.s.926

Ah Bu Doktorlar

c.3.Nu.61.s.989

Amper'in Tuhaf Bir Sergüzeşti

c.2.Nu.44.s.719-720

Gelin Hanım

c.3.Nu.61.s.989

Küçük Fıkralar

c.1.Nu.20.s.333

Mektep Latifelerinden

c.1.Nu.7.s.109

Perukar Dükkanında

c.3.Nu.57.s.926

Postahanede

c.3.Nu.57.s.926

Tarihî Fıkralar

c.1.Nu.7.s.110-111

Tarihî Fıkralardan

c.2.Nu.38.s.620

12. Manzume

Masalcı

Fakirin Sözü	c.1.Nu.3.s.36
Maymunla Efendisi	c.1.Nu.8.s.115

13. Edebiyat Tarihi**Naci Sağır**

Âşık Paşa	c.1.Nu.17.s.276
İlk Osmanlı Şairleri	c.1.Nu.20.s.324
Kadı Burhaneddin	c.1.Nu.19.s.308
Osmanlı Şiirinin Fâtıhası	c.1.Nu.14.s.213
Şehzade Süleman Devri	c.1.Nu.22.s.35
Yunus Emre	c.1.Nu.15.s.224

14. Gezi**İskender Fahrettin**

Sudan'da Hatıraları	c.2.Nu.37.s.597
	c.2.Nu.38.s.615
	c.2.Nu.39.s.630
	c.2.Nu.40.s.655
	c.2.Nu.41.s.660

Lisanüddîn

Buz Sahralarında Bir Cevelan

c.2.Nu.51-52.s.863

Volkanlar Etrafında

c.2.Nu.47.s.765

c.2.Nu.48.s.776

Muallim İbrahim Memduh

Gördüklerim ve İşittiklerim

c.3.Nu.62.s.1001

c.3.Nu.63.s.1019

Muallim Siraceddin

Seyahatler

c.1.Nu.1.s.14-16

c.1.Nu.2.s.31

c.1.Nu.3.s.47-48

Tiflis Müzesi

c.2.Nu.33.s.534

c.2.Nu.34.s.551

Muallim Harun Reşid

Seyahatler

c.1.Nu.5.s.75-80

15. Sohbet**A.(ayın) T**

Bahardan İstifade

c.2.Nu.37.s.634

Ahmet Cevat

Yine İntikam c.1.Nu.30.s.481-482

İmzasız

Hıfz-ı Sıhhat Nedir c.1.Nu.2.s.19-20

Muallim Abdülfeyyaz Tevfik

Gıda ve Açlık c.1.Nu.8.s.118-119

Hayat Nedir c.2.Nu.51-52.s.855

Kızımın Muhaveremiz c.2 Nu.33 s.542-543

Muallim İrfan Emin

Polislik ve Jandarmalık Sevdası c.3.Nu.56.s.902-903

Muallim İsmail Hakkı

Sanayi Mektebi Talebesine c.1.Nu.6.s.88-89

Muallim Mukaddem

Ah Bu Hâfızasızlık c.1.Nu.9.s.138-139

Talebe Bahattin Ziya

Dilenciler ve Sefiller c.3.Nu.64.s.1034

Vecdi Füsün

Kat'i Saat

c.2.Nu.51-52.s.841

16. Hitap**Muallim Abdülfeyyaz Tevfik**

Adli İlahî

c.1.Nu.5.s.72-73

Levha-i İntibah

c.1.Nu.2.s.24-25

Mabedde İntikam

c.1.Nu.4.s.56-57

Mâziden İstikbale

c.1.Nu.10.s.146

Ne Hissî Bir Armağan

c.1.Nu.9.s.136-137

17. Konferans**Hüseyin Ragıp**

Namuslu Adam Kimdir

c.2.Nu.34.s.545

2.2.2. EĞİTİM**A.(ayın) Seyfi**

İyi Vücutlu Milletler İyi Yaşarlar

c.1 Nu.17 s.283

Abdülfeyyaz Tefik

Adl-i İlahî

c.1.Nu.5.s.72-73

Âti Huzurunda Kadınlarımız

c.2.Nu.32.s.527

Çalışmak San'atı

c.1.Nu.14.s.209

c.1.Nu.15.s.225

Çocuk ve Tabiat

c.1 Nu.1 s.6-7

Mâbedde İntikam

c.1.Nu.4.s.56-57

Mâzi Huzurunda Âti

c.1.Nu.3.s.40

Mâziden İstikbale

c.1.Nu.10.s.146

Umum Taşralı Talebeye

c.1.Nu.11.s.161

Yeni Şebeke-i Tahsil

c.1.Nu.13.s.193

Ahmet Cevat

Harbden Sonra

c.1.Nu.21.s.356

İmtihan

c.1.Nu.27.s.433

İstikbâlin Işıklı Bir Mektebi

c.1.Nu.28.s.458

İzinsiz Cezası

c.1.Nu.19 s.305

Kadınlar İçin Talim ve Terbiye

c.2.Nu.51-52.s.831

Lami' ile Müsahabelerim

c.1.Nu.15.s.227

Mekteplerde Artırma Sandıkları

c.1.Nu.26 s.417

Vatan ve İnsaniyet

c.1.Nu.21.s.333

c.1.Nu.22.s.355

Ali Nazmiya

Kadınlar İçin Talim ve Terbiye c.2.Nu.51-52.s.831

Defter

İlim ve Tabiat c.2 Nu.33 s.536
 İlmî Terbiye c.1 Nu.16 s.265
 Kanlı Hoca c.1 Nu.7 s.97-99
 Katil Mekteplerin Maktul Nesli c.1.Nu.9.s.129-130
 Mekteplerde Tensikat c.1.Nu.30.s.482
 Şems-ül Mekatib Mektebinin Tevzii Mükafatı c.1.Nu.5.s.65-67
 Talebe Hayatı c.1 Nu.1 s.2-3
 Tatil Günleri ve Beyoğlu Sultanisi c.1 Nu.18 s.290

Ebû-l Muhsin Kemal

İngiltere’de Bedenî Mümâreseler c1.Nu.16.s.258

Fonhof

Genç Dernekleri c.2.Nu.40.s.647
 c.2.Nu.42.s.680
 c.2.Nu.43.s.695
 c.2.Nu.44.s.712

Hüseyin Ragıp

Sarayıçi Parkı c.1.Nu.24.s.391

İmzasız

Talebe Defteri Hey'et-i İdare-i Muhteremesine

c.1.Nu.1.s.1

İmzasızMekteplerde Tarihi Temsiller ve Terbiye
Yad-ı Mazi – Tabii Askerlik – Sakavetlik

c.1.Nu.8.s.124-125

c.1.Nu.10.s.149

M. B

Keşşafın Muhtırası

c.1.Nu.18.s.293

c.1.Nu.19.s.315

c.1.Nu.20.s.334

c.1.Nu.21.s.343

c.1.Nu.22.s.367

c.1.Nu.23.s.373

c.1.Nu.24.s.397

c.1.Nu.25.s.410

c.1.Nu.26.s.427

c.1.Nu.27.s.444

c.1.Nu.30.s.476

c.1.Nu.31s.486

c.2.Nu.32s.503

Mehmet Emin

Mektepler Arasında

c.1.Nu.24.s.386

Muallim Ahmet Halit

İbtidai Mekteplerimizdeki Şekilsizlik	c.2.Nu.51-52.s.831
Kızlarımızın Tahsili Meselesi	c.2.Nu.44.s.706-708
Mektep Meselesi	c.2.Nu.42.s.673-674
Millî ve Dinî Terbiye	c.1.Nu.29.s.465-466
<i>Okunamıyor</i>	c.3.Nu.56.s.931
Yine Mektep Meselesi	c.2.Nu.43.s.689-691

Muallim Harun Reşid

Mektep Gezintileri	c.1.Nu.8.s.122-123
--------------------	--------------------

Muallim İsmail Hakkı

Ağaç Dallarıyla Neler Yapılır	c.1.Nu.2.s.27-28
Çölde Bir Vaha	c.1.Nu.7.s.102-103
Dirilen Bir Terbiye Parklar	c.1.Nu.8.s.8-118
Tezyînat Dersleri	c.1.Nu.5.s.70-71

Muallim Kenan Kemalî

Müstakbel Valide	c.1.Nu.14.s.211-213
------------------	---------------------

Muallim Seyfi

İyi Vücutlu Milletler İyi Yaşar	c.1.Nu.17.s.283-284
---------------------------------	---------------------

Terbiye-i Bedeniye c.1.Nu.19.s.311-314

Muallim T. Ethem

Talebe Ordumuzun Necib Alemdârı c.1.Nu.12.s.177-178

Munis Nejat

Kuvvetli Ol c.2.Nu.28.s.454-455

Nafi Atuf

13 Mart 1329 c.1.Nu.22.s.364-365

Rıza Tevfik

Müebbîlerin Nazar-ı Dikkatine c.2.Nu.51-52.s.828

Talebe Defteri c.1.Nu.16.s.266-268

Talebe Defteri'ne c.1.Nu.17.s.281-283

Safvet

İntikam c.1.Nu.16.s.253-254

2.2.3. AHLÂK

A. Memduh

Eflâtun c.1 Nu.4 s.53

Abdurrahman Şeref

Ali Paşa'nın İl Sadareti ve Reşit Paşa'ya Karşı Muamelesi c.1 Nu.16 s.242

Muallim A. Memduh

Amelî Ahlak c.1.Nu.5.s.74
 c.1.Nu.7.s.101
 c.1.Nu.9.s.132
 c.1.Nu.11.s.170-171
 c.1.Nu.15.s.235-236
 c.1.Nu.18.s.291-292
 Tevazû c.1.Nu.4.s.53
 Vatan Borcu c.1.Nu.16.s.260

Abdülfeyyaz Tevfik

Ben Büyüyeyim de c.1.Nu.16.s.249-250
 Mübeccel Bir İstikbâl c.1. Nu.8.s.116

Mehmet Ali

Cesaret c.1.Nu.16.s.268-270

Hüseyin Ragıp

Vatan Hakkında c.2.Nu.32.s.514-516

Jan Finoben

Vatan ve İnsaniyet c.1.Nu.21.s.339

Muallim Abdülatif

Hased ve Tama' c.2.Nu.32.s.526

Mahmut Hakkı

Zeyrek Yangını Münasebetiyle c.3.Nu.61.s.989

2.2.4. TARİH

a. Türk Tarihi

Ahmet Refik

Tarihte Osmanlı Neferi c.3.Nu.63.s.1015
 c.3.Nu.64.s.1029
 c.3.Nu.65.s.1044

Abdurrahman Şeref

Cülûs-u Hümâyun Münasebetiyle c.3.Nu.57.s.914

Aziz Hüdâi

Deniz Muharebeleri c.2.Nu.49.s.785
 c.2 Nu.50 s.802

İmzasız

Darısı Başlarına c.3.Nu.61.s.988
 Edirne Esirleri Türküsü c.1.Nu.24.s.396
 Melikşah Selçukî c.3.Nu.60.s.966

Muallim A. Memduh

Sokullu Mehmet Paşa c.1.Nu.9.s.132-134
 Cezayirli Gazi Paşa c.1.Nu.25.s.406

b. Genel Tarih

M. Hüsnü

Saatin Hikayesi

c.3.Nu.66.s.1058

M. L

İlk Teleskop

c.2.Nu.36.s.583

Muallim Harun Reşid

Eski Zamanda Telgraflar

c.2.Nu.51-52.s.856

2.2.5. COĞRAFYA

Aziz Hüdâi

Denizin Dibi

c.2 Nu.44 s.692-695

Yükselirken

c.2 Nu.42 s.675-677

E. Nakil

Antartika

c.1. Nu.30 s.485

Hazım Atıf

Beynelmilel Vakit Hattı c.2.Nu.51-52.s.859
Kara mı Deniz mi

c.2.Nu.49.s.791-794

İmzasız

Başlarımızın Üzerindeki Deniz c.1.Nu.23.s.378-381

Muallim A. Memduh

Demiri Altun Yapmak c.2.Nu.35.s.563-565

Memleketimizde Neler Çıkıyor c.2.Nu.34.s.548

Ormanlardan Edilen İstifade c.2.Nu.40.s.645-646

Şerminde Cemil

Bir Adanın Doğuşu

c.3.Nu.61.s.987-988

2.2.6. ANTROPOLOJİ

E. Nakil

Kablettarih İnsanların Meskenleri c.1 Nu.23 s.374-376

Taş Devrinde Ressamlık c.1 Nu.21 s.349-352

c.1 Nu.22 s.360-361

2.2.7. FEN**Abdülfeyyaz Tevfik**

Gıda ve Açlık

c.1.Nu.8.s.118-119

Avni

Su Kuvveti

c.2 Nu.27 s.439-441

Cihangirli Muallim M.

Kuvvetten Bir Nebze

c.1 Nu.3 s.37-39

Çetin'in Babası

Kurtlar ve Böcekler

c.2.Nu.3.s.529-530

Doktor

Fen Aleminde

c.1.Nu.26.s.428

H. Nakil

İnci c.2.Nu.38.s.613-614

Hazım Atf

Sinematograf c.3.Nu.59.s.893-894

İmzasız

Artık İnsanlar da Uçuyor c.1.Nu.4.s.61
 Bir Alman Prensini İhtirarı c.2.Nu.38.s.624
 Buzun Kuvve-i Tahmiliyyesi c.2.Nu.39.s.640
 Elektrikli Nebatat c.2.Nu.39.s.632
 Galat-ı Basar c.2.Nu.38.s.624
 Gölgeler Alemi c.1.Nu.30.s.491-496
 c.1.Nu.31.s.509-510
 Kaynatılmış Su c.2.Nu.38.s.624
 Sivrisineklerden Kurtulmak İçin Ne Renk Elbise c.2.Nu.38.s.624

Mahmut Hakkı

Uçamayan Yavaş Yavaş Yok Olan Kuşlar c.3.Nu.57.s.922-923

Muallim Halil Necati

Newton'un Elması c.1.Nu.9.s.134-135

Muallim Harun Reşid

Beyaz Ayı	c.1.Nu18.s.298-299
Beygirler	c.1.Nu.9.s.139-141
	c.1.Nu.11.s.168-169
Devekuşu	c.1.Nu.3.s.42-45
Fil	c.1.Nu.2.s.22-26
İpek ve İpek Böceği	c.1.Nu.1.s.11
Köpek	c.1.Nu.7.s.105-109

Muallim M Şinasi

Kuvvetten Bir Nebze	c.1.Nu.3.s.37-39
Zerreler Arasında	c.1.Nu.4.s.58-60
Zerreden Cisimlere	c.1.Nu.6.s.91-93

Niyazi

İncideki Esrar	c.3.Nu.65.s.1059
----------------	------------------

Ş. R.

Arzın Son Kadeh Suyu	c.1.Nu.20.s.330-333
	c.1.Nu.21.s.347-348
Başlarımızın Üzerindeki Deniz	c.1.Nu.22.s.365-367
	c.1.Nu.23.s.378-381
	c.1.Nu.24.s.399-400
Med cezir	c.1.Nu.19.s.316-317

Ziya Muhiddin

Atmaca

c.3.Nu.63.s.1024

Kaplanlar ve Kaplan Avları

c.3.Nu.59.s.894

2.2.8. MÜZİK**İmzasız**

Çengelköy Nevfer Mektebi Tatil Şarkısı Notası

c.1.Nu.28.s.456

Fatih Sultan Mehmet Marşı'nın beste ve güftesi

c.1.Nu.29.s.47

2.2.9. İKTİSAT**Defter**

Artırma Sandığı ve Osmanlı Gençleri Teavün Şirketi

c.1 Nu.17 s.269-270

Gençler Bu Makaleyi Dikkatle Okuyunuz

c.1 Nu.16 s.255-257

Suat Fahir

Bir Mektep Artırma Sandığı

c.2.Nu.47.s.753-755

2.2.10. PSİKOLOJİ

Aziz Hüdâi

Korku

c.3.Nu.55.s.891

2.2.11. SOSYOLOJİ

Faik Sabri

Basutûlar

c.2 Nu.51-52.s.861

İskender Fahrettin

Sudan'da Hatıraları

c.2.Nu.37.s.597

c.2.Nu.38.s.615-616

c.2.Nu.39.s.630-631

c.2.Nu.40.s.655-656

c.2.Nu.41.s.660-661

M.Sarim

Osmanlı Türklerinde Hayat Sanatı

c.1.Nu.16.s.271-272

Muallim Abdülfeyyaz Tevfik

Âtî Huzurunda Kadınlarımız c.2.Nu.32.s.527-528

Perihan Saide

Amerika'da Genç Kız Hayatı c.2.Nu.51-52.s.825

2.2.12. HABER

Rûşen Eşref

Sevgili Padişahımızın Kılıç Kuşanması c.3.Nu.61.s.978

Defter

Hilâl-i Ahmer-Mektep Çocukları c.2.Nu.51-52.s.868

İmzasız

Abdurrahman Şeref Bey Efendi Hazretleri c.2.Nu.51-52.s.871

Barbaros Artırma ve Yardım Sandığı c.2.Nu45.s.735

c.2.Nu.48.s.783

Beyrut Dâr-ul Ulûm Keşşafı c.1.Nu.29.s.480

Bayezid İnas Nümûne Mektebi c.2.Nu.51-52.s.870

Bursa Sultanîsi c.1.Nu.25.s.416

Dünyanın En Büyük Otomobil Caddesi	c.2.Nu.38.s.624
İmparator Wilhelm Hazretleri	c.2.Nu.47.s.768
İntikam İçin İntihar	c.1.Nu.2.s.30-31
Kadıköy Nümune Mektebinin Bursa Seyahati	c.1.Nu.28.s.459
Mekteb-i Mülkiye Açılıyor	c.2.Nu.51-52.s.871
Mektep Hayatından	c.1.Nu.1.s.13
Mektepliler İdman Bayramı	c.2.Nu.41.s.662
Memleketimizde İlk Kız Keşşafı	c.1.Nu.30.s.488
Sultan Mehmed Hamis'in Vefatı ve Yeni...	c.3.Nu.57.s.914
Tabakları Yıkamak ve Silmek için Makine	c.2.Nu.38.s.624
Tarihî ve Terbiyevî Bir Seyahat	c.2.Nu.51-52.s.871
Tatbikat Mektebi Talebesi	c.1.Nu.18.s.Kapak
Tatbikat Mektebinin Hayatından	c.1.Nu.1.s.8-9
Tramvay Kenarında Mektepliler	c.2.Nu.49.s.799
Tütün	c.3.Nu.61.s.988
Uzun Saçlar Kesilecek	c.2.Nu.49.s.799
Yeni Keşad Edilen Valide Mektebi	c.1.Nu.1.s.Kapak
Zenginlerimiz ve Maarifimiz	c.2.Nu.51-52 s.867

Lisanüddîn

Bisiklet ile Arabistan'ı Mürûr	c.3.Nu.61.s.982-985
--------------------------------	---------------------

Muallim Ahmet Hâlit

İstikbâlin Işıklı Bir Mektebi	c.1.Nu.28.s.458
-------------------------------	-----------------

2.2.13. AÇIKLAMA

İmzasız

Bilmece Meselesi	c.3.Nu.56.s.898
Bu Nüsha Niçin Gecikti	c.2.Nu.51-52.s.Ka.
Donanmamızın Menfaatine	c.1.Nu.20.s.Kapak

2.2.14. BİLMECE

İmzasız

1500 Kuruş Mükafatlı Bir Sual	c.2.Nu.35.s.578
Aynı Suali Soruyoruz	c.3.Nu.62.s.993
Bilmece	c.1.Nu5.s.Kapak
	c.1.Nu.6.s.Kapak
Bilmece-Sorular ve Mükafatları	c.1.Nu.1.s.Kapak
Bir Sual	c.2.Nu.38.s.623
Birinci ve İkinci Kısım Sualler, Müddetleri ve Mükafatları	c.1.Nu.16.s.Kapak
Bu Nüshadaki Sualimiz	c.1.Nu.24.s.400
	c.1.Nu.25.s.416
Geçen Nüshanın Cevap ve Mükafatları	c.2.Nu.34.s.562
Haziran	c.1.Nu.27.s.435
İlmî ve Fennî Sualler	c.3.Nu.56.s.898
İşte Hallinin Taksimi	c.3.Nu.64.s.1025

Malumat-ı Mütenevvia	c.1.Nu.8.s.128
	c.1.Nu.15.s.240
	c.1.Nu.17.s.288
	c.1.Nu.18.s.303
Milli İhtifal	c.1.Nu.28.s.449
Mühim Bir Mesele Hallediniz	c.3.Nu.61.s.977
Mükafatlı Üç Soru	c.1.Nu.12.s.Kapak
Mükafatlı Soru: 'Bu Biriktirilen Paralarla...'	c.1.Nu.9.s.132
Mükafatlı Soru: 'Bu Biriktirilen Paralarla...'	c.1.Nu.9.s.132
Nasıl Yapalım	c.2.Nu.36.s.592
Soruyoruz ve Cevap İstiyoruz	c.1.Nu.15.s.Kapak
Sualimiz	c.2.Nu.49.s.800
Sualimiz, Mükafatı,Müddeti	c.1.Nu.30.s.Kapak
Sualler ve Bilmeceler	c.2.Nu.51-52.s.Ka.
Sualler ve Mükafatlar	c.2.Nu.36.s.594
	c.2.Nu.37.s.608
Suallerimiz	c.1.Nu.19.s.320
	c.1.Nu.20.s.336
	c.1.Nu.21.s.352
	c.1.Nu.24.s.384
	c.2.Nu.45.s.735
	c.3.Nu.59.s.945
	c.3.Nu.60.s.961
Suallerimiz ve Cevaplar	c.1.Nu.21.s.352
Suallerimiz ve Mükafatları	c.2.Nu.34.s.562
Tarih Sorusu	c.1.Nu.6.s.Kapak
Yeni Bir Soru	c.3.Nu.64.s.1025
Yeni Sualler	c.3.Nu.57.s.913
Yeni Sualler ve Mükafatlar	c.2.Nu.35.s.578

2.2.15. EĞLENCE

A.H.

Konuşan Kartpostal c.2. Nu.565-567

Aziz Hüdâi

Bostan Korkuluğu c.2 Nu.33 s.538

Figaro c.1 Nu.29 s. 475

Karnından Söyleyenler c.2 Nu.34 s.552

Mide c.2 Nu.39 s.625

Elyesa'

Ah Bir Kartal Olsaydım c.3.Nu.56.s.941-942

Doktorların Tuhaflığı c.2 Nu.59 s.956

Faideler ve Eğlenceler c.2 Nu.43 s.704

Fareler ve Sıçanlar c.2 Nu.44 s.719

Fareler ve Sıçanlar c.2.Nu.45.734-735

Fareler ve Sıçanlar c.2 Nu.46 s.749-751

Fareler ve Sıçanlar c.2 Nu.50 s.813-814

Fareler ve Sıçanlar c.3 Nu.60 s.973-975

Kartpostal c.2.Nu.48s.781-782

Sütten Kaldırım c.3.Nu.57.s.924

Şemsiye mi Baston mu c.3.Nu.57.s.92-923

Yanlış ise Düzeltiniz c.3.Nu.58.s.941

Yalnız Rifailer mi Karışır c.3.Nu.57.s.922-923

Yorgunluk c.3.Nu.57.s.923-924
Zengin Olmak İçin c.2.Nu.41.s.662

Gözlükçü Babanın Komşusu

Yumurthanın Ayaklanması c.2.Nu.37.s.598

İmzasız

Boş Durmamak İçin c.2.Nu.36.s.592
Niçin Kediler Daima Ayakları Üzerine Düşerler c.1.Nu.19.s.318-319

2.2.16. EL-İŞİ

E. Nakil

Oyuncak Tayyare Nasıl Yapılır c.1.Nu.24.s.392-395

2.2.17. FAYDALI BİLGİ

İmzasız

Çocuklarda Gece Korkusu	c.2.Nu.39.s.640
Eski Bir Kaşıktan Süzgeç Olur mu ?	c.1.Nu.4.s.60
Fasülyeye Niçin Sırık Lazımdır	c.2.Nu.42.s.679-680
Fen Aleminde	c.1.Nu.21.s.352
Muhtelif Surette İmal Edilen Demirin Kıymeti	c.2.Nu.38.s.624
Süt Nasıl Muhafaza Olunur	c.2.Nu.42.s.688
Umumi Bir Vahid-i Kıyasi	c.2.Nu.38.s.624
Vücudumuzda Neler Var	c.2.Nu.39.s.640

2.2.18. GENEL KÜLTÜR

Aziz Hüdâi

Mösyö Dö-la Palis	c.2.Nu.45.s.729-731
-------------------	---------------------

E. Nakil

Büyük Vapurlar	c.1. Nu.29 s.473
----------------	------------------

Gazi Köse Mihalzade Lisanüddin

Daima Teganni Eden Bir Millet	c.2.Nu.50.s.809
Güneş mi Yağmur mu	c.2.Nu.49.s.794
Kibriti Kim Keşfetti	c.2.Nu.39.s.628

İmzasız

Garip Bir Sual	c.2.Nu:48.s.783
----------------	-----------------

İp ve İp Oyunları	c.2.Nu.47.s.766
Küçük Bilgiler	c.3.Nu.63.s.1023
Toplu İğneler	c.3.Nu.63.s.1023
Yumurta Kabukları	c.3.Nu.63.s.1023

Mahmut Hakkı

Neden Onar Onar Sayarız	c.3.Nu.56.s.909
-------------------------	-----------------

2.2.19. MÜSABAKA

İmzasız

Coğrafya Suali Müsabaka	c.1.Nu.4.s.Kapak
Handese Müsabakası-Müسابakalar	c.1.Nu.3.s.Kapak
İsim Beğenme Müsabakası	c.2.Nu.48.s.784
Müsabaka	c.1.Nu.2.s.Kapak
Resim ve Yazı Müsabakası	c.1.Nu.11.s.Kapak
Sualimiz	c.2.Nu.47.s.768
Suallerimiz	c.1.Nu.19.s.320
Tahrir Mevzuu	c.2.Nu.43.s.705
Yazı Müsabakası	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1 Nu.18.s.303
	c.1.Nu.24.s.400
Yeni Bir Müsabaka	c.3.Nu.62.s.993
Yeni Resim Müsabakası	c.1.Nu.13.s.Kapak
Yetimler	c.1.Nu.21.s.335

Muallim Hulûsi

Coğrafya Müsabakası

c.2.Nu.36.s.580-582

2.2.20. OKUYUCUYA CEVAP

İmzasız

40 Numaralı Defter'in Mükafatı

c.2.Nu.42.s.689

Başlıksız

c.1.Nu.4.s.Kapak

c.1.Nu.19.s.Kapak

Bursa'dan...

c.2.Nu.36.s.594

Cevaplar

c.3.Nu.59.s.945

c.3.Nu.60.s.961

Çengelköy Karilerimize

c.2.Nu.41.s.674

Defterden Sual Soranlara

c.2.Nu.38.s.624

Defter'e Cevaplar

c.1.Nu.15.s.Kapak

Derc Edilmeyen Yazılar ve Sebebi

c.2.Nu.36.s.592

Faideler ve Eğlenceler

c.2.Nu.42.s.687

Geçen Haftaki Tarih Sualine Gelen

c.1.Nu.7.s.110-111

Hesap Sualine Diğer Doğru Cevap Verenler

c.2.Nu.44.s.705

Hesap Sualinin Halli

c.2.Nu.42.s.690

İsimlerimiz Yazılmıyor Diyenlere

c.2.Nu.40.s.659

Karîe ve Karîlerimiz Fikirleri

c.3.Nu.56.s.898

Karîe ve Karîlerle Konuşmalarımız

c.2.Nu.51-52.s.873

Konuşmalar

c.1.Nu.16.s.Kapak

Konuşmalarımız

c.1.Nu.18.s.Kapak

	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.2.Nu.35.s.578
	c.3.Nu.55.s.896
	c.3.Nu.59.s.958
	c.3.Nu.56.s.911
	c.3.Nu.64.s.1040
	c.3.Nu.65.s.1054
Manzum Olduğu İçin Derc Edilemeyen Yazılar	c.2.Nu.39.s.640
Mekteb-i Sultani'den A.S Efendi'ye...	c.2.Nu.47.s.767
Muhaberat Sahifesi	c.1.Nu.12.s.Kapak
Okuyucu Mektubuna Cevap	c.2.Nu.50.s.815
Okuyucuya Cevaplar	c.2.Nu.40.s.657
Okuyuculara Cevap	c.2.Nu.41.s.674
Okuyucuya Cevap	c.2.Nu.44.s.721
	c.2.Nu.46.s.752
	c.2.Nu.51-52.s.873
	c.3.Nu.61.s.992
Posta Kutusu	c.3.Nu.57.s.926
Sualimiz	c.1.Nu.27.s.448
Suallerimiz ve Cevapları	c.2.Nu.39.s.640
Suallerimiz ve Mükafatları	c.2.Nu.42.s.690
Yazı Müsabakasına Dair	c.1.Nu.14.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak

2.2.21. ÖZÜR

İmzasız

İ'tizar

c.1.Nu.16.s.Kapak

	c.1.Nu.17.s.288
	c.2.Nu.38.s.624
	c.2.Nu.48.s.784
Konuşmalarımız	c.1.Nu.17.s.Kapak
Münderecatın Kesreti Dolayısıyla	c.2.Nu.45.s.735

2.2.22. TAZİYE

İmzasız

Fatma Fahrünnîsa'nın Vefatı	c.3.Nu.59.s.945
İrtihal	c.2.Nu.51-52.s.871
Sevgili Annemizin Vefatı	c.3.Nu.64.s.1026
Taziye	c.1.Nu.24.s.Kapak

2.2.23. TEBRİK

Defter

Efendi Hazretlerinin Bu Naçiz Defter Vasıtasıyla ..	c.1.Nu.16.s.241
---	-----------------

İmzasız

Bayramınız Mübarek Olsun	c.3.Nu.57.s.913
Bergama İdadîsi Oara Kumbarası	c.2.Nu.51-52.s.871

Defter ve Gençler	c.2.Nu.51-52.s.Ka.
Gelenbevi Sultanisi	c.2.Nu.43.s.706
Hayırlı Teşebbüsleri Takdir Ediyoruz	c.2.Nu.33.s.545
Kütahya Reşâdiye Nümûne Mektebi	c.2.Nu.51-52.s.871
Maarif İstatistiği	c.2.Nu.51-52.s.874
Mektep Duyguları	c.1.Nu.16.s.Kapak
Ordu ve Maarif	c.2.Nu.45.s.726
Tebrik ve Takdir	c.1.Nu.21.s.Kapak
Zaman Gazetesi	c.2.Nu.51-52.s.874

2.2.24. TEŞEKKÜR

Defter

Şehzâde Âli Nejad Devletli Necabetli Abdülmecid	c.1.Nu.16.s.341
---	-----------------

İmzasız

Defter ve Gençler	c.2.Nu.49.s.799
Erenköy Merkez Rüştüyesi	c.1.Nu.16.s.Kapak
Gençlik Nasıl Düşünüyor	c.2.Nu.48.s.782
İstanbul Sultanîsi Muhterem Talebesine	c.1.Nu.16.s.Kapak
Kadıköy Sultanîsi	c.1.Nu.16.s.Kapak
Muhaberat-Teşekkür	c.1.Nu.13.s.Kapak
Muhterem Maarif Nazırımıza Teşekkür	c.3.Nu.61.s.984
Talebe Defteri	c.1.Nu.1.s.Kapak

Teşekkür

c.1.Nu.2.s.Kapak
 c.1.Nu.3.s.Kapak
 c.1.Nu.7.s.Kapak
 c.1.Nu.8.s.Kapak
 c.1.Nu.11.s.Kapak
 c.1.Nu.12.s.Kapak
 c.1.Nu.19.s.Kapak
 c.2.Nu.42.s.690
 c.2.Nu.46.s.751

2.2.25. DUYURU

İmzasız

1000000 Kuruşluk Kur'a

17 Takım Vardır

Abone

Abone Defteri Açıldı

Abone Şartları

Abonelere

Abonelerimize

Abonelerini Tecdid Edenlere

Abonelik

Acaba

Aklınızdan Çıkarmayınız

Başlıksız

c.2.Nu.45.s.736
 c.1.Nu.26.s.Kapak
 c.1.Nu.2.s.Kapak
 c.1.Nu.18.s.Kapak
 c.1.Nu.20.s.Kapak
 c.1.Nu.21.s.Kapak
 c.1.Nu.4.s.Kapak
 c.2.Nu.50.s.816
 c.1.Nu.17.s.Kapak
 c.1.Nu.20.s.333
 c.1.Nu.25.s.Kapak
 c.1.Nu.1.s.Kapak
 c.1.Nu.26.s.430
 c.1.Nu.14.s.Kapak
 c.1.Nu.19.s.Kapak

Bazı Okuyucularımız	c.2.Nu.36.s.594
Bir Hediye	c.1.Nu.16.s.Kapak c.1.Nu.17.s.288
Bir Rica	c.3.Nu.63.s.1010
Boykotaj	c.1.Nu.30.s.496
Bundan Sonra	c.1.Nu.30.s.498
Ciltler Yapıldı	c.1.Nu.26.s.Kapak
Çırac Mektepleri	c.3.Nu.61.s.977
Çocuk Dünyası	c.2.Nu.51-52.s.872
Çocuk Dünyasının İkinci Cildi	c.3.Nu.66.s.1057
Çocuk Edebiyatı Abonelerine.....	c.3.Nu.65.s.1054
Donanmamıza Yardımı Unutmayınız	c.1.Nu.17.s.288
Defterin Büyük Bir Tesbiti	c.2.Nu.46.s.737
Defter'in Ciltleri	c.1.Nu.23.s.Kapak c.1.Nu.24.s.Kapak c.1.Nu.25.s.Kapak
Defterin Eski Nüshaları	c.2.Nu.33.s.546 c.2.Nu.38.s.623
Defter'in Eski Sayıları	c.1.Nu.19.s.Kapak c.1.Nu.20.s.Kapak
Defterin Müessis ve Müdürü.....	c.2.Nu.35.s.578 c.2.Nu.44.s.721
Defter'in Samimi ve Muhterem Kârî ve Kârîelerine	c.1.Nu.14.s.Kapak
Dikkat Ediniz	c.1.Nu.30.s.497
Dikkatle Okuyunuz	c.1.Nu.21.s.Kapak
Donanma Nüshası	c.1.Nu.13.s.384
Donanma Nüshası Yakında Çıkacak	c.1.Nu.21.s.350
Donanma Nüshasına Yeterli İlgi Gösterilmesi....	c.1.Nu.25.s.414
Efham Tefrikalarını Okudunuz mu	c.1.Nu.1.s.Kapak
Eğlenceler ve Faydalar	c.2.Nu.41.s.661
El İşleri	c.1.Nu.30.s.498
El İşleri Levazımatı Gelmiştir	c.1.Nu.21.s.Kapak

	c.1.Nu.21.s.350
	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak
	c.1.Nu.24.s.Kapak
Eski Nüshalar	c.1.Nu.25.s.Kapak
	c.2.Nu.51-52.s.874
Evvelce Mevcudu Biten Sayılar...	c.2.Nu.36.s.594
Evvelki Nüshadaki Resim Müsabakası	c.1.Nu.13.s.Kapak
Fakir Talebeye Meccanen Kitap	c.2.Nu.49.s.799
Feridun Necdet Kitaphanesi	c.2.Nu.47.s.768
Fevkalade Nüsha	c.2.Nu.50.s.816
Fon Hof Paşa	c.2.Nu.39.s.640
Fransızca ve İngilizce Kitaplar	c.1.Nu.17.s.Kapak
Geçen Nüshanın Mükafatları	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.2.Nu.35.s.577
Gelecek Nüshadan İtibaren...	c.2.Nu.36.s.594
Gelecek Sayıda...	c.2.Nu.44.s.703
Gençler Defterine Yalnız...	c.1.Nu.30.s.498
Hâlâ Cevap Veremediğiniz	c.3.Nu.63.s.1009
Halk Kitaphanesi	c.3.Nu.64.s.1040
	c.3.Nu.65.s.1041
	c.3.Nu.67.s.1073
Halk Kitaphanesi Açılmıştır	c.2.Nu.51-52.s.872
Halk Kitaphanesindeki Eserler	c.3.Nu.65.s.1054
Her Türlü Kitaplar	c.1.Nu.19.s.Kapak
	c.1.Nu.24.s.Kapak
	c.1.Nu.25.s.Kapak
Hilal-i Ahmer	c.2.Nu.33.s.540
Hilâl-i Ahmer Açları Doyuruyor	c.2.Nu.36.s.592
Hilal-i Ahmer Sergisi Açıldı	c.2.Nu.35.s.576
Hilal-i Ahmer'e Yardım Ediniz	c.2.Nu.32.s.528
Hususî Dersler	c.1.Nu.26.s.Kapak

İdare ve Müracaat Mahalli	c.1.Nu5.s.Kapak
İhtar	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.12.s.Kapak
	c.1.Nu.22.s.368
İntikam Marşı	c.1.Nu.9.s.Kapak
İstanbul Sultanîsi Keşşafı	c.1.Nu.30.s.Kapak
Kadıköy İttihad-ı Spor Kulübünde	c.1.Nu.21.s.Kapak
Kadıköyü Karîlerimize	c.1.Nu.18.s.Kapak
Kadın Doktorlarımız Olacak	c.2.Nu.45.733
Karî ve Karîelere	c.2.Nu.37.s.608
Karîe ve Karîlerimiz	c.3.Nu.67.s.1073
Kârîlere	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.2.Nu.45.s.736
Kart Mübadelesi	c.1.Nu.24.s.Kapak
	c.1.Nu.25.s.Kapak
	c.1.Nu.26.s.Kapak
Kartpostal Maddesi	c.2.Nu.51-52.s.873
Kartpostal Mübadelesi	c.3.Nu.59.s.960
Kırtasiyelerimiz Geldi	c.3.Nu.64.s.1025
Kira ile Kitap	c.3.Nu.64.s.1026
	c.3.Nu.65.s.1041
Konferansımız Ertelenmiştir	c.1.Nu.18.s.300
Maarif Nezaretinde Tayin ve İstifa	c.3.Nu.62.s.1007
Mekteb-i Mülkiye Açılıyor	c.3.Nu.58.s.932
Mektep Kitapları	c.2.Nu.51-52.s.871
	c.3.Nu.62.s.993
	c.3.Nu.63.s.1009
Mekteplerde Fakir Talebeye Yemek Verilmesi	c.2.Nu.48.s.782
Mekteplerin Keşâdı	c.2.Nu.45.s.735
Muallim Defteri	c.1.Nu.24.s.Kapak
Muallimler Cemiyeti	c.2.Nu.51-52.s.871
Muhaberat Sahifesi	c.1.Nu.11.s.Kapak

Müdafâ-i Milliye'nin Mühim Bir Tespiti	c.2.Nu.45.s.736
Mükafatlar	c.1.Nu.3.s.Kapak
Müracaat Mahalli	c.1.Nu.2.s.Kapak
	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
Müsabaka Haricinde Gelen Yazılar	c.1.Nu.21.s.Kapak
Müsabakaya İştirak Eden Karîlere	c.1.Nu.18.s.Kapak
Müsamere	c.1.Nu.22.s.Kapak
Nestle Sütü İçmek...	c.1.Nu.7.s.Kapak
	c.1.Nu.9.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.11.s.Kapak
	c.1.Nu.12.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
Nestle Sütü İçmeyiniz	c.1.Nu.14.s.Kapak
On Paranın Kıymetini Bilmeyen Osmanlı Olamaz	c.2.Nu.33.s.546
Posta Adresi	c.3.Nu.59.s.960
	c.3.Nu.63.s.1024
Rica Ederiz	c.2.Nu.43.s.706
Sevgili Karî ve Karîelere	c.2.Nu.41.s.672
Sinemalı Konferans	c.1.Nu.17.s.Kapak
Sûdi Kütüphanesi Açıldı	c.2.Nu.36.s.594
Sultanîler ve Nümûneler	c.2.Nu.44.s.720
Süleyman Paşazâde Sâmî Bey Merhum	c.2.Nu.51-52.s.874
Tahrir Müsabakası	c.2.Nu.37.s.609
Talebe Defteri Kitaphanesi	c.1.Nu.16.s.Kapak
Talebe Defteri Müracaat Mahalli	c.1.Nu.16.s.Kapak
Talebe Defteri Yayımına Bir Süre Ara Verileceği...	c.3.Nu.65.s.1054
Talebe Defteri'nin 3.Cildi	c.2.Nu.51-52.s.872
Talebe Defteri'nin İlâvesi	c.1.Nu.2.s.Kapak
	c.1.Nu.3.s.Kapak
	c.1.Nu.4.s.Kapak

Talebe Defteri'nin Kârie ve Karîlerine Hediyesi	c.1.Nu.13.s.Kapak
Talebe Defteri'nin Müracaat Mahalli	c.1.Nu.17.s.Kapak
Talebe Defteri'nin Seneliği	c.1.Nu.17.s.Kapak
Talebe Kitaphanesi	c.1.Nu.12.s.Kapak
Tarih Sahifeleri	c.3.Nu.63.s.1015
Taşra Karîlerimize	c.3.Nu.62.s.993
Taşradan 5 Kuruşluk Pul Gönderen	c.1.Nu.12.s.Kapak
Tatil Zamanları Abone	c.2.Nu.39.s.640
Tayin – İstanbul Sultanîsi Müdürlüğü'ne...	c.3.Nu.58.s.932
Topkapı Fukaraperver Cemiyeti	c.2.Nu.51-52.s.868
Türk Kurşun Kalemleri	c.1.Nu.23.s.Kapak
Üsküdar Türk Ocağı'nda Almanca Dersi	c.2.Nu.35.s.578
Üsküdar'da Satış Yurdu	c.2.Nu.33.s.545
Vatandaş	c.1.Nu.15.s.Kapak
	c.1.Nu.16.s.Kapak
	c.1.Nu.17.s.Kapak
	c.1.Nu.18.s.Kapak
	c.1.Nu.19.s.Kapak
	c.1.Nu.20.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak
	c.1.Nu.25.s.Kapak
	c.1.Nu.26.s.Kapak
	c.1.Nu.30.s.498
Yazı Gönderenlere	c.1.Nu.12.s.Kapak
Yazı Müsabakası	c.2.Nu.34.s.562
Yazı Müsabakasına Dair	c.1.Nu.21.s.352
Yazı Müsabakasına Katılım Çağrısı	c.1.Nu.25.s.416
Yeni Bir Müessese	c.3.Nu.66.s.1057
Yeni Nüshadaki Suallerin Mükafatları	c.1.Nu.15.s.Kapak
Yeşil Kitaplar	c.3.Nu.66.s.1057

c.3.Nu.67.s.1073

2.2.26. REKLAM

İmzasız

(1335) Necati Memduh Biraderler (1917)	c.2.Nu.34.s.562
	c.2.Nu.35.s.578
20 Liraya	c.1.Nu.18.s.Kapak
Abone Defteri Açıldı	c.1.Nu.19.s.Kapak
Alageyik	c.1.Nu.23.s.Kapak
Alman Hayat İrfanı	c.2.Nu.51-52.s.874
Almanca İçin Mükemmel Rehber-i Tahsil	c.3.Nu.56.s.912
Almanca Kıraat Muallimi	c.3.Nu.56.s.912
Asırların Panoraması	c.1.Nu.13.s.Kapak
Ateş ve Güneş	c.3.Nu.64.s.1026
	c.3.Nu.67.s.1073
	c.3.Nu.65.s.1041
Avrupa Bizi Nasıl Tanıyor	c.1.Nu.4.s.Kapak
Ay Yıldız Pazarı	c.3.Nu.55.s.896
Aydemir	c.3.Nu.65.s.1054
	c.3.Nu.67.s.1073
Beşiktaş'ta Feridun Necdet Ticarethanesi	c.2.Nu.51-52.s.873
Bilgi	c.1.Nu.16.s.Kapak
Bilgi Yurdu	c.2.Nu.33.s.546
Bilgi Yurdu Işığı	c.1.Nu.44.s.706
Bilir misiniz ki..	c.1.Nu.19.s.Kapak
Bursa Mecmuası	c.2.Nu.51-52.s.873
Bütün Kitaplarınızı	c.1. Donanma N.F.

Büyük Bir Millî Eser
Büyük Duygu

Büyük Osmanlı Ticarethaneleri
Cemiyet Kitaphanesi
Çalışım

Çengelköyü'nde..
Çıktı Çıktı
Çiftçi
Çiftlik Müdürü
Çocuk Dostu
Çocuk Duygusu
Çocuk Dünyası

c.1.Nu.30.s.497
c.1. Donanma N.F.
c.1.Nu.3.s.Kapak
c.1.Nu.6.s.Kapak
c.1.Nu.8.s.Kapak
c.1.Nu.11.s.Kapak
c.1.Nu.13.s.Kapak
c.1.Nu.16.s.Kapak
c.1.Nu.19.s.Kapak
c.1.Nu.3.s.Kapak
c.1.Nu.13.s.Kapak
c.1.Nu.7.s.Kapak
c.1.Nu.8.s.Kapak
c.1.Nu.13.s.Kapak
c.1.Nu.26.s.Kapak
c.2.Nu.49.s.800
c.1.Nu.4.s.Kapak
c.1.Nu.5.s.Kapak
c.1.Nu.24.s.Kapak
c.1.Nu.6.s.Kapak
c.1. Donanma N.F.
c.1.Nu.1.s.Kapak
c.1.Nu.3.s.Kapak
c.1.Nu.4.s.Kapak
c.1.Nu.5.s.Kapak
c.1.Nu.10.s.Kapak
c.1.Nu.13.s.Kapak
c.1.Nu.17.s.Kapak
c.3.Nu.55.s.896
c.3.Nu.56.s.912
c.3.Nu.57.s.930
c.3.Nu.59.s.960

	c.3.Nu.60.s.961
	c.3.Nu.63.s.1009
	c.3.Nu.64.s.1026
	c.3.Nu.65.s.1041
	c.3.Nu.66.s.1057
	c.3.Nu.67.s.1073
Çocuk Edebiyatı	c.2.Nu.47.s.768
	c.2.Nu.50.s.816
Çocuk Hikayeleri	c.2.Nu.51-52.s.874
Çocuk Hikayeleri ve Andersen'den Masallar	c.3.Nu.66.s.1057
Çocuk Şiirleri	c.1.Nu.8.s.Kapak
Çocuklar İçin Kitaplar	c.1. Donanma N.F.
Çocuklarımıza Neşideler	c.1.Nu.2.s.Kapak
	c.1.Nu.7.s.Kapak
	c.1.Nu.8.s.Kapak
	c.1.Nu.9.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.11.s.Kapak
	c.1.Nu.12.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.30.s.498
	c.2.Nu.34.s.562
	c.2.Nu.47.s.768
Çocukların Şiir Defteri	c.1.Nu.9.s.Kapak
Dimetoka'da Kanlı Bir Levha	c.2.Nu.45.s.762
Donanma Mecmuası	c.1.Nu.26.s.Kapak
Eba Müslim Horasanî	c.2.Nu.35.s.578
Edebiyat-ı Umûmiye Mecmuası	c.3.Nu.65.s.1054
Efsaneler	c.1.Nu.3.s.Kapak
Ekinci	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.6.s.Kapak
	c.1.Nu.7.s.Kapak

	c.1.Nu.8.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.19.s.Kapak
El İşleri	c.1.Nu.26.s.Kapak
El İşleri Defteri	c.1.Nu.9.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
El İşleri İçin	c.1. Donanma N.F.
	c.1.Nu.20.s.Kapak
En Güzel Kadın Mecmuası	c.3.Nu.56.s.898
En İyi Sinema	c.2.Nu.33.s.546
	c.2.Nu.39.s.640
	c.2.Nu.44.s.722
Endülüs Masalı	c.1.Nu.19.s.Kapak
	c.1.Nu.20.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.Kapak
Fa'al Türkiya	c.1.Nu.26.s.Kapak
Faideli Eserler	c.2.Nu.40. s.659
Felsefe Mecmuası	c.1.Nu.3.s.Kapak
	c.1.Nu.6.s.Kapak
Fen ve Sanat Risalesi	c.1.Nu.11.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.15.s.Kapak
	c.1.Nu.17.s.Kapak
Ferdâ	c.2.Nu.51-52.s.873
Futbol	c.1.Nu.26.s.Kapak
Geçtiğim Yol	c.3.Nu.65.s.1054
Gençler Defteri	c.1.Nu.30.s.498
Görünmeyen Adam	c.2.Nu.48.s.784
Halit Şehap Kuvvet İlacı	c.2.Nu.46.s.752
Halk Kitaphanesi	c.3.Nu.59.s.960
Hamidiye'nin Gazası	c.1.Nu.14.s.Kapak
Hamiyet Kitaphanesi	c.1.Nu.16.s.Kapak

Harem	c.3.Nu.64.s.1039
Her Türlü Kitaplar	c.1.Nu.20.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.350
	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak
Hukuk-ı Esasiye	c.1.Nu.26.s.Kapak
İbtidai Mekteplerine Mahsus Tarih Külliyyatı	c.3.Nu.61.s.977
İdman	c.3.Nu.62.s.993
	c.1.Nu.3.s.Kapak
	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.6.s.Kapak
	c.1.Nu.9.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.14.s.Kapak
	c.1.Nu.16.s.Kapak
İktisatta İnkılap	c.1.Nu.26.s.Kapak
İslam Tarihi	c.1.Nu.30.s.497
İşte Size...	c.1.Nu.15.s.Kapak
İzcilik	c.1.Nu.19.s.Kapak
Kadıköy Osmanlı Hanımlarına Müjde	c.1.Nu.21.s.Kapak
Kadıköy'nden A.Ğ.F Efendi- En Güzel İncir Satan..	c.2.Nu.36.s.594
Kadınlar Dünyası	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.11.s.Kapak
	c.1.Nu.16.s.Kapak
Kadınlık ve Analık	c.1.Nu.26.s.Kapak
Kağıtçı Hâmi Mağazası	c.1.Nu.16.s.Kapak
Kamerde İlk İnsanlar	c.2.Nu.51-52.s.874
	c.3.Nu.56.s.912
Karanlıklar Kitabı	c.1.Nu.20.s.Kapak
Karikatür	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak

Katil Kimdir	c.1.Nu.24.s.Kapak
Kâtip Çelebi	c.2.Nu.39.s.640
Kelime Usûlüyle Elifba	c.1.Nu.1.s.Kapak
Kemal Müshil Şekeri	c.2.Nu.46.s.752
Kemâlat	c.1.Nu.11.s.Kapak
Kıraat Dersleri	c.1.Nu.15.s.Kapak
Kırmızı Siyah Kitap	c.2.Nu.45.s.736
	c.1.Nu.1.s.Kapak
	c.1.Nu.15.s.Kapak
	c.1.Nu.16.s.Kapak
	c.1.Nu.17.s.Kapak
	c.1.Nu.18.s.Kapak
	c.1.Nu.19.s.Kapak
	c.1.Nu.20.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.26.s.Kapak
	c.1.Nu.30.s.497
Kırtasiye	c.3.Nu.65.s.1054
Konuşmalarımız	c.1.Nu.15.s.Kapak
Köprülüler	c.1.Nu.11.s.Kapak
Küçük Cebir	c.1.Nu.26.s.Kapak
Küçük Türk Tarihi	c.1. Donanma N.F.
	c.3.Nu.64.s.1025
	c.3.Nu.65.s.1054
Lâne	c.2.Nu.51-52.s.873
Lem'a	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.14.s.Kapak
	c.1.Nu.15.s.Kapak
	c.1.Nu.16.s.Kapak
	c.1.Nu.17.s.Kapak
Matbaa İşlerimizi Nereye Yaptıralım	c.2.Nu.37.s.609

Mekteb-i Ümit	c.1.Nu.6.s.Kapak c.1.Nu.9.s.Kapak c.1.Nu.10.s.Kapak c.1.Nu.11.s.Kapak
Mektep Müzesi	c.1.Nu.3.s.Kapak c.1.Nu.4.s.Kapak c.1.Nu.5.s.Kapak c.1.Nu.6.s.Kapak c.1.Nu.9.s.Kapak c.1.Nu.17.s.Kapak
Mektepçilik	c.1.Nu.19.s.Kapak
Mektepli Mecmuası	c.1.Nu.17.s.Kapak
Mersiyeler	c.1.Nu.17.s.Kapak c.1.Nu.20.s.Kapak
Mev'ud Hüküm (Reklam)	c.3.Nu.66.s.1057
Muallim	c.2.Nu.34.s.562
Muallim Mecmuası	c.2.Nu.40.s.659
Muhatar-i Vatan	c.1.Nu.17.s.Kapak
Muhtasar İslam Tarihi	c.1.Nu.17.s.Kapak
Müslüman Dışçı	c.2.Nu.33.s.546
Necati Memduh Biraderler	c.1. Donanma N.F. c.1.Nu.17.s.Kapak c.1.Nu.18.s.Kapak c.1.Nu.20.s.Kapak
Necati Memduh Biraderler Muhtıralı Takvim	c.2.Nu.37.s.609
Neşr-i Harp ve Neşr-i Sulh	c.2.Nu.41.s.673
Niçin Mağlup Olduk	c.1.Nu.5.s.Kapak
Nihâl	c.1.Nu.18.s.Kapak c.1.Nu.19.s.Kapak
Oduncu Ali Baba ve Alaeddin Hikayesi	c.2.Nu.40.s.659
Osmanlı Genç Dernekleri Mecmuası	c.2.Nu.45.s.762 c.2.Nu.48.s.783

Osmanlı Terzihanesi'nde	c.1. Donanma N.F.
Osmanlı Ticarethanesi	c.1.Nu.16.s.Kapak
Rebab	c.1.Nu.19.s.Kapak
Rebab Salonu	c.1.Nu.12.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.15.s.Kapak
	c.1.Nu.16.s.Kapak
Rehber-i Hayat	c.3.Nu.56.s.912
Rehber-i Umran Vatan ve Şebçırağ-ı Râh-ı Medeniyet	c.1.Nu.16.s.Kapak
Resimli Kamus-ı Osmanî	c.1.Nu.1.s.Kapak
Resimli Kitap	c.1.Nu.4.s.Kapak
Resimli Mektep Alemleri	c.1.Nu.5.s.Kapak
	c.1.Nu.6.s.Kapak
Riyaziyat Mecmuası	c.1.Nu.19.s.Kapak
Robinson Kuruzo	c.2.Nu.40.s.659
Saadet Mektepleri	c.1.Nu.11.s.Kapak
Safahat-ı Şiir ve Fikir	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak
Sanayi Risalesi	c.2.Nu.44.s.722
Şark Ordusunda	c.1.Nu.13.s.Kapak
Şayan-ı Tavsiye Eserler	c.1.Nu.26.s.Kapak
Şehbal	c.1.Nu.3.s.Kapak
	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.5.s.Kapak
	c.1.Nu.7.s.Kapak
	c.1.Nu.8.s.Kapak
	c.1.Nu.9.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.11.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.15.s.Kapak
	c.1.Nu.16.s.Kapak

	c.1.Nu.17.s.Kapak
	c.1.Nu.18.s.Kapak
	c.1.Nu.19.s.Kapak
	c.1.Nu.20.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak
	c.1.Nu.25.s.Kapak
	c.1.Nu.26.s.Kapak
	c.1.Nu.30.s.497
	c.1.Nu.21.s.350
Şekva-yı Rûh	c.1.Nu.15.s.Kapak
Şiir Kitaphanesi	c.3.Nu.67.s.1073
Şi'ri Hakikat	c.1.Nu.24.s.Kapak
Takib ve Tenkid	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak
Talebe Defteri	c.1. Donanma N.F.
Talebe Defteri Kitaphanesi	c.1. Donanma N.F.
	c.1.Nu.14.s.Kapak
	c.1.Nu.15.s.Kapak
Ta'lim ve Terbiyede İnkılap	c.1.Nu.1.s.Kapak
Tedrisat	c.1.Nu.13.s.Kapak
Tedrisat Mecmuası	c.1.Nu.18.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.350
Tekamül	c.1.Nu.14.s.Kapak
Terbiye İلمي	c.2.Nu.33.s.546
	c.2.Nu.34.s.562
	c.2.Nu.41.s.673
Terbiye Mecmuası	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak

Terbiye Yurdu Işığı	c.1.Nu.30.s.497
Ticaret-i Umûmiye	c.2.Nu.41.s.673
Tilki Kardeş Avrupa'da	c.2.Nu.44.s.706
Toprak	c.3.Nu.56.s.912
	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.7.s.Kapak
	c.1.Nu.8.s.Kapak
	c.1.Nu.9.s.Kapak
Trablusgarp'tan Sahra-yı Kebîre Doğru	c.1.Nu.1.s.Kapak
Tunguz'un Rüyası	c.3.Nu.64.s.1026
Turunç Güzeli	c.1.Nu.20.s.Kapak
Türk İleri Gidecektir	c.1. Donanma N.F.
Türk Kadını	c.2.Nu.51-52.s.872
	c.2.Nu.57.s.930
	c.3.Nu.61.s.977
	c.3.Nu.62.s.993
	c.3.Nu.63.s.1009
	c.3.Nu.64.s.1026
	c.3.Nu.67.s.1073
Türk Kadını Dershanesi	c.3.Nu.67.s.1073
Türk Kadını Mecmuası	c.3.Nu.59.s.960
Türk Kalbi	c.1.Nu.19.s.Kapak
	c.1.Nu.20.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.1.Nu.30.s.498
Türk ve İslam Kitaphanesi	c.1.Nu.17.s.Kapak
Türk Yurdu	c.1.Nu.7.s.Kapak
	c.1.Nu.8.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.12.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.20.s.Kapak

	c.2.Nu.44.s.721
	c.2.Nu.50.s.816
Türk Yurdu Kütüphanesi	c.2.Nu.49.s.800
Türk Yurdu ve Halka Doğru	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.5.s.Kapak
	c.1.Nu.16.s.Kapak
Türkiye Nasıl Paylaştı	c.1.Nu.6.s.Kapak
Türkiye Uyan	c.1.Nu.13.s.Kapak
Türklük	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.7.s.Kapak
	c.1.Nu.8.s.Kapak
	c.1.Nu.9.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.12.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.14.s.Kapak
Türklük Nedir ve Terbiye Yolları	c.1.Nu.11.s.Kapak
Ulum-u İktisadiye ve İctimaiye Mecmuası	c.1.Nu.18.s.Kapak
Umûmi Tarih	c.1.Nu.2.s.Kapak
	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.9.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.11.s.Kapak
	c.1.Nu.12.s.Kapak
	c.1.Nu.13.s.Kapak
	c.1.Nu.30.s.497
Ümit Mektebi	c.1.Nu.5.s.Kapak
Üsküdar-Davut Paşa Camii Yanına	c.2.Nu.36.s.594
Vakit	c.2.Nu.47.s.768
Yazı Yazacak Olanlara	c.3.Nu.57.s.926
Yeni Eserler-Anadolu'nun İstikbali	c.1.Nu.6.s.Kapak
Yeni Eserler-Musavver Tarih-i İslam	c.1.Nu.3.s.Kapak

Yeni Eserler-Türklük	c.1.Nu.5.s.Kapak
Yeni Fikir	c.1.Nu.4.s.Kapak
	c.1.Nu.6.s.Kapak
	c.1.Nu.7.s.Kapak
	c.1.Nu.8.s.Kapak
	c.1.Nu.17.s.Kapak
Yeni Mecmua	c.2.Nu.44.s.706
	c.2.Nu.45.s.762
	c.3.Nu.57.s.926
Yeni Turan	c.1.Nu.7.s.Kapak
	c.1.Nu.8.s.Kapak
Yeni-Eserler, Ulum-u Riyaziye	c.1.Nu.4.s.Kapak
Yeşil Kitaplar	c.3.Nu.65.s.1054
Yüz Sene Yaşamak İçin	c.1.Nu.10.s.Kapak
Ziyaret-i Evliya	c.1.Nu.26.s.Kapak

2.2.27. İLÂN

İmzasız

15.Nüshanın Mükafatları	c.1.Nu.17.s.Kapak
1500 Kuruş Mükafatlı Sualin Neticesi	c.2.Nu.37.s.608
16.Nüshanın Mükafatları	c.1.Nu.18.s.Kapak
28.Nüshadaki Sualimize Doğru Cavap Verenler	c.1.Nu.30.s.Kapak
34.Nüshadaki Yazı Müsabakasına İştirak...	c.2.Nu.37.s.609
38.Nüshadaki Suallerin Mükafatları	c.2.Nu.40.s.657
39 Numaralı Defterin Mükafatları	c.2.Nu.41.s.673
40.Nüshadaki Suallerin Mükafatları	c.2.Nu.43.s.705

42.Nüshadaki Suallerden Bir Kitap Kazananlar	c.2.Nu.44.s.722
Altun Saat Hediyeimiz	c.1.Nu.15.s.Kapak
Beğenilen İsimlere İlave	c.2.Nu.49.s.800
Defter'in Seneliği	c.1.Nu.10.s.Kapak
Geçen Nüshada Suallere Doğru Cevap Verenler	c.2.Nu.36.s.593
Geçen Nüshadaki Sualin Mükafatları	c.1.Nu.4.s.Kapak
Geçen Nüshadaki Suallerin Cevapları	c.2.Nu.37.s.609
Geçen Nüshadaki Suallerin Mükafatı	c.1.Nu.19.s.Kapak
Geçen Nüşamızın Mükafatları	c.1.Nu.9.s.Kapak
Geçen Nüşanın Mükafatları	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.11.s.Kapak
	c.1.Nu.12.s.Kapak
	c.1.Nu.14.s.Kapak
	c.1.Nu.20.s.Kapak
	c.1.Nu.21.s.Kapak
	c.1.Nu.22.s.Kapak
	c.1.Nu.23.s.Kapak
	c.1.Nu.24.s.Kapak
	c.1.Nu.25.s.Kapak
	c.1.Nu.26.s.Kapak
Geçen Sayıda Sorulan Soruların Cevapları	c.2.Nu.44.s.705
Gençlerimizin Yazıları	c.2.Nu.50.s.815
Hesap Sualine 1413 Tane Doğru Cevap Verenler	c.2.Nu.37.s.609
Millî Masal Müsabakası Neticeleri	c.3.Nu.63.s.1009
Millî Masal ve Hikayeler	c.3.Nu.60.s.961
Mühim Bir İlan	c.1.Nu.9.s.Kapak
	c.1.Nu.10.s.Kapak
	c.1.Nu.12.s.Kapak
Mükâfat Kazananlar	c.1.Nu.7.s.Kapak
Mükâfatlar	c.1.Nu.4.s.Kapak
Önceki Nüshada Sorulan Soruların Cevapları	c.1.Nu.25.s.416
Sualimiz	c.1.Nu.26.s.432

Suallerimiz, Mükafatları	c.1.Nu.22.s.368
Suallerimizin Cevapları	c.2.Nu.46.s.752
Şerait-i İştirak	c.1.Nu.7.s.Kapak
Takdir Varakaları	c.2.Nu.35.s.578
Tashih	c.1.Nu.20.s.333
Tenkit Müsabakasının Mükafatı	c.1.Nu.4.s.Kapak
Üç Sualin Mükafatları	c.1.Nu.14.s.Kapak
Unutmayınız	c.1.Nu.3.s.Kapak
Yazı Gönderen ve Gönderecek Kârîlerimize	c.1.Nu.25.s.Kapak
Yazı Müsabakası Sonucu	c.1.Nu.2.s.30

3. SEÇME METİNLER

Türkçe Kitabet Dersi Mekteplerimizde Ne Haldedir?

-Müsabakamız Vesilesiyle-

Defterin on sekizinci nüshasında bir yazı müsabakası açmıştık. Mevzû'-ı tahrîr olmak üzere de iki nefis tablonun çinko-grafya ile küçültülmüş ve istinsah edilmişlerini vermiş idik. Biri, fakir bir balıkçının sefalet-i hayatiyesini, öbürü birtakım zuafânın bir darulaceze bahçesindeki hal-i elîmini tasvir ediyordu.

Uzun bir zaman beklediğimiz halde aldığımız cevaplar ancak sekizden ibarettir. Halbuki bundan evvel muhtelif mevzular üzerine, deftere derci gayrı kabil yazılar gönderenler aşerât ve hatta miât ile sayılabilecek derecede çoktur. Maamafih esasen varid olan kâğıtların adedine değil, kıymetine ehemmiyet vermek isteriz. Ve işte bu maksatla müsabakaya iştirak eden genç kârilerimizin müsveddelerini okuduk... Bu kıraatın dimağımızda husule getirdiği tesir pek.. pek nahoştur, müellimdir, son derece endişe-bahşâdır.

Mevzu ile müsveddelerin ne dereceye kadar muvafık düştüğünü bilmukayese anlamaya medâr olmak üzere balıkçı tablosunu tekrar derc ediyoruz. (zaten darulaceze hakkında hiçbir cevap varid olmamıştır)

Elimizdeki sekiz müsvedde tahrîrin hiçbir kaidesine, hiçbir tarassut ve müşahedeye riayet edilmeden vücuda getirilmiştir, evvela, lügat, sarf ve nahv hatalarıyla mâlâ mâldır.

Genç kârilerimize bütün açıklığıyla hakikati söylemek mecburiyet-i vicdaniyesini duyduğumuz için hissiyatımızı, teessüfatımızı ketm etmek elimizden gelmezdi.

Bu akıl ve hayale gelmek mümkün olmayan hatalara dair keyfe mâ-ittifak birkaç misal:

İstanbul Sultanîsi'nden bir efendinin müsveddesi şöyle başlıyor:

“Sıcak ve muattar hücre-i istirahatlerinde türlü türlü önlerine konan nefis yemekler arasında bir de balığın mevcudiyetini bir arzu-yı umumi şeklinde istemeleri hasebiyle mübareze-i hayatı kîselerinin muhteviyatıyla mübadele ederek tesis-i refaha muvaffak olanların hâdim ... [okunamuyor] olan bu zavallı insanlar cidal-gâh-ı maîşetin en sefil pehlivanlarıdır.”

Bu cümleden kâtibin fikrini anlamak mümkün mü? Ancak birkaç defa okuduktan sonra insan anlıyor ki muharrir balıkçıları: “mücadele-i hayatın kahramanları” olarak takdim etmek, zenginleri de bu sefaletlere karşı la-kayd, “sıcak ve muattar hücre-i istirahatlerinde” evkat-güzâr göstermek istiyor. Fakat daha başta (hücre) kelimesiyle genç muharririn imlâdan tamamıyla bî-behre olduğu şiddetle nazara çarptıktan sonra “arzu-yı umumi şeklinde istemeleri hasebiyle” gibi bârid ve gayrı me'nûs hayallerden geçerken zihin büyük bir nefret duyuyor... Ve müsvedde bu minval üzere devam edip gidiyor

Çengelköy Havuzbaşı Merkez Rüşdiyesi'nden bir efendinin müsveddesi:

Bu kâtib sefil balıkçıya, ailesine, çıplak.. aç yavrusuna hiçbir nazar atfetmeksizin, hiçbir merhamet duymaksızın zavallıyı:

“Sinn-i tufûliyetinde iken menba-ı feyz ve irfan olan mektebe devam etmeye ehemmiyet vermediğinden dolayı mevsim-i şitânın dehşetli soğuğu ve mevsim-i sayfin harareti altında bir köhne kayık ile balıkçılık eden bu adam...”

Suretinde takdim ediyor ve müsveddenin nihayetine kadar muhayyel arkadaşlarına nasayîh-i hakîmâne ibzâliyle iktifa eyliyor.

Bu müsveddenin nakledilen cümlesi istisnâ edilecek olursa mevzû-ı tahrîr ile hiçbir alakasını keşf etmek mümkün değildir. Muharrir levhayı tarassut ve tedkik etmemiş, neye delalet ettiğini anlamaya.. hissetmeye çalışmamış; daha doğrusu şimdiye kadar tahrîr için mevzuu anlamak, ihata etmek, tarassut ve tedkik etmek ve mevzuun haricine çıkmamak gerektiğini kimseden işitip öğrenmemiş!

Cümlelerinde büyük sarf ve nahiv kusurları yoktur, bu da bize muharririn herhalde sınıfta iyi bir mevki sahibi olduğunu ifhâm eder. Fakat ne çare ki tahrîr dersi kendisine o derece fena gösterilmiş!

Evvela hataları: hasta yerine (ha ile hasta), hisse yerine (sin ile hisse), hâhiş yerine (ha ile hâhiş), hizmet yerine (ha ile hizmet), ilh.

Kesret-i münderecâtından dolayı tashihat ve mütalaatımızı gelecek nüshaya terk ediyoruz.

Defter

(c.1 Nu.22 s.353)

Mekteplerimizde Türkçe Kitabet - 2

“Her ne kadar kitabete mugâyir ise de” mukaddimesiyle gönderilen diğer bir müsvedde ise bakınız nasıl başlıyor:

“Denizin reng-i laciverdîsini heva-yı nesîminin okşayarak sürüklediği hâl-i cereyaniyeye rakîb olduğum sandalım ile - tebaiyyet ederek ilerliyordum.”

Bu tek cümle tekmil müsvedde hakkında bir fikir vermeye kâfi, değil mi? “Hâl-i cereyâniye” terkbinin tamamıyla yanlış ve mânâsız olmasından sarf-ı nazarla bu cümleden genç muharririn ne kasd ettiğini anlamak istesek güç muvaffak oluruz.

“Denizin reng-i laciverdîsini” mef’ulün sarîhi hangi fiile aid?

“Heva-yı nesîminin okşayarak sürüklediği”... ne?

Müsveddenin alt taraflarına bir göz gezdirdiğimiz gibi bakınız nelere tesadüf ediyoruz! “Sahilin âğûş-u zümrüdînine mülteca”, “Fakr-u zaruretin yâdigârı! yırtık, yamalı bir gömleği lâbis bir çocuk”, “Ve bunun kâbus-u şebabetinden tahliye ve teselli edilebilmesi için hararet-i şemsden rengi kararmış, -ihtimal ki açıklıktan-yanakları birbirine göçmüş...” ilh. Bu yazıların sarf ve nahve muvafık olmasını aramaktan haydi vazgeçelim, fakat hiç olmazsa bir mânâ çıkmalı değil midir?

Bi’zzarûre bu müsveddeyi de bir tarafa bırakıyor; diğer birine geçiyoruz:

Menbai’l İrfan talebesinden birinin müsveddesidir. Tevfik Fikret Bey’in neşîde-i garrâsından müfrez: “Şafak sökerken o yalnız, bir eski tekneciğin..” kıtasını müsveddenin baş tarafına yazan bu genç kâtip herhalde bir eser-i vukûf göstermiş demektir.

Fakat müsveddenin daha başında (vahdet-i mevzû)yu şiddetle ihlâl ederek söylenişlere başlıyor ve diyor ki:

“Hayır ondan herkes nefret ediyor. Fakirliği kendilerine bulaşır zannediyorlar. Lakin Hanry samimi idi. Âşınalarını sever onlara karşı iyi kalp besler kendisini hiç düşünmez. O yalnız çocuklarını düşünür, evet onlar için çalışır çabalar. Fakat feleğin cilvesi hakkında zalim olur, kahharane hareket eder...”

Görülüyor ki âşınaların muamelesi ile mevzû arasında, hiç olmazsa, müsveddenin başında münasebet-i baîde bile yoktur. Müsveddeye iyi bir “tarassut ve müşahede”ye müstenid bir tasvir ile girişilmeli idi. Sefalet bütün acılığı ile meydana çıkartılmalı idi. Nihayetinde insanların bu gibi elvâh-ı sefalete karşı lakaydlığı da müessir bir surette, kısaca nazar-ı ibrete çarptırılmalı idi.

Bu muharririn sîgaları istimalde zaafı, imla hataları da vazıh surette göze çarpar. Biz zaten tekmil bu müsveddeler arasında düzgün bir imlaya rast gelemedik.

Kadıköy’den ... imzasıyla vârid olan müsvedde de şu suretle başlıyor: “İşte size hayatını, bunca ömrünü kayıklar içerisinde, denizler ortasında, dereler, nehirler kıyılarında: iskeleler kenarında mahv ve heba eden bir adam...”

Bu muharrir itnaba, haşviyyata meraklı. (Hayatını) dedikten sonra (bunca aziz) demeye ne lüzum vardır? (Bunca) sıfat-ı mübhemesi (bütün)ün yerini tutabilir mi?

Sonra, müselsel olarak gelen zarflar yekdiğerini ikmal ediyor mu?

Alt tarafa seri bir nazar: “Medar-ı maîşeti olan parasını tedarik...” görülüyor, yine bir haşv!

Muharrir tasvire Şu suretle devam ediyor: “Başı 6n6ne d6Őm6Ő, elleri kavuŐmuŐ, y6z6nden –aÇlık hasebiyle- kan 7ekilmiŐ, elbisesi yırtılmıŐ, v6cudunun kısım-ı ulyasını setr eden kolsuz bir pa7avra ile –garip olduğu kadar- hazin bir vaziyetle kımıldamaksızın m6tevekkil6ne balıkların ağa d6Őmesini bekleyen...”

İŞte tarassut ve m6Őahedenin m6dakkikane olması bu gibi zehablara mahal verir. Resimde g6sterilen fakir balık7ı, balıkların ağa d6Őmesini mi bekliyor? B6yle bir h6k6m nasıl verilebilir?

İstanbul İnas SultanıŐi’nden varid olan diğer bir m6svedde de Ő6yle ibtida ediyor:

“Ruh-feza yaz g6nlerinin birinde z6mr6d6n Őahikalarla m6zeyyen olan sahil-i bahrin iltic6 g6h-ı inzivasına gizlenir. Senelerden beri a7, 7ıplak, sefil bir maziyi g6zeran eden bu zavallı balık7ı hurda, eski kayığının i7inde vurarak attığı oltanın meş6m tali6ne tesad6f ettireceği balığı bekliyor.”

Yine yanlış tarassut ve m6Őahede! Atılan olta nerede? Daha kayık denize bile 7ekilmemiŐ. Sonra, z6mr6d6n Őahikaları muharrire nerede g6r6yor, acaba? 6yle bir sefalet levhasının tasvirine (ruh-feza), (m6zeyyen), (z6mr6d6n) gibi Őetareti, inŐirahı m6beyyin sıfatlarla baŐlamak ne derece mukteza-yı h6le mutabık gelir? (İlticag6h-ı inziva) ne demektir? (G6zeran etmek) denilir mi?

B6t6n bu hatalara rağmen m6sveddenin hey’et-i umumiyesinde am6k bir hiss-i Şefkat, duyan bir kalp farz edildiği ve bazı yerlerde muharrire hissiyatını ifadeye muvaffak olduğu i7in ikinci derecede iyi bulduk...

Diğer bir muharrir de m6sveddesine Ő6yle başlıyor:

“Sahilde uzak ve yabancı bir köyde, kayalar arasına gömülmüş, küçük harabezâr hanesinde ailesiyle beraber eski teknecek, çürük ipliklerden yapılmış ağır bir iki kırpıntı ile doldurulmuş minderler, bütün bu sefaletler arasında inleyen şu fakir, yüzü sararmış, benzi solmuş, üstü paçavra ile mestûr kolsuz gömleği kendisinin fakir bir balıkçı olduğunu irâe ediyordu.”

Bu, şüphesiz bir tasvirdir. Fakat evvel emirde (irâe ediyordu) sîga-i hikâyesine ne için ihtiyaç görülmüş? Ondan sonra şu cümleyi tahlile girişelim:

“Sahilde uzak ve yabancı bir köy” deniliyor; uzak, nereden uzak? Yabancı, kimlere yabancı? Görülüyor ki bu sıfatların mânâsı düşünülmeden kullanılmış. Ya (köy nerede?) diye sorulsa ne cevap verilecek? Biz hatta kayaları da görüyoruz. (Harabezâr hane) nin mânâsı var mıdır? (Harap-hane) mi demek isteniliyor?

Nihayet şu itiraz vardır: Muharrir ne için meydandaki balıkçının kendisini, çoluğunu çocuğunu bırakmış da hiç görülmeyen köyünü, evini; barkını tasvire kalkışıyor? Görülüyor ki bu müsvedde de muvaffakiyetli değildir. Hele alt tarafında bundan daha bariz müşahede, lisan, üslup hataları pek çoktur.

En son müsvedde: Üsküdar’dan genç bir muharrire tarafından gönderilmiştir:

“İşte şu balıkçının da bir hayatı var, fakat onunki hayatın ne kadar sûzişnâk bir sahifesidir. Yaşadığı her dakika buruşuk alınına ayrı bir hatt-ı elem çeker. Gittikçe derinleşen girive-i felaketi önünde fersiz nazarları bîhareket kalıyor, şuât-ı enzârı bu girdaba dalıyor, kayboluyor...”

Bu cümleleri beğenmemek elimizden gelmez. İşte tam, hazin, müessir bir tasvir! Alt taraf da kuvvetini kaybetmeden şöyle devam ediyor:

“Kimbilir belki zaruret ummanında bir katre-i reha, bir şule-i hayat arıyor. Oh, bütün bir aile bir lokma nan için çırpınıyor.” Ve:

“Artık bundan daha muharrik ve elim yaşamak mı olur? Mevt de bunun gibi bînihaye bir ademdir. Fakat hiç olmazsa hissiz, azabsız bir ademdir..”

Müsvedde burada bitseydi pek daha iyi olurdu. Muharrire, bilmem ki hangi sebebe mebni, zihninin başka bir silsile-i hayalâtına kapılarak bu hayatta bile bir güzellik arıyor; lüzumsuz, garip tasvirlerle, gayrı mantıkî istidlallere düşüyor:

“Sefalet ve zaruretin gayede olması hassas ve kâmil bir insan için ölmekten daha latiftir. Pür-ihtiyaç ve adeta hayal kadar boş ve تنها, öyle olduğu için de o derece esatîrî olan bir hissiyat nasıl daha hakîr olabilir? Çünkü mücessem bir şiir ve hayaldir, hayattır... Hakikaten pek ulûhî bir varlık!”

Bu hayaller ne kadar müphemdir? Keşke kâtip bunlara lüzum görmese idi! Maamafih bütün aldığımız müsveddelerin en güzeli budur, genç muharriresini tebrik ederiz..

Defter

(c.1 Nu:23 s. 369-371)

Yapraklar Dökülüyor

Bütün ormanda bir hazin ses var..

Âh, bunlar kopup ölen evrâk..

Hepsi bir pâre-i ezâ-yı firak;

En zayıf, en kavîyle hicretkâr

Kimi bir nazra-i bahâr-ı tebah

-Gibi hâlâ güzel, tebessümlü-

Andırır bir şikeste, hasta gülü;

Kimi bir kalb-i münkesir ki: Siyah..

Kimi müphem, ağır ağır perrân,

Kimi bir aşîyan için sûzan,

Kimi lertzân u muzdarip.. kimi de

Atılır tavr-ı işve-kârıyla..

Dökülür dallara hiras-ı şitâ

Rüzgârın en ufak temasıyla;

Dallar ağlar ve sanki yaprakla

Merhamet istiyor, düşüp hâke!..

Ne bir âvâze-i reha, ne çiçek!

Orman artık biraz zaman sonra

Büsbütün muhtazır kalıp gidecek...

Mürde bir kuş misali her yaprak,

Her ağaç bir sûtûn-ı istiğrak!

Kış gelir şimdi, ormanım, ağla!..

Osman Fahri

(c.1 Nu.13 s.197)

Türk Kızı Diyorki...

Ben bir Türk kızıyım. Yüreğim sizler,
Bağrımnda yurdumun yarası kanar...
Gözümün önünde bir kalın duman
İçinde bir levha: ateş, ölüm, kan...
Gözleri kararmış bir sürü haydut,
Kudurur, saldırır, öldürür, ezer,
Masum kanlarının içinde yüzer;
Hepsinin üstünde bir kanlı bulut...
Boğulur kadınlar, yakılır kızlar;
Camiler, kaleler, şehirler yanar...
Topların ağzı ateşler saçar,
Kahramanlar ölür, alçaklar kaçar...
Tütmez ocaklarda garip kumrular,
Başlara yıkılmış çatılar, damlar,
Yollara dökülmüş şaşkın adamlar,
Çıplak kucaklarda cansız yavrular,
Ağarmış sakallar, bükülmüş beller,

Bulanmış bakışlar, titreyen eller...

Hepsinin kırılmış kanadı, kolu;

Hepsinin baktığı İstanbul yolu...

Çökmüş her tarafa bozgunun yası,

Toprağın mahsulü: insan kafası!

Canlanır, kımıldar kesilmiş başlar,

Etsiz dudakları daima inler...

Kulaklarım bütün onları dinler;

Akar gözlerimden kanayan yaşlar;

Bağırarak isterim. Kısılr sesim...

Ey anavatanım, ey mübarek yurt,

Senin hayalâtın bu kanlı resim,

Senin düşmanların bu bir sürü kurt.

Her zaman felaket, her yerde enîn.

Ey yurdum, bu mudur nasibin senin?

Yok, hayır, bu senin son felaketin,

Bu son didikleniş, son koparılış,

Artık yok verecek toprak bir karış,

Ben Türk'üm, imanım, ümidim metin;

“Ümitsizlik” değil Türkçe kelime.

Yarın yetişecek yeni bir nesil,

Ben onun kızuyım! Düşman. İyi bil,

Benim de yaraşır tüfek elime!

Türk kızı boynunu zincirde görmez

Düşmanın elleri yurdun başına

Belalar örerken tentene örmez,

Benzetmez kendini mezar taşına.

Maziye baksan a, Türk'ün kadını

Kalmamış erkeğinden bir adım geri.

Kandan kızıl olmuş ak bilekleri.

Tarihe kılıçla yazmış adını!

Damarımdaki kan onların.

Ruhumda onların büyük imanı,

Ben de büyüyorum, hazır ol, düşman,

Bir gün yine bürür etrafı duman...

Silahım yurt aşkı, kurşunum meram,

Beklediğim yarın. Kasdım intikam!...

14 Kânûn-u Evvel 1329

Celal Sahir

(c.1 Nu.16 s 247)

Anadolu

Anadolu!.. Sultan Osman'ın yurdu

Tuğrul Bey'in konağıdır o iller!

Milletimiz orda doğdu, büyüdü,

Bize ana kucağıdır o iller!..

Osmanlılar unutmasın soyunu!..

Anadolu'dan aşık hudud boyunu;

Orda oldu zorlu ateş oyunu,

Ataların ocağıdır o iller...

Bu devlete orda temel atıldı;

O meydanda canlar alıp satıldı;

Yaylasında, zağlı silah çatıldı

Kahramanlar otağıdır o iller!..

Hep gaziler, ordan gelip geçtiler;

O çaylardan abdest alıp, içtiler.

Memleketler feth eyleyip göçtüler.

Erenlerin durağıdır o iller!..

Bir zamanlar krallardan tac aldık!..

Akan sudan, uçan kuştan bac aldık!..

Nice yavuz düşmandan öç aldık!

Bu kuvvetin kaynağıdır o iller!..

Her bir viran köşesinde bir er var!..

Türbelerde nice nice sürur var!..

Bilmem nerde böyle mutlu bir yer var?!..

Ulu Kâbe toprağıdır o iller!..

Ormanında türlü kuşlar ötüşür;

Çayırında gürbüz koçlar itişir;

Tarlasında altın başak yetişir;

Gölgesinde gam dağıtır o iller!...

Ordadır asıl Türk'ün oymağı;

Cevahirdir bütün taşı toprağı;

Gümüş akar, çiçek kokar ırmağı,

Defineler yatağıdır o iller!...

Sılasıdır, Türk'ün, serde sevdası;

Memlekettir gece gündüz rüyası.

Askerlerin odur gelin odası,

Gönüllerin bucağıdır o iller!...

“Rıza”!. canım o illere kurbandır!.

Sinesinde yatan anan, atandır!

Anadolu nasıl eski vatandır!...

Anamızın kucağıdır o iller!..

[Peyam – Nüsha-i Edebiye – 21]

Rıza Tevfik

(c.1 Nu.21 s. Sayfa 340)

Âh...Ey Vatan!

Süleyman Nesib Beyefendi 'ye:

23 Kânun-u Sâni 1328

Mabed yıkık, makhûr ibad;

Al bayrak olmuş târumâr..

Ağlar hilal, ağlar cihad;

Tarih-i şan üstünde âr;

Mazi bahar, âtî mezar!..

Bizler mi biz hâsir kalan?.

Şiirim figan ile nizar:

Âh.. ey vatan, âh.. ey vatan!..

Yıldızlar etmiş incimâd..

Feryadım eyler – bîkarar,

Öksüz ve yorgun – imtidad...

Tekrar eder âfak-ı târ

Aciz rebabımdan çıkan

Efgânı tard eyler, atar:

Âh.. ey vatan, âh.. ey vatan!..

Bir an edin tarihi yâd:

Âh.. ey fezalar, dalgalar,

Sizlerdiniz pür itikad

Ecdadımın haşmet-nisar,

Yüksek senden râşe-dâr,

Mağrur olanlar bir zaman!..

Tekrar o sesdir nâle-kâr:

Âh.. ey vatan, âh.. ey vatan!..

Tekrar o ses gökten necât,

Gökten hayat ister, arar..

Hain, denî bir girdbâd

Eyler bu sestem ahz-ı sâr!

Düşman bulur bir şevk-ı hâr

Köyler yanarken bî-eman

Gülzar olurken nevha-zâr

Âh.. ey vatan, âh.. ey vatan!..

Tahkîr ettin inkıyad!..

Feryadlar.. feryadlar!..

Gel, nerdesin, âh.. ey memât.

Kâfi bu sûzân-ı ihtizâr!..

Yok, istemem bir mevt-i âr;

Zilletle ölmez merd olan..

Namus için ol payidar,

Âh.. ey vatan, âh.. ey vatan!..

Hislerde yoktur ittırad:

Bazen susar bî-ihhtiyar;

Bazen de eyler iştidad

Her kalp olur pergâr-zâr,

Gözlerde şimşekler yanar,

Sesler uğuldar mest şan

Artık bütün bir sayha var:

Âh.. ey vatan, âh.. ey vatan!..

“Hâtîme”

Mecrûh olup göğsüm kanar;

Yakut millettir o kan..

Olsun kanım bir yadigâr,

Âh.. ey vatan, âh.. ey vatan!..

Enis Behiç

(c.1 Nu.16.s.251)

Üstad Ekrem'e...

Fikrin ser nazânına zerbâf-ı nezâhet

Bir hâle-i perrân dokuyan, rikkat-i hissin

Efkâra verip rûh-u nevîn, rûh-ı bekâret

Anlattı bütün rûhunu, mânâsını şiirin.

Yazdın bu muhitin ser-ni'sâline zerrin

Bir lemha-i üslup ile manzume-i irfan

Telkîn ediyor kalplere eşâr-ı güzünün

Bir rikkat-i nûşîn ile şi'riyyete iman..

Ey neyyir-i mânâ-yı hüsn-i ye's-i gurûbun

Bir leyl-i hurûşan açacak ufk-u edebde

Bir leyl-i hurûşan-ı ebed, bir leyle-i mel'ûn

Tel'in edecek bizleri hep nağmelerinde..

Tel'in edecek.. etmeli küfrânına karşı..

Yok namını te'yid edecek heykel-i şükran

Yok nâmını tezkâr edecek, şanına karşı,

Bir levha-i takdir-i sipas, âbide-i şan!..

Bir zümre-i mümtaz-ı edeb, sevgili üstad

Hep kalb-i dimağında tutar nâmını zinde,

Bir hürmet-i hâmuş-u tahassüsle kılar yâd;

Saklar seni hep hâtıra-i şî'ri içinde.

19 Kânûn-u Sâni 329 Pazar

Suat Fâhir

(c.1 Nu.19 s.313)

İlk Tayyare Kurbanları

Semamızı siyahlatan bulutları yırtarak

Şu zavallı yurdumuza biraz ziya verecek,

Neticesi bir hakiki saadete erecek

Bir yol açmak dileğiyle semalara uçarak

Hayatını vatan için feda eden vicdanlı

Kahramanlar.. bu takdirin kasdı nedir bilinmez,

Fakat Fethi, Sadık ismi yüreklerden silinmez

Nâminızı takdis eder her yürekli Osmanlı

Vatan için şehid olan topraklara atılmaz

Güneşlenen sineleri zulmetlere katılmaz

Unutursa sa'yinizi bu millete yazıktır!...

Düşmek değil şimdi yere yükseklere uçtunuz

Şehadetin, saadetin her zevkini duydunuz;

Cennetlerin kapıları ruhunuza açıktır

Suat Fâhir

(c.1 Nu.21 s. Sayfa 341)

Kelebek

Bakınız bembeyaz , pamuk eller

Koparıp hep didik didik saçmış,

Küçücük bir şükûfe-i ter.

O çiçekler bütün cenah açmış

Uçuyorlar!.. Koşun, koşun bakalım

Acaba yasemin mi, zambak mı?

Durunuz kaçmasın çabuk tutalım

Ne tuhaf yemyeşil bu yaprak mı?

Kaçacak titriyor aman durunuz

Kanadı mavi benli gül rengi...

O nasıl pek güzel mi tuttuğunuz?

Minicik, bembeyaz ipek sanki?..

En ufak bir nefes eder mecrûh

Ne kadar nazlıdır gelin bakınız!

Bu küçük, nazenin ve tüy gibi şûh

Kelebekler nedir bilir misiniz?

Küçücük bir zavallı ve tozlu böcek

Çalışır hep ipek kanatlar vurup

Geçirir bir zaman olur kelebek

Bu hakiki misâl-i sa'yi görüp

Geliniz biz de zevke dalmayalım

Çalışan el ridâ-yı cehli açar

Çalışıp cehl içinde kalmayalım

Çalışanlar ipek kanatla uçar...

Suat Fahir

(c.1 Nu.1 s.10)

Ordu

Adûdan intikam almak merâmı;
 Sükût, ikdâm ve gayrettir nizâmı;
 Kıyâmetten alâmettir kıyâmı...
 Şimal ü garbı pâmâl etmek ister.
 Kılar her emre rûhuyla ita'at;
 Müeyyedir sufûfunda uhuvvet;
 Hayat ancak vezâiften ibâret;
 Ölüm bir şey ki duymuştur mukadder.
 Uzaktır, mücteniptir hay u hûdan;
 Safâdan, cenk-ü sevdâdan, sebûdan;
 Hususiyle vatansız güft-ü gûdan;
 Şimal ü garba nâzır tend ü muğber.

Süleyman Nesib

(c.1 Nu.2 s.21)

Ben ve Tabiat

Yürü ömrüm, biraz da köyde yürü...

İşitirdim ki: Her köyün ömrü

Bir akarsu ciyâdetiyle geçer...

Köylüler âsmâna benzerler:

Saf ve sakin, elemsiz, âsûde...

Tarlalar, bahçeler zümrütse,

Köylü kızlar da en güzel inci:

Yaşıyor her biri birer şiiri...

Yürü ömrüm, biraz da kırdâ yürü...

İşitirdim: Çayırların ömrü

Bir gelincik ve bir papatya gibi

Âteşîndir, beyazdır...Şiiri

Toplar insan çiçek ufuklardan...

Yuvalardan teraneler coşan,

Jalelerden mücevherîn görünür,

Her taraf... Her taraf emel bürünür...

Yürü ömrüm, biraz da dağda yürü...

İşitirdim ki: dağların ömrü

Bir kanatlı hayaldir –yüksek-

Güneşin zevkine temas ederek

Her buluttan birer de bûse alır...

Gece yıldızların içinde kalır...

Dağlılar âf-tâba benzerler:

-Her zaman bir tulûu nakş eyler!-

Yürü ömrüm, biraz denizde yürü...

İşitirdim: denizlerin ömrü,

Sanki bir katre giryedir, bazen,

Neş'eden, bazen ızdıraplardan,

Coşar, inler, uyur...Coşar tekrar,

Mevcâtında bir hıyanet var...

Şüphesiz daima denizdekiler!

Karalardan selam beklerler...

Köyde, kırdada , denizde, dağda yürü...

Yürü ömrüm...Bütün şua gördüğünü

Sakla rûhunda, hatıranda uyut,

Derdini köyde, kırdada, dağda avut...

1328 Nisan – “Aydın”

Osman Fahri

(c.1 Nu.4 s.54)

Hilâl Diyor ki...

Tam altı asır ey koca millet beni dinle!

Hep çehre-i handan ile âfâkına doğdum,

Mağrur ve muzaffer yaşadım ben şerefle:

Vadileri, sahraları al mevceme boğdum.,

Bir hâle-i şan, nûr-ı zafer, mâh-ı zer oldum;

Çok çöllere indim, göğe çıktım, kaya aştım,

Koştum, zedelendim... Yine kalbimdeki mahmûm

Hûnâbe-i kindâr ile coştum, yine taştım...

Bin hâile geçti bu felaketli serimden

Çeşmân-ı ‘aduv görmedi hiç alınımı yerde.

Lakin bu sefer ah! Bakın ağlıyorum ben,

Hep şan yerine kan sızıyor zerrelereimde.

Bir yaralı ahu gibi kandan kanadımla

Ağlatma beni – ey yüce millet- kayalarda,

Kaldır o vakur alını biraz süngünü salla,

Fatih kanı, Yavuz kanı coşsun o damarda.

Aç gözlerini kalb-i nizârımda elem var,

Düşman kılıcı sine-i nazana dayandı...

Silkin, yürü, peşinde eğilsin yüce dağlar,

Öğret ki: Yeter şîr-i jiyân artık uyandı...

Hilâlin Cevabı:

Ah ey senelerden beri âfâka perişan

Bir kırmızı gül vaz'-ı yetîmiyle doğan mah!

-Ey mah-ı felaket-zede,ey kevkeb-i hicran-

Sisler mi kararttı o güzel çehreyi eyvah!

Gurbette o metrûk uyuyan türbe-i ecdâd

Birden bire çâk olsa da bir sayha-i dehşet

“Anlat ne için soldu hilalim?” dese heyhât!

Bir kavm-i muazzam susacak... ah bu millet,

En sonra bu zilletleri tarihine yazdı.

Lâkin yine bir subha erer her şeb-i yeldâ:

Avâre beşer şimdiye dek vâr olamazdı,

Her zahm ile bir sine yenilseydi cihanda...

Gel, şeh-per-i mecrûhunu ben bağlayayım gel,

Sen ağlama bir gün yine elbet doğacaksın

-Ey kevkeb-i hicran-zede, ey mâh-ı mübeccel-

Sahraları al mevcene bir gün boğacaksın:

Her zerre-i hûnumda hurûş etse de hicrân

Her katre kanım olsa da bir âteş-i gaddar,

Sen ağlama zirâ ki şebâbımda hurûşân

Bir sine-i ümnîd ile bir kalb-i azm var!...

H. Nihat

(c.1 Nu.11 s.166)

*Hanımlar sahifesi***Kadınlığa Mihnet Veren Nine Sütü Emmeyendir**

Yıllar, uzun, yıllar geçti

Cehlin kara kucağında..

Vatanım bir dikenlikti;

Ne dağında, ne bağında

Ne bir tatlı gül tebessüm,

Ne de bir neşeli gonca

Gördüm; hayretle yürüdüm

Bir sürü virane boyunca.

Ne yeşillik, ne ağaç var

Issız, kırlarda gezilmez.

Dere hicrân ile ağlar

Bülbül sesi nedir bilmez!..

Ninelerimiz bize dargın

Gibi gülmez, söylemezdi

Elem, keder yığın yığın

Hepimizi böyle üzdü

Erkeklerin tâliine

Kadınlar da ortak oldu,

Gecelerden çıktık güne

İşte artık güneş doğdu.

Bugün doğan sıcak güneş

Yüzümüzü güldürüyor

Kadın, erkek müsâvi, eş

Kara cehli öldürüyor.

Bir zamanlar kadın erkek

Birbirine pek yabancı

Bir nazarla görölerek,

Hem pek çirkin, hem pek acı

Bir yanlış yol açılmıştı.

Kadın küçük, kadın zayıf..

Gibi sözler saçılmıştı!..

Bunlar hem boş, hem de sahif.

Kadın nurdan ve safvetten

Yaratılmış bir hayattır.

Bizim için nezâhetten,

Muhabbetten bir kanattır.

Açar açmaz gözümüzü

Odur, bizi ilk okşayan;

Anlaşılmaz sözümüzü

Anlayıp da göz yummayan

O ne rahîm, hem ne iyi

Bir beşiktir bizim için,

O mukaddes ilk ninniye

Onda dinledik de niçin

Sonra reva görebildik

Böyle acı bir hayatı!

Neden, neden düşünmedik

Bizi mesud o yaşattı

Hayır, hayır unutulmaz

O hoş günler, o şefkatler,

Ana oğul düşman olmaz

Birbirini yine sever

Kadınları küçük gören

Daha akli ermeyendir.

Kadınlığa mihnet veren

Nine sütü emmeyendir.

Bu en parlak bir hakikat:

Kadın feyyâz bir güneştir.

Onunla hep medeniyet

Feyizlenir, ieklenir.

10 Kânûn-u Sn 332 Hisarlar

smail Hikmet

(c.1 Nu.33 s.541)

Esaretten Dönüş

“Gülcemal” Yunanistan’dan gelen üserânın iki binden fazlasını, Karadeniz limanlarına dağıtmak üzere, Ayestefanos’tan bindirmiş, Boğaz’dan çıkmış idi. Bu hamûleyi, ekseriyetle, Bîzanî ve Yanya müdafî’lerinden esaretin maddi manevi acılarına, elemelerine, mahrumiyetlerine gençlikleriyle.. dinçlikleriyle.. yaşamak ve bir gün öç almak hırs ve gayzıyla galebe çalabilenler teşkil ediyordu... Anbar, güverte, kamara, kaptanın mevkiine kadar her taraf zayıf, gözlerinin ferî uçmuş, avurtları çökmüş, sürünmeye bile mecali kalmamış vatan kuzularıyla dolmuştu. Aylardan beri bacaklardan, gövdelerden çıkartılmamış, lime lime olmuş, rengi belirsiz bir hale gelmiş paçavraların son himayesine iltica eden o bedbaht vücudlarda ızdırıp duymak istadadı bile mahv olmuş gibi idi. Vatana avdetinden sonra, pek çıplak olanların üzerine atılabilen tek tük yağmurluklar o biçare mevcudiyetlerden birkaçının birden soğuktan tahaffuzuna hizmet ediyordu. Bunlar, son kurşunlarına.. son avuç mısır unlarına kadar sekiz misli bir düşmana aylarla mukavemet etmiş nısfılarından fazlasını şehid vermiş kahramanlar idi.

Vapur beşinci sabah Samsun limanına demir attığı zaman, hava yağmurlu ve üşütücü olmakla beraber iki bordadan indirilen iskeleleri yüzlerle sandal istila etmişti. Seyr-i sefâin acentesinden “Gülcemal”ın terhis edilmiş askerlerle yüklü olduğunu haber alan şehir iki günden beri, heyecan içinde idi. İhtiyar nineler, babalar, zevceler, ablalar, kardeşler, çocuklar aylardan beri haber alınamayan muazzez vücudlara kavuşmak iştiyâkıyla sûzân-ı sînelerini, âkıbet o gün, zülal-i vuslatla teşfiye etmek ümidini besliyorlardı.

Sandallar içinde pratika işaretini beklemekte sabırsızlanan bu hasret-zedelerle elîm yolcular arasında, daha uzaktan, en samimi bir ihtilât, bir musâfaha-i maneviye başlamıştı. Bedbahtlardan küpeştelere yaklaşabilip sandallara bakanlar, şüphesiz, en sağlamları.. en ayakta durabilenleri ve en ziyade çıplaklığı kabil-i izhar olanlar olduğu için geminin gizlediği sefalet henüz bütün dehşetiyle nazarlara çarpmamış, pür-ümid koşan gözleri, zill-i ye’s donuklaştırmamıştı. Fakat bir kere karantinadan

verilen işaret üzerine sarı filamanın alınmasıyla gemiye hücum eden iştiyak ve hasret dalgaları, hakikatin hissisiz kayalarına çarpmış, acı boğuk iniltiyle ortalığı kaplamıştı. İhtiyar ninelerin, pederlerin, zevcelerinin çoğu kavuşmak ve kucaklamak için koştığı evladdan veya kocadan, hayat ve memet hakkında müphem, öldürücü, ciğere hançer gibi saplanan bir iki haberden başka bir şeye nâil olamamıştı; henüz babasız kaldıklarına vâkif olmayan masumların gözlerinden öksüzlük yaşları akmıştı. Dünya muradına erebilenlerin hisse-i sürûru ise karşılıklarına çıkan canlı cenazeleri mağmûm mağmûm, sâkit sâkit ağûş-u şefkatlerine basıp ısıtmaktan ibaret kalmıştı.

Yarım saatten beri, bu iştiyâk-zede ailelerden biri, başta, birbirine yardım ederek yürüyebilen, ak sakallı bir ihtiyar ile titrek vücutlu bir kadın nine olduğu halde en büyük müşkilata göğüs gererek iskeleden çıkabilmişlerdi; arkadan kırk beş-ellilik bir erkek, şüphesiz bir asker babası, diğer bir kadını elinden tutuyordu. Bunları kolları arasında yirmi aylık kadar zannolunan beyaz hotozlu bir çocuk tutan bir genç kadın, bir zevce, bir de yedi-sekiz yaşlarında bir erkek çocuk ile el ele veren on bir, on iki yaşlarında, başörtülü bir kız, iki genç kardeş takip ediyordu. Sandal daha uzaktan gelirken gözleri küpeştelere merkûz kalmıştı... İskeleye yanaştıkları vakit, yine hepsinin başları yukarda, nazarları endişe-nâk bir taharri ile meşgul idi. Bekledikleri mütebessim, şetaretli çehrenin istikbaline mazhar olmayınca, yavaş yavaş son iki senelik elemeler, ızdıraplar, kara haberlerden mütevellit acılar bütün huşûnet ve zulmetleriyle ruhlarının âmâkından kesif bir bulut gibi koparak gözlerini buruşturmuştu. Şimdi iskelenin üst başından biraz ötede, matemden nümune-nüma bir küme teşkil ediyorlar idi. Ellilik erkek, baba, aşağıya yukarıya koşuyor, sağa sola baş vuruyor, gelenler arasında tanıdıklarının elini, imkân bulduğu mertebe mütebessim bir çehre ile, sıkıyor ve Hasan'ını, oğlunu soruyordu.

Hasan, evet, Ayestefanos'da beraber idi.. fakat vapura binmemiş mi idi, pek bilemiyorlardı. Vapur bir kasaba kadar büyük görünüyordu; kimsenin, yanındaki beş on kişiden başka, kimseden haberi yoktu...

İhtiyar nine meraklanıyor, yanından geçenlere hitap ediyor: “Oğlum, bizim Hasan Bey’i görmediniz mi?” diye soruyordu. “Hasan Bey mi, hangi Hasan Bey!” bir omuz silkip geçiyorlardı... Şunun bununla uğraşacak halleri mi vardı?.. Nihayet Hasan Bey, iştiyak-nâk ailesinin muazzez yolcusu, baş anbarda züefâ arasında, yağmurluğuna sarılmış bir iskelet halinde keşfolundu... Babası o hazin manzara karşısında titredi... Hastayı sinesine bastı ve adeta kucağına alarak yukarıya çıkardı, fakat kadınlara fazla bir dehşet vermemek için, kümeye yaklaştıkları zaman, yürümeye.. zavallı bacaklarını sürümeye çalıştı; babası da koltuğuna girerek muâvenet ediyordu.

Hasan Bey, idadîyi bitirdikten sonra babasıyla beraber dükkâna oturmuş, ticarete sülûk etmiş, ve kur’ası çıkınca seve seve askerliğini ifaya koşmuştu. İki sene evvel Samsun’dan ayrılırken memleket şevk ve şetaret içindeydi. Bedel vermek hatıra bile gelmiyordu. Feyz-i meşrutiyet kalblere nüfuz etmiş, vatan muhabbetini gereği gibi ilkâ etmişti. Ordumuz, hâki elbisesiyle, kalpağıyla, dolaklarıyla bütün gençlerin askerlik hevesini artırmıştı. Hasan da öyle bir aşk ve şevk ile elbiseyi giymiş idi, gitmeden evvel de arkadaşlarıyla bir hafta eğlenmiş, ailesiyle büyük ve mesrûr bayram günleri geçirmişti... Şimdi ise vücudu sefaletle kemirilmiş, gözleri sönmüş, kalbi kurumuş, ruhu sıkılmış bir tayftan ibaret idi. Onu doğuran annesi bile ancak o çakır gözlerinden.. yüksek güzel alnından tanıyabilmiş idi.

Üç gün sonra Hasan, aile kucağında gördüğü ihtimâm ile, biraz canlanmıştı. Akşam üzeri bütün aile: ihtiyar nine, ak sakallı büyük peder, valide, zevce, abla, küçük kardeşler, kendisi askerliğe gittikten sonra doğmuş olan yavru, hizmetçi kıza kadar hep onun odasında toplanmışlardı. Onun bîçare çehresinde teressüm etmeye başlayan her tebessüm bütün aile için bir müjde-i saadet idi. Onu nasıl memnun edeceklerini bilemiyorlardı: bisküviler, mandalinalar; tütünler, cigaralar, mendiller, kokular; işlemeli takyeler, terlikler; entariler, gömlekler; her şey gösteriyorlar, gösteriyorlar.. tatmaya.. tecrübe etmeye rica ediyorlardı.

O, daima mağmûm, kalbini dolduran acıları, zihnini tırmalayan endişeleri dökmek, herkese tanıtmak, hasıl ettiği fikirlere herkesi iştirak ettirmek arzusundan başka bir his beslemiyordu. Eliyle hepsine dinlemek için geniş bir işaret yaptıktan sonra:

Bütün bu hediyelere, bu ihtimamlara benden ziyade muhtaç biri var, o da cümlemizin validemiz vatandır... Yaralı, kanlı kefenlere bürünmüş, parçalanmış vatan.. Bizi mağlup edenler, esir tutanlar, doya doya hakaret.. işkence yapanlar kimlerdir, biliyor musunuz? Dünkü çobanlarımız, dünkü kölelerimiz.. Ah, bu millet bu büyük hakarete tahammül etmemelidir. Bize ne diyorlardı, biliyor musunuz!

“Türkî... Sicilya’ya...” ... “Türkler.. köpekler..” Âh, keşke orada, Bîzanî’de bir gülle ile kala idim de milletin o hakaretlerini görmeye idim.. çünkü o hakaret bana, benim şahsıma değil, anlıyor musunuz, milletimize vatanımıza idi!

Zavallı gözlerine âmâk-ı ruhundan kopan son birkaç katre sıcak yaş çıktı; sesini matem-i vatan hafakanı boğdu; zayıf etsiz eliyle işaret ederek:

Bunların hepsini, dedi. Donanma îânesine.. yoksa vatanın o güzel yerlerini, ecdadın o kıymetli yadigârlarını teslim ettiğimiz gibi...

Sesi büsbütün boğulmuştu. Cümlesi ağlıyordu...

O zamana kadar sükût içinde dinlemiş olan Mustafa, küçük kardeşi, ağabeyinin yatağına doğru atılarak:

-Ağlama, ağabey, ağlama! O yerleri inşallah biz geri alacağız! Mektepte bütün arkadaşların söylediği, düşündüğü hep bu! Nişan atıyoruz, askerlik yapıyoruz! Para için de artırma sandıkları açıyoruz! Hoca efendi bize: “Göreyim sizi, Rumeli’yi

düşmandan kurtaracak siz olacaksınız! Diyor. Biz büyüylim de!.. Düşmanlar görür...

Bütün nazarlar ona, o pür-şevk, o pür-ümit istikbale döndü; bütün kalpler o masum ağızdan çıkan sözlerle teselli buldu: bütün kucaklar o mücevher vücuda açıldı...

Ahmet Cevat

(c.1 Nu.16 s. 243-246)

İmlâ Müsabakası

S... Mektebinin müdür ve Türkçe muallimi Halim Bey altıncı sınıfta dersine girdi; kürsiye oturdu. Deftere nâ-mevcûdları kayd etti. Sıra önünde gezinerek müşfik nazarlarıyla talebesini süzdü. Birden kaşlarını hafifçe çattı ve öksürdü:

- Efendiler, dedi, bugün size biri iyi, diğeri fena iki haber vereceğim:

Birincisi, arkadaşlarımızdan 183 Turgut Ârif Efendi dünden beri mektebe gelmiyor; zira sevgili ve kıymetli babasını ebediyen kaybetti. Şimdi bu mahrumiyetle zavallı Turgutum kimbilir ne kadar elim tesirler içinde gözyaşları döküyor!. Allah babasına rahmetler, Turgut'a da sabırlar ihsan etsin.

Oğullarım, Turgut benim çok çalışkan ve halûk bir talebem olduğu gibi sizin de kıymettar bir arkadaşınızdır. Teselliyet ve taziyete koşarak lâzime-i refakat ve insaniyeti ifa edeceğinizden eminim.

Diğeri, isminin gizli kalmasını isteyen maarifperver bir zat mektebimizin altıncı sınıfına her sene başka bir dersten yapılacak bir müsabaka neticesinde muvaffak olana beş lira verilmek şartıyla yüz lira hediye etti. Bu senenin müsabakası imlâdan olacaktır. Müsabaka on beş gün sonra yani bu ayın yirmi yedinci Perşembe günü icra edilecektir; ona göre hazırlanınız.

Şimdi dersimize devam edelim.

Cenab Fazıl Efendi! Geçen dersimizde “tasarruf ve iktisad”dan neler söylenmişti, onları tekrar ediniz.

Cenab, sıranın kenarına çıktı; geçen hafta pek tatlı cereyan eden bu dersin hülâsasını kendi fikirlerini, muhâkemelerini de ilave ederek tekrar etti.

Cenab Fazıl, on iki yaşlarında mütebessim çehreli, açık alınlı parlak ve zeki nazarlı bir çocuktü, babası gibi sert tavırlı değildi. Halim ve sakindi. Sınıfın en mümtaz talebesi idi.

Muallim:

Çok iyi, teşekkür ederim, dedi.

Çocuk yerine oturdu ve düşünmeye başladı. Zihnine hücum eden bin düşünce arasında o, yalnız zavallı ve yetim kalan arkadaşının halini tasavvur ediyordu.

Kendi kendine: “Şimdiye kadar Turgut’la samimi bir arkadaşlığım yoktu, diyordu; babamla onun rahmetli babası hiç mi, hiç sevişmiyorlardı. Ve galiba onlardan sirayet etmiş olacak ki Turgut’la diğer arkadaşlarım kadar samimi olamadım. En fenası arada bir sebep olmadığı halde birbirimizle konuşmamamızdı. Halbuki onu diğer arkadaşlarıma tercih edecek sebepler vardır. Bahusus şimdi, babacığını, kaybetti.

Şüphesiz, insaniyet, evine gidip elini sıkmayı ve ona teselli vermeyi emreder. Bu çok iyi! Fakat, ya beni evine kabul etmeyip reddederse?!”

Bu korku Cenab’ın cesaretini kırdı.

“Maamafih bu hususta bir şey yapmak icap eder. Elbette düşünerek bir çare bulacağım. Bu dakikada ehemmiyetli mesele müsâbakadır. Acaba müsâbakayı ben kazanamaz mıyım? Niçin kazanmayayım? Sınıfta kim benim kadar imlâda kuvvetlidir, vâkıâ Turgut da var. Lâkin o daha ziyade hesapta kuvvetlidir. Halbuki imla müsabakasında kazanılacak paraya onun benden daha ziyade ihtiyacı vardır. Zaten babasının hayatında da o kadar zengin değildiler, hele şimdi!”

Cenab, birden tasavvuratından kurtuldu, bir çeyrekten beri ders dinlemediğini anladı.

Muallim Bey tatlı ve neşeli bir surette anlatıyor. Sınıf büyük bir sükûn ve hürmetle dinliyor. Acaba muallim bey neden bahsediyordu? Dikkat etti. Mevzu “dostluk” idi. Muallim diyordu ki:

“Çocuklarım, siz, ilerde vefakâr bir arkadaşın, ne demek olduğunu daha iyi takdir edeceksiniz. Arkadaş o kimsedir ki size hayatın bütün kederlerine tahammül etmek hususunda yardımlar eder. Kederlerinizi meserretlerinizi sizinle beraber pay eder. Fakat hayatta her dost dost sayılmaz, buna dikkat etmelisiniz. Dostluk sarsılmaz ve samimi bir muhabbet ister, hududsuz, taksimsiz bir muhabbet. Teveccühlerinizi, samimiyetlerinizi şuna buna ibzal etmeyiniz. Onu mahdûd kalplere hasr ediniz. Ailelerinizden, kardeşlerinizden sonra dünyada size en yakın ve sevgili kimse arkadaşınız olmalıdır. Şunu da unutmayınız ki arkadaş rastgele, sathi bir tecrübe üzerine intihâp edilmez. Böyle yaparsanız nadim olursunuz, müteessir olursunuz. Arkadaşınız sizin muhabbetlerinize layık olsun, siz onu nasıl severseniz ve icâbında ona karşı nasıl fedakârlık ederseniz o da sizi öyle sevmeli ve öylece fedakârlıklara katlanmalıdır.”

Ders bitmişti, zil çaldı. Herkes kitaplarını alarak evlerine döndüler. Muallimin sınıftaki sözleri Cenab’ın, ta, ruhuna işlemişti. Yolda hep Turgut Ârif’e nasıl muamele edeceğini düşünüyordu. Eve geldi, endişesini annesine açtı. Annesi:

A, dedi; o kadar düşünülecek bir şey mi? Nasıl hareket etmek icab ederse, bir adam gibi öylece yaparsın. Evet, insan gibi hareket etmeli idi. Bir vâlîde için bu nasihati vermek pek kolay idi. Fakat on iki yaşında bir çocuk için bu, o kadar kolay değildi. Ale’l-husus Cenab pek kararsızdı, ne yapacağını bilmiyordu.

Birdenbire sokağın müntehasından havayı fahr ve şerefle dolduran boru sesleri işitildi. Cenab pencereye koştu: bunlar kışlalarına avdet eden bir piyade bölüğü idi. Artık iç sıkı düşüncele veda!.. Askerlerin rap rap ayak sesleri Cenab'ın bütün hissiyatını alt üst etti. Zihninde ne müsabaka, ne muallim ve ne de Turgut kalmıştı. Pencerden askerlere bakıyordu. Oh! Ne temiz ve ne kahraman askerler! Hepsinin gözlerinde zafer ve şeref vaadleri okunuyor; süngülerden uçan hüzme-i fahr-u gâzâ sokağı nurlara gark ediyor, borulardan kopan velvele-i kahr-u vegâ kalplerinin sadık tercümanı oluyordu.

Cenab kendisini muhârebeye gitmiş farz ediyordu. Orada vuruşuyor, mükâfaten çavuş oluyor, zabıt oluyor, kumandan oluyordu!..

-Sonu gelecek sayıda-

Muallim Hulusi

(c.1 Nu.34 s. 555-556)

Osmanlı Şiirinin Fatihası

Osmanlılar, Anadolu'nun garb-ı şimalî köşesinde tam bir asır, yedinci asr-ı hicrî zarfında, Selçuklulara sadık bir aşiret veya bir emaret-i tâbia halinde kalmıştır, bu seneler zarfında gerek Osmanlılardan, gerek umum Anadolu ahalisinden hiçbir şair zuhûr etmemiştir. Selçukluların daima muharebelerle geçen üç asırlık mevcudiyetleri esnasında dahi umum garp Türklerinden hiçbir şâir çıkmamış –daha ziyade doğru söylemiş olmak için- tek mil bu dört asırlık devre-i tarihiyeye ait tek bir mısra bile zamanımıza intikal etmemiştir. Halbuki bu asırlarda İran şiiri müntehâ-yı kemaline ermişti. Osmanlı şuarasının bilahere birer üstad-ı şiir ittihaz ettikleri “Enverî”ler, “Zahreddin Faryabî”ler, “Nizamî-i Gencî”ler Osmanlıların istiklalinden bir asır mukaddem vefat etmiş bulunuyorlardı.

Enverî ile Zahreddîn'in kasideleri, Nizamî'nin hamsesi ecdadımız indinde büyük bir şöhret ve itibar kazanmış ve şuarâ-yı kadîmemiz hep bu eserleri taklit ve tenzîr etmişlerdir. Hamse-i Nizamî: tasavvuf ve ahlâka müteallik “Mahzenü'l Esrar” ile muhayyel birtakım vekayi-i âşıkâneyi tasvîr eden “Hüsrev ve Şirin”, “Leyla ve Mecnun”, “Heft Peyker”den ve İskender-i Kebir'in hayalî bir hale getirilmiş vekayiini tasvir eden “İskendername”den ibarettir.

Daha sonra İran'da zuhur eden dühât-ı şuarâdan “Hafız” da şarkta gazelin üstadı addedilmiştir.

İran o tarihte, Anadolu ve sair memalik-i İslamiye-i şarkıyye gibi, Selçukluların, onların ricalinden olan Atabeylerin veya diğer Türk ümerâ ve mülûkunun taht-ı hakimiyetinde idi ve bu hakimiyet-i siyasiye sebebiyle İran edebiyatı adeta Türk ve İslam edebiyatı sayılıyordu. Rum Selçuklularının payitahtı olan “Konya” şehri yedinci asr-ı hicrî evâsıtında İran hikmet ve şiirinin ehemmiyetli bir merkezi halini almıştı. Nizamî-i Gencî tarafından parlak terakkilere mazhar ettirilen “tasavvufî, hayalî ve âşıkâne” tarzlarından memzûc şiir-i İranî memalik-i Rum'da yani Anadolu'da büyük bir itibar kazanmış idi, fakat en ziyade rağbet edilen

kısım, tasavvuf idi. Esasen Nizamî'nin âşıkâne manzumeleri bile tasavvufa müstenid temsillerle doludur.

Bu itibarla garp Türklerinin kılıç hakkı olarak vatan ittihaz ettikleri Anadolu asırlarla şark Türklerinin hakimiyeti altında kalan İran'ın şiir ve edeb şakirdi vaziyetinde bulunmuş, garp Türkçesini garp Türkçesini mütakellim hiçbir şair yetiştirmemiştir. Nihayet Horasan'ın Belh şehrinde "604" tarih-i hicrîsinde tevellüd eden Celaleddin –ki muahharan "Celaleddin-i Rûmî" namıyla şöhret-şiar olmuştur- pek genç iken Konya'ya gelmiş ve meşhur "Mesnevî-i Mânevî"sini, divanını orada yazmıştır. Kendisi de altı yüz yetmiş ikide yine orada vefat eylemiştir. Mevlana'nın Mesnevî-i Şerîf'inde otuz bin kadar kıta, divanında "100.000" beyit mevcuttur. Fakat bir Türk şehrinde vücuda getirilmiş olan bu âbide-i şiir dahi lisan-ı Farisî üzere bina edilmiştir. Yalnız zîrdeki iki mülemma gazel parçasında Türkçeye, o da Horasan Türkçesine, tesadüf olunmaktadır:

Mevlana Celaleddin-i Rûmî'nin Bir Gazelinden:

Eger giydür karındaş yoksa yavuz

Uzun yolda budur sana kılavuz

Çobanı berk tut kurtlar öküşdür

İşit benden kara kuzum kara kuzum,

Eger Tatarsan ve ger Rumsan ve ger Türk

Zeban-ı bizebânâ nerâ beyamuz.

Bir tetebbu' neticesi olarak mânâsı şudur:

“Kardeş iyi olsun fena olsun uzun yolda sana kılavuz odur; çobanı sıkı tut, kurtlar çoktur. Kara kuzum, kara kuzum, benden şunu dinle! İster İran’da, ister memalik-i Rûm’da ister Türkistan’da doğmuş ol, dilsizlerin dilini öğren.”

Görülüyor ki bu kıta da tasavvufa mütealliktir. Bir “çobana” yani bir mürşide intisabı ve “dilsizler dilinin” yani lisan-ı istiğrak ve tasavvufun taallümünü tavsiye ediyor.

Diğer gazel parçası da şudur:

Dânî ki men zi-âlem yalaguz severmin

Ger der-bezm-i nebâî ender gamet ölürmin

Rûzî nişesta-hâhem yalaguz senün katunda

Hem min çağır açarmin; hem min kâbis bilirmin

Tasavvufa ait olan bu parçanın da mânâsı:

“Bilirsin ki ben âlemde yalnız seni severim: Eğer sana vasıl olmazsam gamınla ölürüm. İstedğim: bir gün yalnız olarak senin yanında oturmaktır, hem seninle muaşeret etmek, hem dilini öğrenmek arzu ederim.”

Mevlana Hazretlerinin oğlu “Sultan Bahaeddin Ahmed Hazretleri” dahi büyük bir tasavvuf şairidir. Karaman’da doğup büyümüş olduğu halde “Rebab-

name”sini lisan-ı Farisî ile yazmıştır. Ancak, Selçukî Türkçesiyle –Osmanlı lehçesiyle değil- birkaç yüz beyti vardır. Garp Türklerinin ilk eser-i şairânesi, fatihâ-i şiiiri işte bu eser-i tasavvuf olmak lazım gelir.

Ondan birkaç beyit naklediyoruz:

Mevlanadır evliya kutbu bilin =

“Mevlana evliya kutbudur, bilin”

Na kim ol buyurdısa anı kılın =

“Her ne buyurduysa onu yapın”

Tengriden rahmettir anın sözleri =

“Onun sözleri Allah’tan rahmettir”

Körler okursa açıla gözleri =

“Körler okursa gözleri açılır.”

Mal topraktır bu sözler candır =

(Mal topraktır, bu sözler yani Mevlana’nın sözleri candır)

Uslular andan kaçar bunda durur =

(Akıllılar ondan yani maldan kaçar bunlara yani Mevlana'nın sözlerine koşar"

Türkçe bilseydim ideydim ben size

Sırları kim Tengriden değdi bize

Bildireydim söz ile bildiğimi

Dilerim ki göreler kamu ânı

Cümle yoksullar ola benden ganî

Mânâsı

Türkçe bilseydim de Allah'tan bize vasıl olan esrarı size açaydım! Bildiğimi söz ile bildire idim, bulduğumu size de bulduraydım! İsterim ki herkes o esrara vâkıf olsun, bütün yoksullar benden daha zengin olsun!"

Gövde görünür canı göz görmedi

Can niteligünü uslu sormadı

Can görünmez kim yüzün gözler göre

Gövde değil kim gele karşı dura

Mânâsı:

Cisim görünür fakat ruhu hiçbir göz göremez; ruhun nasıl olduğunu akıllı insan sormaz. Ruh görülmez ki simasını gözler görebilsin; cisim değildir ki gelsin de karşımızda durabilsin!”

Küçük dostlarım, şiirimizin karanlık ibtidası işte budur. Rebab-name'nin tarih-i ikmalî “699” sal-i hicrîsidir ki istiklal-i Osmanî'ye de müsadiftir.

Tetebbuumuzdan şu istidlal olunuyor ki Osmanlıların istiklâlîne kadar garp Türklerinin ruhu, tam dört asır zarfında, askerlik ve tasavvufla beslenmiştir. Fatih devrine kadar yine hemen hemen aynı edebiyat ve hissiyat ile perverde olan ecdadımızın ruhu da bize kadar hiç şüphesiz intikal etmiştir. Halen de bu iki seciyeyi âmâk-ı ruhunda bulmayan bir garp Türk'ü, bir Osmanlı Türk'ü var mıdır?..

Naci-i Sağır

(c.1 Nu.14 s.213-215)

Yunus Emre

Sekizinci asr-ı hicrînin ümmî ve aşk-ı tasavvuf ile meczûb bir Türk şairidir. Lisani, garp Türkçesi olmakla beraber Osmanlı lehçesi değildir. “Nahnü evresna’l ilmü mine’l hayyi la yemût” sırrına mazhar olanlardan addolunmaktadır; yani hiçbir kitap okumadığı halde ulûhiyeti düşünerek ve o zamanki meşâyihin hizmet ve musâhabetinde bulunarak esrâr-ı hilkat ve hâlikiyete vukûf peyda etmek kanaatini kalbinde hasıl etmiştir. Beyt-i âti (707) tarihinde tarik-i tasavvufa sülûk ettiğine delalet eder:

Tarih dahi yedi yüz yedi idi,

Yunus canı bu yolda kodu idi.

Şimdiki Kastamonu vilayeti dahilinde bulunan (Bolu) şehrinde ikamet etmekte olduğu şuarâ tezkirelerinde mezkûrdur. O zaman oralarda “Kızıl Ahmedli” imareti mevcûd idi.

Yunus Emre (âşık) ünvanını hâizdir ki âşık-ı billah demektir. Bu ünvan esasen umum tasavvuf şairlerine verilirdi.

Âşık Yunus evzân-ı İraniye’yi istimal etmemiştir. Tarz-ı nazmı, kâmilten parmak hesabıyla ve evzân-ı milliye üzerinedir. Maamafih mesnevisi çok defa remel-i müseddes olan (fâilâtün, fâilâtün, fâilün) veznine mutâbık düşmektedir. Çok defa kafiyece de ibtidai bir muvaffakiyet ibraz edebilmiştir.

Bir gazel ile mesnevisinden birkaç beyit nakl ediyoruz:

Bir Gazelinden:

Yoldaş olalım ikimiz gel dosta gidelim gel

Hâldâş olalım ikimiz gel dosta gidelim gel

Bu dünyaya kalmayalım, fanidir aldanmayalım

İkimiz ayrılmayalım gel dosta gidelim gel.

Ölüm haberi gelmeden ecel yakamızı almadan

Azrail hamle kılmadan gel dosta gidelim gel.

Gerçek âşık görelim, Hakk'ın haberin alalım,

Âşık Yunus'u bulalım, gel dosta gidelim gel.

Mesnevisinden:

Yâ ilahî ger sual etsen bana

Bu durur anda cevabım uş sana

Ben bana zulm eyledim, ettim günah,

Neyledim nettim sana ey padişah?

.....

Kıl gibi köprü yaparsın geç deyu

Yatağından gel sen seni seç deyu

Kıl gibi köprüden adam mı geçer?

Ya dayanur, ya urulur, ya uçar

Kulların köprü yaparlar hayır için

Hayrı oldu kim geçerler seyir için

Pes gerek vâsî ve muhkem ola ol

Kim geçenler diyeler uş doğru yol

.....

Terazi kurdun hıyanet tartmaya

Kasd kıldın beni oda atmaya

Mizan ona yaraşır bakkal ola

Ya kuyumcu tacir ve attar ola

Sen Habîr'sin hod bilirsin hâlimi

Ne hacet ki tartarsın âmalimi

.....

Sen temaşa kılasın hoş ben yanam

Haşa Lillah senden ey Rabbü'l enam

Bir avuç toprağa bunca kıl-ü kâl

Ne gerektir ey Kerim-i Zü'lcelal?

Çünkü değmedi Yunus'tan bir ziyan

Sen bilirsin âşikârâ ve nihan.

Naci-i Sağır

(c.1 Nu.15 s. 112)

Âşık Paşa

Asıl ismi (Ali bin Muhlis bin İlyas)'dır. Büyük pederi (İlyas Baba) Horasanî lakabıyla yâd olunurdu; buna nazaran muma ileyhın Horasan'dan Rumeli'ye gelmiş, tarikat-i sûfiyeye sâlik bir şeyh olduğu anlaşılıyor; Selçukî Sultan Gıyaseddin-i Sâni zamanında tarikat-i sûfiye dervişlerinin bir ihtilal sebebiyle katl edildiği de tarihlerde mezkûrdur. Âşık Paşa'nın pederi (Muhlis Baba) dahi tarikat-i sûfiye meşayihinden idi; Karaman'da altı ay kadar dervişane bir icra-yı hâkimiyetten sonra mevkiini yeni teşekkül eden Karaman emâretine terke mecbur olduğu ve müesses devlet-i Osmaniye'ye, Osman Gazi hazretlerinin nezdine geldiği tezkire sahibi Taşköprüzade tarafından hikâye olunmuştur. Asıl şair (Âşık Paşa) ise Karaman'dan Kırşehir'ne gelmiş ve orada vefat etmiştir.

Eserlerinin nihayetinde, fihristten sonra görülen:

Amed ender ha' be-alem baz şüd ender zelec

Sezde rûz ez safer şeb şeşenbih ey fûlan

Beyti, (ha ve ayn =670) tarih-i hicrisinde tevellüd ve (zelec = 733) tarihinde, saferin on üçüncü salı gecesi vefat ettiğine delalet ediyor.

Âşık ismi kendisine, zamanın diğer tasavvuf şuarâsına olduğu gibi, âşık-ı billah mânâsına olmak üzere veriliyordu. Paşa ünvanı ise bir kelime-i tevkîriyeden ibaret idi.

“Garipname” veya “Maarifname” nâmında, mesnevi tarzında uzun bir eseri de vardır. Bu esere “Âşık Paşa Divanı” namı veriliyorsa da diğer divanlara asla müşâbeheti yoktur.

“Garipname” on bâba, her bâb on dasitana münkasımdır.

Şair gayet muhtelif mevzular üzerine, daima hikmet-i tasavvuf dairesinde bast-ı müfad eylemiştir. Zamanına göre büyük bir âlim ve büyük bir hakîm olduğu müstebândır.

Garipname'nin vezni evzân-ı İraniye'den remel-i müseddestir:

Fâilatün fâilatün fâilün Fâilatün fâilatün fâilün

Şu kadarki imaleleri ve zihafı gayet mebzûldür. (İmale) meddi icap etmeyen heceleri uzatma (zihaf) ise memdûd heceleri med etmemekdir, her ikisi şiirin uyûbundandır, fakat henüz Osmanlı ve umumiyetle Türk şiiri öyle bir hengâme-i tufûliyette idi ki bu gibi mübalatsızlıklar kusur sayılmazdı. Anadolu dahilinde avam şairleri arasında on bir hecalı vezn-i millînin müstamel olduğuna ve bundan remel-i müseddese geçildiğine hükm olunabilir. Yunus Emre'nin mesnevisi dahi çok defa bu vezne muvafık düşmekte idi; halbuki Âşık Yunus Kızıl Ahmedli, Âşık Paşa ise Karaman emaretinde bulunuyordu.

Kafiyelere gelince: onlar da ekseriya kusurlu olur idi: çok defa kayda ve tevcîhe riayet olunmadıktan başka redifin bile aynı olmasına itina olunmazdı. Bâhusus, o zamanın imlasında ekseriya hurûf-u savtiye kullanılmadığından “gel, kal, kıl, ol” gibi kelimeler (gel, kal, kıl, ol) suretlerinde yazılarak nazârî bir kafiye tahassul etmekte idi. Kezalik “bildire, doldura” gibi kelimeler (bildire, doldura) suretlerinde yazıldığından kafiye ittihaz olunmaları caiz görülürdü; kafiye'nin sem'a tesirine ehemmiyet verilmezdi.

Âşık Paşa'nın kullandığı lisan garp Türkçesi ve Selçukî lehcesidir. Azeri şivesine muvafık kelimeler dahi isitmal etmektedir. O devirde garp lehcelerinin birbirlerine oldukça karışmaya başlamış ve henüz hiçbrinin diğerlerine bir fevkâniyet ihrâz etmemiş olduğu anlaşılmaktadır.

Garipnâme (730) tarihinde hitam bulmuştur:

“Bunun hatmi uş oldu tamam

Dopdolu yüz dâsitân oldu tamam

Yedi yüz otuz yılında hicretin

Sözü erdi hatmine bu fikretin”

Garipname'den:

Gör kim Allah neler kılmıştır

Kudret elinden neler gelmiştir

Diledi kim kendisini bildire

Mülk yarata mahlûk ile doldura

.....

Her işi bir işe kıldı sebab

Ol sebabden kamuya oldu şeb

Hiç sebepsiz dünyada iş olmadı

Hiç sebepsiz dünyaya halk gelmedi.

Âb ü ateş bâd ü hâk ad eyledi

Bunları bu mülke bünyad eyledi

Her birisi bir işe kâim durur

Bunlarınla(1) bu cihan daim durur

İşit imdi her birinin işini ne

Gör ki nice hoşnu işler işne

Birisinden taze olur deşt ü bağ

Biter(2) anın hasılından bal ü yağ

Birisi mülke çerağ olmuş durur

Aydınlığından bir düğün dolmuş durur

Birisi yeryüzünün feraşıdır

Hem siler hem süpürür hem arıtır

Birisi mahkûm(3) olup tuttu karar

Ta ki mahluk süre anda rüzgâr(4)

.Dünya işine vücuda gelmeye

Kim bulardan(1) anda mevcut olmaya

İmdi gel mânâ ile bak hâline

Âkil isen vâkıf ol ahvaline

Ne inayet kıldı sana ol hakîm

Ne keramet verdi sana ol kerîm

Gel bilersen kadrini şükreyle gel

Dün(5) ve gündüz durmadan zikr eyle gel(6)

[Kavlehû Teâlâ lein şekertüm leezîdenneküm]

Şükredersen artıra bahşayışın

Dinle imdi ideyim(7) nedir işin

[Kavluhû Teâlâ ve emma bi-ni'meti rabbike fehaddis]

Her kimin kim akılı yoktur ilmi yok

Aklı kâmil kimsenin hod ilmi çok

Oldu mürd ilmi akılsız kişinin

Anınçün hâsılı yok işinin

Bu akıldır can-ı ilmin mutlaka

Akl-ı nakıs ilm ile ermez Hakk'a

Pes diri ilm oldur, kim akl âna

Yoldaş olmuştur bile önden(8) sona

İlmi bildik akl ile yemiş vermeyi

Aklı bir gör kim nice yemiş dirliği

Diri aklı aşk kokar belli ayan

Ölüdür aşksız akl belli beyan

Kangı akl kim Hakk'a âşık değil

Ol hakikat hazerata layık değil.

Mûlahazat-ı Lisaniye

(1) Zamanımızda müfredde (bununla), cem'de (bunlarla) suretinde kullanıyoruz. Sekizinci asırda ise müfredde olduğu gibi cem'de dahi muzafün ileyh halinde olarak (bunlarınla) deniliyormuş. (Bu)nun cem'i olmak üzere (bular) istimali Âzeri lehcesine muvafıktır.

(2) Biter anın hasılından bal ve yağ (onun mahsulü olarak bal ve yağ olur)

(3) Mahkum memur mânâsına kullanılmıştır. Mahkum olup, emir alıp demek oluyor.

(4) Rüzgâr = zaman;

(5) Dün gece.

(6) Gel, Selçukî lisanında emirlere ilave olunan bir münteha mesabesindedir. Sekîllerde (gıl) şeklini iktisab etmektedir.

(7) İdeyim (söyleyeyim) mânâsındadır.

(8) Önden sona başa nihayete kadar demektir.

Naci-i Sağır

(c.1 Nu.17 s.276-278)

Ekrem Bey Merhumun Mekteb-i Mülkiye Muallimliği

(Mekteb-i Mülkiye) 1293 Teşrîn-i Sanîsinin 21'inci Pazartesi günü küşâd olunmuştur. Müddet-i tedrisiyesi beş sene olup üç evvelki sınıflara (sınıf-ı idadîye) ve müntehâ sınıflara (sınıf-ı âliye) tesmiye olunur idi. O tarihte mekâtib-i tâliye namına mekteb-i sultanîden gayrı mektep yok idi. Hiçbir yerde mekteb-i idadî teşkil olunmamıştı. Binaen-aleyh sâl-ı küşâdında mekteb-i mülkiyenin birinci sınıfına mekâtib-i rüşdiye mezunları ve dördüncü sınıfına mekteb-i sultanî mezunları kabul olunarak yalnız iki sınıfı teşkil kılınmış ve giderek bütün sınıflar vücuda gelmiştir.

95-96 sene-i tedrisiyesinde üçüncü sınıf teşekkül ediyordu. Programda münderiç olan dersler meyânında edebiyat-ı Osmaniye dahi bulunmak ve ders-i mezkûr için bir muallim-i cedid intihâbı lazım geldi. Ol zamanlarda her ders-i cedid için o dersin müteallik olduğu fennin mütehassıs-ı ma'rûfu arayıp bulmak ve rica ve minnetlerle muallimliği kabul ettirmek usûlü takip olunduğu cihetle bir ricaname tahrîriyle Ekrem Bey merhumu mektebe davet eyledim. İcabet edip geldi. Edebiyat-ı Osmaniye muallimliğini teklif eyledim. Birdenbire tevahhuş etti: aczinden, adem-i iktidârından bahs ile böyle bir emr-i mühimmi başa çıkaramayacağını ifade eyledi. Beyanatı, müselem olan edep ve nezaketi dairesinde pek ciddi idi. Niyâzımı tekrar ettim; ısrar ettim, zihninde i'zam eylediği muallimliğe kifâyetine hiç şüphe olmamakla beraber himmet ve meram ile tarz-ı cedid üzere bir dersin, bir kürsünün tesis olunacağını ve kurulacak temel ile maarif-i âtimize büyük hizmet olunacağını ve bu hizmet-i cemileden vatani mahrum etmemesini ve'l hasıl iknâ için lazım gelen sözleri söyledim. Nihayet mütereddidane bir tavır ile razı oldu kuvvet-i kalb ile kendine güvenemiyordu. Bittabi miktar-ı maaş asla mevzu olmamıştır. Edib-i muhteremin şu tereddüdü zamaneye miyâs olabilir mi?

Ekrem Bey 21 Eylül sene 1295 tarihinde derse başladı. Ve az zaman içinde büyük istidad gösterdi. Esbak Hakkı Paşa ve Maarif Nazırı esbâkı Emrullah Efendi hazeratı ilk sene okuttuğu sınıf talebesindendir.

Ekrem Bey dershanede talebesine daima “zat-ı âlîni” diye hitap ederdi. Tavrında, sözünde, muamelesinde hatta libâsında edeb ve terbiye ve nezaket ve zarafet bütün parlaklığı ile lemeân eylerdi. Setresini iliklemeden dershaneye girdi mi bilmem!! Yalnız fen muallimi değil bir terbiye numunesi idi. Talebenin kendisinden ne derece ahz-ı kemâlât eylediğini isbâta hâcet yoktur. Talebesiyle o kadar ihtirâm-ı mütekebil tesis eden muallim nadirdir zannedirim. Defterinde bir kere ceza işareti görülmemiştir. En ağır muamelesi “Efendiler işitilen bazı sözlerimizi ihlâl ediyor” zemininde idi. Sıra gözlerinin kapağını açıp kapamak menfûru idi. Zira dersinde çıt olmaz ve olmasını da arzu etmez idi. Dershanesi bir nezâhet meclisi idi. Talebe vazifelerinin altına bir mütalaa-i edebiye veya bir fikra-i teşvîkiye yazmak âdeti olduğundan îade ettiği bu vazifelerden birçoğu belki ashâbı yedinde mahfuzdur.

Bir gün ittifaken dershanenin köşesinden bir küçük fare çıkıp duvar kıyısını takip ile bir hayli ilerlemiş. Talebe hâlî! Nazar-ı dikkatleri o tarafa mün’atîf ve çehrelerde teessümler peyda olmuş. Nihayet dersane yabancısı mîr-i merhumun da gözüne ilişmiş. Gayet ciddi bir vaz’ ile “Evet efendim. İlm ve irfan ile mütehallî efendiler gıda-yı fikr ve ruh olan ders ve kitabı bıraktılar da benimle meşgul oluyorlar diye zavallı hayvan izhar-ı tahayyür ediyor” demiş ve talebeyi derse ircâ eylemiştir.

Bu mertebe kıymetli olan bir vücudun mekteb-i mülkiyeden iftirâkı nasıl oldu? Takrîr ettiği derslerden “ta’lîm-i edebiyat” husule gelmiş ve tab’ ve neşr olunmuştu. Edebiyat-ı atîka taraftârânı itiraz ettiler bu itirazlar sahâif-i matbuatta bir hararetili münakaşa kapısı açtı ve hayli müddet temâdi eyledi Ekrem Bey âvân-ı şebabında genç Türklerin siyasetine karışmamış ise de Kemal Bey ve emsali ile muârafe ve mükâtebesi malûm olduğundan ve yeni şeyler tullâbın zihnini hürriyet filan gibi nâ-makûl hülyalar tevellüt etmesinden korkulmaya başlandığı bir devirde ta’lîm-i edebiyatın yeni tabirleri ve nev-zemin neşve ve hatta müellifinin şahsı bu korkulan şeylere karıştırıldığından muallimlikten azli mabeyn-i Hümayunca takarrür etmiş. Maarif nâzırı Münif Paşa bir gün bu âcizi çağırıp Ekrem Bey’in derslerinden istifade olunmadığı cihetle lüzum-ı tebdilini söyledi. Müdafaa ettim, kâr-ger olmadı,

ben onu azl ettim dedi, yerine kimi koyacağız o kâbda muallim nerede bulacağız dediğimde: “Hacı İbrahim Efendi ehildir onun tayini tensîb olunmuştur.” cevabını verdi. Hacı İbrahim Efendi ise Ekrem Bey’in muterizi idi. Meğer Münif Paşa mabeynce verilen kararın icrâsını deruhde eylemiş imiş. Mesuliyetini üzerine alarak muktezâsını şu sûretle ifa etmiştir.

9 Rebîü'l Evvel 1332

O devirlerde Mekteb-i Mülkiye müdiri bulunan

Abdurrahman Şeref

(c.1 Nu.19 s.312-313)

Babanzade İsmail Hakkı Bey

Daha dün dehâ-yı irfanın nurlarıyla müfekkiremi parlatmıştın. Bugünkü muvâcehe-i mevtin kalbimin en rengîn hislerini kararttı..

Tabiatın, zülal-i rahmetiyle reyyân ettiği hâtıra-i irfanına karşı dümû'-ı ye's ü keder bari bana bir hiss-i teselliyet verebilse!!.

Cuma 13 Kânûn-u Evvel [Senetü'l Hüzün]

Muallim Ahmet Halit

Babanzâde İsmail Hakkı Bey

Senelerden beri merhûmun en takdirkâr kârilorindenim. Yazılarında öyle bir samimiyet, öyle bir kudret buluyordum ki ruhlarımız arasında benim için pek kıymettar bir muvâneset hasıl olmuştu. Daha bir gün evvel siyasi “Hasbihal”ini okurken hakiki bir vecd-i vatanperverîye gelmiştim. Bu muazzez enîs-i ruh ise bugün ebediyen ufûl etmiş bulunuyor.

Şimdi Tanîn'in nüshaları her gün elime onun yazılarından mahrum geldikçe ruhumda, heyhat, ilelebed tatmin edilemeyecek bir iştiyâkın matemleri alevleniyor. Ve benim gibi daha kimbilir kaç bin kârinin ruhunda, merhûmun büyük zekâsı, derin ilmi, muhlis vatanperverliği, hasılı kâbil-i nüfûz ve mümkinü'l ihtilat anâsır-ı ruhiyesi yaşamakta ber-devam olacak!

31 Mart'ta, müşevvikîn-i irticaiyyûnun en azılılarıyla yüz yüze gelmemiş, onların süngülerine karşı mertce müdafaaya cüret etmemiş miydi? Fakat esasen mertlik, samimilik, doğruluk onun mümeyyiz-i seciyesi değil mi idi?

İhtisâsın beyaban-ı kaht ve nedreti demek caiz olan memleketimizde merhum “Hukuk-u Esasiye”²⁸ ve “Tarih-i Siyasi” gibi ilimlerde en büyük bir mütehassıs idi. Hukukumuzun en muktedir, en aşk-nâk müdafilerinden idi. Ve bugün bed-baht memleket o mahyâdan da mahrum kaldı.

Geçen sene yine böyle yağışlı bir günde Ali Nusret'i de gömmüştük. O da ulûm-u lisaniyede yegâne bir mütehassıs idi.

Daha birkaç ay evvel Bedî Nuri'nin de matemini çektik. O da imar-i mülk ve bilad fenlerinde hakiki bir mütehassıs idi.

Bu, ve diğer mütevalî darbelerde kahhar bir kudret-i sübhaniyenin ahkâmını mı görmek ızdırarı var? Ey Rabb-ü Kâinat, acı bize! Ahyâr-ı ibadını, bu (âmmü'l hüznü) bu günahkâr ümmete bir daha gösterme, hakiki ulemayı, verese-i enbiyayı aramızdan artık ayırma.

Ey Osmanlı talebesi, masum kalbinizle bu bedbaht vatan için merhamet, mağfûr için merhamet niyaz edin!..

Ahmet Cevat

(c.1 Nu.16 s. 264)

²⁸ Defterin müessis ve müdürü tarafından beş sene evvel tab' olunan Hukuk-u Esasiye'nin mevcudu kalmamasından ikinci defa tab'ına başlanmamış ve henüz hitam bulmuştu..

İlmî Terbiye

Serlevhamın maksadımı ifade edebileceğine pek de emin değilim, terbiyenin, ilm-i terbiyeye muvafakatı lüzumundan bahs etmek istemiyorum. Terbiyede gayenin ilim, yani hakikat olması lüzumuna dair bir iki söz söyleyeceğim.

Fransa müverrihlerinden birisi aynı ırktan olan iki kavmin, Ruslarla Lehlilerin mukadderat-ı tarihiyelerinden bahs ederken, Lehlilerin uğradığı elim akıbetin mühim sebeblerinden biri olmak üzere, aldıkları terbiyeyi gösteriyor: Lehliler, Latin-Katolik edebî mektebinde terbiye olunmuşlardı. Krallar, asilzadeler, hep Cizvitlerin şakirdleri idi; avam hakiki hayattan pek yüksek bir hayal arkasında koşarak, maddi sefaletini unuturdu. Leh nâciliyeti , hakiki hayatı, adeta yaşanan bir şiir ve hayale çevirmişti: ölümü hiçe sayan cüretli muharebelerden, derin bir iman ve vecd ile edilen ibadat ve ayinlerden boş kalan bütün zamanını, aşka, iyş ve işrete, musiki ve raksa vakf eylerdi.

Lehlilerin bu hayatı, onları iki deniz arasındaki geniş ve şevketli bir krallıktan bugünkü hale, yani üç imparatorluk arasında parçalanmış kanlı bir ceset haline getirdi..

Zamanımız idadî mekteblerinin türlü hırfet ve sanatlara has olanlarından gayrisi bile iki nevaya ayrılır: Klasik idadîler, reel mektepler.. Klasik idadîlerde talim ve terbiyenin temeli ölmüş diller ve edebiyattır; reellerde ise yaşayan dillerle müsbet ilimdir. Bugün garbın her tarafında ikinci neva mekteplerin birinciler zıyanına arttığı görülüyor. Öteden beri edebiyat ve hayali seven Katolik-Roman kavimlerde bile riyazî ve müsbet terbiye, daire-i istilasını genişletmektedir.

Osmanlı Türklerinin gerek eski medreselerinde gerek yeni mekteplerinde gerekse talim ve terbiyeye müteallik kitap ve mecmualarında, şimdiye kadar görülen gaye hep edebiyat, yani hayaldir. Bizde hesabcı, işçi, müsbet, doğruyu görebilen, müstahsil ve müfid adamlar yetişmemesinin sebeblerinden biri bu kötü terbiye

olduğuna hiç Şüphe yok. Fikir sahasında çalışanlarımızın hepsi Şair ve edibdir: nazırlarımız, valilerimiz, siyasilerimiz, mebuslarımız, muallimlerimiz... ilh. hemen hepsi ediblikden yetişmiştir, bizde tabib, mühendis, mimar, asker, işini gücünü bırakır, Şiir ve hikâye yazmakla uğraşır. Mecmua müdürlüğünden biliyorum: Basit fakat hakiki vakaları görüp düzgünce yazacak bir mümeyyiz bulmakta bin müşkilat çekiyoruz da, Allah'ın her günü, postacı bize üç, beş manzume getirip sunmakta kusur etmiyor!.

Eğer terbiye mütehassıslarımız bu edebiyat afetinin önünü almazlar, bu hastalığa bir ilaç bulmazlarsa ilerideki siyasî ve içtimaî, hayatımızın, yaşayan bir hakikat değil, uçup dağılıveren bir hayal olmasından korkulabilir.

16 Kânûn-u Evvel 329

Akçuraoğlu Yusuf

(c.1 Nu. 16 s. 265)

Dirilen Bir Terbiye – Parklar

Üç asır var ki Mehmet Ağa isminde başı kavuklu, ayağı çarıklı bir adam, mimarlık âlemine bir harika göndermek emeliyle bugünkü Sultan Ahmet Camii'nin temel taşlarını atmıştı. Bu büyük camii, dört duvar üzerine yükselip de muazzam bir kütle teşkil eylediği zaman, Mehmet Ağa her şeyden büyük gördüğü ihtirâs-ı sanatını duyurmak ihtiyacıyla ona müstesna şekilde muazzam bir kubbe hediye etmeyi düşündü. Muazzam bir kubbe! Fakat bu, Bizanslıların Ayasofya'ya koydukları nısf küreyi, Mimar Sinan'ın Süleymaniye için zarafetle işlediği tacı tekrardan başka bir şey olamazdı. Bu tekrar, bu kayıt ve esaret, Mehmet Ağa için pek elîm idi. O zaman düşündü, yokluk içinde bir varlık, asrın bütün kavâid-i sanatına isyan edici bir şahsiyet göstermek istedi: Üst üste üç tabakadan mürekkep bir kubbe yığını vücuda getirdi. Ve istedi ki bu muazzam kabartıların altında secde eden âbitler, nurlara gark olsun, o zaman bütün bu kubbelerin kenarlarını pencerelerle delik deşik etti. Mehmet Ağa'nın bu savlet-i rûhiyesine camiin duvarları mukavemet edemedi, adeta yıkılacaktı! O zaman mimar, kubbeleri hafifletmeği aklına bile getirmede, bu muazzam nısf küreleri taşıtmak için içeriden demir payandalar vurdu. İçerisine koyduğu dört taş rükûnla mahv ve fenaya karşı isyan eylediğini anlattı. Mehmet Ağa bir yandan böyle muazzam ve müebbet bir mabet vücuda getirirken bir yandan da bu mabedi şanlı müzeyyen bir saray haline sokmayı düşünüyor, hep bu gaye-i hayal peşinde, içerisini mavi çiniler, dışarısını boylu boslu, müzeyyen kapılar, balkonlarla tezyin eyliyordu.

Camiin dışarısına öyle bir avlu, bu avlunun içerisine öyle bir şadırvan hediye etmişti ki burası bir mabet avlusundan ziyade bir saray medhaline benziyordu. Büyük mimar bu sefahatle de kanaat eylemedi. Bu sarayı koca bir bahçe ile bahçeyi gölgeli ağaçlarla tezyin eyledi. Mehmet bunu sırf bir sanat aşkıyla yapıyor, fakat hakikat-i halde üç yüz sene evvelki Osmanlı ruhunun ihtiyaçlarına hizmet ediyordu: Kendi kendine müstesna, şahsî bir mabet icat eyledim, diye gururlanan büyük sanatkâr, hakikat-i halde yeniçeri kazanının önünde eğiliyordu! Çünkü o zaman mabet namına saray, avlu, şadırvan, bahçe isteyen kuvvetli, dünyaperest bir millet vardı. Bu millet

avlusuz, bahçesiz, ışksız mabetleri mimarının başına yıkacak kadar kuvvetliydi. Evlerinin bahçesinde toprak, çiçek, ağaç, gölge muhabbetini doyuramayan koca kavuklu Türkler, bu muazzam mabedin geniş bahçesinde, ağaçların altında nefes alır, birbirleriyle görüşürlerdi. O asır-dîde ağaçların dili olsaydı bize üç yüz sene evvel gölgelerine sığınan kavukluların esrarengiz muhaverelerinden, parçalar naklederlerdi. Acaba bugün yine öyle kuvvetli, hırslı bir millet var mı?.. Kim bilir! Fakat herhalde bugün belki bir asırlık mahrumiyetten sonra bu millette yine bahçe, tabiat, çiçek, ağaç, mesafe ve yeşillik duygusu uyanıyor, bu millet dünkü geniş bahçelerini, bostanlarını telafi için bugün parklar, umumi bahçeler yapıyor. Fakat bugünün parkları, bahçeleri dünün bahçeleri, bostanları kadar mesut değil, çünkü bugün onları istihkâr edebilecek, “Bize park, bahçe lazım değil!” diyecek kafalar pek çok! Fakat kim ne derse desin, bu bahçeler, bu milletin yaşamak, hem de millet yaşamak kabiliyetinin en büyük delilidir. Çünkü parklarla bu memlekete giren toprak, çiçek, ağaç değil, sıhhat, hayat, kalp, ruh, terbiyedir.

Hiçbir mektep, bir memleket için parkların, bahçelerin yapacağı hayırlı tesirleri yapamaz. Bizim gibi bahçesiz, havasız, ağaçsız, çiçeksiz çöllerde yaşayan milletler, mekteplerinin, medreselerinin çokluğuna rağmen yine düşmeğe, yine parçalanmağa mahkûmdur. Çünkü parklar her şeyden ziyade terbiye-i hissiyye ve içtimaiyyenin vatanıdır.

Genç, ihtiyar, müslim, gayri müslim, teceddüdperver ve muhafazakâr... Bütün efrad-ı millet bu parkları alkışlamaya borçludur. Çünkü parkların tesisi, pek kuvvetli bir millet yetiştiren eski terbiyemize şanlı bir ricat teşkil eder...

Muallim İsmail Hakkı

(c.1 Nu.8 s.118-119)

Sarayıçi Parkı

Yazın yakıcı harareti yavaş yavaş azalmaya, semanın zeval noktasından İstanbul üzerine ateşten demetler gönderen güneşin batıya doğru yürüyüşü hızlanmaya başladığı zaman mezbûl güneş hüzmeleri altında birkaç saatlik yanık ve çorak bir Sahrâ-yı Kebir günü geçiren bu bahçede canlı hayat nişanelerinin belirmediği görülür.

Artık akşam yaklaşmış, gündüzün, tahammülü aşkın sıcaklığı yerine, latif bir serinlik kâim olmuştur; şiddetli yaz hararetinin ağırlığı içinde, muntazam caddeleri, yüksek ve sâye-dâr ağaçları, latif yamaçları, şakrak kuşlarıyla beraber sanki bayılmış, ölmüş gibi duran bu yer şimdi canlanır..

Kalemlerinde, can sıkıcı masalar başında muttarid ve yeknesak kâğıtlarla akşama kadar boğulan kâtipler, mağazalarında heyecanlı kazanç gürültüleriyle bî-tâb düşen tâcirler, mekteblerinde bir günün müteaddid dersleriyle dimağları yorulan şâkirdler, akşamın yaklaşmasıyla yine her günkü güzellik ve tazeliğini kazanan; nice padişahların menâkıb-i saltanatıyla dolu bu Sarayıçi Parkı'na şitâb ederler. Ve artık, şimdi yüksek ve levend serviler, ötede beride Bizans ve Osmanlı tarihinin merak-engîz ve sır-âlûd hatıratını muhafaza eden eserleri, Sarayburnu'na, Marmara'ya doğru uzanıp giden hıyâbânları ile burası sanki Telemak'ın behiştî ceziresine benzer... Yavaş yavaş esmerleşen semanın sükûneti altında, etrafa çöken durgunluğun müphem-i ebkemiyyeti içinde, yanlarında velospitleri, ellerinde uçurtmaları, kollarında kitaplarıyla muhtelif yaşta çocukların kumlu yollar üzerinde koşuştukları görülür.

Kanepelerin üstünde bir günlük yorgunluklarını bu yeşil yurdun sükûnetleriyle dinlendirmek, âsûde bir dakika-i istirahat geçirmek için gelmiş belleri bükük ihtiyarlar; kol kola, her günün şuûn-u şebâbını birbirlerine nakleden gençler; evlerinde bulamadıkları hava-yı istirahati buralarda arayan kadınlar Sarayıçi Parkı'nın her akşam görünen en vefakâr müdâvimleridir. Bu, nihayet dört beş saat

devam eden bir dinlenme hayatıdır. Gecenin ilk karanlıkları yüksek servilerin gölgelerini daha ziyade koyulaştırmaya başladığı zaman ağaçlar arasından işitilen bir çingirak sesi parkın kapanacağını ilan eder... O zaman, istirahatlerini henüz bulamayan bütün bu insanlar gezintilerine doymayan gençler, oyunlarını kâfi görmeyen çocuklar, gayrı memnun, kabile kabile büyük kapıya şitab ederler. Bu büyük bahçenin misafirleri azala azala nihayet biter, herkes çekilir, ve yine gündüzki yalnızlığına, kimsesizliğine kavuşan park, ertesi günün akşam hayatına, ertesi günün cennet saatlerine hazırlanmak üzere, artık tamamen hulûl eden gecenin zulmetlere boğulan sessizlikleri içinde medîd uykusuna dalar.. ve bütün gece uyur...

Hüseyin Ragıp

(c.1 Nu. 24 s.391)

Hased ve Tama'

Hasan ile Ahmed bir köyde otururlar, rençberlikle geçinirlerdi. Kapı bir komşu oldukları için tarlalarına birlikte giderler, akşam üstü yine birlikte avdet ederlerdi..

Ekseriya cuma günleri; öte beri satmak, biraz da gezip dolaşmak üzere kasabaya inerler, dönüşte o gün gördüklerini, işittiklerini, öğrendiklerini... birbirlerine anlatır dururlardı..

Yine böyle bir cuma günü idi, kasabaya inmişler, işlerini güçlerini bitirmişler; konuşa konuşa köylerine dönüyorlardı. Bunlardan Hasan; çok hasis idi. Sattığı mallardan, kazancından, hatta o gün beş on para sadaka verdiği için bile yana yakıla bahs ediyor, “Yine ziyan ettik!” diyordu. Arkadaşı, renkten renge girerek Hasan’ı dinledi.. O; kazancından bahsettikçe Ahmed; helecanlar geçiriyor, kıskançlığını belli etmemek için kendini zor tutabiliyordu. Nihayet o da söze karıştı:

-Bugün tuhaf bir şey gördüm. Çarşıda güya zenginlerden biri elli lira iâne vermiş...

Hasis arkadaşı kendini zabt edemedi. Gözlerini hayretle açarak: “Âh... sonra?..”

Ahmet devamla:

-Artık etrafına toplanan toplanmış, hep onu öğüp duruyorlar; bundan ne olur? Sanki çok para vermiş, ben daha çok verebilirim!..

Hasan sabırsızlıkla:

-Aman, birader! Daha ne versin.. Doğrusu onun da o kadar akli yokmuş a...

İki arkadaş hararetle konuşurlarken birdenbire durdular. İkisi de hayretler içinde kalmışlardı:

Üstü başı eski, yırtık, dilenci kıyafetli bir adam derhal gözleri önünde tebdil-i kıyafet edivermiş.. Gür, süt gibi beyaz sakallı, melek çehreli, temiz ve muhterem bir ihtiyar oluvermişti.

Yavaş yavaş iki arkadaşta doğru ilerledikçe onlar; çeneleri kilitlenmiş, benizleri sararmış muttasıl geriliyorlardı. Bereket versin bu korkunç dakikar çok uzamadı; o meçhul ve esrarengiz ihtiyar gülümseyerek, müşfik ve mülayim bir tavırla:

Evlatlarım! Ben, kasabadan beri sizi takip ediyorum; bütün konuştuklarınızı işittim. Anlıyorum ki siz ikiniz de zengin olmak istiyorsunuz, size acıdım ve sizi mesud etmek, arzularınızı yerine getirmek için peşinizden buraya kadar geldim...

A..man!..

Fakat acele etmeyiniz.. Sonra kaybedersiniz.. Vâkıâ ben, her arzunuzu yerine getirmeye kâdirim; fakat bundan en ziyade, sonraya kalan istifade edecek, yani evvelce hanginiz bir dilek dilerse sonraya kalana onun iki mislini vereceğim!..

Bu son söz iki arkadaşın da gözlerini parlatmıştı. Biri hasisliğinden, diğeri kıskançlığından bir türlü evvelce istemiyorlar, ikisi de susuyor, ikisi de sonraya kalmak istiyorlardı. İhtiyarı fazla bekletmek de münasip değildi. Artık iki arkadaş evvela rica ile başlayarak işi kavgaya kadar çıkardılar; arkadaşlık filan her şey unutulmuştu... İkisinin de inatları o kadar kavi idi ki!. rica, minnet.. nihayet kavga ve döğüş bile onları yola getirememişti.

Ahmet, arkadaşının ısrarını görerek asabiyetle titredi ve dişlerini gıcırdatarak:

İkinci defaya mı kalmak istiyorsun? Dedi. İhtiyara yaklaştı: “Ben, bir gözümün kör olmasını istiyorum...” dedi.

Öte taraftan hasis arkadaşının da derhal iki gözü körlenmişti.

Bu hadise; Ahmed’e o kadar müdhiş bir tesir yapmıştı ki uyandığı zaman terler içinde elleriyle gözlerini yokluyordu...

Daru’l muallimîn-i âliye tatbikat mektebi muallimlerinden

Abdüllatif

(c.1 Nu.32 s.526-527)

Coğrafya, Tarih

Oğlum,

Sana, evinde ne kadar oda olduğunu sorsalar tabii düşünmeden cevap verirsin, bilmezsen “budala” derler. Bunun gibi evvela memleketinin hududu içinde ne kadar vilayet, ne kadar sancak olduğunu öğreneceksin: Şunu iyi anlamalısın ki bilinmeyen şey sevilmez. Arslan, sende iyi veya fena bir his bırakmaz. Çünkü henüz görmedin. Fakat bunları Afrika’dakilere sor, sana bunlardan ya muhabbetle, ya nefretle uzun uzun bahsedecekler.

Oğlum biz, bizim yaşımızdakiler, bu memleketi kurtaramıyoruz, çünkü onu tanımıyoruz, ve tanımadığımız için sevemiyoruz. Bizim içimizde vatanını can verecek kadar seven ne kadar azdır, şarkılarımıza bakıp da memleketi fedakâr ile dolu zannetme, biz memlekettten yalnız hoşlanıyoruz, insan hoşlandığı değil, aşk ile sevdiği şeyler uğrunda canını feda eder. Annene biri hücum etse hemen koluna sarılırsın, o kolda kama bile olsa... Fakat komşu kadına hücum etseler pek bıçaklı kola sarılamazsın. Çünkü birini aşk ile seversin, birinden sade hoşlanırsın.

Ben öyle adamlar biliyorum, ki İngiltere’nin en küçük şehirlerini bile tane tane sayarlar, nüfuslarını bilirler, sonra “Adana vilayeti nerde?” desen parmaklarını Karadeniz sahiline doğru uzatırlar. Bir Fransıza karşı Almanya’yı, bir Almanya karşı Fransa’yı müdafaa ederler. Dikkat edersen görürsün ki bu iki adamdan biri Almanca bilir, Almanya coğrafyasını, tarihini bilir. Diğer Fransızca bilir, Fransa coğrafyasını, tarihini bilir. Onun için biri Fransa’yı, biri Almanya’yı müdafaa eder, kendi memleketinden ziyade müdafaa eder. Türklere karşı taarruz eden bir ecnebi karşısında bulunsa yanındakine dönüp “Hakikat, böyleyiz” der. Biz ecnebilerin hakkımızda söylediği acı acı küfürleri darb-ı mesel diye kullanırız. Çünkü biz mekteplerimizde tarih okumadık, coğrafya hocamız cahildi, hiçbir şey anlamıyordu. Ecnebi memleketlerine gidenler ise o milletlerin coğrafyasını gördüler, tarihini iyi okudular. Ve hepsi kendi evinin kaç odası olduğunu bilmediği halde komşu evlerinin

pencerelerini bile sayan birer budala insana döndüler. Birer vatansız, milletsiz oldular; halbuki kurt bile yattığı dağı sever; yabani atı altın ahıra koysan, kapıyı açık bulur bulmaz hemen dağlara, ormanlara yani kendi vatanına koşar. Ben öyle adamlar gördüm, ki “İstanbul’u İngilizler alsa daha çok rahat ederiz” diyordu. Anladın ya niçin Rumeli’yi verdik. Çünkü Rumeli’yi sevmedik, “Hepsi Allah’ın yeri değil mi? Bize Anadolu yeter” dedik.

Demek her şeyden evvel coğrafyanı, tarihini okuyacaksın; coğrafyanı, tarihini bileceksin.

Sana soruyorum: İstanbul’u niçin seviyorsun? Buna bütün cahillerin dediği gibi “Çünkü İstanbul dünyanın en güzel yerlerinden biridir” diye mi cevap vereceksin? Bu sözü söyleyenler taşı, toprağı, denizi daha güzel bir şehir olsa onu İstanbul’dan ziyade sevmek icap edecek. Sen İstanbul’u seviyorsun, çünkü orada doğdun, alnını yükselten Fatih onun etrafında muharebe etti, sen Türk’sün ve Türk’üm dediğin vakit göğsünü kabartan iftiharlı duygulardan birini de İstanbul’u feth edenlerin Türk olmasında buluyorsun. Eğer İstanbul’un nasıl feth olunduğunu bilmezsen, bu kaleler önünde kaç bin Türk’ün can verdiğini öğrenmezsen onu layıkıyla sevemezsin. İnsana vatani sevdiren vatanın tarihi, mazisidir.

Daha izah edeyim: Bir arkadaşı hemen bir dakikada sevebilir misin? Hayır; ya ne yaparsın? Evvela konuşursun, her gün yeni bir huyunu beğenirsin, her gün biraz daha ısınırın, bir gün gelir ki onu bütün kalbinle seversin. Çünkü sana “Arkadaşın yalancısıdır” deseler, “Hayır ben onunla çok vakittir görüşüyorum, hiç yalan söylemedi” cevabını verirsin. “Korkaktır” deseler “Filan gün cesaretini gösterdi” dersin. Vatanın da tarihini bilersen onu böyle seveceksin, “Sana Türkler korkak” deyince Asya’da Avrupa’da, Afrika’da kıtalar feth eden Türklerin korkak olmayacağını söyleyeceksin; “Türkler medeni değildir” diyenlere “İşte camilerimiz, işte şairlerimiz, işte âlimlerimiz...” dersin. Eğer tarihini bilmezsen cevap veremezsin, bir gün gelir ki Türklerin korkak, barbar, cahil olduğuna sen de inanırsın; ve inandıkça onlardan uzaklaşırsın; ırkına, vatanına yabancı kalırsın.

Bâkî, her şeyden evvel tarihini, coğrafyanı bil, oğlum.

Munis Nejad

(c.1 Nu.26 s.419)

Sabanımızı Niçin Değiştirmiyoruz?

Oğlum Cahit artık on beş yaşının verdiği ciddiyetle menafî-i hayatiyemizi düşünüyor, milletler arasında hâiz olduğumuz mevkiî anlamak istiyor, geri kalışımızdan endişe-nâk oluyor. Müteselli olduğu bir cihet varsa o da memalikimizin vüsati, arazimizin –ihtimal biraz mübalağa-kârane- rivayet olunan feyz ve bereketidir. Fakat bunda da terakkiye teşne, refah ve saadete âşık, i'tilâya müncezib genç ruhu tamamıyla mutmain görünmüyor; ders kitaplarında gördüğü ziraat aletleri, o mükemmel makineler, fennin o havârik-i tatbikiyesi merakını tahrik ediyor, bunların bizim de memleketimizin her tarafında kullanılıp kullanılmadığını soruyor, her cevab-ı menfi kalbine zehirli bir ok gibi tesir ediyor.

Geçen gün yine hararetili hararetili “Fakat biz sabanımızı niçin değiştirmiyoruz?” diye soruyor ve bunun, cüzi bir himmetle mümkün olacağını farz ederek “Her vilayet senede beş yüz saban da mı mübayaa edemez?” gibi masumâne mülâhazalar beyânından bile kendini alamıyordu. Bunun bir mübâyaa meselesi olmadığını, belki bir medeniyet-i umumiye tezahürü olduğunu söylediğim zaman gözlerini hem anlamak isteyen, hem de henüz inanmayan bir tavır ile açarak daha ziyade izahat vermeme muntazıran “Nasıl?” dedi.

Trablusgarp’da iken, bir gün belediye dairesinde pas içinde gördüğüm en yeni en mükemmel numunelerinden yirmi kadar Avrupa sabanını tahattur ederek vekayii kendisine naklettim: o zaman oranın belediye mühendisinden bu sabanların ne için böyle paslandırılıp ahaliye tevzî edilmediğini sormuştum; mühendis de:

Ahali bu sabanları kullanamıyor, azizim, demişti. Bir kere vilayetin hayvanat-ı bakariyesi bu iri demir sabanları çekecek boy ve kuvvette, değildir. İri öküzü olanlar da nihayet iki üç ay, bir mevsim kullanabiliyor; sonra bir yerinde şayan-ı tamir bir şey oluyor ve tamir edecek demirci ustası bulunmadığından alet muattal olup kalıyor!

Ondan itibaren benim de zihnimi bu sabah tebdili meselesi işgalden hâlî kalmamıştır, ve her ne zaman bir vilayet veya liva tarafından mükemmel âlat-ı ziraiyye sipariş edildiğini gazetelerde görsem gözümün önüne o Trablusgarp belediye dairesinde gördüğüm paslı sabanlar gelir, mühendisin verdiği basit izâhâtı hatırlarım...

“Evet, oğlum, iyi anla: Bir millet kendisi imal ve tamir edebildiği âlât-ı kullanabilir. Başka milletlerin kendi memleketleri için, imal ettikleri âlâtı satın alarak füyûz-u medeniyeden müstefid olmaya rabt-ı kalp etmek tıpkı âriyet elbise ile ziyafete gitmeye benzer. Sabanı mübayaa etmeden, bozulduğu zaman nasıl tamir edileceğini düşünmek lazımdır. Âdi sabanı köylünün kendisi âdi bahçe bıçağı veya keserle tamir edebilir; çeliğinin suyunu yeniletmek ağzını, biletmek gibi ameliyatta seyyar kıptî ustaların çergesinde görülebilir. Fakat cesim demirhanelerden çıkan mükemmel sabanların tamiri yine cesim demirhanelerde vâkıf-ı erbâb-ı sanat tarafından icra olunabilir.”

Oğlum izâhâtımı lüzumundan fazla anlamıştır. İsteddiği süratle vatanın her köşesini mamur ve refih görememekten mütevellid bir hararetle: “Peki, biz niye demirhaneler açmıyoruz?” dedi.

Cevap verdim: “Ne için demirhaneler açmadığımızı bilmem, fakat herhalde, memleketin her tarafında demirhaneler açılmadan, demir çelik köylerime kadar hulûl etmeden, senin gibi gençlerin kolları çekiç sallamadan ateş karşısında yanmadan sabanımızı bile değıştirmenin mümkün olmadığını bilirim.”

Bunun, üzerine, oğlum da, ben de sâkit, mebhût kaldık. O, ihtimal hemen kollarını sığayıp saylayacak çekiç genç arıyordu, ben de nesl-i hâzır-ı şebabı, demirhanelere sevk edecek erbâb-ı vatanın nihayet zuhûr edeceğini düşünüyordum..

Ahmet Cevat

(c.1 Nu.33 s.533)

Çocuk ve Tabiat

Çocuklar bu baharda geldi geçiyor. Acaba siz onu layık olduğu derecede tarâvetten, sıhhatten, hayattan mensuc olarak getirdiği hediyelerden hissenizi aldınız mı?

Zannetmem... Eminim ki bu defa da siz ondan pek az istifade ederek elinizden kaçırıyorsunuz. O sizi aylarca mûnis koynunda barındırıp kışın bünyenizde icra ettiği tahribatı tamir etmek ve kanınızı yeşil kimya-hânesinde istihsal ettiği taze cevherli nesîmiyle tasfiye eylemek ister. Halbuki siz ondan kaçır veya pek az temas edersiniz. Bütün bahar mevsiminde tabiata on beş – yirmi günde bir temas etmek, nurlu güzelliklerini tozlu camlar ardından seyretmek hiçbir vakte kâfi değildir.

Mektep vakitlerinden mâadâ zamanınız tabiatın yeşil, mavi ağuşunda, serin koruların sedef kumlu sahillerin tozsuz, mikropsuz, ceyyid havasını bol bol emmekle geçmelidir.

İnsanlar tabiattan uzaklaştıkları nisbette sıhhatlerinden de kaybetmişlerdir. Mükellef salonların, yıldızlı avizelerinden süzülen ziyalar altında gittikçe asabîleşen yavrular! Sizi tabiatın feyizli sinesine iade etmelidir. İstikbâli ihya edecek medeniyet nurları, ancak akşam güneşlerinin tesirat-ı mu'tedile-i kimyeviyesi altında saf dağ veya deniz havası teneffüs ederek yetişecek ipek başlardan beklenebilir.

Kelebekleri bile incitmeyen saf havalarda rutubetsiz gecelerin bir kısmını da açıkta geçirebilirsiniz. Bu sayede idadî sınıflarında siyah tahtalar üzerinde bin zahmetle öğrenilmeye çalışılan burçlar, yıldızlarla kolayca kesb-i istînas edilir.

Fezanın ısrarlı, derin karanlıkları arasında büyük varlığın nukât-ı meş'aresi hükmünde dizilmiş duran yıldızlar zekî gözlerinize güzel bir isti'dâd-ı tettebbu verir.

Mavi, sarı, kırmızı pırlanta gibi parlayan sevabetten, kehkeşanlardan mürekkep manzûme-i kudreti her zaman görmeyen ve sema-yı mükevkebin lahûfî güzelliğini duya duya temâşâ etmeyen ruhlar yükselemez.

Fikr-i beşerî kanûn-ı ahâdiyete doğru cezb edip götürecektir vasıtalar o nurlu izlerdir. Bazen sabah uykularını da feda edip kitâb-ı tabiatın jaledâr, mahmûr evrakını ve bu sihirle uyanan denizlerin ilk pembe emvâcını temâşâ etmeye de gayret ediniz. Sizde hiss-i bedii uyandıracak hakikati üryan güzelliğiyle gösterecek feyyaz-ı menâzırdır.

Velhasıl tabiattan uzaklaşanlar daima aldanmışlardır. Onun ceyyid derslerinde kuvvet ve hayat vardır, onun her varakında, her bir avuç toprağında bir fen bir hikmet mündemictir. Fikri ulûhiyete doğru yükseltecek bütün ma'lûmat onun her zaman herkese açık sehaifinde menkûştur.

Abdulfeyyaz Tevfik

(c.1. Nu1. s.6-7)

Cennetten Çıkma

Sizin kadar beni de düşündüren bir mesele var: “ulûm ve maârif” diyeceksiniz...Fakat hayır dayaktan bahsetmek istiyorum. Bu “cennetten çıkma (!)”nın tarihini siz ne kadar bilirsiniz bilmem. Fakat benim bildiğim bugün bile hatırladığım pek iyi bir şey varsa o da küçükken yediğim dayaklardır..! Benim yediğim dayaklar belki herkesi o derece alakadar etmez. Fakat dayak bahsinde herkesi, hele tarihçileri, lisancıları alakadar edecek bir şey var ki o da: “Dayak cennetten çıkma !”nın manasıdır. Bu sözden anlaşılacak iki şey olabilir. Biri: “Cennetten çıkan dayaktır, başka şey değil”, diğeri de: “Dayak cennetten çıkmıştır, başka yerden değil.” Fakat benim anlayamadığım ve çok kere arkadaşlarıma sorduğum bir şey var: Dayak cennetten çıkmış ama ne kıyafetle çıkmış ve nasıl çıkmış?.. İşte bir nokta ki karanlıkça, tenvire muhtaç! Cennetten çıkıyor, ama ne sebepten? Buna türlü mana verenler var, bazıları: “Cennetten mezundur.” diyorlar, bazıları da “Cennetten kovulmadır.” diyorlar!.. Bunu mantıkla halletmek biraz güç olacak. Eğer cennetten çıkma başka şeyler olsaydı mukayese edilebilirdi. En doğrusu bu cennet meyvesini yiyip de duyanlara sormaktır. Bakalım dayağın lezzeti hangisini hatırlatıyor: cenneti mi cehennemi mi?!

Her neyse bu menşee meselesini bir tarafa bırakalım da sizinle biraz da vekayı’ üzerinde düşünelim olmaz mı? Bizim bir kapı yoldaşı var, mekteplerde hocalık eder. Bakınız geçen gün bir mecliste otururken bize ne anlattı:

Evvelsi gün mektebe gitmiştim. Bir iş için müdürün yanına girmek lazım geldi, odasına doğru ilerlemiştim ki içerden bir gürültü işitir gibi oldum, evvela kahkahaya benzettim. Sonra dikkat ettim. Ne dersiniz, içerde dayak atıyorlar! Şöyle bir kapıyı aralık ettim. Baktım ki; müdür, muallim, mubassır; beş altı kişi birini yere yatırmışlar, çala sopa ediyorlar, vay hainler vay!.. Fakat yerde tepinen çocuğu bir türlü tanıyamadım, içeri girmeye de cesaret edemedim; geri döndüm. Sonra bir aralık yine gittim. Müdürün kapısının önünde bir efendi duruyordu. Fakat tuhaf! Bu efendi zıplar gibi bir şeyler yapıyor. Beni görünce birden durup dikildi, vaziyet aldı, askerce

bir selam verdi. Fakat yüzünde hep elem çizgileri görünüyordu; anladım ki dayak yiyen çocuk budur. Zavallı bana teessürünü belli etmemek için cebr-i nefis ediyordu. Zavallı çocuk!.. İnanır mısın bu, benim nazarımda sınıfın en iyisidir. Fakat biraz canlıca, serbestçe... Dayağın sebebini sormağa lüzum yok değil mi?

Ben bu vak'ayı öğrenince menşei ne olursa olsun dayak yiyen çocuğa acıdım. Derken orada vak'ayı dinleyen arkadaşlardan biri:

- Fakat siz ne kadar müteessir olursanız olunuz, ben nesl-i hâzırın dayak yemesi taraftarıyım! Demesin mi! Hep bir ağızdan:

-Oh! Oh! Diye bağırmaya başladık.

- Fakat acele etmeyiniz. Bakın ben söyleyeyim de öyle. Siz dayağın aleyhindediniz, pek güzel, fakat aleyhdâr olduğunuz bu dayağı nasıl kaldıracaksınız; milleti düşündürerek, dayağın fena olduğunu anlatarak değil mi? Halbuki millet düşünmeye yeni başladı. Mesela biz. Zaman-ı istibdatta dayak yerken düşünür müydük, yok! Fakat bugünkü çocuklar az çok düşünebiliyorlar. Çünkü bugünküler bizden çok serbest kalıyorlar. İşte bunlar hem düşünür hem dayak yerlerse daha iyi düşünür ve düşündükçe dayağın aleyhdârı olurlar? Bu suretle dayağın terbiyemizden çıkması da kolaylaşır. Yoksa daha çok zaman dayak, bu memlekette yaşayabilir... Biz arkadaşın nüktesini anladık:

- Öyleyse biraz daha dövelim, yaşasın dayak! diye bağırдық.

Odada bizim eski mahalle mektebi hocalarından birisi bulunuyordu. Kulağı da biraz ağır işitiyor. Bizim “yaşasın dayak” diye bağırıştığımızı işitince gözleri açıldı, latife ettiğimizi anladı, kendisinden şüphe edilmesin için dedi ki:

İşte ben, tam istediğiniz muallim olurum, “Dayak atma, çocukları serbest bırak!” diyeceksiniz değil mi? Bunu ben herkesten iyi yaparım. Çocukları öyle bir mülayim tutarım ki şaşarsınız. Açınız yeni bir mektep de bakalım yapabiliyor muyum yapamıyor muyum, görürsünüz. Söz söyleyen arkadaşım gözlerini bir iki defa çevirdikten sonra hoca efendiye hitaben bağırarak dedi ki:

Fakat hoca efendi, farzediniz ki, bu serbest bıraktığınız çocuklar çılgılığı bastılar, zıp zıp sıçradılar, mektebi bir düğün evine çevirdiler, her yeri alt üst etmeye başladılar...O zaman ne yapacaksınız? Hoca efendi şaşırды, yüzünü gözünü buruşturdu. Dişlerini sıkarak, ellerini kollarını sallayarak:

Bak o zaman dayanılmaz, basarım sopayı.... dedi.

Talebe Defteri

(c.1 Nu.2 s.17-18)

Talebe Yurdu Münasebetiyle

(Umum Taşralı Talebeye)

İlim ve sanat peşinde uzak yerlerden İstanbul'a kadar koşup gelen yavrular! İçinde yeni yaşamaya alışacağınız bu muhitte, sizin saf yurtlarınızın, ana ocaklarınızın, hâr, mûnis hevâ-yı samimiyetini hiç bulamazsınız. O sakın, tehlikesiz hayatı buralarda nâfile aramayınız.

Altınla vicdanın, menfaatle ahlakın, maddiyatla maneviyatın, hepsinden doğrusu, garp ile şarkın daimi boğuştuğu bu şehirde müşterek bir reng-i maîşet, esasî bir tarz-ı hayat bulmak mümkün değildir.

Burada yaşayanlara daima gözünü açmak, bütün tebessümleri menfaatle mağşûş , iltifatları riya ile meşbû' farz etmek daha muvâfık ihtiyat olur.

Hele tüller, kadifeler altında gizlenmek, yıldızlar, parlak ziyalar içinde süslenmek istenen "levsiyyât"tan daima uzak durunuz. Zira bunların yumuşak cazip elyafı arasında nice zehirli mikroplar gizlenmiştir. O mikroplar ki sizi okşaya okşaya zehirler. Pûlâd beniyyelerinizi kemirdiği gibi bütün maneviyat ve ahlakîyâtınızı da tahrîp eder.

Aman evlatlar tekrar ediyorum. İpekler altında kaynaşan, dalgalanan o hâr, muğfil, zehirli kuvvetlere olanca kudretinizle mukavemet etmeye çalışınız. Zira sizden evvel o girdab-ı hevesâta kapılanların, aldananların uğradıkları zararlar, belalar yalnız kendi nefislerine münhasır kalmadı. Koca Anadolu'yu bir yangın bir âfet gibi sardı. Zavallı yurttaşlarınızın temiz damarları müstekreh, müteaffin gazviyât ile doldu. Beyoğlu'nun fuşiyat çirkâblarından sıçrayan o veremli, firengili pis kanların üzerimizde icra eylediği tahribât o kadar büyük o derecede mühliktir ki onun yanında bu son Balkan Harbi'nin açtığı yaralar hükümsüz kalır.

Vücudunuza hücum eden gazviyât-ı muzırradan başka doğrudan doğruya ruhunuza, mukaddesat-ı ahlakiyenize musallat bir bela daha vardır.. (.....) evet, o bela, o âfet sizi her gün geçeceğiniz yollarda, barınacağınız otellerde, hanlarda arkanızdan bir zıll melanet gibi takip eder. O menhûs gölgelerden ölüm kadar korkunuz, o siyah cepheli alçak gürûh, mübeccel, milli mirasınız olan iffetinizi kirli tırnaklarıyla parçalamak isterler.Bu melun maksatlarına ermek için bazen yüzünüze güler, sahte alicenaplıklar, muğfil sohbetler gösterirler..Bazen de tehdit ve tahfife müracaat ederek zayıf noktalarınızı araştırırlar.

Milleti en can alacak yerinden vurmaktan ictinab etmeyen, alını kirli, mazisi karanlık, efrâdın adedini çoğaltmaya sebep olmaktan haya etmeyen, titremeyen bu gürûh-u rezileye hele hiç kapılmayınız. Onlardan kaçınız daima uzak kaçınız.

Vaktiyle size bu nasihatı verip de ‘Nereye kaçalım? Nereye iltica edelim.?’ yollu bir suale maruz olsa idim, hakikaten bir müşkül mevkide kalacak idim. Fakat bugün elhamdülillah göğsümü kabartarak verebileceğim pek makul bir cevabım var: (Talebe Yurdu’na...)

Pek yakın bir zamanda meydana getirilecek olan bu yurt, sizin üzerinize bir cenâh-ı şefkat gibi açılacaktır. Orada idareli bir maişet, sıhhî bir mesken, bâhusus ahlakî bir sâye bulacaksınız. Artık gayr-ı sıhhî hanlardan, meşkûk otellerden, meş’um kahvehanelerden kurtulacaksınız.

Bu mübeccel tasavvurun bir an evvel meydana getirilmesi millî intibâhımızın en bahir bir nişânesi olacaktır.

Temenni edelim ki bu müessese-i mühimme memleketimizin ihtiyâcıyla mütenasip umum bîkes talebenin barınmasına müsait bir mükemmeliyette meydana getirilsin, derûnunda müteaddid kütüphaneler, kıraathaneler... bulunsun ve bâhusus hüs-n-i idare ve inzibatı fatîn ve halûk ellere tevdi edilmiş olsun...

Eğer böyle olacak olursa hakikaten bu mübeccel yurt memleketimizin gençliğine unutulmaz hizmetler ifa eder. Pak ve nezih zillinde koca bir milletin istikbalini, gençliğini koruyan, himaye eden melceler nice en muhteşem âbidelerden daha mkerremdir. Böyle bir tek insanî, ahlakî müesseseye bin ehrâm-ı zafer feda olsun.

Abdlfeyaz Tefik

(c.1 Nu.11 s.161-162)

Hanımlar Sahifesi

(Gelecek sayıda Şükûfe Nihal Midhat Hanımefedi'nin bir mensûreleri bulunacaktır.)

Âti Huzurunda Kadınlarımız

-Fatma Aliye Hanımefendi'ye:-

Osmanlılar, kadınları en fedakâr, en çalışkan akvâm meyanında sayılmaya bihakkın layıktır.. Millî hayatımızı istedikleri kadar eski zamanlara doğru, raculî bir nazarla tetebbu edenler, cehlin, taassubun şiddetle hakim olduğu zamanlarda bile Osmanlı kadınlarını vazifesi başında bulur. Ecdadımızı, Tuna yalılarında, Rus hududlarında, Yemek çöllerinde.. devletin varlığı, milletin şerefi, namus uğrunda bezl-i hayat ederken, necib, vefakâr hem-râzları ailenin bütün ihtiyâcâtını zayıf omuzlarına yüklenir; şehid ocaklarını sönmekten, yetimlerini sefaletе düşmekten vikâye etmek gibi hakkı ödenemez, şükürü ifa olunamaz, hizmetlerde bulunurlardı; mülkümüzün neresinde olsa kadın eli değmemiş sapan işlemez, anaların, hemşirelerin cebîn-i pâkinden damlayan terlerle sulanmayan tarlalar yeşillenmez...

Kadınlarımızın mezâyâsı yalnız çalışkanlıktan, sabır ve tahammülden ibaret değildir; zeka inkişafına fitrî istidadları da pek ziyadedir; hârice hiçbir şey aksettirmeyen Osmanlı evlerinde, o derin gölgeli sakflar altında ne nezih vicdanlar.. sa'ye, ilme, azimle müteveccih kabiliyetler yaşamıştır.

İşte bu, fahr ile, minnetle yâda layık kudretler, istidatlar.. intişâra müsâid bir zemin bulunca, bütün feyzini ortaya dökcekti; evet öyle de oldu, taassup baykuşunun siyah kanatları kırılınca âtilere devr edilecek, rüşeym-i irfanın mesuliyet-i neşvü nemâlarını yüklenecek olan kızlarımız, vazifelerinin ciddiyetini pek güzel takdir ettiler; bu hiss-i intibâh ümidin o derece fevkinde bir süratle inkişâfa mazhar oldu ki, birçok zamandan beri, müfettişlik, mümeyyizlik, şimdi de

muallimlik gibi fırsatlarla temas ettiğim, bu âlemde gördüğüm şevk-i tahsil tecrübe itimadlarıma rağmen beni bile hayrete düşürdü!. Bil-münâsebe²⁹ “İnkâr Edilemez Bir Hak” ünvanlı makale ile bu hayret ve şükranımı efkâr-ı umumiye arz etmiş idim; artık her geçen zaman bu kanaatlerin serab değil, şayan-ı hürmet bir hakikat olduğunu isbat ediyor; zira adi bir heves, nümayiş-kâr bir arzu ile yapılan şeyler, kış mevsiminde güzel havalara aldanıp da açılan çiçeklere benzer, semere vermek şöyle dursun, temaşalarına bile vakit bulunamadan solup giderler.

Osmanlı kadınlarında görülen son ilmî intibah böyle solacak, dökülecek nev'den olsa idi, mekteblerimizin ilk senelerinde başlayan sevimli, ruh-nüvâz civıltılar susar, nur ile, irfan ile her gün biraz daha istinâs eden hassas, nerîm dimağlar faaliyetten kalır.. fitrî inceliklerle göz nurlarının imtizacından meydana gelen huyût ile işlenmiş tüller, ipekli kumaşlar çoktan birer köşeye atılırdı; elhamdülillah böyle olmadı. O, yavru civıltılar yavaş yavaş büyüdü; birer aheng-i ciddiyet aldı; hayali hakikatten pek güzel tefrik eden zamanın sademâtına mukâvemet etti.

Şimdi bu büyük, ictimaî emelimizin husûlünü tes'îd etmek isteyenler, daru'l fûnûnlara kadar yükselen, fennin en koyu, en derin, nurlarına azimle infaz-ı fikr ve nazar etmeye muvaffak olan kızlarımızı, pek layık oldukları takdir-kâr bir hürmetle alkışlayabilirler!..

İnâs daru'l fûnûnu müderrislerinden, Mercan Sultanîsi müdürü:

Muallim Abdülfeyyaz Tefvik

(c.1 Nu.32 s.527- 528)

²⁹ 16 Temmuz 1330 tarihli Tanîn gazetesi.

Muhterem Maarif Nâzırı Beyefendi'ye Açık Mektup

Nâzır Beyefendi,

Sizden evvel bu mevkiye gelip giden zevâta bu sahifelerde hayli yazılar yazmış, makamlarında hayli sözler dinletmiştim. Fakat bugüne kadar hiçbir va'adin husûlünü görmedim. Çünkü talebim, nefsime değil, bütün vatan evladına aitti. Ve bizde, umumi menfaatlerin, şahsi kanaatlere feda edilmesi bir adetti...

Selefleriniz, hakkımı tamamiyle teslim etmişlerdi. Hatta şifâhen ve tahriren, yanlışlığın ıslah edileceğine dair teminat da vermişlerdi. Mes'ele taliye ve iptidaiyye idarelerinin hatalarını tashih etmelerine vâbesteydi. Bu suretle talebe mağduriyetten, mektepler perişanlıktan kurtulacaktı. Fakat bu idareler sahih tabiriyle bir hareket-i mezbûhane bile göstermediler. Halep orada ise arşın burada!..

Ben artık muğfil vaatlerden, “inşallah” politikasından bir şey anlamıyorum. Bu memlekette yarına kalan herşeyin artık unutulacağına kaniyim.

Bugün görüyor ve anlıyorum ki sultanilerde iptidâilerde gayesiz, mefkûresiz ve tam manasıyla bir tarhana çorbası halindedir. Esasen bunu herkesten iyi sizin de bildiğinize eminim. Nazır olduğunuz için kanaatiniz elbette değişmemiştir. Mamaafih şüpheniz varsa lütfen geziniz, görünüz, o zaman daha iyi hak vereceksiniz.

Bugün maarifin başında “siz” varsınız. Fakat sizin bulunmanız benim meddahlık yapmamı icap etmez, zira, size ait olmasa bile, meydanda ve göze batan öyle fahiş hatalar var ki!... Ben, seleflerinizin icrasına emir verdikleri yüzlerce işin hala yüz üstü durduğunu gördükçe, sizin de yalnız emir vermenizi beklemiyorum. Haksızlığın izale edildiğini gözlerimle görmek istiyorum ve ancak o zaman bir şey yapıldığına inanacağım. “bugüne kadar ne yapılmadı?” diyenlere, “ne yapıldı?” sorularını sormaktan başka cevabım yoktur. Arz ettiğim gibi ümidim sizdedir. Siz de bu

mesâili hasır altı etmelerine meydan verirsiniz o zaman, talebe defterine de Çocuk Dünyası'na da, Maarif Mekteplerinin hocalığına da elveda... ve maarifin kapısına büyük bir “el-fatiha”!...

Ben, kendi hesabıma, maarifin ıslahı namına bilhassa şunların acilen yapılmasını bekliyorum:

1- Altı sene iptidai mekteplerinde okuyan her talebe bu mektepleri ikmâl edince, tedrisat-ı tâliye programının sakâmeti yüzünden Sultanilerin altıncı sınıfına almıyor; halbuki sultani iptidâilerinde beş sene okuyan talebe de bu hakka malik oluyor. Numune ve iptidai mezunlarının böyle birer sene kaybetmeleri sarih bir haksızlıktır. Altıncı sınıfın içinden çıkılmaz ve her sene birçok talebenin sınıfta kalmasına sebebiyet veren programı ıslâh edilerek iptidai mezunları doğruca yedinci sınıfa alınmalıdır.

2- İptidai mektepleri ve Sultaniler ecnebi lisanı tedris edilip edilmemek cihetinden oniki nev'e ayrılmıştır!!! bu, dünyanın hiçbir tarafında görülmemiş bir garibedir. Ya bütün iptidâilerde ecnebi lisanı olmalı, yahut hepsinden kalkmalıdır. Bu yüzden bilfarz semtini değiştiren bir talebe mektepten mahrum kalmakta, iptidâiyi bitirenler de istediği sultaniye girememektedirler. Tedriste vahdet lazımdır.

3- Leylî zükûr sultanilerin hepsinde ecnebi lisanı birinci sınıftan başlar. Binaen-aleyh buraya ne taşra sultanilerinden gelen, ne İstanbul'un diğer mekteplerinde okuyan talebe giremez. Bu da azim bir hata, fahiş bir mantıksızlıktır.

İşte Nazır Beyefendi, sizden evvelki nazırların başlarını ağrıttığım dokuz mes'elenin üç tanesi... Diğerlerinden de ayrıca bahsetmek üzere şimdi, bugünün en mühim derdini arz edeceğim:

Dört seneden beri analarının kucağından alınan yavrular gibi, mekteplerinden çekilerek talim-gahlardaki haşin ellere, cepheledeki bârid siperlere sevkedilen on

beş - on altı yaşlarındaki ihtiyat zabıt namzetleri bugün yavaş yavaş terhis edilmekte ve artık mekteplerine kavuşmaktadırlar. Bu zavallı madurlar için neler düşünüldüğünü, neler yapıldığını bilemem. Yalnız elinizden geleni yapmakta teahhur etmeyeceğinizden emin olduğum için ben de hatırladığım birkaç tedbiri söyleyeceğim.

Mes'ele, hayatının, birden dört seneye kadar, mühim zamanını mektep haricinde geçiren talebenin bu ayrılık noksanını serian izale ve telafiden ibarettir. Şu halde:

Evvela: Hürriyetin ilk senelerinde açılan, fakat bazı hususi maksatlara alet edildiği cihetle azami istifade temin edilemeyerek kapatılan Darülfünun İhzarî Şubesi nevinden, ve ali mektepleri bir senede talebe yetiştirecek surette müessese vücuda getirilmelidir: buraya yalnız, ihtiyat zabıt namzetleri alınacaktır.

Saniyen: yine, yalnız bu nev'i talebeye mahsus olmak üzere bir senede iki sınıf terfi' edebilmeleri hakkını bahşetmek ve mümkün olursa bu gibileri ayrı bir sultaniye toplayıp bir an evvel tahsillerinin ikmalini temin eylemek. Darümuallimin için de hususi bir sınıf küşadi kabildir.

İşte, aklımızın yettiği kadar, düşündüklerimizi söyledik. İhtimal şu dakika nezaretiniz bu fikirden çok yüksek ve kıymetli tesbitlerde bulunmuştur. Eğer öyle ise Allah razı olsun.

Fakat tekrar edeyim, ben sizden, yani Talebe Defteri'ne maddi ve manevi dostluk ibrâz etmiş olan ve küçüklüğümden beri şahıslarına karşı derin bir hürmet taşımakta bulunduğum sevgili filozofumuzdan ne proje, ne de program istiyorum, haksızlığın izalesini, maarife muzır olan şahsi kanaatlerin ezilmesini, ve dairenize biraz faaliyet ruhu isâlesini bekliyorum. Bi-lâsebep mektepten mektebe tehcir edilen ve adam kayırmak için garip tecellilere mazhar olan muallime ve muallimlerin elim

ahvalinden başka bir mecmua da ayrıca bahsederek mesullerinden mağdurlar nâmına sebep soracağım.

Bâki hürmetler efendimiz.

Muallim Ahmet Halit

Hamîş:

Benim öksüz kardeşim, maarifin yolsuz programları yüzünden bugün mektepsiz kalmıştır. Bebek'te ev bulamadığımız için koleje veremedik...Lisan mes'elesinden dolayı leylî sultaniler altıncı sınıfa verip senelerce süründürmeye de gönlüm tahammül etmedi...

İşte otuz senelik bir maarif memurunun oğlu, dokuz senelik bir mektep hocasının kardeşi böylece mektepsiz kaldı. Ben artık bu intizamsızlık ve haksızlık devam ettikçe kardeşimi katiyen Türk mekteplerine vermeyeceğim. Şiddetle aleyhtarı bulunduğum ecnebi mekteplerini şimdi bana dört gözle aratan maarif nezaretine bilmem ne diyeyim?

28 Teşrîn-I Evvel 1335

M. A. H.

(c.3. Nu.64. s.1026-1028)

Bir Talebe Mecmuası

Osmanlı Gençlerine:

Son zamanlara kadar bizde de talebenin, talebe-i Osmaniye'nin hiç olmazsa edebiyata hevesi görülüyordu. Pek çok mekteblerin dahilî mecmualar neşrine kadar ibrâz-ı himmet ettiğini de biliyoruz ki o mecmuaların en nefisi Galata Sultanîsi'nin neşr ettiği “Tiraje” idi. Genç kalemler için bu gibi teşebbüsâtın ne kadar mühim bir medâr-ı teşcî' olduğu her izahtan müstağnidir.

Hayfâ ki son iki sene-i meş'ûme zarfında gençliğin bu canlılığı da sönmeye yüz tuttu. Talebe-i Osmaniye, hususiyle liseler talebesi, bilmeyiz, neden artık hiçbir hareket-i edebiye izhar edemiyorlar; denilebilir ki yazı yazmasını unutmuşlar. İki ay mukaddem açtığımız müsabakaya iştirak edenlerin cevapları cidden pek zavallı yazılardı. Temenni ederiz ki gençlik yeniden ehemmiyet versin, iyi düşünmeye, iyi yazmaya başlasın, ümîd-i istikbal sayılacak eserler göstere. Güzel yazı demek, güzel giydirilmiş fikirler demektir. Güzel fikirler, zihinlerde mevcûd ise, onlara sözün en nefis, en harîrî, en rengin kumaşlarından bir lisan-ı münasip biçip dikmek o kadar güç müdür? Zannetmeyiz... Ancak, heves, himmet, sebat ve ikdam lazımdır.

Bu satırları bize yazdıran sebep Fransa liselerinden birinde talebe tarafından neşr edilen bir mecmuanın sergüzeşt-i dilfirîbidir. Bu gençler, mecmualarına [Pervane] nam-ı zarîfîni intihap etmişler, ser-levhanın altına da “İstikbale Doğru” cümlesini ilave etmişlerdir. Sade bu; [İstikbale Doğru – Pervane] mukâreneti o genç dimağların tek mil ümitlerini, tasvirlerini, âmâlini, tercüme kâfi değil midir?

Bu latif mecmua nasılsa mektebin hey'eti idaresi tarafından tasvip edilmemiş, kapatılmak istenilmiş. Bunun üzerine, kalemlerinin nev-zâd-ı muazzezini böyle bir mevt-i muhakkaktan kurtarmak için genç muharrirler her çareye tevessül etmişler, bu meyanda bizzat reis-i cumhûra müracaatı düşünmüşler, mecmualarından bir nüsha da müşarûn ileyhe takdim etmişlerdir.

Vatana gayûr bir gençlik yetiştirmeyi lise hey'et-i idaresinden pek daha iyi bilen, ruhu şi'r ve edebe meftûn reis-i cumhûr gençlerin müracaatına, mecmualarına kendi âsâr-ı şebâbından bir neşîde-i garrâ hediye etmekle mukabele etmiş ve bu şâhâne iltifatıyla fezâ-yı istikbâle pervâz etmek isteyen genç kanatları mahdud kafalı hey'etin tasallut-u tahripkârından kurtarmıştır.

Bu hadise-i bülend karşısında biz düşündük ve Osmanlı gençliğine:

'Ey ümid-i vatan, yazılarınız, âsârınız nerede? İşte defterinizin sayfeleri onlara açıktır.' Hitabını îrâd etmekten kendimizi alamadık.

Defter

(c.1 Nu.24 s.385-386)

Gözlüklü Babanın Marifetleri

Taşı Yumrukla Kırmak

Bir gün gözlüklü babanın ziyaretine gittiğimiz zaman onu garip bir meşguliyet içinde bulduk:

Bir örsün üzerinde, birtakım taşları yumruğuyla kırıyordu. Evet yumruğuyla... O ihtiyar adam, sağ elini bir mendil ile sarmıştı; yumruğunu kaldırarak sol eliyle örsün üzerinde tuttuğu taşa uruyor: bir.. iki.. üç.. dört.. taş da parçalanıyordu.

Bana dönerek:

Küçük, dedi. Nasıl, sen de bu taşların bir tanesini kırar mısın? Haydi göreyim seni, benim elim yoruldu. Halbuki buna çok ihtiyacım var. Akşama kadar yüz elli kadar taş kırmalıyım. Bundan ehemmiyetli bir büyü yapacağım.

Korka korka örse yanaştım, mendille ben de sağ elimi bağladım, taşlardan birine şiddetli bir darbe indirdim, fakat derhal:

Aman, diyerek elimi çektim..

Yumruğum fena halde acımişti.

Gözlüklü baba, tebessüm ederek:

Galiba pîr çarptı! dedi. Sahih sen şerbetli değilsin ki..

Daha ziyade tafsilat vermeye lüzum görmedi.

Küçük dostlarım, ihtiyar gözlüklü babanın nasıl bir kuvvetle taşları kırdığını öğrenmek ister misiniz? Bakınız bu marifette ne esasa müsteniddir:

Taşlar “atâlet” denilen kuvvetin tesiriyle kırılıyor. Yoksa yumrukla değil. Dikkat olunacak nokta şudur:

Sağ el şiddetle inerken sol el tuttuğu taşı hafif kaldıracaktır. Birkaç darbe üzerine taş sağ elin süratini iktisab eder. O süratle örse çarparak suhuletle kırılır.

Bu, gayet ehemmiyetsiz bir tecrübedir; dikkatle yapılır, taş da kolaylıkla kırılan bir moloz olarak intihab olunursa herkes buna muvaffak olur.

Örs bulunmazsa büyük bir taş da bu vazifeyi görebilir.

Bu suretle taş kıranlara halk hayretle bakmaktadır. Fakat fen bunun sebebini işte böyle suhuletle keşfeder ve hayret etmez. Esasen fen, ilim hiçbir şeye hayret etmez; her şeyin sebebini arar ve keşfeder.

Bazen taş kırmayı sanat ittihaz edenler bir hileye de müracaat ederler. Kıracakları taşı evvela hazırlarlar. Bu hazırlamak da taşları ateşte kızıl dereceye kadar ısıtmak, sonra suya sokmaktan ibarettir. Bu sayede, taş son derecede kırılır bir hale gelir.

Çırağı

(c.1 Nu.18 s.302)

Oyuncak Sinematograf

Küçük dostlarım: Size (Hikmet-i Tabiiyye) esasına müstenid gayet sade ve yapılması kolay bir eğlence tarif edeceğim.

Bunun için masraf etmenize hiç de lüzum yoktur. Siyah renkte bir parça kâğıt, ufak bir mukavva, bir cetvel tahtası, bir toplu iğne lazım. Hepsini de evinizde bulursunuz. Şüphesiz bir çakı veya makasla bir aynanız da vardır.

Şimdi aşağıda gördüğünüz (2) numaralı şekle bakınız. Ne görüyorsunuz? Bir daire, etrafında sırasıyla sekiz şekil, kenarında da sekiz beyazlık var ki ortasında birer harf yazılı. Size bu dairenin ortasındaki sekiz şekil lazımdır. Gerçi gazeteyi oyarak da bunu çıkarmak kabildir. Fakat yazık değil mi? Daha iyisi siyah renkli bir kâğıdı aynı şekilde oyarsınız. Oyduğunuz sekiz şekli, dairevi bir mukavvaya resimdeki vaziyette yapıştırırsınız tabii mukavva dairenin etrafında 2 numaralı şeklin kenarında gördüğünüz (elif, be, ha, dal, sin, sad) harfleri yazılı olan boşlukları bir makasla yahut çakı ile açmayı unutmazsınız.

Bu iş de bitti mi dairenin ortasını iğne ile deliniz.. ve bir cetvel tahtası, yahut değnek alarak (şekil 1) de görüldüğü gibi, bir ucundan iğne ile bu açılan yere rabt ediniz.

Ancak cetveli dairenin resimli tarafına değil, mukavvanın resimsiz tarafına rabt edeceksiniz.

Şimdi ayna karşısında sinemayı seyretmek kalıyor.. Hazırladığınız bu aleti sol elinizle tutarak kenardaki delikleri gözünüzün hizasına getirdikten sonra sağ elinizle daireye bir hareket mihveri vereceksiniz, yani çevireceksiniz.. Mademki her şey tamam oldu, biraz evvel açtığımız deliklerden aynaya bakınız..

Biliyor musunuz ne göreceksiniz? Bir kız elinde bir kadeh tutuyor ve onu mütemadiyen ağzına götürüp içiyor.. Daire döndüğü müddetçe bu ameliyat nâmahdut bir surette devam eder.

Büyük sinemalar da, aynı kaideye istinad etmektedirler, bizim resmimiz o kadar mükemmel değil.. Çünkü el ile yapılan bir resimde gösterilmek istenen hareket-i tabîî fotoğraf makinesinin vereceği sıhhat-i kat'ıyyeyi haiz olamaz.

Siz buna benzer daha birçok şekiller yapabilirsiniz. Pek iyi muvaffak olduğunuzun eşkâlini bize gönderirseniz deftere derc ederiz.

Oyuncakçı

(c.1 Nu.26 s.429)

Beyaz Ayı

Ayılar iki nevidir. Bir nevine tüylerinin renginden dolayı boz ayı derler. Bunlar Avrupa ve Asya'nın büyük dağlarında yaşarlar. Bir kısmına da beyaz ayı tabir olunur. Bunlar da kutup cihetlerinde bulunur. Ve evvelkilerine nisbetle daha büyük, daha kuvvetli ve daha tehlikelidirler. Boyları iki metreden ve ağırlıkları 1300 kilogramdan ziyadedir.

Beyaz ayıların vatanları olan aktar-ı kutbiyeye doğru gidenler daima bu nevahînin şaka bilmez hâkimlerine tesadüf ederler.

Beyaz ayılar, bu havalinin şedid soğuklarından katiyen korkmazlar ve müthiş kar fırtınalarına kemâl-i lâkaydî ile göğüs gererler.

Bunların binlercesi arazi-i hâliyede yaşarlar ve gayet iyi yüzdüklerinden haylice geniş boğazları kolayca geçerler.

Beyaz ayıların şikâr mahalleri kutup denizleridir. Bunların başlıca gıdaları balıktır.

Beyaz ayılar, bu avları kemal-i maharetle kolayca yakalarlar. Fakat alelekser bu civar sükkânından olan foklara kaptırırlar.

Beyaz ayılar pek aç kaldıkları vakit her hayvan üzerine saldırırlar. Bazen sürü ile balina enkazına üşüşürler. Beyaz ayılar pek tehlikelidir. Üzerlerine atılan zıpkınları bir kamaş kalem gibi kırarlar. Ve kalbleriyle başlarına tesadüf etmeyen kurşunlar, bunları daha ziyade kızdırıp kudurtmaktan başka bir tesir hasıl etmez. Bu sebepten beyaz ayıyı avcılar hayatları pahasına avlarlar.

Beyaz ayıların diğer boz ayılar gibi kış uykusuna yattıklarına dair sahih bir malumat yoktur. Bütün kış müddetince bunların sâbih buzlar üzerinde görölmeleri kış uykusuna yatmadıklarına delalet etmektedir.

Yalnız dişileri kışın en soğuk ayında bir müddet uykuya yatmaktadır. Bunların, boz ayıların olduğu gibi mağaraları olamayacağı tabiidir. Bunlar kar içine bir çukur kazarak içine girip yatarlar. Vücutlarının harareti etrafındaki karları eriterek yavaş yavaş daha derine doğru giderler. Bu esnada lâ-yenkati' üzerlerine kar yağar. Üzerlerinde kalan bir delikten yavaş yavaş vücudunun hararetinden mütevellid bir duman çıkar. Eskimolar bu duman delaletiyle beyaz ayıların yerlerini keşf ederek buraları kazar ve hayvanın üzerine çullanırlar. Eskimolar silahsız olmalarına rağmen beyaz ayılar ile göğüs göğüse mücadele ederler. Eskimolar, beyaz ayıların derilerinden, etlerinden ve yağlarından istifade ederler.

Muallim Harun er-Reşid

(c.1 Nu.18 s. 298-299)

Duyuru, Reklam, Teşekkür

Nestle Sütü İçmek Vatana Hıyanettir

Vatandaşlar: Gözlerinizi açınız... Memleketimizin latif ve kokulu otlarıyla, çiçekleriyle beslenen koyunlarımızın, ineklerimizin saf ve temiz sütleri dururken paramızı ecnebilere vermeyelim...

Çocuk Dünyası

Çocukların fikirlerinin açılmasına yardım eden bu müfide mecmua her hafta istifâdeli makaleleriyle muntazaman çıkmaktadır. Her peder oğluna, her muallim şakirdine bu sevimli çocuk gazetesini samimiyetle tavsiye edebilir. Sekiz sahife, ayrıca dört sahife kabıyla beraber yalnız (10) para, senelik abonesi (15) kuruştur. Müracaat mahalli: Cağaloğlu – Şeref Sokağında (17) numaralı dairedir.

Çalışım

Genç ve çalışkan muharrirler tarafından çıkarılmaya başlayan bu güzel mecmuayı tavsiye eder, mesâî ve tekemmülde ilerlemesini temenni eyleriz.

Mekteb Müzesi

Kadınlıkla erkekliği ayırmayarak o sûretle çalışan bu refikimizin 6'ncı nüshası da pek kıymetli makalelerle müzeyyen olarak çıktı. Nüshası (60) paradır.

Resimli Mekteb Âlemi

4'üncü nüshası da çıkmıştır. Tanesi (50) paradır. Mercii: [Kâinat Kitaphanesi]

Mühim Bir İlan

İstediğiniz kitapları almak için Bayezid'de Maarif Kitap-hânesi her türlü teshîlâtı irâe ediyor. Bulunmayan kitapları buluyor. Aldatmıyor, oldukça ucuz veriyor. Taşra siparişlerini sür'atle gönderiyor. Tarih, edebiyat, felsefe ve sâir bu gibi yazma ve basma kitapları değeriyle alıyor. Yalnız erbâb-ı müracaat kitap-hânenin levhalarına dikkat buyurmalıdırlar.

Mekteb-i Ümîd

Beşiktaş'a Aziziye Caddesinde Zükûr ve İnâs – İbtidaî, Rüşdî ve İdâdî Mektebin hey'et-i idaresi:

Midhat Sadullah, Osman Fahri, İbrahim Edhem

Hey'et-i Talimiye: Daru'l Fünûn mezûnlarından ve mekâtib-i sâirede tedrisâtla meşgul, mütehasıs zevâtan müteşekkildir. Tedrisâta başlanmıştır.

Her gün talebe kabul ve kayd olunur.

Umûmî Tarih

Muallim Ahmed Halid ve A. Memduh Beylerin eseridir. Kurûn-ı ûlâ ve vustâ kısmı çıkmıştır. Bî-sûd tafsilattan sarf-ı nazar edilerek bilhassa İslam, Türk ve Osmanlı tarihlerine ehemmiyet verilmiş, yani millî bir kitap olmuştur. (300) sahifeyi mütecâvizdir. Her yerde vardır. Fiyatı (10) kuruştur. Taşradan Çağaloğlu'nda 35 numaralı Talebe Defteri idare-hânesine sipariş edilebilirse posta ücreti alınmaz.

Talebe Defterine:**Şerâit-i İştirak**

Mecmuanın bir senelik abone bedeli posta ücreti de dahil olduğu halde (10) kuruştur. Abone münhasıran idare-hânedede kaydedilir.

Müracaat mahalli: Cağaloğlu'nda 35 numaralı dairedir.

İmzasız**(c.1 Nu.8 s.Kapak)**

Donanma İçin

Muhterem kâri ve kârielerimizden aldığımız müteaddid mektuplarda donanma için fevkalâde bir nüsha çıkarmaklığımız teklif ediliyordu. Esasen biz de böyle bir nüsha çıkararak donanmamıza naçizâne hizmet etmeyi tasavvur ediyorduk. Buna karar verdiğimiz sırada “Çocuk Dünyası” mecmuası kardeşimizin de aynı işi görmeye çalıştığını öğrendik ve ikinin, birden daha iyi yapacağını düşünerek birlikte çıkarmaya karar verdik. Zaten bu nüsha kolleksiyondan ayrı olarak çıkamazsa taşra abone ve bayilerimizin hesapları da karışacaktı, çünkü bu sayının gayri sâfi hasılatını, masrafımızı dahi almaksızın, donanmamıza terk edecektik.

İşte, refikimizle beraber verdiğimiz karara tevfikân, inşallah şubatın birinci günü en büyük muallimlerimizle üdebâmızın donanma hakkında yazdıkları kıymetli makale ve şiirlerini hâvi olacak fevkalâde nüshamızı çıkaracağız..

(36) sahifelik bu nüshanın fiyatı bir kuruş olacaktır. Kârielerimizin hususi müracaatları üzerine ayrıca (bir lira) ve (bir mecdiye) kıymetinde müstesna nüshalar da tab’ ettirerek bu miktarda para vereceklerin resimleriyle isimlerini mezkûr nüshaya derc edeceğiz. Binâen aleyh ibrâz-ı fedakârî isteyen kârielerimizin kânun-u sâninin (25)’inci günü akşamına kadar idarehaneye müracaatla verilecek makbuz mukabilinde îaneleriyle resimlerini tevdi ederlerse biz de vatanımız namına teşekkürlerimizi takdim ederiz.

İmzasız

(c.1 Nu.18 s.289)

Nestle Sütü İçmek Vatana Hıyanettir

Vatandaşlar: Gözlerinizi açınız... Memleketimizin latif ve kokulu otlarıyla, çiçekleriyle beslenen koyunlarımızın, ineklerimizin saf ve temiz sütleri dururken paramızı ecnebilere vermeyelim...

Çocuk Dünyası

Çocukların fikirlerinin açılmasına yardım eden bu müfide mecmua her hafta istifâdeli makaleleriyle muntazaman çıkmaktadır. Her peder oğluna, her muallim şakirdine bu sevimli çocuk gazetesini samimiyetle tavsiye edebilir. Sekiz sahife, ayrıca dört sahife kabıyla beraber yalnız (10) para, senelik abonesi (15) kuruştur. Müracaat mahalli: Cağaloğlu – Şeref sokağında (17) numaralı dairedir.

Mekteb Müzesi

Kadınlıkla erkekliği ayırmayarak o suretle çalışan bu refikimizin 6'ncı nüshası da pek kıymetli makalelerle müzeyyen olarak çıktı. Nüshası (60) paradır.

Resimli Mekteb Âlemi

Üçüncü nüshası da çıkmıştır. Tanesi (50) paradır. Mercii: [Kâinat Kitaphanesi]

İdman

Memlekette ispor hayatını ihyaya çalışan bu mecmuaya herkes muavenete borçludur. 5'incisi çıktı.

Resimli Kitap

Son numarası nefis tablolar, kıymetli makalelerle müzeyyen olarak çıktı herkese tavsiye ederiz.

Felsefe Mecmuası

Bu kıymetli ve yegâne mecmuayı bilumum erbab-ı felsefe ile mütefekkirîne tavsiye eyleriz. (40) paradır.

Mekteb-i Ümîd

Beşiktaş'da Aziziye Caddesinde Zükûr ve İnas – İbtidâî, Rüşdî ve İdadî Mektebin hey'eti idaresi:

Midhat Sadullah, Osman Fahri, İbrahim Edhem

Hey'et-i Talimiye: Daru'l Fünûn mezunlarından ve mekâtib-i sairede tedrisatla meşgul, mütehasıs zevattan müteşekkildir.

Her gün on ikiden beşe kadar bütün sınıflara talebe kabul ve kayd olunur.

Şimdilik ramazan programı ile derslerin müzakeresine başlanmıştır.

Rebab Salonu

Cağaloğlu'nda numara 40

Bütün lüzum-ı kırtasiyenizi, haftalık gazete ve romanlarınızı, yeni kitapları ve gayet zarif mektupluk kâğıtlarını, her nevi salon kartlarını Rebab Salonu'ndan alınız. Nefis ve ucuz...

Talebe Defterine

Şerâit-i İştirak

Mecmuanın bir senelik abone bedeli posta ücreti de dahil olduğu halde (10) kuruştur. Abone münhasıran idare-hânedede kaydedilir.

(c.1 Nu. 7 s. Kapak)

Yazı Müsabakası

Genç kâriyelerimizin seve seve iştirak edeceklerini ümit ettiğimiz yeni bir yazı müsabakası açıyoruz.

Bu nüshamıza Lüksemburg müzesinin iki tablosunu derc ediyoruz: Puvi Döşava'nın eseri olan biri, fakir bir balıkçıyı bütün sefalet-i hayatiyesi içinde tasavvur ediyor: Rafaelli ismindeki ressamın eseri olan diğeri de birtakım ihtiyar züefânın bir dar-ül âceze bahçesinde nekahat devirlerini geçirmelerini gösteriyor.

Bu iki levhadan herhangi biri hakkında nihayet otuz satırlık edebi, hissî bir makalecik istiyoruz. En iyi yazacak olan efendinin eseri deftere geçirilecek ve kendisine Tevfik Fikret Bey'in "Rubab-ı Şikeste"si mücellid olarak hediye edilecektir.

İkinciye de "Haluk'un Defteri" verilecektir.

Diğer muvaffak olacak kâriyelerimizin de isimleri neşr edilecek ve en ziyade muvaffakiyetli düşecek fıkraları yazılacaktır.

İmzasız

(c.1 Nu.18 s.303)

Malûmat-ı Mütenevvia

“Talebe Defteri” kârîlerinin daha ziyade istifadelerini temin için münderecatına bir sahife malûmat-ı mütenevvia ilave ediyor.

Bu malûmatın bir kısmı; bir nüshada, malûmat-ı fennîye, hesap, coğrafya, tarih ve sair mühim derslere ait meseleler tarzında tertip edilecek ve kârîlerden ertesi nüsha için cevaplar istenecektir. Meselelere muvâfık cevaplar verenlere kura usûlüyle mükâfatlar verilecektir.

El-hâsıl bu sualler Talebe Defteri'nin faideli, terbiyevî bilmecelelerini teşkil edecektir.

Suallerin cevapları ertesi nüshada derc edilecektir.

Malûmat-ı Fennîye Meselesi - Nefesimizle hem ellerimizi ısıtıyoruz, hem icabında çorbamızı soğutuyoruz. Bir vasıta bazen ısıtmaya, bazen soğutmaya nasıl hizmet edebiliyor?

Coğrafya Meselesi – İki seyyah İstanbul'dan kalkarak biri daima şarka, diğeri de daima garba doğru hareket etmiş ve nihayet her ikisi de tekrar İstanbul'da birleşmişler. Fakat bunlar seyahatleri esnasında günlerini şaşırılmışlar. Biri, günün pazartesi ve diğeri de çarşamba olduğunu iddia etmiş. Acaba hangisinin dediği doğru?

Hesap Meselesi – Bir Arap vefat ederken miras olarak bıraktığı 17 deveden nısfının büyük oğluna, üçte birinin ortanca oğluna ve dokuzda birinin de küçük

oğluna verilmesini vasiyet etmiş. Bu vasiyeti icraya sizi memur etseler 17 deveyi vasiyet mucibince nasıl taksim edersiniz?

İktisat Meselesi – Bir müddetten beri tedavüle çıkarılan nikel kuruşlar çeyrek cesâmetinde olduğundan alışverişte yanlışlığı mûcib oluyor, bilhassa gece çeyrek yerine kuruş veya kuruş yerine çeyrek veriliyor. Böyle karışıklığa meydan kalmamak için hükûmet nasıl bir tedbir ittihaz edebilirdi?

Tarih Meselesi – Edirne'deki Sultan Selim Cami-i Şerifi kaçınıcı Sultan Selim'indir. Mimarı kimdir. Bu mimarın daha başka meşhur âsârı var mıdır ve hangileridir?

Hepsine doğru cevap verenlerin kâffesine birer kitap, yalnız bir veya birkaç tanesini halledenlerden de kura ile ellinciye kadar takdir varakaları verilecektir...

Cevapların müddeti: Ağustosun 24. Cumartesi günü akşamına kadardır.

İmzasız

(c.1 Nu.7 s.112)

Okuyucularımıza

“17 Temmuz 1330” tarihinde, sahifelerini muvakkaten kapamaya mecbur olan Defter; sevgili okuyucularından gördüğü samimi iltifatların edâ-yı şükr-ü için, her dakika, o yaprakları bir an evvel açmak, takdirkârlarına kavuşmak arzusunu taşıyordu. Maalesef, vesait-i maddiyenin fikdânı bir müddet bu mukaddes emelin husûlüne mânî oldu. Fakat bugün, çok şükür, tekrar sahifelerini açtı; size kavuştu.. İnşallah, bundan böyle muntazaman vazifesini ifâya devam edecektir.

Üç senedir, sizin ruhî ve fikrî ihtiyaçlarınızı tatmin edecek hiçbir eser neş olunmadı. Bu, şüphesiz, büyük bir noksandır. Ben, birçoklarınızdan aldığım mektuplarda “Defter ne zaman çıkacak?” sualine maruz kaldıkça bu noksanı biraz daha çok hissediyor ve adeta kederleniyordum. İddia edebilirim ki bu ihtiyacınızı benim kadar duyan kimse olmamıştır. Zaten, bugün birçok maddi fedakârlıklar neticesinde, defterinizi tekrar neşre cesaret edişim de bundan mütevelliddir.

Defteriniz, mukaddes gâyesi uğruna, yani, sizin manevi istifadeniz yolunda, uğrayacağı her türlü zararlara kemal-i iftiharla tahammül edecektir. Esasen sizin takdiriniz, teşvikiniz.. ve nihayet samimiyetiniz onun için en büyük mükâfat ve kazançtır..

Muallim Ahmed Hâlid

(c.1 Nu.32 s.513)

İstanbul Maarif Müdür-i Muhteremi Safvet Beyefendi'ye Teşekkür

“Talebe Defteri”nin intişar edeceğini haber alan birçok mekteb talebesi, müdür ve muallimleri vesâtâtıyla idarehânemize müracaat ederek, maârif müdür-i muhteremi Safvet Beyefendi'ye teşekkür ve minnettarlıklarının beyanını rica etmişlerdir. Bu sene, müşarün-ileyhin cidden şâyân-ı takdir olan lutf ve himmetleri sayesinde, mekâtib-i ibtidaiyye talebesinden muhtâc-ı muâvenet olanların bütün kitapları meccânen verilmiştir. Haber aldığımızı göre, maarif idare-i muhteremesi bu azim fedakârlığın icrası için (105.000) kuruş masraf ihtiyar etmiştir. Daima “Talebe” için çalışan “Defter” bu gibi hayırlı teşebbüslerin, en büyük senakârı olmak dolayısı ile muhterem Safvet Beyefendi'ye ayrıca bî-nihaye şükranlarını takdim eder.

Eytâm-ı Şühedaya

Bir insan tasavvur eder misiniz ki, bu isim duyulduğu zaman, vücudu elemle titremesin; kalbi, onlara karşı derin bir şefkat ve muâvenet hissi taşımasın? Elbet hayır!.. Hiç şüphesiz, bugün için en mühim bir vazifemiz, bu zavallılara yardım etmek, onların yaralı kalbine merhem-sâz olmaktır.

İşte bu cümleden olarak müşfik ve mürüvvetkâr hükûmetimiz memleketin her tarafında (darü'l eytâm)ları açmak suretiyle en büyük dest-i şefkat ve muâvenetini uzattı. Sevgili maarif nazırımız Şükrü Beyefendi hazretlerinin bu âbidat-ı hayriyeleri ilelebed bir lisan-ı şükran ve tâzimle yâd edilecek, oraya giren her yetim, manevi pederlerinin cenâh-ı şefkatleri altında kimsesizliklerini hatırlarına bile getirmeyeceklerdir.

Hükûmet-i muazzamamızın bu cihan değer âtîfetlerine nâçiz bir zamîme olmak üzere bazı mekteblerimizin de hayırlı teşebbüslerde bulunduğunu haber vermekle mübâhî olacağız. Beşiktaş'da Barboros Numune Mektebi hey'et-i idare ve

talîmiyesinin himmet ve fedakârlıkları sayesinde mezkûr mektepte her gün (40) bîkes talebeye meccanen sıcak yemek verilmektedir. Bu emr-i hayrın, pek yakında diğerlerine de hüsn-ü misal teşkil edeceğinden ümitvâruz.

Genç Dernekleri ve Gürbüzler

Almanya'dan sûret-i mahsûsada celb edilen miralay Von Hof Bey'in himmetleriyle, teşekkül eden genç dernekleri teşkilatının günden güne tevessu' ve terakki ettiğini iftiharla görüyoruz. [Sağlam vücudda sahih fikir] kâide-i meşhûresinin bu saha-i tatbiki, bilhassa öteden beri bedenî terbiyenin ehemmiyetini kârilerine telkîn eden bizi pek alakadar edeceği cihetle genç talebe kârilerimize peyderpey malumat vereceğiz

(c.1.Nu.31.s.Kapak)

**Şehzade-i Âli Nejad Devletlü Necabetlü Abdülmecid Efendi Hazretlerinin
Bu Naçiz Defter Vasıtasıyla Osmanlı Gençliğine Tuhfe-i Efhâmîleri**

Osmanlı talebesine, naçiz defterleri, büyük bir müjde vermekle mübahî oluyor: Bu hafta, sahifeleri, en kıymettar bir eserle: Şehzade Abdülmecid Efendi Hazretlerinin dünyalar değer tablolarıyla müzeyyendir, şairlerimizden, ediplerimizden birkaç zata bu eser-i enfesin ilham ettiği neşideler, makaleler onun mahiyet-i cihan-kıymetini izah edecektir.

Ümid-i vatan Osmanlı yavrularının fikrî, hissî, vatanî terbiyesine hizmet etmekle iftihar eden “Talebe Defteri” mazhar olduğu lutf ve iltifat-ı âlü'l-âle, karşı teşekkürden âcizdir. Osmanlı gençliğinin akîde-i vataniyesini en bedî bir timsal ile tasvir eden, gençliğimizin ruhuna muayyen, metin, katî bir ukde-i vataniye telkin etmek kudret-i sanatkârânesini hâiz olan bu levhanın yalnız mânâsını takdir edebilmek, bizce, en mümkün mukâbele-i şükrâniyedir.

Defter

(c.1 Nu.16 s.241)